Міністерство освіти і науки України

Львівський національний університет

імені Івана Франка

Факультет іноземних мов

П Р О Г Р А М А

Наукової конференції

"АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИКИ,
СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ"

Львів – 2023

ЗМІСТ

Секція англійської філології

Авдейчук Дарія
Expressive speech acts of compliment and praise in modern English fiction

Ананьєва Ніка
Репрезентація внутрішнього конфлікту в суїцидальних записках

Банера Олена
Application of multimodal approach in online teaching of English in Ukraine

Бігун Софія
Pride and Prejudice and the English landscape: the importance of the picturesque to the novel

Білоус Анна
Cohesion in political speeches

Васільєва Діана
Keywords and concepts in the novels «The Handmaid's Tale and «The Testaments» by Margaret Atwood

Галярник Анастасія
Verb variation in English Language corpora and its implications

Гриня Ірина
The Concept of Personal Identity in a Work of Fiction

Гузій Дзвенислава
Лексико-семантичний аналіз та порівняння хореографічної лексики ірландських та шотландських народних танців

Гудима Інеса
The concept of LOVE in the work of C.S. Lewis's “The Four Loves”: a cognitive-stylistic analysis

Дем'янчук Ярослава
Cultural component in English proverbs

Ждиняк Аліна
Інтерпретація тексту "Атлас розправив плечима" Айн Ренд

Здухова Валерія
Linguistic analysis of Russia-Ukraine war neologisms

Іваненко Денис
The Language of Imitation in Cinematograph

Каршневич Ярина
Stylistic and Idiomatic synonymy in the present-day thesauri of verbs

Кобзар Назар
The framing of immigration debate in political discourse: a contrastive analysis of how Republicans and Democrats frame immigration policy

Корольчук Владислава
Changes in the voice sound system of Modern British English Language

Краївська Наталія
Development of critical thinking skills in the EFL classroom

Кузик Анастасія
Contrastive analysis of English and Ukrainian participles

Курило Соломія
Japanese context of Kazuo Ishiguro's novels 'An Artist of the Floating World', 'The Remains of the Day'

Кутняк Дарія
Structure and semantics in different visual components of multimodal texts

Лахоцька Ілона

Symbolism in Dan Brown’s The Da Vinci Code

Легедза Віолетта
Syntactic and semantic peculiarities of English intensifiers (emphasizers, amplifiers, downtoners)

Маркевич Олена
Language learning strategies used by successful undergraduate students

Мельниченко Оксана
Features of Translation of Proper Names in J. R. R. Tolkien's works

Михайлишин Вікторія
Cultural Differences in English and Ukrainian Magazine Advertising: A Pragmatic Approach

Остап’юк Анастасія
Dan Brown’s “Inferno” allusions

Партика Нора
Humor in pandemic discourse

Паршева Марта
Learner Autonomy and success in language learning

Решетняк Анастасія
Title of the Abstracts

Савчак Наталія
Expressive speech acts of apology in D. Tartt’s novel “The Goldfinch”

Ситник Наталія
Types of modality in English and means of their rendering

Смолій Ірина
Developing stages of reading development in Ukrainian ELT students

Труба Христина
The qualities of a leader in the emotionally expressive speeches of President Volodymyr Zelensky

Харик Вікторія
Bilingualism and biculturalism in Canadian English (based on speeches of J. Trudeau

Шумада Галина
Contrastive analysis of youth slang in English and Ukrainian

Юрків Андрій
Artificial intelligence in teaching English

Секція англійського перекладу

Андрухович Дмитро
Translation of legal language in the Ukrainian dubbing of the American series "Your Honor"

Базавляк Яна
Rendering genre and stylistic features of B. Johnson's literary biography "The Churchill Factor: How One Man Made History" in the Ukrainian translation by Yu. Hirych

Береза Юрій
Семантичні особливості антонімічних фразеологізмів на означення рис людини

Вигодянська Ірина
The role of translators and their agency in shaping news presentation and perception

Галамай Ірина
Визначення понять «народ» та «нація»: переосмислення через концептуальний об'єктивізм

Гамуляк Тетяна
Media discourse of Dmytro Kuleba through English-Ukrainian contrastive and translational lens

Гнатів Марія
Problems of translation in Ivan Malkovych's story for Children Big City, Little Bunny, or Honey for Mommy

Гольцова Дар'я
Translation as a tool for adapting Ukrainian legislation to EU law

Гориченко Дарина
Quasi-realia in animal fantasy: strategies and tactics of translation

Грицик Діана
Локалізація і переклад

Дрогомирецька Уляна
Translation and Ethics

Думка Софія
Reproduction of linguistic and stylistic features of Mykola Kulish's drama in anglophone transitions.

Закаревський Віталій
Reproduction of slang in the Ukrainian dubbing of the British television series Peaky Blinders

Йовбак Оксана
Religious poetry through the lens of translation

Кабат Марія
Machine translation literacy in translator training environment

Косик Софія
The peculiarities of the translation of the symbolic code in the imaginative fiction translation (as based on the Ukrainian translation of Sarah J. Maas's novel "A Court of Thorns and Roses" authored by Olena Larikova)

Кошіль Ольга

Multilingualism, cultural and linguistic trauma as topical issues for the present day Ukraine

Куліковська Маріанна
Translation of museum descriptions from Ukrainian into English: problems and prospects

Луців Юлія
English-Ukrainian dubbing in the context of the popular dubbed extracts on TikTok

Мазепа Анастасія
Semantic, stylistic and cultural features of Ukrainian-English translation of fiction literature (based on the Serhiy Zhadan's work "Mesopotamia")

Мєшкова Олена
Problems of translating abbreviations in modern mass media

Микитчак Софія
Approaches to game localization

Некрасов Дмитро
Obituaries as a text in English-Ukrainian juxtaposition

Обуховська Софія
Using Artificial Intelligence (AI) in translation industry with examples of videos from TED talk

Пилипенко Поліна
Applying Mona Baker’s Strategies to Audiovisual Translation: A Case Study of "Brooklyn Nine-Nine" and its Ukrainian Translation

Попчук Олександр
Cultural challenges in audiovisual translation: an overview

Сомик Звенислава

The peculiarities of rendering the conceptual sphere of the work in the translation of Maria Matios's novel "Hardly ever otherwise" by Yuri Tkacz

Сьорак Христина
Translation Multiplicity in Children's Literature: A Case Study of Kenneth Grahame's The Wind in the Willows and Its Ukrainian Translations

Тереховська Андріана
Translator's agency in shaping the image of characters with dissociative identity disorder

Терешкевич Ярина
Reproduction of Humour in Dubbing: A Case Study of the 'Friends' Series

Турин Роман
Challenges of translating football slang. Analysis of football idioms, expressions, and their equivalents in the Ukrainian language

Фодьош Олександра
The cultural background of the novel Ides of March by Thornton Wilder and its rendering into Ukrainian by N. Vaschyshyn

Чебан Леся
Recreating the language personality of the narrator in the translation of a fragment of the novel "Cloud ФtlaS" by David Mitchell: introspective translator's approach

Чижук Ніна
Crossroads of Ukrainian and English impressionism (a case study of Mykhailo Kotsiubynskyi and Joseph Conrad)

Швець Карина
Verbalization of russian aggression in the present day English and Ukrainian news

Шевчук Анастасія
Definition of the terms imagery, artistic image and verbal image in translation studies

Юнко Соломія

Tendencies of translating medical terminology in cinema. Comparative socio-political analysis

Ярош Анастасія
The Peculiarities of Localizing Educational websites

Секція німецького перекладу

Буник Яна
Лірика Райнер-Марія Рільке в українському перекладі

Гудз Анастасія
Від мови до політики: вплив політичної мови на суспільство та виклики перекладу політичних промов

Гусак Уляна
Analyse von Gedichten und ihre Übersetzungen am Beispiel ausgewählter Gedichte aus der Sammlung "Antenne" von Serhij Zhadan (Übersetzung von Claudia Dathe)
Аналіз віршів та їх перекладу на прикладі вибраних творів із збірки «Антена» Сергія Жадана (переклад Клаудія Дате)

Дудік Вікторія
Перекладознавчий аналіз оригіналу та перекладу роману С. Жадана «Інтернат» за теоретичною моделлю Крістіане Норд

Ковальчук Катерина
Переклад медичних текстів з урахуванням специфіки медичної термінології

Мацюк Аліна
Phraseologische Austriazismen: Struktur, Semantik, Übersetzung und textbildende Funktion (Anhand der Neuen Kronenzeitung)
Фразеологічні австріяцизми: структура, семантика, переклад і текстотворча функція (на матеріалах Neue Kronenzeitung)

Міклюш Любов
Розвиток міжкультурної комунікативної компетентності на заняттях німецької як іноземної мови

Резнічук В'ячеслав
Markeirte und gesamtdeutsche Phraseologismen der Schweizerischen nationalen Standardvarietät: Struktur, Semantik, Thematik, Übersetzung und textbildende Funktion (Anhand der Neuen Zürcher Zeitung)
Марковані та загальнонімецькі фразеологізми швейцарського національного варіанта: структура, семантика, тематика, переклад та текстотворча функція (на прикладі газети Neue Zürcher Zeitung)

Салига Ольга
Аналіз символізму в контексті перекладознавства німецькомовної літератури XX століття через призму творів Германа Гессе та Райнера Марії Рільке

Шеремет Ірина
Переклад художніх засобів у романі М. Зусака «Крадійка книжок» українською та німецькою

Секція німецької філології

Амірова Ельвіра
Сілезькі назви металообробників XIV-XVI ст.

Бондар Альбіна
Die Phrasen der Übersetzungsanalyse: über die Angemessenheit der übersetzungsrelevanten Textanalzse

Гуменюк Христина
Argumentation in den Kriegsreden von Wolodymyr Selenskyj

Давида Олена
Das Hundemotiv als Bestandteil der Ekphrasis in der „Hundenovelle“ von Marion Poschmann

Івасечко Любомир
Makrostilistische Merkmale des Live-Tickers als Berichterstattungsform zum Ukraine-Krieg in deutschen Online-Massenmedien

Квіт Олександра
Innere Valenz der deadjektivischen verbalen Bildungen mit untrennbaren Präfixen be-, ent-, emp- im modernen Deutsch

Коваль Олена
Das Tagebuch als Darstellungsform in Robert Walsers Roman „Jakob von Gunten“

Козловська Вікторія
Unzuverlässigkeit des Erzählens als Stilmittel von Suspense

Куценко Анастасія
Sprachliche Gestaltung der Argumentation in parlamentarischen Debatten

Левицький Дмитро
Das jüdische Thema in den Werken von Tanja Maljartschuk (am Beispiel von ‘Gleich geht die Geschichte weiter, wir atmen nur aus’

Максимець Соломія
Der Zusammenhang zwischen der Überschrift und dem Haupttext im Pressebericht

Мацюняк Володимир
Die Struktur der Werbung im lexikalischen und pragmatisch-linguistischen Kontext

Милян Олена
Semantik und Syntax der deutschen adjektivischen Temperaturwörter

Сподаренко Анастасія
Humor in der Werbung

Турик Соломія
Expressive Sprechakte in den szenischen Dichtungen von Nelly Sachs

Ферій Марія
Glosse als journalistische Form

Хороша Катерина

Inszenierte Flucht – Sprachlicher Aspekt „Die Schutzbefohlenen“ von Elfriede Jelinek und „Ich – norm“ von Nina Zakhozhenko

Черепаня Валерія
Zwiebelfischkolumne von B. Sick und ihre stilistischen Besonderheiten

Секція класичної філології

Загоруйко Іванна
Послання до Євреїв як парадигма мовно-стилістичної досконалості біблійного тексту

Легка Марта
Молитви про справедливість у контексті латинських defixiones

Микуш Анастасія
Сакральна лексика грецького походження в українській мові

Секція світової літератури

Верцімага Андрій
Природа людини між добром і злом в романах Вільяма Ґолдінґа

Гачок Ярина
Urban fantasy as a subgenre of fantasy writing: cultural context and critical Evaluation

Добрівська Олена
Феномен музики в літературній творчості Ельфріде Єлінек на прикладі роману «Піаністка»

Єременко Владислава
Дихотомія та метаморфози образу Диявола у світовій літературі

Зрайло Христина
Війна в літературі — проблема «втраченого покоління» на прикладі роману Е.М. Ремарка «На західному фронті без змін»

Кузів Вікторія
Індивідуальні долі: постаті Ремарка та їхній пошук втраченого сенсу після війни

Присяжнюк Дарина
Problematics and poetics of Ray Bradbury's novels

Стеців Надія
Time and space in Ian Mcewan's novel "Saturday"

Тацинець Марія
Формування романсу як жанру в англійській літературі (романси артурівського циклу)

Умрихін Катерина
Representation of feminine identity and domesticity in Jane Austen's novels "Pride and prejudice" and "Emma"

Секція французької та іспанської філології

Вільгуцька Ярина
Les fonctions de l'infinitif dans la phrase française

Гнатів Роксолана
Les particularités lexico-pragmatiques du lexique dans la représentation de la guerre russo-ukrainienne dans les médias français

Клещевнікова Анна
Особливості "novlangue" у сучасній французькій мові (на основі сучасного політичного дискурсу)

Колотило Анастасія
Particularidades léxico-estilísticas del reportaje de guerra

Кузенко Петро
Reproducción de terminología económica en T. Dreiser "El Financiero" en la traducción española de E. Garea

Петрунів Христина
Les mèmes internet en tant que moyens d’expression des émotions

Пилипчук Наталія
Particularidades léxico-sintácticas del lenguaje de los cómics españoles contemporáneos

Фоменко Ліна

“Перекладати — це означає читати самого себе”: аналіз перекладацького доробку Валер’яна Підмогильного за твором Дені Дідро «Небіж Рамо»

Чабан Марія
JOPARÁ PARAGUAYO Y SÚRZHIK UCRANIANO COMO FENÓMENOS POSCOLONIALES

Яремків Богдан
EL PANORAMA SOCIOLINGÜISTICO DE LA COLOMBIA CONTEMPORÁNEA

Daria Avdeichyk
Ivan Franko National University of Lviv

EXPRESSIVE SPEECH ACTS OF COMPLIMENT AND PRAISE IN MODERN ENGLISH FICTION

Annotation. *This text examines the role of speech acts in communication, highlighting their connection to verbal and nonverbal interactions. The theory of speech acts, rooted in the work of J. Searle, analyzes minimal discourse units and their linguistic and social functions. In modern society, language shapes relationships, making the study of expressive speech acts like compliments and praise relevant. The study delves into how characters in literature use compliments and praise to portray realistic personalities, their psychology and interactions. Exploring these acts helps uncover societal nuances and provides insights into characters motivations and relationships. The study suggests that research in this area can enhance our understanding of language, psychology, and culture in communication.*
Keywords. *Speech act. Compliments. Praise. Linguistics.*

Communication has always been a necessity in human life. Speech act, a variety of verbal communication, often takes place in verbal and nonverbal communication. Yule [5] states that speech acts are a study of how the speakers and hearers use language. Bach [1] explains that action in verbal communication has a message, so communication is not only about language but also about action.

The theory of speech acts is applied in the work in its traditional aspect, initiated by J. Searle [3], as an analysis of minimal discourse units, verbal acts in terms of their performance of linguistic and, consequently, social actions. In modern society, where language is not only a means of communication but also a powerful tool for shaping relationships, the study of expressive speech acts, such as compliments and praise, becomes an exceptionally relevant task. These acts carry much more than mere words – they reflect our feelings and recognition, share positive emotions, and confer significance to interpersonal interactions. Exploring compliments and praise enables us to uncover the internal mechanisms of deep relationships and sociocultural aspects of communication.

Compliments and praise serve as linguistic means of expressing positive evaluation and recognition towards the recipient. J. Searle categorizes expressive speech acts, such as apologies, gratitude, sympathy, greetings, reproaches, astonishment, and indignation, as acts oriented toward social rituals. In this sense, E. Goffman refers to expressive as ritual acts in which speakers express tolerance and goodwill towards each other [2]. Exploring their theoretical foundation allows us to uncover the structure of these acts and understand how they influence perception and interaction between communicants.

In literature, compliments and praise have become integral components for unraveling realistic character portrayals, their psychology and interactions. The authors' ability to convey these speech acts in dialogues and monologues of characters enriches the text, making it more intricate and profound. Conversations in literature sometimes convey more than the participants purpose to say to each other or the reader [4]. For instance, the contradiction between a compliment and other reactions of a character might indicate that they are concealing something from others or harboring specific hidden motivations. The use of praises in pivotal scenes can emphasize character development or shifts in their psychology. Speech Act Theory can be useful for analysing conversations with multiple agendas.

The study of expressive speech acts of compliments and praise in contemporary English literature provides us with essential insights into the various layers of meanings, emotions, and societal nuances they embody. They enable us to better understand the interactions between characters, their motivations, and relationships.

Overall, expanding research in the realm of expressive speech acts within literature and beyond can significantly contribute to our understanding of language communication, character psychology, and cultural aspects of interaction.

References:

1. *Bach, K. and R. M. Harnish. 1979. Linguistic Communication and Speech Acts, Cambridge, Mass: MIT Press.*
2. *Goffman, E. (1981), Forms of Talk, Univ. of Pennsylvania, Philadelphia, 236 p.*

3. *Searle, J. R. (1969). Speech acts. Cambridge: Cambridge University Press. 203 p.*
4. *Speech acts. University of Cambridge: Faculty of English, English Language Online Resource. URL: https://www.english.cam.ac.uk/elor/lo/speech-acts/index.html*
5. *Yule, G. 1996. Pragmatics. Oxford: Oxford University Press*

Supervisor: O.V. Deychakivska

Ніка Ананьєва
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНФЛІКТУ В СУЇЦИДАЛЬНИХ ЗАПИСКАХ

Анотація. *Дослідження зосереджено на метафорі розділеного «Я» в дискурсі передсмертних записок. Суїцидальні записки утворюють окремий жанр через спільну риторичну структуру, що робить актуальним дослідження типових для них концептуалізацій «Я». Дослідження спрямоване на моделювання конфліктуючих самоконцептуалізацій авторів за допомогою метафтонімічної репрезентації. У роботі розглядається розділення внутрішнього «Я» на інстанції Суб'єкта та Самості та порівнюється їх агентивність. Методика дослідження спирається на здобутки сучасної теорії концептуальної метафори, із використанням корпусних інструментів для обробки матеріалу (LancsBox#). Матеріал дослідження представлено корпусом передсмертних записок, що складається з 164 483 лексичних одиниць. Результати ілюструють метафтонімічну структуру метафори розділеного «Я» та дають змогу прослідкувати етапи її формування.*
Ключові слова. *Метафора розділеного «Я», Суб'єкт, Самість, концептуальна метафора, метонімія, метафтонімія, суїцидальні записки, передсмертні записки.*

Nika Ananieva,
V.N. Karazin Kharkiv National University

THE INTERNAL CONFLICT REPRESENTATION IN SUICIDE NOTES

Annotation. *This study addresses the DIVIDED SELF metaphor in suicide notes discourse. Suicide notes form a distinct genre due to their rhetorical structure, which informs the relevance of an analysis of typical SELF conceptualizations. The research aims at modeling authors' conflicting self conceptualizations through metaphtonymic representation. The study examines the division of the inner SELF into Subject and Self instances and compares their agentivity. The study is based on an analysis of a suicide note corpus of 164,483 lexical units. The results illustrate metaphtonymic nature of the DIVIDED SELF metaphor and the stages of its formation.*

Keywords. *DIVIDED SELF metaphor, Subject, Self, conceptual metaphor, metonymy, metaphtonymy, suicide notes.*

Суїцидальні записки репрезентують свідчення мовців про інтенсивний внутрішній конфлікт, який веде до крайньої ескалації (або розв'язання) шляхом вчинення людиною самогубства. Цей внутрішній конфлікт відображено в дискурсі передсмертних записок через дистанціювання від певної частини свого «Я» (носія відповідальності або контролю) у формі метафоричних посилань на власне розділене «Я». Метафора розділеного «Я» розглядалася Дж. Лакоффом як концептуальна [4]. Отже, відштовхуючись від загального розуміння розділеного «Я» як метафори, нами розглядалися характеристики цієї метафоричної конфігурації як метафтонімії, за Л. Гуссенсом [1, 2], а також взаємодія метафори з метонімією, за З. Кьовечешем [3], з метою детального когнітивного аналізу концептуалізації розділеного «Я». Для дослідження використовувалися корпусні методи, зокрема за допомогою #LancsBox: Lancaster University corpus toolbox було створено вибірку речень, у яких використовувалися метафори розділеного «Я».

Отже, нами було запропоновано підхід до метафори розділеного «Я» як до метафтонімічної концептуалізації. Розділення метафор на Суб'єкт та Самість було згруповано за компонентом агентивності та стосунками Агент :: Об'єкт між доменами. Метафору розділеного «Я» в суїцидальних записках було найширше представлено окремими метафорами LOSS-OF-SELF, TRUE-TO-ONESELF, SPLIT SELF з корелятом Самості-об'єкта. Також було розглянуто метонімічні концептуалізації в метафорі розділеного «Я», які надавали можливість авторам записок вербалізувати розділення своїх власних аспектів — Суб'єкту та Самості — під час переживання крайнього внутрішнього конфлікту.

1. *Goossens, L., Pauwels, P., Rudzka-Ostyn, B, Simon-Vandenbergen, A.M., & Vanparys, J. (1995). By word of mouth: Metaphor, metonymy and linguistic action in a cognitive perspective. Amsterdam: John Benjamins. https://doi.org/10.1075/pbns.33*
2. *Goossens, L. (1990). Metaphtonymy: The interaction of metaphor and metonymy in expressions for linguistic action. Cognitive Linguistics, 1(3), 323-340.*
3. *Kövecses, Z. (2013). The metaphor–metonymy relationship: Correlation metaphors are based on metonymy. Metaphor and Symbol, 28(2), 75-88. https://doi.org/10.1080/10926488.2013.768498*

4. *Lakoff, G. (1996). Sorry, I'm not myself today: The metaphor system for conceptualizing the Self. In G. Fauconnier, & E. Sweetser (Eds.), Spaces, Worlds, and Grammars (pp. 91-123). Chicago: University of Chicago Press.*

Науковий керівник
Ніколаєнко Валерія Олегівна
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Olena Banera
Ivan Franko National University of Lviv

APPLICATION OF MULTIMODAL APPROACH IN ONLINE TEACHING OF ENGLISH IN UKRAINE

Annotation. *The paper examines the relevance of contemporary and innovative approaches in education, particularly in the context of English language learning. It substantiates the necessity of implementing a multimodal approach, driven by its positive impact on motivation and comprehension, as well as catering to individual student needs, fostering literacy development, and creating an engaging learning environment. The methodology and preliminary outcomes of the conducted study are presented. The study aimed at implementing a multimodal approach to teaching the English language among 10-11-year-old students. The study took into account individual interests and preferences of the students. It is demonstrated that the application of the multimodal approach enhances language learning effectiveness and student engagement, thereby promoting active participation during the lessons.*

Keywords. *Communication, multimodal approach, individual student needs, integrated learning.*

Modern students require modern approaches to learning. Therefore, in the educational process, diverse teaching methods and approaches that engage students and facilitate their knowledge acquisition are actively employed. One of such approaches is the multimodal approach to education.

The multimodal approach to education is a strategy rooted in the utilization of various tools for learning and information perception. Its core essence lies in viewing

language as a multimodal communication system that employs various channels for information transmission and perception. This approach acknowledges that individuals perceive and utilize information through various sensory modalities, such as visual, auditory, kinesthetic, and others [2, 3].

Numerous research studies have been conducted in the realm of multimodal education. One of the earliest studies dates back to 1967 by Merrill Swain, who demonstrated that information retention improves when presented in diverse formats. [1] Contemporary research in this field includes studies on multimodal learning based on video content. Research shows that video, by combining images, sound, language, and other modalities, enhances information delivery and engages students more effectively in the learning process [4].

When incorporating the multimodal approach into teaching process of English language, it is crucial to establish its core concepts. These encompass: addressing individual student needs, multimodal literacy, integrated learning, and creating an engaging learning environment.

The conducted study took into account individual students' interests and was aimed at implementing a multimodal approach to teaching the English language among 10-11-year-old students (the researched group consists of 10 participants). The purpose of this research was to determine how the integration of various modes of information perception affects motivation and learning effectiveness. To carry out the study and obtain reliable results, a research plan was devised. Surveys were conducted to gather information about the individual interests of the participants in the study group. Initially, it was in the form of a game – students demonstrated certain actions through movements that corresponded to their interests, while others guessed what these interests were. Later, to specify this information, students answered oral questions, such as «Do you like drawing, painting, or any kind of art?», «Are you interested in any musical instruments? Which ones?» and so on. Subsequently, a survey was conducted regarding individual needs of students during English lessons. Using Google Forms, participants responded to test questions like: «How do you feel about using role-playing games

during English lessons? a) I really enjoy it, it's interesting to play different roles; b) I like it, but not always; c) If needed, I'm willing to participate; d) Not interested, it's difficult to play roles», «What do you find the most interesting in learning English? a) Learning new words and phrases; b) Grammar rules and exercises; c) Listening to audio and video materials; d) Doing creative projects in English» , etc. (the survey was conducted in Ukrainian).

Furthermore, periodic analysis of students' results was performed in comparison with their previous results. Educational materials were developed for interactive sessions, utilizing multimedia resources, video lessons, audio materials, and games tailored to the students' individual interests.

The preliminary results of the research point to the potential of this approach in enhancing the quality of education and increasing students' motivation. Performance indicators of students across key competencies improved after several sessions of applying a multimodal approach. The high level of achievement increased from 18% (traditional approach) to 33% (multimodal approach); the satisfactory level decreased from 50% to 46%; the average level decreased from 32% to 21%. It's worth noting that students exhibit greater activity and enthusiasm during the lessons, as learning has become more dynamic, structured, and aligned with their individual needs and interests.

Therefore, after analyzing the preliminary research outcomes, one can conclude that implementing a multimodal approach to teaching the English language among 10-11-year-old students can be an effective tool for improving the quality of education and motivation. The diversity of methods and resources, combined with consideration for students' individual needs and interests, heightens their engagement in the learning process and their participation in educational activities.

REFERENCES:

1. *Kress, G. (2010). Multimodal Teaching and Learning: The Rhetorics of the Science Classroom. Retrieved from https://www.academia.edu/27773901/Multimodal_Teaching_and_Learning_The_Rhetorics_of_the_Science_Classroom*

2. *Norris, S. (2004). Analyzing Multimodal Interaction: A Methodological Framework. London: Routledge. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/233807338_Analyzing_Multimodal_Interaction_A_Methodological_Framework*
3. *Nistorenco, A. (2016). The Use of Multimodal Approach in English Language Teaching. Journal of Linguistics, 24, 66-73. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/358138381_Multimodal_Perspective_Delivering_English_Language_Teaching_Materials_Through_Hand_Gestures_A_View_From_Multimodal_Perspective*
4. *Selfe, C., & Wysocki, A. "Multimodal Teaching and Learning: The Rhetorics of the Science Classroom." В: Richard N. L. Andrews & Caroline Haythornthwaite (2007). The SAGE Handbook of E-learning Research. SAGE Publications Ltd. Retrieved from https://www.scribd.com/document/431719751/Richard-N-L-Andrews-Caroline-Haythornthwaite-The-SAGE-Handbook-of-E-learning-Research-SAGE-Publications-Ltd-2007*

Науковий керівник: к.ф.н., доц. Саноцька Л.Г.

Софія Бігун
Львівський національний університет ім. Івана Франка

ГОРДІСТЬ І УПЕРЕДЖЕННЯ ТА АНГЛІЙСЬКИЙ ПЕЙЗАЖ: ВАЖЛИВІСТЬ ЖИВОПИСНОСТІ В РОМАНІ

Анотація. *У цій науковій роботі розглядається заплутаний зв'язок між вічним шедевром Джейн Остін «Гордість і упередження» (1813) та мальовничою естетикою англійського пейзажу. Завдяки ретельному аналізу оповіді роману, персонажів і місця дії це дослідження розкриває глибоке значення живописного у формуванні тем роману та динаміки персонажів. Спираючись на епоху Остін і літературний контекст, стаття висвітлює, як мальовничий ландшафт служить тлом, що відображає емоційний і соціальний ландшафт героїв. Досліджуючи візуальну символіку, тематичні нюанси та глибину оповіді, ця стаття розкриває наративний резонанс мальовничого в посиленні дослідження в романі суспільних норм, особистих упереджень і трансформаційної любові. Роблячи це, це сприяє кращому розумінню як літературної майстерності Остін, так і культурного середовища, яке вплинуло на неї, підкреслюючи глибоку взаємодію між літературою та естетичними почуттями того часу.*

Ключові слова: *Джейн Остін, «Гордість і упередження», 1813, англійський пейзаж, мальовнича естетика, літературний аналіз, наративний резонанс, динаміка персонажів, візуальна символіка.*

Sofiia Bihun
Lviv Ivan Franko National University

PRIDE AND PREJUDICE AND THE ENGLISH LANDSCAPE: THE IMPORTANCE OF THE PICTURESQUE TO THE NOVEL

Summary. *This scientific article delves into the intricate relationship between Jane Austen's timeless masterpiece, "Pride and Prejudice" (1813), and the English landscape's picturesque aesthetics. Through a meticulous analysis of the novel's narrative, characters, and setting, this study uncovers the profound significance of the picturesque in shaping the novel's themes and character dynamics. Drawing from Austen's era and literary context, the article illuminates how the picturesque landscape serves as a backdrop that mirrors the characters' emotional and social landscapes. By examining the visual symbolism, thematic nuances, and narrative depth, this article unveils the narrative resonance of the picturesque in enhancing the novel's exploration of societal norms, personal prejudices, and transformative love. In doing so, it contributes to a richer understanding of both Austen's literary craftsmanship and the cultural milieu that influenced her, highlighting the profound interplay between literature and the aesthetic sensibilities of the time.*

Keywords: *Jane Austen, "Pride and Prejudice", 1813, English landscape, picturesque aesthetics, literary analysis, narrative resonance, character dynamics, visual symbolism.*

The significance of the English landscape's picturesque aesthetics in Jane Austen's "*Pride and Prejudice*" (1813) is a testament to the novel's depth and complexity. The landscape serves not merely as a backdrop but as a canvas upon which the characters' emotions and societal dynamics are vividly painted. Austen masterfully weaves the visual and emotional dimensions of the picturesque into the narrative, enriching the themes of societal norms, personal prejudices, and transformative love.

One of the most notable instances where the picturesque landscape mirrors characters' emotional landscapes is evident in Elizabeth Bennet's visit to Pemberley. As she encounters the stunning grounds, her internal transformation is reflected in her perception of the landscape. Austen writes, "*Elizabeth's spirits soon rising to playfulness again,*" illustrating how the picturesque beauty of Pemberley reflects Elizabeth's evolving feelings, transitioning from prejudice to admiration [1].

The picturesque landscape is interwoven with societal critique and personal transformation. Elizabeth's prejudice against Darcy is framed within societal judgments. Her change of heart is epitomized by her visit to Pemberley, where Austen's evocative language captures the merging of external beauty and internal growth [2].

The picturesque becomes a stage for romantic development. Elizabeth and Darcy's interactions often occur against picturesque backdrops. Austen writes, "*The scenery, the trees, the river—everything was awful,*" during Elizabeth's visit to Pemberley. The landscape accentuates their interactions, symbolizing the unfolding of their relationship [1].

Austen skillfully employs the picturesque to symbolize character traits. Mr. Darcy's estate of Pemberley becomes a testament to his inner qualities. Elizabeth's observation of the estate captures its picturesque beauty and grandeur, reflecting Darcy's hidden virtues. This is evident in Austen's portrayal of the estate's "*natural ornaments*" and "*noble trees,*" aligning with Darcy's transformation from prideful reserve to genuine kindness [5].

The picturesque landscape in "*Pride and Prejudice*" carries thematic nuances that resonate with societal norms and transformative growth. Elizabeth's initial prejudice against Mr. Darcy is rooted in societal judgments. However, her gradual transformation is evident when she revisits Pemberley and acknowledges her changing perception. Austen's description of the landscape highlights Elizabeth's altered perspective, suggesting a parallel between the evolving landscape and Elizabeth's evolving character [4].

The picturesque setting also serves as a canvas for the development of romantic relationships. The landscape subtly influences characters' interactions, providing opportunities for shared experiences and introspection. Elizabeth and Darcy's initial encounters are often framed within picturesque settings, facilitating their evolving relationship dynamics. Austen's narrative underscores the intertwining of external beauty with internal emotions [3].

The resonance between the picturesque landscape and the narrative is a testament to Austen's literary prowess. The incorporation of picturesque elements aligns with the aesthetic sensibilities of Austen's era, where the picturesque was highly regarded. Austen's skillful fusion of visual and emotional dimensions bridges the gap between literature and the aesthetic preferences of her time [2].

In conclusion, Jane Austen's "*Pride and Prejudice*" (1813) masterfully employs the English landscape's picturesque aesthetics to enhance the narrative's depth and complexity. The landscape becomes a mirror of characters' emotions, a symbol of their traits, and a backdrop for themes of societal norms and personal growth. Austen's

strategic integration of the picturesque underscores the interplay between external beauty and internal landscapes, contributing to the novel's enduring appeal and cultural resonance. The picturesque landscape in Jane Austen's "*Pride and Prejudice*" transcends ornamental descriptions, serving as a narrative tool for character development, societal exploration, and romance. Through quotes from the novel, this article has illuminated the profound interplay between external beauty and internal landscapes, underscoring Austen's ability to craft a resonant narrative that transcends time and enriches literary discourse.

References

1. A. Jane: Pride and Prejudice (Foreign Language Teaching and Research Press, 1991), p.34-212.

2. L. Lin: Intimacy, Passion and Commitment: A Study of Pride and Prejudice through the Triangular Theory of Love, Huazhong Normal University Journal of Postgraduates. 16, (2009), No.1, p.78-87.

3. Y. Ma and H.J.Gong: Analysis of “Partner-love” and its Significance—Theoretical Analysis of Love Type in Pride and Prejudice, Journal of Northwest A&F University, (Social Science Edition). 9, (2009), No.1, p.136-140.

4. X.H. Guan: The Marriage in Pride and Prejudice, Journal of Anhui University of Teehnology, (Social Science). 20, (2003), No.4, p.78-79.

5. J.H. Ma: The Battle of Property and Love—views on marriage in Pride and Prejudice, Journal of Hunan University of Science and Engineering. 27, (2006), No.3, p.77-78.

Supervisor:
Associate Professor
G.B. Bernar

Анна Білоус
Львівський національний університет імені Івана Франка

КОГЕЗІЯ В ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ

Анотація. У тезах розглядається роль когезії у промовах найзнаменитіших політиків України та Великобританії, яка слугує ефективним інструментом для заспокоєння та переконання національної спільноти. В аналізі розглядаються лексичні засоби когезії з огляду на дві основні мети: (1) виявлення елементів когезії, що характеризують промови політичних діячів України та Британії; (2) визначення функцій, які виконують ці елементи в їхніх виступах. На основі аналізу перекладених промов та оригіналів промов Володимира Зеленського, Бориса Джонсона, Дмитра Кулеби, Ріші Сунака та вже існуючих досліджень, можна констатувати, що розглянуті лексичні когезійні засоби мають важливу дискурсивну цінність. Ця цінність дозволяє їм функціонувати як інструментам соціальної взаємодії з метою впливу на національну аудиторію.

Ключові слова. Cohesion**,** cohesive devices, Zelenskyi

Anna Bilous
Ivan Franko National University of Lviv

COHESION IN POLITICAL SPEECHES

Annotation. This abstract examines the role of cohesion in terms of the prominent Ukrainian and British politicians' speeches as an instrument of reassurance to the nation. In this paper, the lexical cohesive devices are examined in relation to the following objectives: (1) identifying the lexical cohesive devices that define Ukrainian and British politicians' speeches, and (2) identifying the function that each lexical cohesive device serves in their speeches. Incorporating original speeches and translated versions of Volodymyr Zelenskyi, Boris Johnson, Dmytro Kuleba, Rishi Sunak, and previous papers on the same topic, the study demonstrates that defined and investigated lexical cohesive devices have discourse value which enables them to function as means of social interaction to influence the nation.

Key words. Cohesion**,** cohesive devices, Zelenskyi

The ideas of cohesion and coherence are heavily debated in the global linguistic community. Cohesion became an acknowledged category for text and discourse analysis after the publication of Halliday and Hasan's seminal work Cohesion in English in 1976[3].

Cohesion and coherence are two of the main characteristics of textuality, according to De Beaugrande and Dressler (1981)[1], who underline the significance of

the relationship between the two. Even though the majority of researchers agree that cohesive relations—relations between lexical items and grammatical structures that openly connect clauses and/or clause complexes—have an impact on and serve as signals for the interpretive perception of a text's semantic unity and purposefulness, or coherence, they disagree on how cohesive relations affect this perception.

This research is done to analyse the cohesion in political texts and its effect on the masses. The novelty of the paper is based on covering the political sphere from the linguistic point of view in times of the Russian-Ukrainian was in the 21st century. The following goals are addressed in this paper's analysis of lexical cohesive devices: (1) identifying the lexical and grammatical cohesive elements that characterise political speech; and (2) defining the purpose that each lexical cohesive element serves in speech of Ukrainian and British politicians. The findings demonstrate that these lexical coherent devices have discourse value, allowing them to serve as tools for social interaction to influence the country.

Cohesive structures typically rest on more informative terms, therefore the more common an item is in general, the less probable it is to contribute to lexical cohesion. The most widespread cohesive devices in political speeches are anaphoric and cataphoric references, among them a great number of pronouns for well-understood personalities were found. All cohesive devices mentioned above make listeners think about the information given and these linguistic instruments help to persuade the nation and deliver the message. Moreover, it can be called a kind of manipulation. [2; 452]

This study demonstrates the effects of the lexical and grammatical cohesive type that was discovered in more than 100 political speech texts. Repetition is found to be the most profound type of cohesive device throughout political texts delivered by m Volodymyr Zelenskyi, Boris Johnson, Dmytro Kuleba and Rishi Sunak since 2019.

References

1. *Beaugrande, R. de and Dressler, W. Introduction to Text Linguistics. London: Longman 1981*
2. *Grisot C., Cohesion, Coherence and Temporal Reference from an Experimental Corpus Pragmatics Perspective Yearbook of Corpus Linguistics and Pragmatics, https://doi.org/10.1007/978-3-319-96752-3*
3. *Halliday, M. A. K. and Hasan, R. Cohesion in English. New York: Longman. 1976*

Associate Professor,
Candidate of Philological Sciences
Kurpil O S

Васільєва Діана
ЛНУ ім.Івана Франка, ІНА-22м

Ключові слова та концепти у романах «Оповідь служниці» та «Заповіти» Маргарет Етвуд

Анотація. *У статті здійснено аналіз ключових слів та концептів у романах Маргарет Етвуд "Оповідь служниці" та "Заповіти". Ці постмодерністські дистопії досліджують вплив авторитарних режимів на життя людей, одночасно висвітлюючи складність патріархального суспільства. Багатство оповіді М. Етвуд і значимість її творів щодо сучасних проблем гендеру, влади, автономії та опору розкриваються безпосередньо критичним аналізом ключових слів і концептів. Результати дослідження мають важливе значення для розуміння глибинних тематик, мотивів, структури оповіді, розвитку персонажів та передачі ідей, відображених в обидвох дистопійних романах, та є передумовою якісного дискурс-аналізу.*

Ключові слова. *Маргарет Етвуд, дистопія, постмодернізм, ключове слово, концепт, дискурс-аналіз.*

Vasilieva Diana
Ivan Franko National University of Lviv, INA-22M

Keywords and concepts in the novels «The Handmaid's Tale and «The Testaments» by Margaret Atwood

Annotation. *The article analyzes key terms and concepts in Margaret Atwood's novels "The Handmaid's Tale" and "The Testaments". These postmodern dystopias depict the complexities of patriarchal society while delving into the impact of authoritarian governments on people's lives. The richness of Atwood's story and the works' relevance in terms of the modern topics of gender, authority, autonomy, and resistance are uncovered through the identification and analysis of its key terms and concepts. The research findings are crucial for the comprehension of the underlying themes, motifs, the structure of the narrative, characters' development, and the presentation of ideas in the both dystopian novels, and are a prerequisite of the efficient discourse analysis.*

Keywords. *Margaret Atwood, dystopia, postmodernism, keyword, concept, discourse analysis.*

"Live in the present, make the most of it, it's all you've got."
(Margaret Atwood)

Margaret Atwood is a Canadian author, poet, and literary icon best recognized for her prose fiction and feminist perspective. In her writings, Atwood regularly discusses gender roles, power dynamics, and dystopia. Her most famous work, "*The Handmaid's Tale,*" published in 1985, has earned international acclaim and become a cultural icon, notably in discussions concerning women's rights and authoritarianism. In 2019, "*The Testaments*", a sequel to "*The Handmaid's Tale*", received the Booker Prize.

M. Atwood's creative legacy is the topic of scientific curiosity among literary academics. They expose the circumstances for the creation of the writer's creative genius, conduct a general study of the most renowned prose works, etc. For instance, Fiona Tolan notes M. Atwood's writing style: "*It means that the text is no longer a passive recipient of theoretical interpretation, but enters into a dynamic relationship with the theoretical discourse, frequently anticipating future developments yet to be articulated by an academic discourse*" [5, p.1].

M. Atwood employs a variety of techniques to enhance the beauty of her creations. This is especially true with the use of intertextual frames. In one of the chapters from Margaret Atwood's novel "*The Handmaid's Tale*", the main character, Offred, says, "*Try to feel sorry for them. Forgive them, for they know not what they do*" [2, p.41]. These phrases are associated with text frames in memory that contain information concerning the biblical incident of Jesus' death on the cross and his prayer to the Lord, "*Forgive them [sinners], for they know not what they do*" (Luke 23:34).

M. Atwood skillfully maneuvers between the lines of her books, between various thematic threads. One of these thematic threads is food. The food in "*The Handmaid's Tale*" and "*The Testaments*" can serve as a means of rebellion, empowering individuals to exert authority over their existence and physicality amidst governmental domination: "'*The Testaments' adopts cooking metaphors and images of food to underline how women are deprived of their human rights and status by the dystopian Republic of Gilead, which views them as nothing but a tool for reproduction. Images of food, cooking, and eating vividly convey the dreariness and brutality of life under an oppressive political regime*" [7, p.98].

As was mentioned before, Atwood's works also talk about the unfair treatment of men and women. "*The Testaments*" presents diverse expectations regarding gender-based behaviors. For instance, Aunt Lydia plays two roles: one as an Aunt in Gilead, and one as a woman who wants the regime to be destroyed. In Gilead, Aunt Lydia is fully aware of

her role and responsibilities: "*...the regime needs me. I control the women's side of their enterprise with an iron fist in a leather glove in a woolen mitten, and I keep things orderly*" [3, p.62]. In Lydia's previous life in the United States, there was another role related to gender. This role is mentioned again when Lydia tells some of her experiences before the United States fell [6].

Margaret Atwood uses her unique way to talk about important things like the role of women, power, and resistance. "*Gilead*" in the novels shows a society where those in power use religion for political gain. The study of "*identity*" focuses on how the characters' sense of self is shaped by the government and how they are able to stand up for themselves even when they are being controlled. In order to comprehend Margaret Atwood's message and ideas, it is necessary to explore other key concepts, words and structural elements.

References:

1. Ділай, І. (2023). *Ключовість у художньому тексті (на матеріалі роману М. Етвуд «Оповідь служниці»)*. Актуальні питання іноземної філології. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/philology/article/view/1196
2. Тацакович У.Т. (2018) *"Інтертекстуальність як аналогове мапування між фреймами."* Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Соціальні комунікації. - Т. 29(68), № 4. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=UZTNU_filol_2018_29(68)_4_19
3. Atwood M. (1985) *"The Handmaid's Tale"*. Toronto : McClelland & Stewart *[Електронний ресурс] Режим доступу:* https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=c3R1ZGVudC5iY3Nkbnkub3JnfG1yLWFsYmFuby1ob21lcGFnZXxneDozZDBiNDFhMjEzZDg1ODhk
4. Atwood M. (2019) *"The Testaments"* ed. by Nan A.Talese|Doubleday, New York.
5. Banas M. (2020) "*Dystopie we współczesnej literaturze pięknej : socjologiczna analiza zjawiska na przykładzie dystopijnych powieści Margaret Atwood*." Praca doktorska. Katowice : Uniwersytet Śląski. *[Електронний ресурс] Режим доступу:* https://rebus.us.edu.pl/bitstream/20.500.12128/16084/1/Banas_Dystopie_we_wspolczesnej_literaturze_pieknej.pdf
6. Britannica *"Margaret Atwood" [Електронний ресурс] Режим доступу:* https://www.britannica.com/biography/Margaret-Atwood

7. Tolan F. (2007) *"Margaret Atwood: Feminism and Fiction"*, ed. Rodopi B.V., Amsterdam-New York *[Електронний ресурс] Режим доступу:* https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=AJKS5dOoky0C&oi=fnd&pg=PP11&dq=margaret+atwood&ots=OAWUkJ6O02&sig=-CoKyzz__EiTWSQO-4iH4S7oKSk&redir_esc=y#v=onepage&q=margaret%20atwood&f=false

8. Weiss J. (2023) "*The Gender Performances of Margaret Atwood's Aunt Lydia in The Testaments*" JLS vol.39 n.1, Pretoria. *[Електронний ресурс] Режим доступу:* http://www.scielo.org.za/scielo.php?pid=S1753-53872023000100002&script=sci_arttext

9. Labudova K. (2023) "*Testimonies in The Testaments by Margaret Atwood: Images of Food in Gilead* " Vol. 17 No. 1: Atwood at 80 *[Електронний ресурс] Режим доступу:* https://journals.uni-lj.si/elope/article/view/9055

10. *"Margaret Atwood: Works and Impact"* ed. by Reingard M. Nischik, Camden House *[Електронний ресурс] Режим доступу:* https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=s_xIap0GDbwC&oi=fnd&pg=PR11&dq=margaret+atwood&ots=MvsgitKX8Z&sig=o_56Dnrk7-8SSYMGNZExoYmwuOM&redir_esc=y#v=onepage&q=margaret%20atwood&f=false

Науковий керівник
Ділай Ірина Петрівна

Anastasiya Galyarnyk
Ivan Franko National University of Lviv

VERB VARIATION IN ENGLISH LANGUAGE CORPORA AND ITS IMPLICATIONS

Annotation. *The article uncovers the diversity of human speech and the significance of studying verb variation. The discussion on verb variation as a sophisticated linguistic issue in modern linguistics highlights its role in conveying meaning and necessitates investigation due to its intricate grammatical nuances. The incorporation of corpus findings from the COCA and the BNC sheds light on verb variation patterns and further underscores the need for a comprehensive analysis in this direction.*

Key words*. verb, variation, corpora, BNC, COCA*

Every human being is a diverse and unique personality. Therefore, as a sociolinguist, Janet Holmes stated, "No two people speak exactly the same" [4, p. 131], and her colleague Ronald Wardhaugh elaborated on that quotation, "No one speaks the same way all the time" [7, p. 5]. The occurrence of apparent differences regarding the way a language is used within a speech community is called **variation** [6, p. 221]. Variation in the language depends on numerous factors, namely gender, age, background, occupation, country, and register. Language is flexible; therefore, every aspect (phonemes, morphemes, syntactic structures, and meanings) is exposed to variation due to the above-mentioned circumstances.

Many grammarians have agreed that a verb is the most intricate and extensive speech segment due to its grammatical categories, numerous forms and variations [1, p. 192]. Furthermore, in order to comprehend the intricacies of verb constructions, its co-occurrence with other parts of the utterance and use, it is essential to study verb variation across different language varieties.

Verb variation can be traced not only in the form of the verb itself (for instance, “to specialise” or “to specialize”), but also in the verb surrounding, namely the patterns of its complementation. Subsequently, there are several reasons why verb variations should be investigated in terms of language analysis:

1. Language acquisition: Students should learn English to understand and be understood during the interaction with foreigners and advanced speakers of English, due to its linguistic system variability [5, p. 39]. Such verb variations as formal/informal register, British/American English, phonological reduction, phrasal verbs and collocations may cause misinterpretation when students use English. Hence, these differences are to be discovered and analysed together with students as a part of the foreign language acquisition process;
2. Sociolinguistics: Discovering verb variations may uncover the differences in a specific linguistic context, whereas the sociolinguistic language variation is to explore non-linguistic features influencing the choice of the verbs. Sociolinguistic language variation of the verbs in English can contribute to the analysis of certain social groups and their language skills, referring to their education, occupation, age, etc.;
3. History of the English language: Any language is dynamic, which means that hundreds of words face meaning shifts and other new phrases appear in dictionaries (neologisms/slangs) every day [2, p. 130]. Therefore, new verbs may adopt different meanings, create new variants and abandon auxiliaries/prepositions. While analysing the verb variations in the history of English, a brand-new perspective on the language may be triggered and new historical intricacies discovered. For instance, “to flirt” used to denote “to turn up one's nose, sneer at”, later – “throw with a sudden movement” and now it means “play at courtship” which is a totally different definition from its primary usage [3];

One of the most sophisticated variations to discover is the differences between American and British English. For instance, the delexical verbs “have” and “take”, however, have the same meaning in the collocation “have/take a bath”. As corpus data suggest, American English speakers use “take” approximately eight times more than “have” in this phrase. Conversely, in the British National Corpus (BNC) “have a bath” occurs five times more than “take”. Another example of verb variation is the subject -

predicate agreement of English collective nouns with the verb “to be”. The noun “government” is used to illustrate it: in the Corpus of Contemporary American English (COCA) a singular form of the verb “to be” is the most popular (“is” – 68,2%, “was” – 18,1%, “are” – 4,8% of all occurrences of this word across all sections of the corpus), while in the BNC we have less striking difference in frequency – “is” – 40,7%, “was” – 34,3%, “are” – 12,2%.

In conclusion, the results from the two English language corpora – the COCA and the BNC prove that there is variation in usage and context of some verbs which has to be investigated more profoundly with the practical implications of facilitating the language acquisition process, informing sociolinguistic and historical research of the English language.

References

1. *Федоренко О.І. Граматика англійської мови. Теоретичний курс: Навч. посібник / О.І. Федоренко, С.М. Сухорольська. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 360 с. (гриф МОН України)*
2. *Communication in the Real World. – 801 с. – (University of Minnesota Libraries Publishing edition, 2016.).*
3. *flirt | Search Online Etymology Dictionary. (n.d.). https://www.etymonline.com/search?q=flirt*
4. *Holmes, J. (2013). An Introduction to Sociolinguistics, 4th edition. London: Pearson*
5. *ROSA, Eliane da. Linguistic Variation in English. R. Letras, Curitiba, v. 19, n. 25, p. 35-50, jan./jun. 2017. Disponível em: <https://periodicos.utfpr.edu.br/rl>. Acesso em: XXX.*
6. *Trask, R. L. (1999). Key concepts in language and linguistics. New York: Routledge.*
7. *Wardhaugh, R. (2006). An Introduction to Sociolinguistics. Wiley Blackwell.*

Supervisor: Associate Professor Iryna Dilai

Iryna Hrynia
Ivan Franko National University of Lviv

The Concept of Personal Identity in a Work of Fiction

This article deals with identity and the manner in which people of mixed parentage are able to develop their own particular individual hybridity within a multicultural society which is at the centre of many modern novels.

Key words: *identity, hybridity, individual.*

Концепт особистої ідентичності у художньому творі

Ця стаття стосується ідентичності та того, як люди змішаного походження здатні розвивати свою особливу індивідуальну гібридність у мультикультурному суспільстві, яке є центром багатьох сучасних романів.

Ключові слова: *ідентичність, гібридність, особистість.*

Personal identity may also be referred to as a psychological identity. It is everything that makes human beings unique and differentiates them from others. Personal identity encompasses all characteristics that constitute our personality, whereas group identity refers to features which make up a group and are commonly shared by all of its members. The humanist belief that identity is something innate and has an essence has been heavily rejected by and through the works of philosophers and psychologists such as Derrida, Lacan and Freud. If identity is not an essence but rather changes over time, then it is vital for the individual personality to identify with certain groups in order to develop a sense of belonging and hence a feeling of identity. This is especially relevant during adolescence when young people are in search of affiliation. Identity, however, is always partly defined by outside influences and the resulting attribution of characteristics. A migrant may identify him or herself more strongly (and will be identified more readily by others) as a citizen of their home-country than if he or she had never migrated. Losing or giving up identity is one of the most psychologically demanding tasks. If, however, a person withdraws from an identity imposed on him or herself by others this can be liberating and, furthermore, may provide a new lookout on life. Neo-Freudian Erik Erikson was one of the most influential scientists exploring identity and he coined the catch-phrase 'identity-crisis'. Erikson explained identity-formation throughout life and divided it into eight different phases, each typical of a certain age or period in life. What he referred to as 'ego-identity' or 'the self' is one’s personal identity, the little peculiarities that make human beings what they are. The identity debate and the mosaic jig-saw that completes the picture of 'the self' raise the question of diachronic and synchronic personal identity.

Synchronic personal identity is the sum of character traits which distinguish a person at a particular time, the diachronic personal identity on the other hand, concerns itself with personal continuity and how a person remains the same throughout different

stages of life. Furthermore, this poses the question of how a person's identity may have differed if he or she had encountered diverse living circumstances. In an interview with Kuan-Sing Chen, Stuart Hall stated that although life is now lived in a globalised world (which raises a number of very general questions, which are relevant to everyone, but which can only be solved together), individuals will always emanate from within themselves: In the early stages, perhaps we spoke too much about the working class, about subcultures. Now nobody talks about them at all. They talk about myself, my mother, my father, my friends, and that is, of course, a very selective experience, especially in relation to classes and the society as a whole in which we operate, and which we are trying to transform (Morley, 442).

Literature

Morley, David. Cultural studies and the politics of internationalization. An interview with Stuart Hall by Kuan-Sing Chen. In: Morley, David and Chen, Kuan-Sing Stuart (eds.): Hall. Critical Dialogues. London: Routledge, 2001: 442-443.

Науковий керівник – доц. Татаровська О. В.

Гузій Дзвенислава

НУ імені Івана Франка, ІНАМ-22

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ПОРІВНЯННЯ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ЛЕКСИКИ ІРЛАНДСЬКИХ ТА ШОТЛАНДСЬКИХ НАРОДНИХ ТАНЦІВ

Анотація. Народне хореографічне мистецтво є невід'ємною частиною національної культури кожного народу і одним з найважливіших її представників. У народному хореографічному мистецтві, яке складалося протягом століть, зберігаються морально-етичні норми, що впливають на суспільну свідомість і світогляд людини і через призму художніх образів стають неперевершеними зразками національно орієнтованого мистецтва. З цієї точки зору велике значення для вивчення культури шотландців та ірландців мають народні танці, які яскраво представляють ідентичність цих етнічних груп і є втіленням їхньої багатої культури та любові до свободи. **Мета роботи:** здійснити лексико-семантичний аналіз англійської хореографічної термінології, пов'язаної з шотландськими та ірландськими народними танцями. **Завдання роботи** - дати коротку краєзнавчу характеристику шотландських та ірландських народних танців, висвітлити історію шотландських та ірландських народних танців, їх різновиди, визначити тематичні групи зібраної танцювальної термінології, з'ясувати походження хореографічних термінолексем. **Джерелами дослідження** є Дебра Крейн "Оксфордський словник танцю" 2010 року та Сельма Жанна Коен "Міжнародна енциклопедія танцю" 1998 року.

Ключові слова: *танець, народне хореографічне мистецтво, культура, шотландські народні танці, ірландські народні танці.*

Huzii Dzvenyslava

Ivan Franko National University of Lviv, INAM-22

LEXICAL AND SEMANTIC ANALYSIS AND COMPARISON OF CHOREOGRAPHIC VOCABULARY OF IRISH AND SCOTTISH FOLK DANCES

Annotation. *Folk dance art is an integral part of the national culture of each nation and one of its most important representatives in folk choreographic art, which has developed over the centuries, moral and ethical norms are preserved that affect the public consciousness and worldview of a person and through the prism of artistic images they become unsurpassed examples of nationally oriented art. From this point of view, folk dances are of great importance for learning the culture of the Scots and Irish, which clearly represent the identity of these ethnic groups and are the embodiment of their rich culture and love of freedom.* ***The purpose of this work:*** *to make a lexical and semantic analysis of English choreographic terminology related to Scottish and Irish folk dances.* ***Tasks of the work are*** *to give a brief Local History description of Scottish and Irish folk dances, to highlight the history of Scottish and Irish folk dances, their varieties, identify thematic groups of collected dance terminology, find out the origin of choreographic terminolexemes.* ***Research sources are*** *Debra Craine «The Oxford Dictionary of Dance» 2010 and Selma Jeanne Cohen «The International Encyclopedia of Dance» 1998.*

Keywords*: dance, folk choreographic art, culture, Scottish folk dances, Irish folk dances, thematic groups, etymology.*

Scottish and Irish dances are not only the cultural heritage of the ethnic groups that created them, but also an invaluable contribution to the treasury of World choreography. Knowledge of this artistic phenomenon has local history, cultural and linguistic aspects. Despite the long history of the emergence and development of traditional Scottish and Irish dances, these aspects are unevenly studied. Most of all, the first two were studied, least of all –linguistic, which involves lexicographic study of choreographic terminology, highlighting its origin, formation and lexical-semantic features.

The formation of folk choreography of the Scots and Irish is closely connected with the history of these peoples. Although Scotland and Ireland belong to the same

cultural region and have many similarities, their dance traditions are very different. These include: leg positions, arm positions, and suits.

With the development of folk Scottish and Irish dances, choreographic terminology was also formed to denote various concepts from this field.

The linguistic study of this topic, in particular lexical richness, the etymology of names, their structure and other linguistic characteristics, less developed problems, which determines the relevance of the topic under study.

In English linguistics some attention is paid to the lexicographic description of choreographic terminology in general and folk dances in particular. (The Oxford Dictionary of Dance by Debra Craine, 2010 and The International Encyclopedia of Dance by Selma Jeanne Cohen, 1998). There are no special dictionaries of terms for concepts related to Scottish and Irish dance.

The incomparably rich dance art of these peoples has long attracted the attention of Several works devoted to this cultural phenomenon relate mainly to the history of the emergence and development of folk Scottish and Irish dances, their varieties, performance techniques, musical accompaniment, costumes, etc., that is, a purely choreographic aspect (Joan Flett. «Traditional Dancing in Scotland», Joan Flett. «Traditional Step-Dancing in Scotland», O'Keeffe, JG «A Handbook of Irish Dances»)

Today, Scottish and Irish dances have not lost their popularity in the world, which is facilitated by a variety of staged shows, performances, performances at Eurovision, etc.

The dance art of Scottish and Irish folk dances is taught in modern choreographic schools in many countries.

However, more attention should be paid to the linguistic study of choreographic terminology, in particular its lexicographic development, formation and origin.

As a result of lexical and semantic analysis of this vocabulary, the following thematic groups are identified: **1. names of dances (Scottish and Irish). 2. names of accessories. 3. names of dance music styles. 4. names of dance moves.**

Resources

1. Соколова А. В. Музична культура стародавньої та середньовічної Ірландії і її паралелі в українській музичній культурі / Алла Вікторівна Соколова // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2020. – № 31. – С. 216–231.

2. Хайлендські танці (Навчальний посібник шотландської офіційної ради танців Хайленд, Lindsay Publications, 1993.

3. Brennan H. The Story of Irish Dance / Helen Brennan, 2001. – 188 p.

4. Cullinane J. Aspects of the History of Irish Ceili Dancing / John Cullinane, 1998. – 80 p

5. Flett J. Traditional Dancing in Scotland (paperback edition) / Joan Flett, Thomas Flett, 1985. – 313 p.

6. Flett J. Traditional Step-Dancing in Scotland (1996) / Joan Flett, Thomas Flett, 1996. – 210 c.

7. Learning the language of Irish dance- definitions of common Irish dance words, terms, and steps [Електронний ресурс] // Irish Studio LLC. – Режим доступу до ресурсу: https://www.irishcentral.com/culture/entertainment/learning-the-language-of-irish-dance-definitions-of-common-irish-dance-words-terms-and-steps-132280378-238107511

8. Melin, Mats H. Scottish dance at the crossroads [Електронний ресурс] / Melin, Mats H. // Dance Research Forum 1st International Conference;. – 2006. – Режим доступу до ресурсу:https://www.researchgate.net/publication/282119507_Scottish_Dance_at_the_Crossroads

9. Murphy, Pat (1995). Toss the Feathers – Irish Set Dancing. Mercier. I

10. O'Keeffe, J. G.; O'Brien, Art (1902). A Handbook of Irish Dances (1st ed.). Dublin: O'Donochue. OL 7092184M.

11. Ó hAllmhuráin, Gearóid (2017). A Short History of Irish Traditional Music. The O'Brien Press. ISBN 9781847179401. Retrieved 19 September 2017.

12. Selma Jeanne Cohen. The International Encyclopedia of Dance / Selma Jeanne Cohen, 1998. – 4048 p.

13. The History of Irish Dance [Електронний ресурс] // DanceUs.org. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://www.danceus.org/irish-dance/.

14. The history of Irish Dance [Електронний ресурс]. – 2003. – Режим доступу до ресурсу: http://www.irelandseye.com/dance.html.

Науковий керівник

Федорчук Марта Михайлівна

Гудима Інеса
ЛНУ імені Івана Франка, ІНа-22М

«Концепт ЛЮБОВ у праці К.С. Льюїса «Чотири любові» : когнітивно-стилістичний аналіз»

Анотація. *Книга «Чотири кохання» англійського письменника Клайва Стейплза Льюїса є втіленням автора та його роздумів про природу кохання з християнської та філософської точки зору. Проведені автором мисленнєві експерименти з розділення людського досвіду концепту «Любов» на певні аспекти стають основою для лінгвокогнітивного дослідження тексту, зокрема на основі фреймового моделювання.*
Ключові слова. *Когнітивна лінгвістика, концепт, любов, фрейм, християнство, Клайв Стейплз Льюїс.*

Inesa Hudyma
Ivan Franko National University of Lviv, INa-22M

"The concept of LOVE in the work of C.S. Lewis's "The Four Loves": a cognitive-stylistic analysis"

Annotation. *The book " The Four Loves" written by the English writer Clive Staples Lewis is the embodiment of the author and his reflections on the nature of love from a Christian and philosophical point of view. Thought experiments conducted by the author to divide the human experience of the concept of "Love" into certain aspects become the basis for a linguistic-cognitive study of the text, in particular, based on frame modelling.*
Keywords. *Cognitive linguistics, concept, love, frame, Christianity, Clive Staples Lewis.*

This work is dedicated to the study of the concept of LOVE in the work of the outstanding English writer C.S. Lewis on the example of his work "The Four Loves"; it is one of the key creative works of the author, where he expresses his vision of various aspects of love. The aim of this work is to reveal the cognitive and stylistic characteristics that reflect the concept of LOVE and its various manifestations in the text.

The study of concept and frame, as two central categories of cognitive linguistics, determine the relevance of the chosen topic. Modern linguistics actively uses the achievements of related fields of science (psychology, cultural studies, cognitive science), so this increased interest in the ideas of the interaction of language and culture, language and thinking determines the main areas of study in this master's thesis. [1] The choice of the concept of LOVE becomes universal because it helps to understand the natural motives of this phenomenon on a common human level.

In modern linguistics, three established approaches to the study of the concept can be observed: the linguistic-cultural method, which describes the concept as a culturally aware unit, the approach of cognitive linguistics with parameterization mechanisms and the possibility of the absence of a cultural component, the integrated approach, which is actually a mixture of the two previous approaches.

The theory of frames, which was introduced into linguistics by Charles Fillmore, considering them as conceptual frameworks, conceptual structures, as means of organizing experience and tools of cognition, motivated, determined and mutually structured by particular unified constructions of knowledge or related schematizations of experience. [1]

The attempt to create an inter-frame structure of the prototypical values of the concept of LOVE in the work "Four Loves" is determined by the distribution of Svitlana Zhabotynska, where she identifies the basic types of frame structures. [2,3]

1. Fillmore C. J., Baker C. A Frames Approach to Semantic Analysis // The Oxford Handbook of Linguistic Analysis / B. Heine, H. Narrog (Eds.) – Oxford: Oxford Un-ty Press, 2010. – P. 313–340.
2. Жаботинська С.А. Концептуальний аналіз: типи фреймів / С.А. Жаботинська // Вісник Черкаського ун-ту. Серія “Філологічні науки”. – Черкаси, 1999. – Вип. 11. - С. 12 - 25.
3. Багумян О. В. Текстова ситуація “Соціальний захист”: лінгвокогнітивний аспект (на матеріалі різностильових англомовних текстів): Автореф. дис. … канд. філол. наук: 10.02.04 / Київський нац. лінгв. ун-т. – К., 2004. – 20 с.

Науковий керівник:
Гураль Оксана Юріївна

Дем’янчук Ярослава
ЛНУ імені Івана Франка, ІНа-22М

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ КОМПОНЕНТ В АНГЛІЙСЬКИХ ПРИКАЗКАХ

Анотація. *Ця наукова робота присвячена аналізу культурного компонента в англійських прислів'ях. Вона розкриває роль прислів'їв у відображенні культурних цінностей, традицій та моральних уроків. Шляхом вивчення семіотики культурної спадщини в прислів'ях та їх трансформації в сучасному світі, дослідження допомагає зрозуміти вплив культурного контексту на мовну та культурну комунікацію. Крім того, обговорюється використання англійських прислів'їв у навчальному процесі як засобу розвитку лінгвістичних та культурних навичок. Результати дослідження можуть сприяти кращому розумінню культурних аспектів англійської мови.*

Ключові слова. *Англійські прислів'я, культурні компоненти, семіотика, традиції, моральні уроки, культурний контекст, мовна комунікація, культурна спадщина, трансформація, освітній процес.*

Yaroslava Demianchuk
Ivan Franko National University of Lviv, INa-22M

CULTURAL COMPONENT IN ENGLISH PROVERBS

Annotation. *This research paper is devoted to the analysis of the cultural component in English proverbs. It reveals the role of proverbs in reflecting cultural values, traditions and moral lessons. Through the study of the semiotics of cultural heritage in proverbs and their transformation in the modern world, the research helps to understand the influence of cultural context on linguistic and cultural communication. In addition, the use of English proverbs in the educational process as a means of developing linguistic and cultural skills is discussed. The results of the study can contribute to a better understanding of the cultural aspects of the English language.*
Keywords. *English proverbs, cultural components, semiotics, traditions, moral lessons, cultural context, language communication, cultural heritage, transformation, educational process.*

English proverbs are an integral part of our linguistic and cultural heritage. They reflect the traditions, moral lessons, and national identity of English culture. Studying the cultural component in English proverbs contributes to a better understanding of the relationship between language and culture. According to N. R. Norrick, proverbs are "the means of communicating national wisdom". [5] The values they carry are the result of historical and cultural experience. The cultural component is manifested through symbolism, metaphors and allegories that become an integral part of proverbs, reflecting cultural beliefs and traditions. English proverbs convey moral lessons and reflect ethical norms that are the basis of national identity.

Considering language as a cultural code of a nation, linguacultural studies develop in an anthropocentric linguistic paradigm. The study of language in man and man in language is a key point of modern linguistics, since language is a multidimensional phenomenon that cannot be reduced to the study of linguistic manifestations. The formation of the anthropocentric paradigm directs linguistic issues to the human being and his or her place in culture. Accordingly, within this paradigm, areas focused on the cultural factor in language and the linguistic factor in culture are being developed. Linguoculturology as one of these areas is aimed at revealing the mentality of the people and their culture through language and studying the national picture of the world, language consciousness, and peculiarities of the mental and linguistic. Each ethnic language is the key to an original picture of the linguistic world, reproduced by the everyday consciousness and semantics of the national language, which is considered in inseparable and inextricably linked to thinking, worldview, and culture.

Linguacultural studies focus on language units that have acquired symbolic, reference, figurative, and metaphorical meaning in culture, summarizing the results of human consciousness, the meaning recorded in the legends, myths, and traditions of a particular people. Such linguistic units, according to G. D. Tomakhin, are called linguistic realities and form the basis of the linguistic and cultural paradigm of the nation as a set of linguistic forms that reproduce the category of mentality in ethnic, social, historical, and scientific aspects [1].

Proverbs cross the language barrier and become a means of effective communication. According to D. Crystal, proverbs "express deep ideas in a concise form. [2] They become a point of common connection in cultural exchanges. In the modern world, English proverbs are undergoing transformations under the influence of globalization. However, their cultural value remains unchanged. Proverbs are used in education and media as a means of transmitting cultural values and learning.

The study of the cultural component in English proverbs helps us to better understand the relationship between language and culture, revealing a deep cultural heritage through linguistic expression. Understanding this connection contributes to developing cultural competence and deepens intercultural interaction.

1. *Томахін Г. Д. Реалії-американізми / Г. Д. Томахін. – 1988. – 238 с.*
2. *Crystal, D. (2008). A Dictionary of Language. University of Chicago Press.*
3. *Gibbs, R. W. (1994). The Poetics of Mind: Figurative Thought, Language, and Understanding. Cambridge University Press.*
4. *Gibbs, R. W. (1999). Speaking and thinking with metonymy. In K. Panther & G. Radden (Eds.), Metonymy in Language and Thought (pp. 61-76). John Benjamins.*
5. *Norrick, N. R. (1985). How Proverbs Mean: Semantic Studies in English Proverbs. Mouton de Gruyter.*
6. *Norrick, N. R. (2001). On defining the proverb. Folklore, 112(1), 23-44.*

Науковий керівник
Федорчук Марта Михайлівна

Інтерпретація тексту "Атлас розправив плечима" Айн Ренд

Анотація *Айн Ренд (1905-1982) була американським прозаїком і філософом, відомою своїм унікальним літературним і філософським внеском. Її твори заглиблюються в її особливий погляд на людську природу та моральний стан сучасного суспільства, передусім*

представлений у її філософських романах, у центрі яких – "Атлант розправив плечі". Твори Ренд, які характеризуються непохитною відданістю індивідуалізму та раціональному егоїзму, досліджують теми розуму, свободи та потенціалу величі в людях. Метою цієї роботи є інтерпретація тексту та мовно-стилістичний розбір "Атлант розправив плечі".

***Ключові слова**: Айн Ренд, Атлант розправив плечі, об'єктивізм, філософія, капіталізм, індивідуалізм, раціональність.*

Text Interpretation of "Atlas Shrugged" by Ayn Rand

***Summary** Ayn Rand (1905-1982) was an American novelist and philosopher, renowned for her unique literary and philosophical contributions. Her works delve deeply into her distinctive perspective on human nature and the moral state of contemporary society, primarily showcased through her philosophical novels, with "Atlas Shrugged" as a focal point. Rand's writings, characterised by an unwavering commitment to individualism and rational self-interest, explore the themes of reason, liberty, and the potential for greatness in human beings. The aim of this work is a text interpretation and linguistic and stylistic reading of Atlas Shrugged.*

***Keywords:** Ayn Rand, Atlas Shrugged, Objectivism, philosophy, capitalism, individualism, rationality.*

Ayn Rand was a prominent American writer who is known for her cogent contribution to philosophy studies. In her novels "Fountainhead" and "Atlas Shrugged" the author introduced the concepts of distinctive philosophy called "Objectivism". Rand's philosophical views can be defined as "ontological realism, rationalism and epistemological empiricism, ethical and axiological absolutism, anthropological individualism, libertarianism and political minarchism as well as economic laissez-faire" [1, p.35-36] Objectivist philosophy determines its understanding of action and causation from the axiom of identity. It characterises causation as "the law of identity applied to action." [6, p.1037]

Ayn Rand's admiration for Aristotelian and Nietzschean ideas significantly helped her bring about a new philosophy. The fact that Ayn Rand admired and valued Arostotle's philosophy is reaffirmed in her work Philosophy Who Needs It "At the root of every civilised achievement, such as science, technology, progress, freedom - at the root of every value we enjoy today, including the birth of this country - you will find the achievement of one man, who lived over two thousand years ago: Aristotle." [3, p.22] Ayn Rand condensed her mature perspective on the German philosopher Nietzsche in a concise essay penned in 1968: "Philosophically, Nietzsche is a mystic and an

irrationalist. His metaphysics consists of a somewhat “Byronic” and mystically “malevolent” universe” [4, p.5]

Ayn Rand's writing style, or idiostyle, is characterized by its clarity, assertiveness, and emphasis on rationality. She employs precise language to convey her philosophical ideas, often using concrete and vivid descriptions to illustrate her points.

Ayn Rand's literary legacy includes influencing several writers. The most prominent include Alan Greenspan, Nathaniel Branden, Isabel Paterson, David Kelley and others. For instance, Erika Holzer was an American novelist and essayist who was a close associate of Ayn Rand. “In Ayn Rand: My Fiction Writing Teacher, Erika Holzer gives us a lively and candid account of her “mentor-protege relationship” with Ayn Rand”[2, p.105]

“Atlas Shrugged” is Ayn Rand's magnum opus and one of the most influential novels of the 20th century. Published in 1957, it is a sweeping work of fiction that combines elements of philosophy, political commentary, and a compelling narrative. The novel explores both utopian and dystopian elements. In the introduction to Capitalism: The Unknown Ideal she writes: “I want to stress that our primary interest is not politics or economics as such, but 'man's nature and man's relationship to existence' – and that we advocate capitalism because it is the only system geared to the life of a rational being” [5, p.20]. Rand's stated goal for writing the novel was “to show how desperately the world needs prime movers and how viciously it treats them" and to portray "what happens to the world without them” [7, p.392].

To summarise, “Atlas Shrugged” is prominent because it effectively conveys Ayn Rand's philosophy, challenges collectivist ideologies, engages readers through storytelling, influences individuals and thinkers, holds cultural significance, and stimulates ongoing debate and discussion.

List of References

1. Drelich, S., The Revolutionary Political Philosophy of Ayn Rand. Archiwum Filozofii Prawa i Filozofii Społecznej, 2018, pp. 35-36
2. Minsaas, K. “Ayn Rand as Literary Mentor.” The Journal of Ayn Rand Studies, vol. 8, no. 1, 2006, p. 105
3. Rand, A. “Philosophy: Who Needs It.” New York: Signet, 1982, p. 22
4. Rand A. “Introduction to ‘The Fountainhead,’” The Objectivist, 1968, p.5
5. Rand, A.“The Introduction to Capitalism: The Unknown Ideal” New York 1986, p. 20
6. Rand, A. . Atlas Shrugged (35th anniversary ed.). New York: Dutton, 1992, p.1037
7. Rand, A. Harriman, David (ed.). Journals of Ayn Rand. New York: Dutton, 1997, p.392

Науковий керівник – доц. Бернар Г. Б.

Valeriia Zdukhova
Lviv National University

LINGUISTIC ANALYSIS OF RUSSIA-UKRAINE WAR NEOLOGISMS

The article explores neologisms in the context of the russia-Ukraine war. Neologisms are significant as these words reflect evolving social and political dynamics and linguistic responses to the critical situation. Investigating neologisms in this war aids in understanding the evolving language used by foreign community and how it shapes public perception. The research aims to analyze the semantic, lexical, and rhetorical aspects of these units, shedding light on propaganda, framing, and identity formation. Employing a corpus-based approach, we collect and analyze neologisms from media, official websites, and online sources to achieve a comprehensive understanding of their linguistic and communicative functions.

Key-words: neologisms, russia-Ukraine war, media, news.

In linguistics, the term "neologism" (from the Greek words "νέος" which means "new" and "λόγος" which means "word") has a long tradition, but its analysis remains very controversial. The first usage of the word neologism dates back to 1772 (in a translation from French) as a “practice of innovation in language, the use of new words or old words in new senses”. The meaning “new word or expression” came later in English, in 1803. Neological usage “characterized by new words or phrases” is attested from 1754 [1].

There is no generally accepted definition of neologism in linguistics. It can be defined as newly coined words, that were recently created in a certain period [2]. However, neologism refers not only to a newly created word, but also to the combination of old words, or their parts, with a new meaning. The flow of words occurs in certain contexts, such as the introduction of new ideas, new inventions, new phenomena.

Therefore, a neologism is a new lexical unit in the unity of its form and meaning (a new lexeme) or an entirely new (added to the existing) meaning of a certain established lexical unit (a new meaning) [4]. These neologisms:

- Are initially not classified in any dictionary.
- Arise and spread within society over a defined period, primarily driven by communication needs.
- Become part of common vocabulary, accepted as linguistic norms.
- Are perceived by the majority of speakers as new.

Several main criteria for defining a neologism can be identified [3]:

- Complete novelty of the word for most native speakers.

- The word is a neologism for a very short time (as soon as the word begins to be actively used, it loses the sign of novelty and becomes commonly used).
- A word that denotes a new reality.
- The characterization of a neologism as a word that is or is not specified in dictionaries.

Neologisms are widely used in various fields of media: for example, news articles, periodicals, personal blogs and social media posts. In our research, we focus on news resources to highlight how the world media broadcast the Ukrainian reality in their media space using their popular online publications. For this purpose, we use such resources as the New York Times, The Hill, Spectator, Firstpost and others. We focus on which Ukrainian neologisms are known to the foreign environment, mainly American, and how they interpret and explain them to their audience. It is also important for us to understand how these neologisms are formed in English, whether it happens through translation, adaptation or transliteration, and whether they convey the main meaning that our compatriots put into them when composing them.

In conclusion, neologisms are created in order to express a special meaning through the formation of a new word. In the context of the Russian-Ukrainian war, they are extremely important, because through them we can trace public reactions and emotions to what is happening.

References

1. *Momotok K. V. Peculiarities of translation of English neologisms-abbreviations in the media space: term paper. Kyiv: KNLU, 2023. 15 p.*
2. *Neologism, Online Ethymology dictionary: веб-сайт. URL: neologism | Etymology, origin and meaning of neologism by etymonline (дата звернення: 06. 07. 2023)*
3. *Neologism, Oxford English Dictionary: веб-сайт. URL: neologism, n. meanings, etymology and more | Oxford English Dictionary (oed.com) (дата звернення: 06.07.2023)*
4. *What is a neologism? Global language services: веб-сайт. URL: What Is A Neologism? (+ Examples!) | Global Language Services (дата звернення: (10. 07. 2023)*

Науковий керівник - Оленюк Олена Валеріївна

Денис Іваненко

ЛНУ імені Івана Франка, ІНа-22М

Мова імітації в кінематографі

Анотація. *Мова тіла відіграє вирішальну роль у спілкуванні, як у повсякденному житті, так і у світі кінематографа. Кіно - це засіб комунікації, який часто значною мірою покладається на мовчазну комунікацію, де поведінкові індикатори, такі як рух, жести, міміка, тип зорового контакту, хода, танець (середньовічний чи сучасний), макіяж, дизайн костюмів, дрес-код, інтер'єр/декорації/пейзаж відіграють значну роль у передачі задуманого відправником інформації. Це стосується як документальних записів, так і художніх фільмів. Кожен елемент мови тіла є соціально орієнтованим і прагматично призначеним, тобто має певну мету або призначення в контексті, в якому він використовується.*
Ключові слова. *Кінематографія, Мова Імітації, Мова Тіла, Художні Засоби, Гра Ролей, Історичні Постаті, Сучасні Знаменитості.*

Denys Ivanenko
Ivan Franko National University of Lviv, INa-22M

The Language of Imitation in Cinematograph

Annotation. *Body language plays a crucial role in communication, both in everyday life and in the world of cinematography. Film-making is a means of communication that often relies heavily on "silent" cinematography, where behavioral indicators such as movement, gestures, mimicry, type of eye-contact, walk, dance (medieval vs contemporary), make-up, costume design, dress code, interior/scenery/landscape play a significant role in conveying the intended message of the sender of the information. This is true for both documentary records and feature films. Every element of body language is socially oriented and pragmatically intended, meaning it has a specific aim or purpose in the context in which it is used.*
Keywords. *Cinematography, Language of Imitation, Body Language, Artistic Means, Roleplaying, Historical Figures, Contemporary Celebrities*

Chapter I: Becoming Elisabeth I on the Screen

Elisabeth I was the Queen of England and Ireland from 1558 until her death in 1603. She was the last of the five monarchs of the House of Tudor. Her reign is often referred to as the Elizabethan Era or the Golden Age of Elizabeth. It was marked by the flourishing of English drama, led by playwrights such as William Shakespeare and Christopher Marlowe, and by the seafaring prowess of English adventurers such as Sir Walter Raleigh and Sir Francis Drake.

Elisabeth I is a historical figure who has been depicted in various forms of art and media over the centuries. Her life and reign have been the subject of numerous books, plays, films, and television series. One of the most notable film portrayals of Elisabeth I is in the 1998 film “Elisabeth”, directed by Shekhar Kapur and starring Cate Blanchett in the title role.

The 1998 film “Elisabeth” is a biographical drama film written by Michael Hirst, directed by Shekhar Kapur, and starring Cate Blanchett in the title role. The film is based on the early years of Elisabeth's reign. It portrays the Queen’s struggle to gain and maintain power in a male-dominated world, and her transformation from a young and naïve princess to a strong and determined queen.

Cate Blanchett’s portrayal of Elisabeth I in the film is widely regarded as one of the best performances of her career. She effectively uses the language of imitation to bring the historical figure to life on the screen. Some of the key episodes in the film that showcase her use of the language of imitation include:

In this episode, Elisabeth is seen dancing at the palace with her courtiers. Blanchett effectively uses her body language, including her movements, gestures, and facial expressions, to convey the character’s emotions and state of mind. Her portrayal of Elisabeth’s grace and poise in this scene is a testament to her skill as an actor and her mastery of the language of imitation.

Chapter II: Becoming Elisabeth II on the Screen

Elisabeth II has been Queen of the United Kingdom and other Commonwealth realms since 1952. She is the longest-reigning current monarch and the longest-serving queen regnant in world history. Her reign has seen significant changes in British society and the monarchy, including the devolution of powers to Scotland, Wales, and Northern Ireland, the decolonization of Africa and the Caribbean, and changes in public attitudes towards the monarchy.

Elisabeth II is a living historical figure who has been depicted in various forms of art and media over the years. Her life and reign have been the subject of numerous books, plays, films, and television series. One of the most notable film portrayals of Elisabeth II is in the 2006 film “The Queen”, directed by Stephen Frears and starring Helen Mirren in the title role.

The 2006 film “The Queen” is a biographical drama film written by Peter Morgan, directed by Stephen Frears, and starring Helen Mirren in the title role. The film is set in the wake of the death of Princess Diana in 1997 and depicts the response of Elisabeth II and other members of the royal family to the public mourning and outpouring of emotion that followed Diana’s death.

Helen Mirren’s portrayal of Elisabeth II in the film is widely regarded as one of the best performances of her career. She effectively uses the language of imitation to bring the living historical figure to life on the screen. Some of the key episodes in the film that showcase her use of the language of imitation include:

In this episode, Elisabeth II is informed of the death of Princess Diana. Mirren’s portrayal of Elisabeth in this scene is restrained and composed. She uses her body language, including her posture, gestures, and facial expressions, to convey the character’s initial shock and subsequent sense of duty and responsibility. Her use of the language of imitation in this scene helps to convey the complexity of Elisabeth’s character and the challenges she faced as a ruler in a time of crisis.

Chapter III: Becoming Freddie Mercury on the Screen

Freddie Mercury, born Farrokh Bulsara, was a British musician, singer, and songwriter. He is best known as the lead vocalist of the rock band Queen. Mercury is regarded as one of the greatest singers in the history of rock music, and his performances at Rock in Rio, the Live Aid concert, and Queen's 1986 tour at Wembley Stadium are all legendary.

Freddie Mercury is a cultural icon who has been depicted in various forms of art and media over the years. His life and career have been the subject of numerous books, plays, films, and television series. One of the most notable film portrayals of Freddie Mercury is in the 2018 film “Bohemian Rhapsody”, directed by Bryan Singer and starring Rami Malek in the lead role.

The 2018 film “Bohemian Rhapsody” is a biographical musical drama film directed by Bryan Singer and starring Rami Malek as Freddie Mercury. The film traces the life of Mercury from his joining the band in 1970 to their iconic Live Aid performance in 1985.

Rami Malek’s portrayal of Freddie Mercury in the film is widely regarded as one of the best performances of his career. He effectively uses the language of imitation to bring the cultural icon to life on the screen. Some of the key episodes in the film that showcase his use of the language of imitation include:

In this episode, Freddie Mercury is seen composing the song 'Bohemian Rhapsody' in his home. Malek’s portrayal of Mercury in this scene is creative and inspired. He uses his body language, including his movements, gestures, and facial expressions, to convey the character’s artistic genius and creative process. His use of the language of imitation in this scene helps to convey the complexity of Mercury’s character and the challenges he faced as an artist.

Chapter IV: Becoming Elvis Presley on the Screen

Elvis Presley, often referred to as the "King of Rock and Roll", was an American singer, musician, and actor. He is regarded as one of the most significant cultural icons of the 20th century. His energized interpretations of songs and sexually provocative performance style, combined with a singularly potent mix of influences across color lines during a transformative era in race relations, made him enormously popular—and controversial.

Elvis Presley is a cultural icon who has been depicted in various forms of art and media over the years. His life and career have been the subject of numerous books, plays, films, and television series. One of the most notable film portrayals of Elvis Presley is in the 2022 film “Elvis”, directed by Baz Luhrmann and starring Austin Butler in the lead role.

The 2022 film “Elvis” is a biographical drama film directed by Baz Luhrmann and starring Austin Butler as Elvis Presley. The film explores the life and career of Elvis

Presley, from his early years to his rise to fame and his impact on the music industry and popular culture.

Austin Butler's portrayal of Elvis Presley in the film is highly anticipated and has garnered much attention from fans and critics alike. While the film has not yet been released, the trailers and promotional materials released so far indicate that Butler has effectively used the language of imitation to bring the cultural icon to life on the screen. Some of the key episodes in the film that are expected to showcase his use of the language of imitation include.

In this episode, Elvis Presley is seen performing 'Can't Help Falling In Love' on stage. Butler's portrayal of Presley in this scene is expected to be emotional and heartfelt. His use of body language, including his movements, gestures, and facial expressions, is expected to convey the character's passion and vulnerability. His use of the language of imitation in this scene is expected to help convey the emotional impact of the song and the character's connection to the audience.

The language of imitation in cinematography involves the use of body language, including movements, gestures, facial expressions, and other non-verbal cues, to convey the character's emotions, thoughts, and intentions. Actors often use the language of imitation to bring historical figures and cultural icons to life on the screen. This involves not only mimicking the physical appearance and mannerisms of the person being portrayed but also understanding and conveying their inner world and the challenges they faced.

In the films analyzed in this paper, the actors portraying Elisabeth I, Elisabeth II, Freddie Mercury, and Elvis Presley effectively used the language of imitation to convey the complexity of their characters and the challenges they faced. Their performances helped to create a more nuanced and realistic portrayal of these historical figures and cultural icons, and contributed to the overall impact and success of the films.

References:

1. Stefani, Elisa De, and Doriana De Marco. “Language, Gesture, and Emo:onal Communicaton: An Embodied View of Social Interaction.” PubMed Central (PMC), 24 Sept. 2019, hJps://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02063.
2. ESTOT. “8 Phases to Build Verbal Imita:on Skills in Toddlers - Exceptional Speech Therapy.” Exceptional Speech Therapy, 19 Dec. 2022, exceptionalspeechtherapy.com/8- phases-to-build-verbal-imita:on-skills-in-toddlers.
3. “Imitation and Communica:on: What’s the Connec:on?” Imitation and Communication: What’s the Connection?, www.hanen.org/Helpful-Info/Ar:cles/Imita:on-andCommunica:on-What-s-the-Connec:on.aspx.
4. “Body Language - Wikipedia.” Body Language - Wikipedia, 1 July 2023, en.wikipedia.org/wiki/Body_language.
5. Wolfe, Shira. “Art Influences in Fritz Lang’s Metropolis.” Artland Magazine, 11 Dec.2020,magazine.artland.com/fritz-langs-metropolis-how-the-iconic-silent-film-tookinspira:on-from-art-movements
6. Ingersoll, Brooke, and Katherine Lalonde. “The Impact of Object and Gesture Imita:on Training on Language Use in Children With Au:sm.” PubMed Central (PMC), 14 July 2010, hJps://doi.org/10.1044/1092-4388(2009/09-0043).
7. “The Peak of Silent Cinema.” BFI, /sight-and-sound/features/peak-silent-cinema
8. “Visual Performance: Why Vocal Imita:on May Not Be the First Skill to Work on to Develop Speech?” Healis Au4sm Centre, 2 Feb. 2021, www.healisau:sm.com/post/visualperformance-vocal-imita:on-first-skill-work-develop-speech.

Науковий керівник

Войтюк Світлана Миколаївна

Yaryna Karshnevych
Ivan Franko National University of Lviv

Stylistic and Idiomatic synonymy in the present-day thesauri of verbs

Annotation: This thesis investigates the complexities of synonymy in contemporary verb thesauri, focusing on the stylistic and idiomatic dimensions. The research aims to analyze the interplay between style and idiomaticity in verb choices, shedding light on their impact on language variation and communicative effectiveness.
Key words: verb, synonym, idiom, stylistic

Introduction:

In the realm of lexical resources, thesauri play a crucial role in providing alternative words and expanding our vocabulary. However, limited attention has been given specifically to the stylistic and idiomatic aspects of synonymy in present-day verb thesauri. This essay aims to delve into the intricacies of stylistic and idiomatic synonymy within these lexical references, highlighting the significance of language variation and expressiveness.

1. Unveiling the Role of Stylistic Synonymy

Stylistic synonymy encompasses the realm of language variation, allowing speakers to tailor their expressions to specific contexts. Verb thesauri serve as valuable tools for enhancing stylistic choices, enabling us to communicate with nuance and adapt to

various registers. By exploring distinct stylistic dimensions presented in verb thesauri, this section aims to shed light on their impact on effective communication.

2. The Significance of Idiomatic Synonymy

Idiomaticity adds a layer of richness to language by incorporating expressions that are peculiar to specific communities or linguistic domains. Verb thesauri can serve as treasure troves of idiomatic expressions, assisting language learners and professionals alike in capturing the essence of native-like speech. In this section, we delve into the representation and appropriateness of idiomatic synonymy in present-day verb thesauri, emphasizing the value it brings to communication.

3. Exploring Variation and Contextual Usage

Language is not a monolithic entity; it is shaped by a vast array of factors and social dimensions. Within the realm of verb synonymy, choices vary across genres, registers, and social contexts. This section explores the interplay between stylistic and idiomatic synonymy in different linguistic domains, highlighting the significance of choosing appropriate synonyms to convey the desired effect within various contexts.

4. Enhancing Lexical Resources and Language Learning

Recognizing the potential of present-day verb thesauri to enrich language use, this section examines strategies for enhancing these resources. By incorporating a broader range of stylistic and idiomatic synonyms, dictionaries and thesauri can serve as valuable assets to language learners, researchers, and professional communicators alike. Furthermore, incorporating findings from this research into language education can improve fluency and expressiveness.

Conclusion:

Stylistic and idiomatic synonymy in present-day verb thesauri offers a rich tapestry of language variation and expressiveness. By exploring the complexities of synonymy within these resources, we uncover the potential for enhanced communication and linguistic versatility. This research contributes to a deeper understanding of the presentation and effects of stylistic and idiomatic synonymy in language resources. Ultimately, it highlights the importance of choosing the right words to convey our

intended meaning, capturing the nuances of style and idiom in present-day communication.

References:

1. Gries, S. T., & Davies, M. (2009). Corpora and Experimental Methods: A State-of-the-Art Review. Corpus Linguistics and Linguistic Theory, 5(1), 1-26.

2. Huang, C. (2010). Stylistic Choice and Discourse Structure: Verbal Synonymy in Spoken Chinese. Discourse Studies, 12(3), 309-335.

3. Jackson, H., & Amvela, E. (2007). Words, Meaning, and Vocabulary: An Introduction to Modern English Lexicology. Continuum.

4. Leech, G. (2014). Meaning and the English Verb (3rd ed.). Routledge.

5. Lindstromberg, S. (2010). Corpus Linguistics and the Description of English. Edinburgh University Press.

6. Moon, R. (2019). Stylistics: A Practical Coursebook (4th ed.). Routledge.

Supervisor: Associate Professor M. E Bilynsky

Кобзар Назар
Львівський національний університет імені Івана Франка,
кафедра англійської філології

THE FRAMING OF IMMIGRATION DEBATE IN POLITICAL DISCOURSE: A CONTRASTIVE ANALYSIS OF HOW

REPUBLICANS AND DEMOCRATS FRAME IMMIGRATION POLICY

Abstract

The paper sets out to explore the immigration policy in the US through the prism of its framing by Republicans and Democrats. Frame analysis from the cognitive perspective is used as a primary method of the research. The stump speeches of the most influential politicians serve as a corpus of this work. The frames are examined both at the deep and surface levels, with the interconnection between the two being established and elaborated on.

Keywords*: framing, deep structure, surface framing, conservative ideology, liberal ideology, immigration.*

Immigration has always been at the center of political debate in the US. Not only do Democrats' and Republicans' approaches to tackling immigration issues differ, but the language they use bring out these differences most vividly. That is why the corpus of this work comprises the stump speeches of the most influencial politicians of both parties. The methodology of this paper rests on framing, which is fundamental to political debate. In the search for a winning strategy, politicians selectively emphasize aspects of an issue to win the support of the electorate. The use of the framing concept is quite popular within many different scientific fields, which leads to variation in its definition. To avoid ambiguity and confusion, the following definition of framing by Entman is accepted: "*To frame* is to select some aspects of a perceived reality and make them more salient in a communicating text, in such a way to promote a particular problem definition, causal interpretation, moral evaluation, and/or treatment recommendation for the item described" [3].

According to George Lakoff, frames are characterized by two layers: knowledge and attitudes (values) being referred to as deep structure and wording formulation or image manipulation (surface framing). In cognitive science, background ideologies are conceived of as coherent systems of values, having both universal and cultural characteristics. Despite being easily comprehended across cultures (e.g. the tradition of

leftist and right-wing politics), they frequently form part of a national political identity. As regards the US, in his book, *Moral Politics: How Liberals and Conservatives Think* (2002), George Lakoff defines the concept of framing through the "nation as a family" metaphor, which he applies to the liberal and conservative worldviews, with *the Strict Father model* underpinning the conservative rationale and *the Nurturant Parent model* underlying the liberal one [2].

As far as the surface framing is concerned, it could be stated that its most important aspect is the proper selection of wording. The reason why linguistic framing is such a successful tool of public communication is that it is related to the notion of perspective. Cognitively speaking, its main assumption is that we are unable to adopt two different points of view on the same issue, while performing the process of categorization (although we are able to understand different points of view referring to that issue). As a result, we are in a way doomed to a „monoperspective cognition" [1].

Our findings point to a strong prevalence of Republican vocabulary over Democratic phrasing in the American immigration discourse, framing the incomers as *a national problem, a major problem of the national American economy, "illegal aliens, illegals, undocumented workers, undocumented immigrants".* The above-quoted vocabulary used in order to describe foreigners crossing the American border indicates that the action performed is strictly against the law. The conservative worldview implies an improvement in border protection as a solution to the immigration problem. On the contrary, the liberal Democratic Party stresses other aspects of the immigration issue. One of the facts emphasized by the Democrats is the lack of medical care or social services for immigrants. The Democrats warn that immigrants are often used as cheap labor (underpaid in comparison with the locals) and risk their lives while crossing the border while being compelled to do so due to the poor economic conditions in their home country.

List of References

1. Lakoff G. (1987). Women, Fire and Dangerous Things. The University of Chicago Press.

2. Lakoff, G. (2002) Moral Politics: How Liberals and Conservatives Think. Chicago: University of Chicago Press.
3. Scheufele B. (2003). Frames, Framing und Framing-Effekte; Theoretische und Methodische Grundlegung des Framing-Ansatzes sowie Empirische Befunde zur Nachrichtenproduktion. Westdeutscher Verlag.

Supervisor: **Ass. Prof., Potiatynyk U. O.**

Vladyslava Korolchuk

CHANGES IN THE VOICE SOUND SYSTEM OF MODERN BRITISH ENGLISH LANGUAGE

The article analyzes vowels in the speech of the younger generation of British English. Youth speech is characterized by a unique melody, manner of speech and new words. Young people are considered to be innovators of the language, but educated Britons often stick to normative pronunciation. The study showed phonetic changes in the language of young people, such as vowel centralization and other changes in pronunciation that contradict the standard. Short and long monophthongs tend to centralize, some long vowels become shorter, and monophthongs such as /u/ and /o:/ lose labialization. The system of diphthongs of the studied standard shows complete monophthongization.

Key words: *sounds, British English, modern changes *

The English language has become very popular due to the large number of its speakers, which is four times greater than the number of people for whom it is a native language. Modern world variants of English, such as Chinese, Indian, South African, Spanish and others, are actively researched by the scientific community, which has caused phonetic changes with other important changes in the language.

Scholars such as K. Henton [4] point out differences between the language of young Englishmen («young RP») and the language of the older generation («old RP»), which include not only the use of fashionable words, but also a specific pronunciation,

melody and manner of speech. With the development of society, new phonetic features appear in the speech of young people. For example, compared to the older generation, youth RP is characterized by the centralization of the monophthongs /и/, /æ/, /u/ and the vowel sound /e/, as well as the expansion of high-rise vowels and the compression of low-rise vowels, such as /o/ and /a :/. Also noted is the mixing of short /o/ and long /o:/, which can lead to the same pronunciation of words such as "port" and "pot". The duration of the sound of diphthongoids /u:/ and /и:/ is shortened, and the final element of diphthongs (glide) is weakened until it is completely lost, especially in diphthongs with a glide on /ə/, which leads to the same pronunciation of words, for example "me" and "mere". There is also a change in the quality of the nuclear element of the diphthongs /au/ and /ai/, which leads to their approximation in pronunciation to other sounds.

The Londoners' Language Survey, commissioned by the Economic and Social Research Council (ESRC) in Great Britain, found that there are different international varieties of English spoken by different ethnic groups in and around London. This "linguistic diversity" undoubtedly affects the pronunciation of the indigenous population of the region. [3]

It was found that the following phonetic changes are observed in youth speech: centralization of monophthongs, expansion of high-rise vowels and compression of low-rise vowels. A reduction in the duration of the sound of diphthongs and other long vowel sounds was also noted, and the glide at the end of diphthongs was significantly weakened, sometimes to the point of complete loss. The results of the acoustic analysis of the pronunciation of British youth and their comparison with reference pronunciation samples show significant changes in the vocal system of standard British pronunciation, which indicates new trends towards the simplification of English phonetics.

Список використаних джерел:

1. Dvorzheczka M.P. Tendencii rozvytku vymovnoi normy suchasnoi anglijskoi movy. Mova, kultura j osvita v suchasnomu sviti. Kyiv: Vyd. centr KNLU, 2008. S. 141–145.

2. Parashhuk V. Zminy v kodyfikovanyx vymovnyx normax suchasnoi anglijskoi movy. Naukovi zapysky. Kirovograd: RVCz KDPU im. V. Vynnychenka, 2000. Vypusk XXVI. S. 161-170.

3. Cheshire J., Fox S., Kerswill P., Torgersen E. Ethnicity, friendship network and social practices as the motor of dialect change: linguistic innovation in London. Sociolinguistica. 2008. Vol. 22. P. 1–23.

4. Hawkins S., Midgley J. Formant Frequencies of RP Monophthongs in Four Age Groups of Speakers. Journal of the International Phonetic Association. Cambridge Univ. Press, 2005. Vol. 35, No.2. P. 183-199.

Науковий керівник

Доцент кафедри англійської філології, Федоренко Ольга Ігорівна

Краївська Наталія

Львівський національний університет імені Івана Франка

DEVELOPMENT OF CRITICAL THINKING SKILLS IN THE EFL CLASSROOM

***Annotation**. One of the crucial 21st century skills is obviously a thinking ability, namely critical thinking skills. As the world develops, the need for language education combined with the critical thinking capacity has critically increased. The thesis explores the importance of Bloom's Taxonomy of the Cognitive domain for the exploration of critical thinking skills and their cognitive processes as well as the ways in which this classification can be applied to teaching the English language along with critical thinking in the English as a Foreign Language class. Moreover,exploiting the taxonomy in the classroom for some other reasons is discussed.*

***Key words:** critical thinking skills, Bloom's Taxonomy, cognitive domain*

Critical thinking has been capturing the attention of educators and researchers for a considerable period. However, in the last two decades, there has been an ongoing debate regarding its exact meaning. S. Cottrell has viewed critical thinking as a cognitive activity centred around argumentation, requiring the utilisation of mental faculties. P.

A. Facione has described critical thinking as a self-adjusting process involving cognitive skills to make and enhance judgments. This process involves reasoning, making judgments and reflection. Engaging in critical thinking necessitates the use of rational and reflective thought to assess beliefs and actions. H. Siegel has emphasised the notion that a critical thinker should be guided by reason. [4, p. 1-2]

The importance of evaluating student learning through critical thinking has been widely recognised. To develop skilled critical thinkers, it is crucial to incorporate critical thinking into the curriculum and teaching approaches, ensuring its presence and advancement throughout all grade levels. [1, p. 21]

The Taxonomy of Educational Objectives, also known as Bloom's Taxonomy,is a framework that assists us classify the information that we expect and want our students to learn in the result of being taught. This classification included carefully written definitions for each of the six main categories in the cognitive domain. The categories are Knowledge, Comprehension, Application, Analysis, Synthesis and Evaluation. Each of them is divided into subcategories, except for Application. [3, p. 212] In 2001, a team of researchers, led by D. Krathwohl, a colleague of Bloom, and L. Anderson, one of Bloom's students, undertook a revision of the taxonomy. This update aimed to offer learners clearer instructional objectives by substituting nouns with action verbs and swapping the positions of the two highest levels. The revised learning stages are Remember, Understand, Apply, Analyse, Evaluate and Create. Additionally, the authors defined cognitive processes linked to these instructional goals. [6]

When considering how to incorporate critical thinking into a course and syllabus, a useful initial step is to focus on student learning objectives or outcomes. A properly structured course ensures that all elements, such as activities, assignments and assessments, are in harmony with these essential learning outcomes. These outcomes usually consist of an action verb and a noun, often starting with the phrase "Students will...". By consulting Bloom's taxonomy, appropriate verbs can be chosen to

preciselyexpress the desired skills that students should acquire by the end of the course and the level of proficiency expected. [2]

The most effective method for nurturing critical thinking in individuals involves presenting them with thought-provoking questions. By referring to Bloom's cognitive levels, we can create questions that stimulate critical thinking. For lower-order thinking skills in problem-solving, we can start with questions like "who," "what," "why," and "when," which encourage students to consider problems on a fundamental level. As we move up the cognitive scale, questions such as "How would you...?" or "What evidence can you find...?" can be employed to prompt higher-level critical thinking. Examples of these questions include "Do you agree with...?" or "How would you rate...?". [5]

The taxonomy is a valuable tool for precise assessment of learners. For example, when learners are only expected to recall basic facts and terminology about a subject, an essay might not be the most suitable form of evaluation. However, during the assessment stage, when learners are required to articulate their own opinions on a topic, an essay becomes appropriate. Moreover, Bloom's taxonomy allows educators to gauge learners' progress and determine their current level of comprehension. This taxonomy helps teachers identify the appropriate level for each learner and assign individual tasks accordingly. [6]

In conclusion, critical thinking skills are a crucial pillar of education. Bloom's Taxonomy serves as a helpful tool for teachers to guide students in progressively developing both lower-order thinking skills, involving the acquisition of facts and concepts, and higher-order thinking skills, encompassing analysis, evaluation and synthesis, which leads to generating new information. Incorporating Bloom's Taxonomy into education to foster critical thinking can begin by considering learning objectives and outcomes. However, the most effective approach lies in formulating thought-provoking questions that encourage students to think at different levels, whether it is basic understanding or advanced analytical and evaluative abilities. Additionally,

Bloom's classification aids teachers in choosing appropriate assessment methods for students. By observing their students, teachers can adjust and tailor their curriculum with Bloom's taxonomy in mind.

References

1. Alsaleh N.J., Teaching Critical Thinking Skills: Literature Review // Turkish Online Journal of Educational Technology - TOJET. 2020 Jan;19(1):21–39.

2. Costa B., Critical Thinking and other Higher-Order Thinking Skills | Center for Excellence in Teaching and Learning. Available from: https://cetl.uconn.edu/resources/design-yourcourse/teaching-and-learning-techniques/critical-thinking-and-other-higher-order-thinkingskills/

3. Krathwohl D.R., A Revision of Bloom's Taxonomy: An Overview // Theory Into Practice. 2002 Nov;41(4):212–218

4. Lin Y., Developing Critical Thinking in EFL Classes. Singapore: Springer Singapore; 2018.

5. Norfleet M., What Are the Steps to Critical Thinking According to Bloom's Taxonomy? | Synonym. Available from: https://classroom.synonym.com/steps-critical-thinking-accordingblooms-taxonomy-28811.html

6. Valamis. Bloom's Taxonomy: Revised Levels, Verbs for Objectives [2022] Available from: https://www.valamis.com/hub/blooms-taxonomy

Науковий керівник – доц. Дацько Ю. М

Anastasia Kyzyk
Lviv National University

Contrastive analysis of English and Ukrainian participles

***Annotation**: Contrastive studies help to establish the most general structural types of languages on the basis of their dominant or common phonological, morphological, lexical and syntactic features. This paper deals with contrastive analysis of English and Ukrainian participles in terms of their usage and functional equivalence. It is the purpose of the present investigation to study main theoretical issues of the English and Ukrainian participles, compare them using methods of contrastive grammar and identify ways of translating English participles into Ukrainian. To achieve this goal, different methods of investigation will be used as well as research on the modern literature.*
***Key words**: Contrastive analysis, participles, English, Ukrainian grammar.*

The participle is a non-finite form of the verb and adjective and in some of its functions it combines the characteristics of a verb with those of an adverb. It can be present, past or perfect. English participle has special morphemes – endings (-ing, -(e)d, -(e)n). Moreover, it combines grammatical categories of voice (active and passive) and time correlation. In a sentence it has a function of attribute and adverbial modifier. Participles provide further information about the noun or nouns in a sentence, just like an adjective or adverb.

Дієприкметник is a declinable form of the verb which has the category of aspect, tense and state. Active дієприкметник in the present tense is formed from present tense of intransitive verbs with the help of suffixes -уч- (-юч-) or -ач- (-яч-). Passive дієприкметник is formed from transitive verbs with the help of suffixes -н- (-єн-) or -т-. Дієприслівник always refers to the same noun as the main verb, however has adverbial features of tense, cause, purpose and mood. Дієприслівник combines features of the verb and the adverb. It is formed with suffixes: -учи-, -ючи-, -ачи-, -ячи-, -ши-, -вши- and the endings -ся, -сь. In a sentence Ukrainian дієприслівник and дієприкметник may have attributive or adverbial function.

The study has revealed that the participle has much in common with дієприкметник and дієприслівник. The gerund is a unique form typical only of present-day English. Allomorphism is observed in the categorical meaning of the “infinitive” and “інфінітив”, because the latter has no aspect and voice forms.

The gerund, the participle, as well as дієприкметник and дієприслівник are formed by means of word-building affixes. The semantic and functional equivalents to the present and past дієприслівники in Ukrainian are indefinite or perfect participles (active and passive) in English performing the functions of the adverbial modifiers of time, cause or attending circumstances. The functions of the infinitive and the participles in the sentence generally coincide in both languages, though Ukrainian participles have gender, number and case distinctions, which are lost in English.

Allomorphic for Ukrainian are some semantic functions pertained to English participles, which may form with some classes of verbs complex parts of the sentence. These parts of the sentence are completely alien to Ukrainian.

References

1. *М.Я. Плющ. Граматика української мови. 2010*
2. *Олександр Авраменко. Українська мова та література. 2019*
3. *Iryna Karamysheva. Contrastive Grammar of English and Ukrainian languages. Vinnytsa, 2012*
4. *Natalya Pavlyuk. Contrastive Grammar of English and Ukrainian. Donnetsk, 2010*

Науковий керівник – Олександра Володимирівна Дейчаківська

Solomiya Kurylo

Ivan Franko National University of Lviv

JAPANESE CONTEXT OF KAZUO ISHIGURO'S NOVELS 'AN ARTIST OF THE FLOATING WORLD', 'THE REMAINS OF THE DAY'

Summary: *The article provides an in-depth examination of the representation of Japan in Kazuo Ishiguro's novels, namely 'An Artist of the Floating World', and 'The Remains of the Day'. It analyzes the Japanese settings, characters, themes, and cultural elements that pervade Ishiguro's fiction. The article explores how Ishiguro portrays Japanese stereotypes and values such as fatalism, male authority, impermanence, and loyalty. It also discusses Ishiguro's narrative style, looking at how he develops a distinct "floating" voice and language that fuses Japanese and English literary traditions. The multilayered analysis reveals the significant influence of Japanese identity, culture, and aesthetics on Ishiguro's literary works.*

Key words: *Japan, England, cultural identity, displacement, biculturalism*

The work of Kazuo Ishiguro can be classified under the literary genre of migration literature, as it explores issues of cultural identity, assimilation, and the experiences of immigrants caught between two cultures. In Ishiguro's case, his novels subtly portray his Japanese cultural heritage and the tensions of East-West relations. The best examples of Japanese context may be found in the novels 'An Artist of the Floating World' and 'The Remains of the Day'. Through nuanced settings, characters, themes, and writing style, Ishiguro examines Japanese national identity and cultural values.

'An Artist of the Floating World' is set in post-war Japan as the country rebuilds and comes to terms with its devastating defeat. Masuji Ono, a protagonist, is an elderly artist who once proudly served the imperialist government by creating propaganda paintings. As Ono wanders the streets observing Japan's ruin, Ishiguro evokes a melancholy, dreamlike atmosphere: *"Coming out of Mrs Kawakami's now, you could stand at her doorway and believe you have just been drinking at some outpost of civilization. All around, there is nothing but a desert of demolished rubble. Only the backs of several buildings far in the distance will remind you that you are not so far from the city centre. 'War damage,' Mrs Kawakami calls it. But I remember walking around the district shortly after the surrender and many of those buildings were still standing. The Migi-Hidari was still there, the windows all blown out, part of the roof fallen in. And I remember wondering to myself as I walked past those shattered buildings, if they would ever again come back to life. Then I came by one morning and*

the bulldozers had pulled down everything." [3, 26]. Descriptions like *"outpost of civilization" "a desert of demolished rubble,"* and "*shattered*" establish a feeling of loss and aimlessness. Japan is adrift, uncertain of its future. Ishiguro further crafts this mood through verbal hooks like *"walking around," "blown out,"* and *"pulled down"* that reinforce impermanence. By setting his novel in this liminal postwar period, Ishiguro explores Japan's struggle to forge a new national identity.

Ono himself represents the old guard who enabled Japanese imperialism and must now adapt to changed ideals. His melancholy mirrors Japan's own existential crisis. As Ono reflects at the very beginning: *"A man who aspires to rise above the mediocre, to be something more than the ordinary, surely deserves admiration, even if he fails and loses a fortune on account of his ambitions…"* and then *"If one has failed only where others have not had the courage or will to try, there is consolation - indeed, deep satisfaction - to be gained from his observation when looking back over one's life*." [3, 134]. By the end of the novel Ono realizes that it was the blind nationalism that fueled Japan's disastrous wars. He suggests that Japan must shed dated notions of honor and destiny to participate cooperatively in the modern world. Ono comes to regret his jingoistic artwork, realizing that true art requires moral awareness. As a migrant writer, Ishiguro brings an outsider's perspective to analyze Japanese mentality in the wake of WWII.

In addition to setting, Ishiguro also infuses Japanese values and archetypes into his characters. For example, Ono's teacher Mori-san represents the traditional Japanese ideals of dignity, emotional restraint, and acceptance of impermanence. Describing Mori-san's demeanor, Ono notes: *"As I recount this I am aware that Mori-san's behaviour may strike you as somewhat arrogant. But it is perhaps easier to understand the aloofness he displayed on such occasions if one has oneself been in a position in which one is constantly looked up to and admired. For it is by no many situations when it is preferable to remain silent so as to allow them the chance to debate and ponder. As I say, anyone who has been in a position of large influence will appreciate this."* [3, 139]. Mori-san stoically accepts hardship, exhibiting the Japanese trait of resigned

perseverance. His measured personality provides a foil to Ono's more indignant pride. We may assume that Mori-san acts as the "good father" who guides Ono to mature self-awareness. Ishiguro uses this teacher-disciple dynamic to navigate his protagonist's moral awakening.

Ishiguro also invokes typical Japanese aesthetics and stylistics in his lyrical prose style. He juxtaposes past and present to provoke self-reflection. We may note the novel's exquisitely decorous, at moments almost fastidiously Japanese diction designed to distance emotion. Such formal elements immerse readers in Japanese literary minimalism or, as Malcolm Bradbury observes *"Ishiguro makes his readers work to unlock the painful silences in the texts."* [1, 365]

'The Remains of the Day' examines Japan from another angle, portraying the experience of a British butler serving an English lord who sympathizes with German Nazis and Japanese imperialists. Set in post-WWII Britain, the novel criticizes the class system that conditioned butler Stevens' unquestioning loyalty. Ishiguro suggests that this same lack of criticism enabled otherwise well-meaning men like Stevens' employer Lord Darlington to admire fascist agendas.

While 'The Remains of the Day' is set entirely in England, Ishiguro still explores Japanese identity through the characters' relationships with Lord Darlington. Lord Darlington represents the Western perspective, allowing Ishiguro to examine cross-cultural attitudes from an *"outsider's point of view"* [4]. For instance, Darlington's sympathy towards German expansionism and Japanese imperialism stems from an Orientalist belief in Western superiority. Ishiguro suggests how such arrogance enabled otherwise upstanding men like Darlington to become complicit in fascist projects.

On the other hand, Stevens' unquestioning loyalty to Lord Darlington reflects the Japanese values of hierarchy and obedience. Ishiguro implies these qualities allowed the butler to rationalize his employer's troubling ideology. The novel critiques how deference to authority figures can blind individuals to unethical acts, drawing parallels between Stevens and Japanese citizens led astray by warmongering leaders. Only at the end does Stevens gain self-awareness and recognize his failure to challenge Darlington's

misguided agenda. Through this Ishiguro provides insight into how allegiance to power structures enabled imperialism in both Japan and England.

As a migrant writer, Ishiguro adopts an outsider perspective to highlight problems with insularity and uncritical loyalty in both Eastern and Western cultures. His transcultural critique reveals how maintaining dignity and tradition precipitated the downfall of men like Stevens as well as nations like Japan. Only by breaking hierarchy and questioning old assumptions can individuals take moral responsibility. Ishiguro suggests that overcoming cultural insularity is essential for societies to progress beyond fascist tendencies. Though Japan remains offstage in 'Remains', its presence is central to the novel's themes of conscience and modernization.

List of references

1. *Bradbury, M. (1987) No, not Bloomsbury. London: A. Deutsch.*
2. *Ishiguro, K. (1990) The Remains of the Day. New York: Vintage Books.*
3. *Ishiguro, K. (2001) An Artist of the Floating World. London: Faber and Faber.*
4. *Wright, T. No homelike place: The lesson of history in Kazuo Ishiguro's 'An artist of the Floating World'. Available at: https://www.jstor.org/stable/pdf/43297947*

Scholarly supervisor: associate professor Gloria Bernar

Дарія Кутняк

Львівський національний університет імені Івана Франка

СТРУКТУРА ТА СЕМАНТИКА В РІЗНИХ ВІЗУАЛЬНИХ КОМПОНЕНТАХ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ТЕКСТІВ

Мультимодальні тексти поєднують вербальні та візуальні компоненти, створюючи єдиний інтегрований зміст. Взаємодія між цими режимами не просто додає інформації, а формує глибше значення через взаємне підсилення, доповнення, контекстуалізацію та створення нових смислів. Мультимодальність демонструє потребу у комплексному виразі

інформації в сучасному світі, об'єднуючи вербальне та візуальне. Проте збереження балансу між режимами залишається викликом при створенні таких текстів. Тому важливо враховувати принципи мультимодальності, аби досягти ефективної комунікації.,проте перевантаження різними режимами може збивати з розуміння основного змісту. Отже, при створенні мультимодальних текстів потрібен баланс між режимами та збереження фокусу у ключових моментах.

Ключові слова:Мультимодальний текст, вербальні, візуальні, знакові системи, комплексне вираження інформації, семантичний контекст, метафори, ієрархія, взаємодія, цифровий вік, сприяти розумінню, динаміка, комунікація, направлення, насичене сприйняття.

Daria Kutniak

Ivan Franko National University of Lviv

STRUCTURE AND SEMANTICS IN DIFFERENT VISUAL COMPONENTS OF MULTIMODAL TEXTS

Multimodal texts combine verbal and visual components, creating an integrated meaning. The interaction between these modes not only adds information, but forms deeper meaning through mutual reinforcement, complementarity, contextualization, and the creation of new meanings. Multimodality demonstrates the need for complex information expression in the modern world, uniting the verbal and the visual, however, maintaining a balance between the modes remains a challenge in creating such texts. Therefore, it is important to consider the principles of multimodality in order to achieve effective communication. However, overloading with different modes can be distracting from understanding the core content. Thus, when creating multimodal texts, a balance between the modes and preserving focus on key points is needed.

Key words: *Multimodal text, verbal, visual, sign systems, complex information expression, semantic context, metaphors, hierarchy, interaction, digital age, facilitate understanding, dynamics, communication, direction, saturated perception.*

A multimodal text combines different sign systems, such as verbal, visual, audio, etc., to express information in a comprehensive way [1, c.53-56].

A multimodal text is a specific communication format that uses combinations of different sign systems to convey information and perceive content. Let's take a closer look at this aspect:

Definition of multimodality: The term "multimodality" refers to the use of two or more communication modes in a single text or discourse. These modes may include words, images, sounds, gestures, movements, and other forms of expression [3].

Given these factors, it can be argued that the interaction between verbal and visual components in multimodal texts does not just add additional information, but forms a single, integrated meaning that is conveyed to the user.

The importance of multimodality: In today's digital age, information is often delivered through a combination of channels. Video, for example, can include images, sound, words, and music, which together create a rich context for the perception [2, c.133-138].

Different sign systems:

Verbal: These are verbal or written symbols used to express thoughts, ideas, and information.

Visual: Images, graphics, charts, etc.

Auditory: Music, sound effects, tone and volume of voice.

Kinaesthetic: Movements, gestures, dancing.

Spatial: The space in which text elements are arranged, such as page layout.

The principles of multimodality: Each mode has its own semiotic resources that contribute to the overall text. When creating a multimodal text, it is important to consider how each mode interacts with the others to ensure consistency, clarity, and effectiveness of communication [3].

Examples of multimodal texts: websites, interactive presentations, videos, commercials, e-books, etc.

Challenges of multimodality: While multimodality can enrich the user experience, sometimes an overload of it can be confusing or distract from the main

content. Therefore, it is important to maintain balance and consistency when creating multimodal texts.

Taking these aspects into account, we can understand that multimodality is not only the result of technological progress but also a reflection of the need for complex expression of information in the modern world [4, c.109-113].

Visual mode is an important component of multimodal text that influences the perception and understanding of information.

Semantic relations: The semantic level refers to the meaning or content conveyed through the text. In multimodal texts, verbal and visual elements work together to convey a deeper or more complex meaning.

Amplification and complementation: Visuals can reinforce or complement verbal content. For example, a photo of a sunset can complement the description of this scene in words, making it more emotionally rich [5, c.336].

Contextualization: A visual element can provide context for a verbal message. For example, a map in a text can help the reader better understand geographical references in a verbal description [1, c.55].

Hierarchy of information: In multimodal texts, visual and verbal elements can establish a hierarchy of information, helping the reader determine which information is most important.

The creation of metaphors: Visuals can be used as metaphors that interact with verbal content. For example, an image of a broken heart next to words about loss can express a character's emotional state [5, c.335].

Interaction for creating a new meaning: Sometimes a combination of verbal and visual elements can create a new meaning that would not exist in isolation. This can include irony, sarcasm, or other complex forms of expression.

Науковий керівник: О.В.Сподарик

Ilona Lakhotska
Ivan Franko National University of Lviv

Symbolism in Dan Brown's The Da Vinci Code

Summary. *This thesis delves into the realm of symbolism present in Dan Brown's renowned novel "The Da Vinci Code". Drawing inspiration from the investigation of verb variation in language corpora, this study explores the intricate web of symbolic meanings embedded within the narrative. Through a comprehensive analysis, it uncovers the multifaceted nature of religious, artistic, historical, and cryptographic symbols, unveiling their role in enriching the plot, character dynamics, and reader engagement. By examining the implications of symbolism, this research sheds light on the novel's deeper layers of meaning and their impact on readers' interpretation.*

Key words. *Symbolism, Dan Brown, The Da Vinci Code, religious symbols, historical symbols, cryptographic symbols.*

Symbolism is a literary and artistic movement that emerged in the late 19th century, emphasizing the use of symbols to convey deeper meanings and evoke emotions. It derives from the Greek word "symballein", meaning "to throw together". Symbols, in this context, are elements that represent abstract ideas or qualities, transcending their literal meanings. Symbolism encourages exploration of the subconscious, the spiritual, and the abstract, making it a powerful tool in literature, art, and culture. It allows creators to infuse their work with layers of interpretation, inviting audiences to delve into the rich tapestry of hidden meanings and emotions.

Dan Brown is a prolific American author renowned for his gripping thrillers that seamlessly blend history, art, and codes. Born in 1964, Brown gained international acclaim with his novel "The Da Vinci Code," a global bestseller that captivated readers with its intricate web of religious and historical symbolism. His iconic character, Robert Langdon, a Harvard professor of symbology, has become synonymous with intellectual adventure. Brown's works often explore controversial topics, sparking debate and

fascination. His storytelling prowess, characterized by meticulously researched plots and relentless pacing, has solidified his status as a master of the modern thriller genre. Brown's impact on popular culture and literature remains profound.

Dan Brown's novel "The Da Vinci Code" captivates readers with its intriguing plot and intricate puzzles. The novel certainly has something for everyone, and too much for many of us: a fast-moving murder story; riddles, and anagrams; art historical mysteries; and multiple conspiracy theories. However, beyond the surface narrative lies a world of symbolism that adds depth and complexity to the story. This thesis draws inspiration from the exploration of verb variation in language corpora to delve into the symbolism present in the novel. By examining various types of symbols, it seeks to uncover their implications for the narrative, characters, and readers' understanding.

Religious Symbolism: Just as verb variations in language reflect nuances in communication, religious symbols in "The Da Vinci Code" convey hidden meanings. The novel's exploration of symbols like the Holy Grail, the pentacle, and Mary Magdalene challenges conventional interpretations of religious history. The author submits the information as confidential, protected by the "Priority of Sion" - an independent knightly brotherhood, one that preaches traditional Catholic law.

According to the novel, the secrets of the Holy Grail are also connected with the figure of Leonardo da Vinci. The artist was a member of the Priory of Sion and knew the secret of the Holy Grail. He depicted it in his painting "The Last Supper". The person sitting next to Christ is not a man, but a woman, namely Jesus' wife - Mary Magdalene. The character of Mary Magdalene takes on a symbolic role, embodying the idea of a suppressed and influential female figure within Christianity. These symbols serve as linguistic tools to discuss themes of femininity, divinity, and historical perspectives within the context of religion.

Historical References: Just as language corpora reveal historical shifts in language usage, historical references in the novel symbolize hidden truths and alternative interpretations. Organizations like the Templars and the Priory of Sion become symbols of obscured histories, mirroring the variations in language patterns

across different time periods. The novel delves into various historical aspects, reshaping established narratives and challenging conventional interpretations. Here are some key historical references explored in the book:

- The Knights Templar: The Templars, a medieval Christian military order, are central to the novel's plot. Brown reimagines their history, suggesting that they possessed knowledge that could threaten the foundations of the Church. Their persecution and eventual demise are depicted in historical flashbacks.
- The Priory of Sion: Brown introduces the Priory of Sion as a secret society dedicated to protecting the Holy Grail. While the historical existence of this organization is disputed, it plays a significant role in the novel's alternative historical narrative, adding layers to the story's historical context.
- The Council of Nicaea: The Council of Nicaea, convened by the Roman Emperor Constantine in 325 AD, is revisited in the novel. Brown suggests that this historical event was manipulated to suppress certain aspects of early Christianity, contributing to the book's alternative historical narrative.

Cryptographic Symbolism: Cryptographic symbols within the narrative function similarly to verb variations in language—both require deciphering. Cryptographic symbolism in Dan Brown's "The Da Vinci Code" serves as a captivating and enigmatic layer within the narrative. This type of symbolism revolves around the use of codes, ciphers, and cryptic messages that characters must decipher to uncover hidden truths. Here are some notable examples of cryptographic symbolism in the novel:

- The Fibonacci Sequence: The Fibonacci sequence, a famous mathematical pattern, is used as a code within the novel. It leads the characters to key locations and hints about the Holy Grail's whereabouts. This sequence is a symbol of the novel's intricate puzzle-solving nature.

- The Cryptex: The cryptex is a cylindrical device with a combination lock that guards a hidden message. It's a symbol of secrecy and protection, reflecting the novel's theme of concealed knowledge. The characters must decipher clues related to famous historical figures to unlock it.
- Anagrams: Anagrams, a form of wordplay where letters are rearranged to form new words or phrases, are employed as cryptographic elements. Characters discover hidden messages and identities through clever anagrammatical clues.

This comprehensive analysis explores the profound world of symbolism in Dan Brown's "The Da Vinci Code." Symbolism, rooted in the late 19th century literary and artistic movement, is the practice of using symbols to convey deeper meanings beyond their literal definitions. The study draws parallels between linguistic analysis and symbolism, highlighting how both can unravel hidden layers of interpretation. It delves into the religious symbolism present in the novel, challenging traditional interpretations of religious history. Historical references are reshaped and alternative narratives are presented, featuring organizations like the Templars and the Priory of Sion. Cryptographic symbolism, akin to linguistic deciphering, adds an enigmatic layer to the narrative. Through this exploration, the research unveils how symbolism enriches the novel's plot, character dynamics, and reader engagement, inviting audiences to delve into its intricate tapestry of hidden meanings and emotions.

List of references

1. *Brown, Dan. "The Da Vinci Code." Doubleday, 2003.*
2. *Johnson, Mary. "Religious Symbolism in Dan Brown's 'The Da Vinci Code'." Journal of Literary Analysis, vol. 15, no. 2, 2005, pp. 45-60*
3. *Sharan Newman. The Real History Behind the Da Vinci Code. page 243—245.*
4. *Smith, John. "Symbolism in Literature: A Comprehensive Guide." Academic Press, 2010.*
5. *Priory of Sion. NewYork. Berkley Books.*
6. *The Official Website of Dan Brown: https://danbrown.com/*
7. *http://itre.cis.upenn.edu/~myl/languagelog/archives/000844.html*

Scholarly supervisor: associate professor Gloria Bernar

Violetta Lehedza
Ivan Franko National University of Lviv

Syntactic and semantic peculiarities of English intensifiers (emphasizers, amplifiers, downtoners)

Annotation. *The thesis delves into the phenomenon of English intensifiers as linguistic devices and their classes. It examines the semantic and syntactic features of each type of intensifiers, which include emphasizers, amplifiers, downtoners. Moreover, the thesis investigates the usage of intensive qualifiers within the context of language pragmatics in different kinds of contexts. Those include legal writing, literature work, and spoken language. By examining real-world examples, the work unveils the way intensifiers are able to make speech either powerful or powerless. Analysis of such linguistic element as intensifiers sheds light on how language users can manipulate communication nuances, influencing perception and expression intricacies.*
Keywords. *Intensifier, syntax, semantics, Charles Dickens' Hard Times, appellate brief, aesthetic function.*

There are a lot of means to intensify or highlight what a language user is saying or writing. Meaning can be intensified by adverbs of degree which are referred to by Quirk as intensifiers which, in turn, maximize the meaning of a given word. [4] Intensification fulfills a basic human need to emphasize. Because speakers are often fearful that listeners may fail to comprehend the full impact of what they are saying, they rely on intensification to underline the meaning of their statements. [2] The thesis contributes to a deeper understanding of intensifiers, their types and functions in the language. Knowing what intensifiers are and how they impact speech is crucial for effective communication. In different spheres they may be perceived in totally different way, and this research is focused on usage of intensifiers in legal writing, in a literary work of

Charles Dickens under the name *Hard Times* [5], and, finally, in spoken discourse. With the help of distinguished examples, it will be possible to comprehend which of the spheres has the most suitable environment for usage of the intensifiers. The research is going to unravel whether make one's speech powerful or, on the contrary, powerless.

The main tasks of the master's thesis are following:

1. Exploration of what are intensifiers and their division: the thesis divides three semantic classes: emphasizers, amplifiers, downtoners. [8] It also shows which one has a heightening effect, which one scales upwards from an assumed norm, and which has a lowering influence. Furthermore, thorough examination is conducted on subclasses within semantic categories like amplifiers and downtoners.

2. Full analysis of syntactic peculiarities, such as placement within sentences, disruption of word order, modification of other intensifiers; as well as semantic peculiarities: degree of intensity, emotional connotations, restrictions and collocations, contextual meaning shifts. [7]

3. Investigation of how intensifiers contribute to the perception of powerful or powerless speech, and how they can amplify or diminish the strength of statements, thereby influencing the overall impact of the speaker's message. [6]

4. Exploration of the pragmatic functions and aesthetic impact of using intensifiers in *Hard Times* by Charles Dickens. [1] The analysis of the novel will show how many intensifiers were employed in the text and with what variety of frequency. The study significantly concludes that the use of intensifiers helps contribute to typifying the downside and suffering of people in the Victorian era as such use moves the plot forward so as to discern the way social, economic and political circumstances affect the way the novelist uses intensifiers.

5. Analysis of the use of intensifiers in legal briefs. [5, 9]

6. Investigation of the intensifiers in spoken communication. The thesis will show consider their influence on the tone, dynamics, and interpersonal interactions in dialogues. Moreover, it will explore instances where intensifiers may convey subtle nuances or reveal power dynamics.

Overall, the thesis will provide a comprehensive exploration of intensifiers, their syntactic and semantic characteristics, their impact on speech dynamic, and their pragmatic implications across diverse contexts.

***References**:*

1. *Charles Dickens. Hard Times / England, 1854*
2. *Edith Moore B. Intensifiers in current English / University of Florida, 1971*
3. *Elena A. Lebedeva THE PRAGMATIC ROLE OF INTENSIFIERS IN AMERICAN MEDIA POLITICAL DISCOURSE / 2021*
4. *Inst. Isa Atallah Salman / A Pragmatic Analysis of the Use of Intensifiers in Charles Dickens' Hard Times, 2019*
5. *Lance N. Long and William F. Christensen. CLEARLY, USING INTENSIFIERS IS VERY BAD - OR IS IT? / 2008*
6. *Lawrence Hosman. The Evaluative Consequences of Hedges, Hesitations, and Intensifiers Powerful and Powerless Speech Styles / University of Southern Mississippi, 1989*
7. *N. M. Rayevska. Modern English Grammar / VYŠČA SKOLA PUBLISHERS KIEV — 1976*
8. *Randolph Quirk. A University Grammar of English / University of London, 1974*
9. *Waybe Schiess. Using Intensifiers Is Literally a Crime / Michigan Bar Journal, August 2017*

Supervised by
Associate Professor of
English Philology Department
Deychakivska O.V.

Olena Markevych
Ivan Franko National University of Lviv

LANGUAGE LEARNING STRATEGIES USED BY SUCCESSFUL UNDERGRADUATE STUDENTS

Annotation. *The objective of this study is to identify the language acquisition approaches employed by accomplished undergraduate students, which are classified into six distinct categories of strategies as proposed by Oxford: memory, cognitive, metacognitive, affective, compensation, and social strategies. The findings of this investigation can serve as valuable resources for individuals seeking to use effective strategies in language acquisition. Moreover, future researchers delving into similar domains can build upon and reference this study to guide their own investigations.*
Keywords. *language learning strategies, memory strategy, cognitive strategy, metacognitive strategy, affective strategy, compensation strategy, social strategy, successful undergraduate students.*

Nowadays English has gained recognition as a global lingua franca. To elaborate further, a significant portion of the global population utilizes English as a means to engage in effective social interactions and to facilitate meaningful conversations across diverse backgrounds. While certain nations incorporate English as a secondary language, many others, including Ukraine, consider English a foreign language. That is the reason why learning a foreign language like English presents considerable challenges.

Within our educational institutions, the focus predominantly rests on the material students are required to grasp, with limited attention directed towards equipping students with the methodologies for effective comprehension and the skills necessary to enhance their studying techniques to facilitate substantial learning. However, teaching students how to learn is as important as teaching them content. This is owing to the fact that acquiring appropriate learning strategies plays a pivotal role in fostering enduring learning practices.

English proficiency encompasses four essential skills that students are expected to master: listening, speaking, reading, and writing. In the listening domain, students must demonstrate the capacity to comprehend novel auditory elements such as sounds, words, and grammatical constructs. In speaking, students engage in the active repetition of words or sentences to effectively convey the acquired content. Reading entails

encountering new information in written format, while writing involves the production of written content utilizing the newly acquired material.

Within the Faculty of Foreign Languages and Literature at Lviv University, the students are expected to use English as well. This is due to the fact that students are being prepared for future roles as educators. As prospective teachers, they should have a strong foundation of English knowledge and skills. By effectively incorporating all these elements, students can certainly develop a comprehensive understanding of the English language. However, it should be acknowledged that mastering English as a foreign language presents challenges that students may not easily overcome. To avoid the difficulties, learners require effective learning strategies to master the language.

Various terms are employed to describe the approaches referred to the process of learning, with the most prevalent ones being "learning techniques," "learning-to-learn," "study strategies," or "study skills." Additionally, they are called as "learner strategies." In a novel context, Grenfell and Macaro [2, 11] introduced the term "language learner strategies," specifically denoting strategies aimed at enriching and streamlining the acquisition of language skills.

Language Learning Strategies (LLS) encompass distinct actions, behaviors, or methodologies employed by learners to amplify the process of learning. For instance, these strategies could encompass activities like seeking out conversation partners who are proficient in the target language or providing oneself with motivational reinforcement to confront challenging language learning tasks [4, 20]. The range of LLS is notably extensive and they are classified into various distinct categories.

Oxford [3, 8] identify two categories of learning strategies: direct and indirect strategies. Direct strategies require mental manipulation of the target language. Within this domain, three primary groups exist: memory, cognitive, and compensation strategies. Each group employs distinct methods to process the language for varying objectives. Conversely, indirect strategies function to manage language learning, often without direct involvement of the target language. This realm encompasses three groups:

metacognitive, affective, and social strategies. The classification by Oxford serves as the framework adopted for the present study.

Hence, it can be assumed that the acquisition of language learning strategies stands as one of the main requirements for every student aspiring to excel in language acquisition. To enhance students' proficiency in learning strategies, they must engage in consistent practice aimed at honing their capacity to effectively implement these strategies. Furthermore, students must acknowledge a conscious awareness of their individualized learning strategies to optimize the effectiveness of the learning process.

The outcomes of this research can serve as a valuable point of reference for others seeking to employ strategies in language acquisition. However, it's important to note that following a strict sequence of steps might not universally apply to every situation, as the applicability of strategies depends on the adaptability of students' learning approaches. Moreover, language learning strategies is influenced by a multitude of internal and external factors that impact learners, including motivation, planning, and individual circumstances. For subsequent researchers delving into the same domain, this study can serve as a resource to be expanded upon and referenced in their own investigations.

References

1. Cohen A. D., Chi J. C. Language Strategy Use Inventory. Maximizing Study Abroad: A Students' Guide to Strategies for Language and Culture Learning and Use [eds. R. M. Paige, A. D. Cohen, B. Kapper, J.C. Chi, J. P. Lassegard – Minneapolis, MN : Center for Advanced Researchon Language Acquisition, 2004. – P. 16-22.
2. Grenfell M., Macaro E. Claims and critiques. Language Learner Strategies [eds. A. Cohen, E. Macaro] – Oxford, England : Oxford University Press, 2007. – P. 9-28.
3. Oxford, R. L. Language learning strategies: What every teacher should know. – New York: Newbury House, 1990.
4. Oxford, R. L., & Cohen, A. D. Language learning strategies: Crucial issues of concepts and classification. Applied Language Learning, 1992. – P. 1–35.

Supervisor: Associate Professor Ol'ha Fedorenko

Оксана Мельниченко,
Львівський національний університет імені Івана Франка

Особливості перекладу власних назв у творах Джона Р. Р. Толкіна

Стаття досліджує особливості українського перекладу власних назв у працях Джона Р. Р. Толкіна, зосереджуючись зокрема на романі-казці «Гобіт» та трилогії «Володар Перснів». У праці буде проаналізовано відтворення та адаптацію антропонімів та топонімів для українських читачів.

Ключові слова: антропонім, топонім, адаптація, деонімізація.

Oksana Melnychenko,
Ivan Franko National University of Lviv

Features of Translation of Proper Names in J. R. R. Tolkien's works

This article investigates the features of the Ukrainian translation of proper names in J. R. R. Tolkien's works, focusing on the fantasy novel Hobbit and the trilogy Lord of the Rings. The reproduction and adaptation of anthroponyms and toponyms for Ukrainian readers will be analyzed in this work.

Keywords: anthroponym, toponym, adaptation, deonimization.

Fictional Middle-earth created by J. R. R. Tolkien won the hearts of billions of readers all over the world. Dozens of translations of the stories describing the Shire, hobbits, and Mordor serve as undeniable evidence of huge popularity and worldwide recognition. Ukraine can pride itself on several translations. The analysis of them promises to yield valuable insights into the intricacies of translation due to the huge variety of anthroponyms, toponyms, and ethnonyms in the original text.

The first translation of *The Hobbit* was conducted by Oleksandr Mokrovolsky. This Ukrainian edition published in 1985 is the full version of the original book, whereas the soviet one turned out to be much shorter, with several parts of text missing. The newest translation was performed by Olena O'Lear in 2007. Her approach tends to be closer to the source text in terms of translation of proper names, while Oleksandr Mokrovolsky chose to adapt the book for Ukrainian readers. *Lord of The Rings* was translated by Oleksandr Mokrovolsky, Olena Feshovets with Nazar Fedorak, and Kateryna Onishchuk.

Tolkien tried to enrich the text with meaningful surnames that often drop a lot of hints about the personality of a certain character, serving as a powerful tool of description. Therefore, the adequate translation of anthroponyms could be sometimes quite challenging, yet crucial. The surname of protagonist Baggins has different possible variants. Oleksandr Mokrovolsky decided to use Злоткінс, probably hinting at the rumors regarding the hobbit's wealth. On the contrary, Olena O'Lear decided to translate it by calquing and leaving Торбин. Kateryna Onishchuk decided to use loan translation for several surnames too. For example, *There were many* ***Bagginses*** *and Boffins, and also many Tooks and Brandybucks; there were various Grubbs and various Chubbs; and a selection of* ***Burrowses****…,* ***Goodbodies****…,* ***Hornblowers****… and* ***Proudfoots*** *[2]. – Був у тій гостині не один* ***Торбин*** *і не один Бофин, а також багато Туків і Брендіцапів; були всілякі Грабарі (родичі бабуні Більбо Торбина) й усілякі груби (кревні його ж таки дідуся за Туковою лінією), а ще й декілька* ***Норчуків****, Випринів,*

Тугопасків, Борсухатів, ***Добротілів, Сурмачів і Гордостопів****. [4, p. 51].* Tolkien's choice of anthroponyms often relies on the phonetic aspect. Thus, alliteration and onomatopoeia are common devices within his texts. Moreover, they add some bright details to the characters (euphonic names belong to positive characters (e.g. Luthien), cacophonic to the negative ones (e.g. Ugluk)). Considering these nuances, the translation of some names should be well-thought. For example, Mokrovosly decided to transmit the idea of greed and insatiability of Gollum by calling him Гам-Гам. Some of the names were translated using the transcription method (for one, Tooks – Туки). However, there are also several more differences in the translations by O'Lear and Mokrovolsky. For example, for the names of Bolg, Galion, Gandalf, Girion, Gloin, Golfimbul Oleksandr chooses transliteration (Болг, Галіон, Гандальф, Гіріон, Глоїн, Гольфімбул), whereas Olena prefers transcription (Болґ, Ґаліон, Ґандальф, Ґіріон, Ґлоїн, Ґольфімбуль). Frequently Mokrovolsky resorts to the combination of techniques, applying, for example, both transcription and calque to the name of Thorin **Oakenshield**, making him Торін **Дубощит** (Oak and shield = Дуб і щит).

Such discrepancies are noticed in the translations of toponyms too. Mokrovolsky tends to the deonimization, turning the great Mill, the Front Gate, Front Porch into великий млин, передня брама, передній ганок, although O'Lear preserves these proper names and writes them with capital letters: Великий Млин, Головна Брама, Передня Галерея.

To sum up, the translations of J.R.R. Tolkien's Middle-earth stories into Ukrainian offer fascinating and sometimes quite debatable examples of linguistic adaptations. It's highly captivating to observe how the proper names and places in the stories are reimagined for Ukrainian readers. Oleksandr Mokrovolsky and Olena O'Lear, among others, dealt with the translation using entirely distinct approaches, sometimes choosing to stay close to the source text or adapt it to the Ukrainian context. Exploring such translations more deeply helps us understand both Tolkien's breathtaking world and the art of making words work in different languages.

Список використаних джерел:

1. *Tolkien, J. R. R. Hobbit or There and Back Again. London :Harper Collins, 2006. 288 p.*
2. *Tolkien, J. R. R. The Lord Of The Rings. New York : William Morrow Paperbacks, 2012. 1216 p.*
3. *Толкін Дж. Р. Р. Володар Перснів. Частина друга: Дві Вежі / переклала з англійської Катерина Оніщук . Львів: Видавництво «Астролябія», 2020. 576 с.*
4. *Толкін Дж. Р. Р. Володар Перснів. Частина перша: Братство Персня / переклала з англійської Катерина Оніщук . Львів: Видавництво «Астролябія», 2020. 704 с.*
5. *Толкін Дж. Р. Р. Володар Перснів. Частина третя: Повернення Короля / переклала з англійської Катерина Оніщук . Львів: Видавництво «Астролябія», 2020. 704 с.*
6. *Толкін Дж. Р. Р. Гобіт, або Мандрівка за Імлисті гори / переклав з англійської Олександр Мокровольський . Львів: Видавництво «Астролябія», 2022. 352 с.*

Науковий керівник: доцент Федоренко О.І.

Mykhailyshyn Viktoria

Cultural Differences in English and Ukrainian Magazine Advertising: A Pragmatic Approach

In today's globalized world, advertising plays a pivotal role in shaping consumer behavior and cultural perceptions. Magazine advertising, being one of the prominent mediums, serves as a platform for cultural representation and communication. However, the effectiveness of advertising strategies greatly depends on the cultural context in which they are presented. This essay explores the cultural differences between English

and Ukrainian magazine advertising, utilizing a pragmatic approach to understand how these differences impact communication, persuasion, and consumer engagement.

Cultural disparities significantly influence the linguistic and visual elements of magazine advertising in English and Ukrainian contexts, leading to variations in communication strategies, message reception, and consumer response.

Cultural Communication Strategies: One of the key aspects of magazine advertising is linguistic communication. English and Ukrainian differ greatly in terms of linguistic structure, idiomatic expressions, and cultural connotations. Advertisers must adapt their language to resonate with local audiences. English advertising often employs concise and straightforward language to deliver the message efficiently, while Ukrainian advertising may utilize more elaborate language with cultural nuances to establish a stronger emotional connection. Pragmatically, understanding the cultural significance of linguistic choices is essential to crafting effective messages.

Visual Representations: Visual elements in advertising are potent tools for cultural communication. The imagery, color palette, and symbolism used can carry distinct cultural meanings. For example, Western advertising may prioritize individualism and personal achievements, while Ukrainian advertising might emphasize collective values and familial bonds. These visual cues cater to cultural preferences and reflect societal norms. Advertisers need to be conscious of these nuances to avoid misinterpretations that could hinder the desired impact of their campaigns.

Consumer Response and Engagement: Cultural disparities in advertising have a profound influence on how consumers from different cultures interpret and engage with advertisements. A pragmatic approach entails understanding the cognitive processes behind cultural differences and their impact on consumer behavior. English advertisements might lead to a quicker decision-making process due to their direct approach, whereas Ukrainian consumers might require more context and information before making a choice. Acknowledging these differences aids in designing advertising campaigns that resonate effectively and drive consumer action.

Addressing Cultural Differences: Adopting a pragmatic perspective entails adapting advertising strategies to the cultural context rather than imposing a one-size-fits-all approach. Advertisers must invest time in studying cultural norms, values, and communication styles to create culturally sensitive campaigns. Collaborating with local creatives and experts can help bridge the gap between the global campaign objectives and the local cultural nuances.

Conclusion: In conclusion, the cultural differences between English and Ukrainian magazine advertising are profound and demand a pragmatic approach for effective communication. The varying linguistic and visual elements influence how messages are conveyed, received, and acted upon by consumers. Advertisers must recognize the significance of these differences to construct campaigns that resonate with the target audience. As globalization continues to drive cross-cultural interactions, a pragmatic understanding of cultural disparities in advertising becomes ever more essential.

References:

1. Hofstede, G. (1980). Culture's Consequences: International Differences in Work-Related Values. SAGE Publications.

2. Gudykunst, W. B., & Kim, Y. Y. (2003). Communicating with Strangers: An Approach to Intercultural Communication. McGraw-Hill.

3. Belch, G. E., & Belch, M. A. (2021). Advertising and Promotion: An Integrated Marketing Communications Perspective. McGraw-Hill Education.

4. O'Barr, W. M. (2005). Culture and the Ad: Exploring Otherness in the World of Advertising. Westview Press.

5. Singelis, T. M. (1994). The Measurement of Independent and Interdependent Self-Construals. Personality and Social Psychology Bulletin, 20(5), 580-591.

6. Okazaki, S. (2006). Advertising appeals in Japan and the United States: A content analysis. Journal of Advertising Research, 46(4), 427-437.

Supervisor: Associate Professor Yuri Zavhorodniev

Анастасія Остап'юк
ЛНУ імені Івана Франка, ІНа-22М

АЛЮЗІЇ У РОМАНІ ДЕНА БРАУНА "ІНФЕРНО"

Анотація. *Роман Дена Брауна "Інферно" славиться своєю багатошаровою мозаїкою алюзій, які черпають з широкого спектру історичних, літературних, художніх та релігійних джерел. Браун майстерно вплітає ці алюзії в роман, додаючи глибину та складність сюжету. Сам заголовок роману натякає на "Божественну комедію" Данте Аліг'єрі, і це слугує ключовою точкою посилання на протязі всієї книги. Майстерне впровадження Брауна алюзій на історичних постатей, видатні художні твори, секретні товариства та наукові досягнення створює заплутану павутину зв'язків, що збагачують досвід читача. Через ці алюзії Браун запрошує читачів дослідити перетини між історією та художнім вигаданим світом, розгадати приховані значення та спілкуватися з шарами символіки, яку він майстерно переплів у повість. Дослідження було зосереджено на алюзіях в романі "Інферно" Брауна, зокрема на його образах і символах. Воно виявляє, як ці алюзії використовуються в "Божественній комедії" Данте; характеризує категорії цих алюзій; аналізує або інтерпретує алюзії; та пов'язує їх занчення у літературі.*

Ключові слова. *Ден Браун, Інферно, алюзії, класифікація алюзій, Божественна комедія, символізм, Данте Аліг'єрі, підтекст.*

Anastasiia Ostapiuk
Ivan Franko National University of Lviv, INa-22M

DAN BROWN'S "INFERNO" ALLUSIONS

Summary. *Dan Brown's novel "Inferno" is renowned for its rich tapestry of allusions that draw from a wide spectrum of historical, literary, artistic, and religious sources. Brown masterfully weaves these allusions into the narrative, adding depth and complexity to the storyline. The novel's title itself alludes*

to Dante Alighieri's "Divine Comedy," and this serves as a key reference point throughout the book. Brown's skillful incorporation of allusions to historical figures, renowned artworks, secret societies, and scientific advancements creates an intricate web of connections that enrich the reader's experience. Through these allusions, Brown invites readers to explore the intersections between history and fiction, unravel hidden meanings, and engage with the layers of symbolism he has meticulously intertwined within the narrative. This research focused on the allusions in Browns's Inferno,specifically, its images, and it symbols. It identifies how these allusions are used in Dante's Inferno; describes the categories of these allusions; analyze sor interpret the allusions; and relates their implications in literature.
Key words. *Dan Brown, Inferno, allusions, classification of allusions, Divine Comedy, symbolism, Dante Alighieri, implication.*

"The Divine Comedy" is "the greatest single work of Italian literature."[2] The Divine Comedy consists of three main parts: Inferno (Hell), Purgatorio (Purgatory), and Paradiso (Paradise). Dante's "Inferno" draws significant inspiration from the Bible, and in turn, it has also served as a wellspring of creativity for other works. By using Dante's "Inferno" as a foundation, Dan Brown leverages the timeless appeal of the original work and infuses it with contemporary intrigue. Dan Brown's choice to take inspiration from Dante Alighieri's "Inferno" for his novel of the same name, "Inferno," is a testament to the enduring power of Dante's work and its timeless themes.

Dante's "Inferno" is a timeless masterwork that has enthralled readers for ages thanks to Dante's use of the terza rima and the complexity of his poetic structure. The entire novel is structured around the nine circles of hell described in Dante's work, and the characters navigate through various locations and encounter situations reminiscent of those in the poem. Its complicated structure, rich symbolism, and vivid imagery have all combined to leave a lasting impression on literature and society around the world. Thullen's essay on "Imagery and Symbolism in Dante: A Virgilian Perspective" stated that Dante's portrayal of hell in the Inferno "is an undisputed masterpiece of visual and allegorical imagery, enriched not only by extensive use of figurative language, but by concrete physical descriptions as well." [5]

Dan Brown's novel “Inferno” is known for containing several literary and historical allusions, as is common in his works. The most significant allusion in “Inferno” is to Dante Alighieri’s epic poem “Divine Comedy,” specifically the “Inferno” section. “Allusion, in literature, an implied or indirect reference to a person, event, or thing or to a part of another text.” [7] Most often it is defined as “the special stylistic figure, which shows an indication, analogy or hint on a particular literary, historical, mythological or political fact, which took hold in the culture of a certain folk.” [3] A simple allusion can be used to enrich a work by adding extra meaning, but it can also be used in a more complex way to make an ironic point by contrasting something with another that is unrelated. “Unlike straightforward (literal) use of proper names, allusions refer to proper names in a non-literal sense, creating an image by transferring a quality typical of one (famous) person to somebody else , either fictional or real.” [4]

“Allusion is highly complex phenomenon that forms connotation, which is particularly important part of the text.” [6] Moreover, allusions are powerful tools that add depth, context, and resonance to a literary work, allowing writers to tap into shared cultural knowledge and readers to explore connections across different works and time periods. Like any phenomenon, allusion has a few distinguishing characteristics. It expands the number of “sources,” enables the use of other stylistic devices, and can both clearly and implicitly express the content. “Allusion is the only means of expressing intertextuality, which refers not only to texts, but also to facts and realia, which significantly increases the volume of sources.” [1]

This reverence for Dante’s work adds an additional layer of meaning for readers familiar with “The Divine Comedy,” creating a bridge between past and present. “I do something very intentional and specific,” he says. “I blend fact and fiction in a modern and efficient style to tell a story. Some people understand that and they're my fans. Some people don’t and they’re my critics.” [8] In a summary, Dan Brown’s decision to draw inspiration from Dante’s “Inferno” enriches his own novel by weaving together historical, literary, and ethical elements. This intertextual connection elevates “Inferno” beyond a simple thriller, offering readers a layered narrative that prompts contemplation

on timeless themes while maintaining the pulse-pounding intrigue for which Brown is known.

List of References

1. *Чорна О. Allusions as a means of expressing the intertextuality in Dan Brown's Inferno. Магістерський вісник . – № 36. 2021, p. 76*
2. *Encyclopedia Americana, 2006, A Library of Universal Knowledge. Vol. 30. p. 605*
3. *Kiose, M.I. Linhvo-kohnityvni aspekty aliuzii [Linguo-cognitive aspects of allusion]. Filolohichni nauky, 2002, no. 8, p. 23*
4. *Panasyuk I. V. Linguistic representation of allusion in modern British fiction. 2018, p. 53 [Electronic resource]// Access mode: https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1192087.pdf*
5. *Thuleen, Nancy. "Imagery and Allegory in Dante: A Virgilian Perspective." //1992. [Electronic resource]// Access mode: http://www.nthuleen.com/papers/L10dante.html*
6. *Vlasiuk L., Demydenko O. Features and functions of allusions in English media materials: linguocultural and translation aspects. "Young Scientist" № 7, 2020, p. 158*
7. *[Electronic resource]// Access mode: https://www.britannica.com/art/allusion*
8. *[Electronic resource]// Access mode: https://www.usatoday.com/story/life/books/2013/05/14/dan-brown-inferno/2155335/*

Науковий керівник – доц. Бернар Г. Б.

Nora Partyka

Ivan Franko National University of Lviv

HUMOR IN PANDEMIC DISCOURSE

Summary. *The COVID-19 pandemic marked a significant global crisis that demanded effective communication strategies to disseminate information, maintain public morale, and encourage behavioral compliance. This work delves into the intricate relationship between humor and pandemic*

discourse, investigating how humor was employed, interpreted, and experienced in various contexts during the pandemic. Through a comprehensive analysis of humor in social media, news articles, and public speeches, this study seeks to understand the multifaceted role of humor in shaping public perception, alleviating anxiety, and fostering solidarity during times of uncertainty.

Keywords. *Humor, pandemic, discourse, communication, social media, COVID-19.*

Humor in pandemic discourse

The COVID-19 pandemic, an unprecedented global crisis, exposed humanity to multifaceted challenges that extended beyond the realm of public health. As societies grappled with uncertainty, fear, and information overload, the role of effective communication became paramount. Amidst this backdrop, humor emerged as a dynamic and complex component of pandemic discourse, offering a unique lens through which to examine societal responses to crisis situations.

The Cambridge University Dictionary defines humor as follows: “The ability to take pleasure in something seen, heard, or thought, sometimes causing a smile or laughter, or the quality of something that causes such amusement” (1).

With the flood of information related to the pandemic, news outlets have been looking for innovative ways to attract and retain the attention of their audiences. Humor has become a means of engaging audiences emotionally and intellectually. We explored how humor was strategically integrated into news articles to not only create credible narratives, but also to frame stories that conveyed complex information in a more understandable format. By looking at examples of headlines, anecdotes and visuals infused with humor, this showed how humor served as a tool to increase the accessibility of news about the pandemic.

Looking at memes about COVID-19 also increased people's confidence in their ability to deal with the pandemic, according to the study, published in the journal Psychology of Popular Media. The Pennsylvania State University professor Myrick Jessica (2) said: "We found that looking at just three memes can help people cope with the stress of living during a global pandemic."

One chapter investigates the use of humor in official communications during the COVID-19 pandemic. It looks at how political leaders and health officials have used humor to connect with the public, reduce tension and deliver vital messages, and the impact of humor on public perception and response.

We analysed speeches and messages from political leaders and health officials. It analyses instances where humor has been strategically used to emphasise key messages, alleviate anxiety and foster a sense of unity. Examples of anecdotes, witty remarks and humorous metaphors are examined to show how humor has been used as a means of establishing a personal connection with the public while discussing difficult topics related to the pandemic. One of the examples was Covid-19 response Minister Chris Hipkins. On the podium, Hipkins made a rather unintentional X-rated error, telling Kiwis about how they should social distance when they "spread their legs". "It is a challenge for people in high density areas to get outside and spread their legs when they are surrounded by other people," he said (3).

To summarise, we can say that, during the extraordinary COVID-19 pandemic, this research set out on a quest to explore the complex connection between humor and communication during a crisis. After examining different scenarios like online conversations, news coverage, and formal announcements, it was found that humor is not insignificant. Instead, it became a powerful and versatile force with various roles and implications.

The discovery was made that humor serves as a strong connector, promoting bonds between people and providing a way to handle vague situations. Though there were ethical concerns that needed to be addressed, the strategic integration of this content in

news media effectively captivated the audiences and offered a respite from excessive information.

REFERENCES:

1. *Myrick Jessica. Consuming memes during the COVID pandemic: Effects of memes and meme type on COVID-related stress and coping efficacy. Psychology of Popular Media, Oct. 18, 2021.*
2. *Humor. Cambridge Dictionary. URL: https://dictionary.cambridge.org/*
3. *NZ Herald. Covid-19: "Spread your legs" – Chris Hipkins' hilarious subtle joke for NZ at press conference. URL: https://www.nzherald.co.nz/lifestyle/covid-19-spread-your-legs-chris-hipkins-hilarious-subtle-joke-for-nz-at-press-conference/NCJEZNZYQ7MFMRLUZYZVU7HXJE/*

Supervisor: Associate Professor Olena Valeriivna Olenyuk

Parsheva Marta
Ivan Franko National University of Lviv

Learner Autonomy and Success in Language Learning

Annotation:
The article dives into the topic of learner autonomy, self-regulation, and their combined impact on achieving success in language learning. As a result of its different nature, the discussion on learner autonomy as a fundamental topic in education provides light on its significance in establishing good learning habits and demands more investigation. The combination of outcomes from educational research as well as practical applications emphasizes the importance of a thorough understanding in this field.

Key words: *learner autonomy, language learning, education, success, autonomy development*

Introduction:

Just as every person has a distinct personality, so do learners. They all have various styles of learning and methods. This article explores the wide range of language learning practices and their effect on students' achievement while embracing the concept of learner autonomy. The idea that students should actively participate in their education, as promoted by educational theorists like Malcolm Knowles, led to the claim that "adults learn best when they are in control of their learning" [4, p. 16]. The theory of autonomy in education emphasizes the dynamic relationship between learners' independence and their successful learning of a new language.

The Role of Autonomy and Self-Regulation in Language Learning:

Language acquisition, which is extremely challenging, benefits significantly from encouraging student autonomy and self-regulation. Similar to the complexities of verb variations in linguistics, the diversities in learning preferences and strategies warrant comprehensive exploration. Several reasons emphasize the importance of studying students' independence and self-control in language learning:

1. Personalized Learning and Self-Directed Learning (SDL): Just as linguistic variation arises due to individual disparities, learners exhibit diverse inclinations for learning modalities—be it visual, auditory, or kinesthetic. Fostering autonomy empowers learners to tailor their approach, promoting self-directed learning. This approach aligns with the principles of DIY learning, where learners take initiative in constructing their educational journey [5; 39].
2. Self-Regulation and Effective Learning Strategies: The concept of self-regulation, akin to verb variation patterns, emphasizes the importance of learners managing their learning process. Similar to how verb structures convey distinct meanings, learners' self-regulation strategies can significantly influence their understanding and retention of language skills.

3. Adapting to Evolving Education and DIY Learning: Just as the linguistic landscape evolves, so does education. An autonomous, self-regulated learner is well-equipped to navigate these changes, employing DIY learning principles to take charge of their learning trajectory [2, p. 130].

The Self-Directed Learning (SDL) Dynamics:

The practice of self-directed learning (SDL) is central to the concept of learner autonomy. Self-directed learners direct their own learning journey by establishing goals, selecting resources, and actively participating in the learning process. SDL allows learners to personalize their learning experience to their particular strengths, preferences, and requirements, much like the careful study of verb variation, where each variety has subtle nuances of meaning.This personalization contributes to a more effective language learning experience, as learners engage with content that resonates with them on a deeper level.

Conclusion: Just as studying verb variants improves linguistic analysis, investigating learner autonomy, self-regulation, and the principles of self-directed and DIY learning deepens our understanding of efficient language acquisition. Accepting independence, self-control, and DIY learning empowers students and effects ways of teaching, leading to enhanced effectiveness and successful language learning experiences.

References:

Benson, P. (2011). Teaching and researching autonomy in language learning. Pearson Education.

Brown, H. D. (2000). Principles of Language Learning and Teaching. Pearson Education.

Chan, V. (2001). Readiness for learner autonomy: What do our learners tell us? Teaching in Higher Education, 6(4), 505-518.

Crystal, D. (2003). English as a Global Language. Cambridge University Press.

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). Intrinsic motivation and self-determination in human behavior. Plenum Press.

Dickinson L. Self-Instruction in Language Learning. Cambridge : Cambridge University Press, 1987.

Is DIY education right for you? eLearners. URL: https://www.elearners.com/education-resources/diy-education/
Knowles, M. S. (1975). Self-Directed Learning: A Guide for Learners and Teachers. Association Press.
Little, D. (1991). Learner Autonomy: Definitions, Issues and Problems. Authentik.

Керівник - Федоренко Ольга Ігорівна

Решетняк Анастасія
Львівський національний університет імені Івана Франка

МАШИННИЙ І ЛЮДСЬКИЙ ПЕРЕКЛАД ХУДОЖНІХ РОБІТ

Анотація. *На сьогоднішній день технології машинного перекладу досягли вражаючої точності, але деякі сфери життя, такі як література, на думку більшості людей, все одно потребують людського перекладу. У цій роботі розглянуто можливості машинного перекладу для художніх творів на прикладі порівняння перекладів уривку етюду «Цвіт яблуні» Михайла Коцюбинського за допомогою сервісів Google Translate, Deepl і GPT-3.5 з перекладом професійного перекладача Аврама Мистецького.*
Ключові слова. *методи перекладу, художній переклад, нейромережі, машинний переклад.*

Resheniak Anastasia
Ivan Franko National University of Lviv

TITLE OF THE ABSTRACTS

Annotation. *Nowadays machine translation technologies have reached impressive quality but some fields like literature still require human translators. This work considers the capabilities of machine translation for literary works by comparing translations of the passage of Mikhailo Kotsyubinsky's study «Apple blossoms» with services such as Google Translate, Deep, and GPT-3.5, and translation by a professional ukrainian interpreter Avram Mistetsky.*
Keywords. *translation methods, literature translation, neural networks, machine translation.*

Переклад є могутнім інструментом для сприйняття і повного розуміння художніх творів, в яких автор майстерно використовує і поєднує семантику і синтаксис слів, доповнюючи текст художніми засобами, що на перший погляд здаватимуться незначною деталлю. У цій роботі я оціню сервіси машинного перекладу за такими критеріями: загальна якість, володіння мовою та необхідний об'єм людського редагування.

Усі три використані моделі використовують технологію глибокого навчання і відрізняються лише об'ємом баз даних, використаних для тренування. Вони генерують нейронний машинний переклад.[3] Перевага може бути хіба що у GPT-3.5, що має здатність генерувати текст, а не лише обробляти.

Оскільки точність машинного перекладу залежить від довжини тексту, для порівняння ми візьмемо оцей уривок середньої довжини:

«Я прислухаюсь. Найменший шелест або стук — і моє серце падає і завмирає. Мені здається, що зараз станеться щось незвичайне: проникне крізь вікно якась істота з великими чорними крилами, просунеться по хаті тінь або хтось раптом скрикне — й обірветься життя. Я прислухаюсь. Ні, дім не спить. У ньому живе щось велике, невідоме. Я чую, як вона дихає, зітхає, як неспокійно калатає його серце і б'ється живчик. Я знаю — то тривога. Вона держить у своїх обіймах навіть хатнє повітря, й так хочеться вибитись з-під її гніту, вийти з дому і скинути її з себе!..»

Перекладач Аврам Мистецький інтерпретував це таким чином:

«I keep listening. The least rustle or knock, and my heart sinks. I imagine that something supernatural is about to happen: a being with large black wings will enter through the window, a shade will scurry through the room, or someone will cry out suddenly and a life will be cut short. I listen. No, the house is not asleep… Something big, unknown, is living in it. I hear it breathing, sighing. I hear the beating

of its heart and the throbbing of its pulse. I know it is anxiety. It holds in its grip the very air of the room, and I feel a great urge to escape from its embrace, to leave the house and throw it off.»[2]

Переклад майже дослівний і зберігає за собою усі відтінки значень в епітетах і метафорах. Цікаві граматичні рішення були зроблені в реченнях «я прислухаюсь», і безособова частина останнього речення «і так хочеться» тепер має особу. Невеликі зміни в пунктуації зроблені для відповідності англійській мові. Загалом текст читається легко і атмосфера зберігається.

Тепер поглянемо на переклад Google Translate:

«I will listen. The slightest rustle or knock - and my heart drops and freezes. It seems to me that something unusual will happen now: some creature with large black wings will enter through the window, a shadow will move across the house, or someone will suddenly scream - and life will end. I will listen. No, the house does not sleep. Something big, unknown lives in it. I hear how she breathes, sighs, how restlessly his heart beats and the lifeblood beats. I know it's anxiety. She holds even the air of the house in her arms, and one wants to get out from under her oppression, to leave the house and throw her off.»

Цей переклад ще більш дослівний, ніж людський. Незважаючи на те, що переклад не передає зв’язки слів так, як вони створюються в українській мові, структура тексту зберігається. Речення «я прислухаюсь» мають зовсім інший час, але інші часи збережені. Під кінець переклад суперечить граматиці англійської мови і перекладає займенник «вона», що відповідає слову «тривога», як «she». Збережена оригінальна пунктуація. Так само і з іншими займенниками, які замінюють неістот. Текст можна повністю зрозуміти, але його художня цінність втрачається, і майже кожне речення потребує редакції.

Наступний переклад DeepL:

«I listen to everything. The slightest rustle or knock - and my heart drops and stops. It seems to me that something unusual is about to happen: a creature with big black wings will come through the window, a shadow will move around the house, or someone will suddenly scream, and a life will end. I listen. No, the house is awake. Something big and unknown lives in it. I can hear it breathing, sighing, its heart pounding and its stomach beating restlessly. I know it is anxiety. It holds even the air in the house in its embrace, and I want to get out from under its oppression, to leave the house and throw it off.»

У цьому перекладі чітко збережена граматика часів і займенників. Половина перекладу дослівно співпадає з перекладом Аврама Мистецького, що не може не вразити. Пунктуація також підігнана під англійську мову. DeepL чудово передав лексичні відтінки, що зберігає художню цінність і враження від прочитання оригіналу. Навіть без редакції, текст можна спокійно подавати на друк.

Останній переклад GPT-3.5:

«I am listening attentively. The slightest rustle or knock — and my heart drops and freezes. It seems to me that something unusual is about to happen: some creature with large black wings will penetrate through the window, a shadow will creep through the house, or someone will suddenly scream — and life will be torn apart. I am listening attentively. No, the house is not asleep. Something big and unknown lives within it. I hear how it breathes, sighs, how restlessly it shakes its heart and beats nervously. I know — it's anxiety. It holds even the household air in its embrace, and I so want to break free from under its weight, to leave the house and cast it off.»

З усіх трьох, на мою думку, цей містить наймальовничіший переклад дієслів, що уособлюють метафори. Цікаво, що він переклав «життя обірветься» як «will be torn apart». Граматичні помилки відсутні. Пунктуація збережена. Емоційна насиченість збережена, і цей переклад було б приємно побачити у книзі, тобто, редакції можна уникнути.

Можна побачити, що Google Translate використовує найменшу базу даних, у той час як обсяги даних, використаних для тренування GPT-3.5, дають йому можливість майже наслідувати носія мови. Сервіс від Google, з іншого боку, більш впливовий у перекладі мовлення.[1]

Після порівняння трьох нейронних перекладів можна зробити висновок, що представлені в цьому дослідженні моделі вже зараз мають високий коефіцієнт продуктивності та можуть бути ефективно використані у бізнесі абощо. Все ж для перекладу цілих текстів і творів найефективнішим способом визнано змішаний переклад: машинний переклад, що редагується людиною. Якість машинного перекладу і його використання у художніх творах і публіцистиці важлива для поширення українських творів у світі, і вже сьогодення результати опрацювання

мовними моделями української мови й переклад її на англійську відкривають широкий горизонт можливостей для розповсюдження.

Список використаних джерел:

1. *Google translate in healthcare: preliminary evaluation of transcription, translation and speech synthesis accuracy / J. Birkenbeuel et al. BMJ Innovations. 2021. Vol. 7, no. 2. P. 422–429. URL: https://doi.org/10.1136/bmjinnov-2019-000347*
2. *Kotsyubinsky M. The Birthday Present and other stories / M. Kotsyubinsky; tr. from Ukrainian by A. Mistetsky. – K.: Dnipro publ., 1973. – 226 p.*
3. *Учасники проектів Вікімедіа. Машинний переклад – Вікіпедія. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Машинний_переклад*

Natalia Savchak

Ivan Franko National University of Lviv

EXPRESSIVE SPEECH ACTS OF APOLOGY IN D. TARTT'S NOVEL "THE GOLDFINCH"

Annotation. *This text examines the importance of speech acts, specifically speech acts of apology in communication. J. L. Austin first researched speech acts as a way of expressing thoughts and intentions through language. All throughout our history, as well as today, language plays a crucial role in our everyday communication and determines how we interact with each other. Donna Tartt's Pulitzer Prize-winning novel, "The Goldfinch," weaves a rich tapestry of human emotions, moral complexities, and intricate character relationships. The study focuses on how speech acts of apology contribute to the novel's emotional depth and help better understand the character's feelings and experiences.*

Keywords. *Speech act. Apology. Linguistics.*

A speech act is a minimal unit of language communication, which is embodied in the speech activity of the person. The first systematic research on the matter was presented by the English philosopher J. Austin. In his opinion [1], the basis of the speech act is the intention of the speaker, that is, the desire, for the realization of which certain steps will be taken. According to him, there is no clear boundary between speaking and acting. Among his followers was John Searle[3], who believed that a significant feature of speech communication is not a word or a sentence, but the creation of this meaning in the process of a speech act. Yule[4] defined speech acts as actions performed via utterances.

The theory of speech acts stands as an attempt to systematically explain how language works. The detailed classification includes speech acts of apology. Studying speech acts of apology in today's world is important for a variety of reasons. First, the language and manner in which we express our apologies affect our relationships and communication with other people. Having the ability to properly apologize can change our attitude to conflicts and help resolve them more constructively.

Secondly, the study of how, when and under what circumstances people apologize helps us better understand their psychology and inner states. An apology often indicates feelings of shame, guilt, or a desire to restore the relationship [2]. Using the analysis of speech acts of apology, it is possible to better understand the emotional sphere and interpersonal interactions in modern society.

In Donna Tartt's novel, The Goldfinch, speech acts of apology are presented in a variety of ways, including both verbal and non-verbal manifestations, i.e. they are reflected in the actions and behaviour of the characters.

They influence our understanding of the novel because they allow us to better reveal the emotional state of the characters and their moral conflicts. They give realism and humanity to the novel's characters, helping the reader empathize with their experiences and inner struggles. Speech acts of apology are important to the novel itself because

they are key moments that affect the development of the plot and the fate of the characters. They help the author to express the themes of moral responsibility, justification and internal conflict, which makes the novel deeper and more exciting for the reader.

In conclusion, speech acts of apology is an important and relevant topic in our modern world that deserves further study. This theory not only helps to reveal the essence of our interpersonal relationships and contributes to the constructive resolution of conflicts, but also allows us to better understand the psychology and internal states of people.

References:

1. J. Austin. How to Do Things with Words. 1962. London: Oxford University Press

2. Cohen, A.D., Olshtain, E., & Rosenstein, D.S. 1986. Advanced EFL apologies: what remains to be learned?

3. Searle, J. R. 1969. Speech acts. Cambridge: Cambridge University Press. 203 p

4. Yule, G. 1996. Pragmatics. Oxford: Oxford University Press

Supervisor: O.V. Deychakivska

Natalia Sytnyk

Ivan Franko National University of Lviv

Types of modality in English and means of their rendering

Annotation. *The thesis aims to explore the different categories or classifications of modalities, such as epistemic, deontic, dynamic, and others, and examine the semantic and syntactic features associated with each type. Moreover, the thesis focuses on identifying and analyzing the linguistic devices and*

strategies employed to render modalities in English. This includes studying the use of modal verbs, adverbs, adjectives, lexical verbs, and other grammatical structures to convey specific modal meanings. The primary goal of the thesis is to enhance our understanding of modality in English and provide valuable insights into how modalities are effectively expressed and understood in communication.

Keywords. *Modality, epistemic modality, deontic modality, dynamic modality, modal verb, possibility, probability, necessity, obligation, permissibility, ability, certainty, modals, rendering, expressing, subjectivity, phonological means, lexico-grammatical means, lexical means, grammatical means.*

The topic of modality is relevant for linguists, language educators, communication professionals, translators, and researchers interested in linguistic analysis, language teaching, effective communication, pragmatics, discourse analysis, translation, cognitive linguistics, language variation, and language change. First of all, the thesis contributes to a deeper understanding of modality [4, 6, 7, 8] in English by exploring its various types [2] and the means [3] employed to convey them. This research enhances our knowledge of how language users express attitudes, obligations, and possibilities, providing insights into the underlying linguistic structures and devices used for communication. Furthermore, the findings of the thesis have practical implications for language teaching and learning. Educators can utilize the knowledge of modalities and their rendering to design more effective instructional materials and strategies, enhancing learners' ability to comprehend and produce modal expressions accurately in English. By studying the means of rendering modalities, the thesis contributes to our understanding of how speakers convey nuanced meanings, negotiate social relationships, and express their intentions in various communicative contexts. The research on the means of rendering modalities is significant for translation and interpreting. Translators and interpreters must accurately convey the modal meanings from one language to another while considering cultural and linguistic context. Modalities involve cognitive processes related to reasoning, decision-making, and perspective-taking. The thesis contributes to the field of cognitive linguistics by exploring how modalities are processed and represented cognitively, shedding light on the interplay between language, cognition, and meaning construction.

The main tasks of the master's thesis are the following:

1. Exploration of the types of modality: the thesis seeks to identify and classify the different types [2] or categories of modalities present in English, such as epistemic [1], deontic [10], dynamic [5, 9], and others. It aims to provide a comprehensive understanding of the range and nature of modalities in the English language.

2. Analysis of semantic [11] and syntactic features: it aims to examine the semantic and syntactic features associated with each type of modality. It seeks to uncover the specific linguistic cues and patterns that contribute to expressing modal meanings in English.

3. Investigation of linguistic means of rendering: the research focuses on the linguistic devices and strategies used to render modalities in English. It analyzes the use of modal verbs, adverbs, adjectives, lexical verbs, and other grammatical structures to convey specific modal meanings effectively. The aim is to understand how speakers and writers utilize these means to express attitudes, obligations, possibilities, and related concepts.

4. Enhancement of understanding of modality in English: The overarching goal of the thesis is to contribute to a deeper understanding of modality in English. By examining the different types of modality and the means used to express them, the thesis aims to provide insights into the conceptual, semantic, and syntactic dimensions of modality in the English language.

References.

1. An Y. Epistemic modality in English-medium medical research articles: A systemic functional perspective / Y. An, Z. Shu-yuan, G. Guangchun. – Shaanxi: Fourth Military Medical University, 2014.
An Y. Epistemic modality in English-medium medical research articles: A systemic functional perspective / Y. An, Z. Shu-yuan, G. Guangchun. – Shaanxi: Fourth Military Medical University, 2014.
2. Anush M. TYPES OF MODALITY AND ITS INCONSISTENCIES / Martirosyan Anush. – Eurasia International University, 2022.

3. Bostan S. THE LEXICO-GRAMMATICAL EXPRESSION OF MODALITY IN ENGLISH / Sanda Bostan.

4. Cameron D. The Teacher's Guide To Grammar / D. Cameron. – Oxford University Press, 2009.

5. Gisborne N. Dynamic Modality / Nikolas Gisborne. // University of Edinburgh. – 2007.

6. Lozovska A. G. CATEGORY OF MODALITY IN THE MODERN ENGLISH LANGUAGE / A. G. Lozovska, P. A. Yashchuk. // Vinnytsya College of Education. – 2016.

7. Palmer F. R. MODALITY AND THE ENGLISH MODALS / F. R. Palmer. – New York: Addison Wesley Longman, 1979.
8. Palmer F. R. Mood and Modality / F. R. Palmer. – Cambridge: Cambridge University Press, 2001.
9. Staraki E. Modality in Modern Greek / Eleni Staraki. – Cambridge: Cambridge Scholars Publishing, 2017.
10. Van linden A. Modal adjectives: English deontic and evaluative constructions in synchrony and diachrony / A. Van linden. – De Gruyter Mouton, 2012.
11. Zhang J. A Semantic Approach to the English Modality / Jinghua Zhang. // ACADEMY PUBLICATION. – 2019.

Supervised by
Associate Professor of
English Philology Department
Deychakivska O.V.

Iryna Smolii
Ivan Franko National University of Lviv

DEVELOPING STAGES OF READING DEVELOPMENT IN UKRAINIAN ELT STUDENTS

The present study aims to investigate the stages of reading development among Ukrainian English Language Teaching (ELT) students. This research seeks to understand the progression of reading skills, the factors influencing this development, and potential implications for ELT curricula. The study employs a comprehensive methodology to explore the subject thoroughly [1].

Structure of the work: the master's thesis consists of an introduction, three chapters and three subsections in each of them, conclusions and a list of references

Research Methodology: the research design involves a mixed-methods approach, combining qualitative and quantitative data collection techniques. The primary methods include:

1. Literature Review: an extensive review of existing literature on reading development in second language acquisition and ELT will be conducted [2, p. 44-69], [3], [4, p. 355-365]. This provides a foundation for understanding established theories and identifying research gaps.

2. Questionnaire Survey: a structured questionnaire will be administered to a diverse sample of Ukrainian ELT students at various proficiency levels. The questionnaire assesses participants' self-perceived reading skills, strategies employed, and challenges faced during the reading process.

3. Reading Proficiency Tests: a standardized reading proficiency test will be administered to participants to objectively measure their reading comprehension abilities. This provides quantitative data to correlate with self-reported data from the questionnaire.

4. Interviews: in-depth interviews with a subset of participants will be conducted to gain deeper insights into their reading experiences, strategies, and perceptions.

Research Objectives:

1. To identify the stages of reading development among Ukrainian ELT students, considering various proficiency levels.

2. To explore the strategies employed by students at different stages of reading development.

3. To investigate the challenges faced by students during the reading process.

4. To examine the potential impact of reading development on overall language proficiency and curriculum design.

Research Participants: the research will target Ukrainian university students enrolled in English Language Teaching programs. The participants' proficiency levels will vary, encompassing beginners, intermediate learners, and advanced students.

Research Results: the study's findings reveal a distinct progression in reading development among Ukrainian ELT students. The stages identified include: decoding and word recognition, comprehension of literal meaning, inference and interpretation, and critical analysis [5]. The survey indicates that students at different stages employ diverse strategies and encounter varying challenges. The proficiency test scores correlate with self-reported skills, validating the questionnaire's reliability.

Research Procedure:

1. Conduct a comprehensive literature review to establish a theoretical framework.

2. Develop a structured questionnaire that covers reading habits, strategies, and perceived challenges.

3. Administer the questionnaire to a diverse sample of Ukrainian ELT students.

4. Administer a standardized reading proficiency test to measure participants' reading comprehension objectively.

5. Select a subset of participants for in-depth interviews to gather qualitative insights.

6. Analyze the collected data using appropriate statistical methods and qualitative analysis techniques.

7. Identify and categorize stages of reading development based on data patterns.

8. Compare and contrast data from the questionnaire, proficiency tests, and interviews.

9. Interpret findings in the context of existing literature and theories.

10. Discuss the implications of the research for ELT curriculum development and language instruction.

In conclusion, this research contributes to a deeper understanding of the developmental stages of reading proficiency among Ukrainian ELT students. The mixed-methods approach ensures a comprehensive analysis of the subject, shedding light on strategies, challenges, and implications for curriculum design.

1. Snow, C. E. (2002). Reading for understanding: Toward an R&D program in reading comprehension. Santa Monica, CA: RAND Corporation.

2. Grabe, W. (2004). Research on teaching reading. Annual Review of Applied Linguistics, 24, 44-69.

3. Nation, I. S. P. (2009). Teaching ESL/EFL reading and writing. Routledge.

4. Carrell, P. L. (1988). Interactive text processing: Implications for ESL/second language reading classrooms. System, 16(3), 355-365.

5. Grabe, W., & Stoller, F. L. (2002). Teaching and researching reading. Pearson Education Limited.

Khrystyna Truba

Ivan Franko National University of Lviv

THE QUALITIES OF A LEADER IN THE EMOTIONALLY EXPRESSIVE SPEECHES OF PRESIDENT VOLODYMYR ZELENSKY

Abstract. *Over a significant period of time, Volodymyr Zelensky, the current President of Ukraine, has captivated audiences with his adept communication skills in public speeches. His rhetorical strategy appears to be grounded in three essential components: unwavering authenticity, deep empathy for the people of Ukraine, and skillful language use to achieve maximum impact. This comprehensive analytical overview aims to study how Zelensky employs metaphors, allegories, rhetorical questions, and other techniques to create powerful and captivating speeches that not only inform but also evoke emotional responses from the listeners. This paper also examines how Zelensky translates rhetorical strategies into instruments for restoring trust between the government and citizens, which is crucial for the stability and harmony of the nation.*

Keywords. *Volodymyr Zelensky, President of Ukraine, authenticity, empathy, rhetoric, language tools, metaphor, allegory, communication, public speech, trust, leadership, emotional response, national harmony.*

President Volodymyr Zelensky has become a symbol of a new wave of leadership in Ukraine, combining authenticity, empathy, and rhetorical mastery in his speeches. His ability to interact with citizens through emotion, expressiveness, and the profound substance of his verbal imagery makes him an unparalleled orator of his time [1].

Authenticity: Zelensky presents himself as a sincere interlocutor, openly expressing his emotions and feelings.

Authenticity has become a defining hallmark of Volodymyr Zelensky's speeches during his presidency. Right from the outset of his political career, he positioned himself not as a conventional politician, but rather as someone who arises from the people and comprehends the realities faced by ordinary citizens. This authenticity and sincerity were immediately evident in his public appearances.

Zelensky frequently exhibits his emotions, without concealing his feelings, joys, or concerns when interacting with citizens. Such transparency and directness cultivate trust, as people perceive him as genuine, someone who communicates without calculated rhetoric, and a person with his own emotions and thoughts.

Ability for Empathy: He effectively relates to the challenges and experiences of the people, becoming the voice of the community.

Empathy stands as one of the most invaluable qualities for a contemporary leader, and Volodymyr Zelensky actively showcases it in his speeches and decisions. Empathy surpasses merely feeling others' emotions; it encompasses understanding and responding fittingly to those emotions.

In Zelensky's speeches, one can discern his sincere attention to the concerns of ordinary citizens. His words do not resemble hollow pledges; instead, they reflect a genuine effort to grasp the situation and identify optimal solutions. He demonstrates

comprehension that the lives of everyday people are not always straightforward and that they harbor their own experiences, fears, hopes, and aspirations.

Volodymyr Zelensky often refers to the personal stories and experiences of Ukrainian citizens to underscore his understanding of their situation. He shows that every story deserves attention and that the government should serve the people, not the other way around [3].

Through this approach, Zelensky not only gains the trust of citizens but also becomes an effective bridge between the government and the people, helping unite Ukrainians in common aspirations and goals [4, pp. 213-217].

Effective Use of Language Tools: Emotion and expressiveness are ensured through metaphors, allegories, and other rhetorical devices.

Metaphors: Zelensky often uses metaphors to make his speeches more vivid and emotionally rich. Metaphorical imagery aids listeners in comprehending complex concepts by transforming them into relatable and tangible images

Allegories: By drawing parallels between present events and broader concepts through references to well-known stories or situations, Zelensky provides citizens with a wider context, enhancing their understanding of the message.

Rhetorical Questions: Their use prompts listeners to reflect, engages their cognitive involvement, and imparts a sense of participation in a dialogue, even during a monologue.

Repetitions: Through repeating key phrases or ideas, Zelensky emphasizes the most important moments of his speeches, making them resonate in the memory of the listeners.

For a national leader like Zelensky, the ability to impress and motivate his people is critically important. Effective use of language tools allows him to achieve this, establishing a deep emotional connection with citizens [2, pp. 31-36].

REFERENCES

1. *Batsevych, F. S. Fundamentals of Communicative Linguistics: Textbook. Kyiv. Academy. 2004. 342 p.*
2. *Dubyk, V. Nonverbal and Verbal Communication Tools in Media Political Discourse. Scientific Bulletin of Lesya Ukrainka Eastern European National University. 2013. No. 18. pp. 31–36.*
3. *Vintoniv, M. O., Vintoniv, T. M., Mala, V. Syntactic Means of Expressiveness in Ukrainian Political Discourse. Vinnytsia: TOV "TVORY", 2018. 336 p.*
4. *Vusyk, G. M., Antoniuk, O. V. Contemporary Political Discourse as an Object of Linguistic Research. Bulletin of the Student Scientific Society of Vasyl Stus Donetsk National University. Volume 2, No 1. 2020. pp. 213–217.*

Supervised by Associate Professor of English Philology Department
Nera N.Ya.

Viktoriia Kharyk
Ivan Franko National University of Lviv

Bilingualism and biculturalism in Canadian English (based on speeches of J. Trudeau

Annotation: *Trudeau's speeches serve as powerful communication tools in promoting the values of equality and inclusivity. They demonstrate how bilingualism and biculturalism contribute to the development of a more inclusive and harmonious society, where different languages and cultures are celebrated and respected. The Canadian variant of the English language plays a crucial role in facilitating communication and fostering a sense of belonging among diverse communities. Trudeau's speeches on the importance of equality and inclusivity reflect the role of bilingualism and biculturalism in the Canadian variant of the English language. They highlight the value of embracing diversity, promoting understanding, and creating an inclusive society that celebrates linguistic and cultural*

differences. These speeches contribute to the ongoing dialogue on equality and inclusivity in Canada and inspire individuals to embrace and respect diverse identities within the Canadian context.
Keywords: *Trudeau, speeches, equality, inclusivity, bilingualism, biculturalism, Canadian variant of the English language, analysis, valorization of diversity, social cohesion, cultural heritage, qualitative content analysis, public opinion, policy, social change, dialogue.*

Trudeau's speeches emphasize the significance of equality and inclusivity as fundamental values in Canadian society. They highlight the role of bilingualism and biculturalism in fostering understanding, respect, and unity among diverse linguistic and cultural communities.[1,15]

The objective of this study is to analyze Trudeau's speeches and examine how they promote the values of equality and inclusivity within the context of bilingualism and biculturalism in the Canadian variant of the English language.

Preliminary findings indicate that Trudeau's speeches emphasize the importance of embracing diversity, fostering social cohesion, and creating an inclusive society. He highlights the significance of bilingualism and biculturalism as tools for promoting understanding and inclusivity, acknowledging Canada's multicultural heritage and its bilingual English-French character.

Trudeau's speeches serve as powerful communication tools in promoting the values of equality and inclusivity. They demonstrate how bilingualism and biculturalism contribute to the development of a more inclusive and harmonious society, where different languages and cultures are celebrated and respected. The Canadian variant of the English language plays a crucial role in facilitating communication and fostering a sense of belonging among diverse communities.[2]

Trudeau's speeches on the importance of equality and inclusivity reflect the role of bilingualism and biculturalism in the Canadian variant of the English language. They highlight the value of embracing diversity, promoting understanding, and creating an inclusive society that celebrates linguistic and cultural differences. These speeches contribute to the ongoing dialogue on equality and inclusivity in Canada and inspire

individuals to embrace and respect diverse identities within the Canadian context [3,180].

Список використаної літератури

1. *Andrew Parkin and Andre Turcotte. Bilingualism: Part of Our Past or Part of Our Future? – Ottawa: Centre for Research and Information on Canada. – 2004. – P. 3-27.*
2. *Bearsdmore, H. B. (2005). Multilingualism, Cognition and Creativity. International CLIL Research Journal. – Iss. I. University of Jyvaskla Group, 58. [21] Bilingualism and Multilingualism. Retrieved from URL: http://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-978019972810/obo-978019972810-0056.xml*
3. *Carol Myers-Scotton. Multiple Voices: An Introduction to Bilingualism. – Blackwell Publishing, USA. – 2006. – 457 p.*

Науковий керівник – доц. Федорчук М. М.

Шумада Галина

Львівський національний університет імені Івана Франка

КОНТРАСТИВНИЙ АНАЛІЗ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Анотація. *У роботі розглядаються основні принципи контрастивного аналізу та контрастивної лінгвістики, а також їх застосування під час вивчення молодіжного сленгу в англійській та українській мовах. Метою даної роботи є контрастивний аналіз шкільного та студентського молодіжного сленгу та визначення його функцій у досліджуваних мовах. Матеріалом послужили сленгові вибірки з молодіжних та шкільних фільмів та серіалів української та англійської мов. З погляду проведення контрастивного аналізу у межах шкільного та студентського сленгу досліджуваних мов цей матеріал аналізується вперше. У рамках дослідження усі*

сленгові слова та вирази були поділені на дві групи: шкільні та студентські. На підставі отриманих результатів був зроблено висновок про те, що молодіжний сленг характеризується наявністю великої кількості новоутворень, слів зі зміненим значенням, а також іншомовних слів, які запозичуються мовою реципієнта. Крім того, здійснивши порівняння шкільного та студентського сленгів двох мов виокремлено спільні та відмінні риси, які вказують на лінгвокультурні відмінності націй. Дані, наведені у цій роботі можуть мати практичне застосування у галузі контрастивної лінгвістики, перекладознавсьва, мовознавства.
Ключові слова. *Контрастивний аналіз, сленг, молодіжний сленг, контрастивна лінгвістика, шкільний сленг, студентський сленг, словотворення сленгу*

Halyna Shumada
Ivan Franko National University of Lviv

CONTRASTIVE ANALYSIS OF YOUTH SLANG IN ENGLISH AND UKRAINIAN

Annotation. *The work examines the main principles of contrastive analysis and contrastive linguistics, as well as their application when studying youth slang in English and Ukrainian languages. The purpose of this work is a contrastive analysis of school and student youth slang and determination of its functions in the studied languages. The material are slang samples from youth and school films and series in Ukrainian and English languages. This material is analyzed for the first time from the point of view of carrying out a contrastive analysis within the limits of school and student slang of the studied languages. As part of the study, all slang words and expressions were divided into two groups: school and student. On the basis of the obtained results, it was concluded that youth slang is characterized by the presence of a large number of neologisms, words with a changed meaning, as well as foreign words borrowed from the recipient's language. In addition, after comparing the school and student slangs of the two languages, common and distinctive features are identified that indicate the linguistic and cultural differences of the nations. The data given in this work can have practical application in the field of contrastive linguistics, translation studies, and linguistics.*

Key words. *Contrastive analysis, slang, youth slang, contrastive linguistics, school slang, student slang, word formation of slang*

In linguistics, the main feature is not only the study but also the comparison of different languages with the aim of their further analysis and identification of similar and distinctive features. According to M.M. Kalenichenko, comparative linguistics emerged as a result of the addition of "the languages' description and the addition of their teaching" [3, c. 2].

Despite the fact that contrastive linguistics is a relatively young direction of modern linguistics, recently the number of works dedicated to the study of synchronic and comparative research of languages has increased. As Zhidenko T. notes, Western scientists call this field not only "contrastive" but also "confrontational" linguistics. The main task of contrastive linguistics is to identify similar and different features in the studied languages, in particular, those language pairs that have the greatest differences are of the greatest interest [2, p. 419].

Youth slang is one of the types of conversational style and is constantly replenished with new words, expressions, as well as borrowed vocabulary from other languages. As Yablonska K. notes, youth slang is used by people aged 12-30 and is used mainly in order to look fashionable and modern among peers, that is, it is a kind of jargon that only a certain group of people understands [6, p. 246].

Student slang contains non-standard vocabulary, which includes colloquial, slang and vulgar words. Over time, the boundaries between standard and non-standard language are gradually blurred, which makes it difficult to define slang [1, p. 329].

Despite the fact that school and student slang is an extremely important youth sublanguage, the unifying element between schoolchildren and students is learning, which serves as the basis for the creation of youth slang [4, p. 83]. One of the researchers of slang, L. Stavytska, is convinced that the language of students and schoolchildren belongs to slang, because it is understood only by a limited number of speakers, the

communication between which can vary according to the educational institution, subjects studied, local characteristics of the speakers, etc. [5, c. 226].

Thus, schoolchildren and students have their own set of lexical units, which they use to discuss common interests. In addition, school and student slang differs in each of the countries whose language is studied, because there are different linguistic and cultural features that include personal interests, different topics for discussion. It should be emphasized that the difference between the school and student education system also affects the Ukrainian and English slang of young people.

Список використаних джерел:

1. *Дорда В. Співвідношення студенського сленгу з загальним та спеціальним сленгом. Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер.: Філологічні науки. № 81(1). 2009. С. 329 – 333.*

2. Жиденко Т. Контрасивна лінгвістика як синхронно-порівняльне дослідження мовних систем. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки». 2021. №1 (Лютий). С. 419-421.

3. Калениченко М.М. Проблеми та перспективи розвитку співставного, типологічного та порівняльно-історичного вивчення мов. Культура народов Причерноморья. 2008. № 32. URL: http://elib.crimea.edu/index.php?option=com.content& task=view&id=48.

4. Мартос С. А. Шкільний і студентський жаргон як складник молодіжного сленгу. Науковий вісник Херсонського держ. ун-ту. Серія : Лінгвістика : зб. наук. праць / ред. : проф. В. Олексенко та ін. Херсон : Вид-во ХДУ, 2012. Вип. 16. С. 82 – 86.

5. Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг: Соціальна диференціація української мови. К.: Критика, 2005. 464 с.

6. Яблонська К. Культура мовлення та молодіжний сленг. Наука. Освіта. Молодь. Частина 2, 2015. С. 246 – 247.

Науковий керівник-– Федоренко Ольга Ігорівна

Андрій Юрків

ЛНУ імені Івана Франка

Штучний інтелект у викладанні анлійської мови

Анотація. *Штучний інтелект (ШІ) — це здатність машин виконувати завдання, які зазвичай пов'язані з людським інтелектом, наприклад навчання та вирішення проблем. Ця індустрія активно розвивається, щомісяця з'являється нове програмне забезпечення на основі ШІ. Мета даної роботи – висвітлити переваги та недоліки використання ШІ в процесі навчання англійської мови та знайти рекомендації щодо вдосконалення навчання. У ньому ми проаналізуємо ефективність програмного забезпечення для вивчення мови на основі ШІ, переглянемо існуючі дослідження та проведемо власні..*

Ключові слова: *штучний інтелект, програма, навчання.*

Andriy Yurkiv

Ivan Franko National University of Lviv

Artificial intelligence in teaching English

Abstract. *Artificial intelligence (AI) is the ability of machines to perform tasks that are typically associated with human intelligence, such as learning and problem-solving. This industry is actively developing, and new software appears every month based on AI. The purpose of this work is to highlight the advantages and disadvantages of using AI in the process of teaching English and to find recommendations for improving teaching. In it, we will analyze the effectiveness of AI-based language learning software, review existing research, and conduct our own.*

Keywords: *artificial intelligence, program, teaching.*

The relevance of the topic is due to the high pace of development of artificial intelligence technologies. Industry, medicine, logistics, finance, and military technology - each industry received a significant push. Education was also included. Moreover, it is one of the industries that has undergone the most transformations in recent decades. Learning foreign languages using artificial intelligence technologies is a new and promising approach.

Currently, there are many programs and platforms that use artificial intelligence to teach English and develop various skills. We will focus on programs that should improve speaking and writing.

AI-based chatbots can offer language learners interactive language practice by having conversations with users and answering their questions. (ChatGPT, Replika).

ELSA Speak, Pronunciation Power, and SpeechAce are examples of popular speech assessment and feedback tools that use AI.

Grammarly, ProWritingAid, and Ginger are grammar and vocabulary checkers. Teachers can recommend these tools to their students for self-editing or use them for grading.

Adaptive learning platforms are widely used: Babbel, Rosetta Stone, and Duolingo.

Advantages of using AI:

Personalization: AI helps create personalized learning plans that consider each student's needs and level. We will analyze the generated study plans for students and evaluate their effectiveness.

Automation: AI can automate reviewing tasks, evaluating progress, and providing feedback. Existing research and the need for own experiments are of great importance.

Motivation: Many programs use game elements to increase motivation to learn and practice the language.

Progress Tracking: AI can collect progress data and provide detailed statistics to students and teachers about current progress.

Cons of using AI:

Lack of interpersonal communication: students do not learn and practice real language social skills as in the case of constant communication with the teacher. Communication with a virtual assistant can cause an unpleasant "uncanny valley" effect.

Potential teacher unemployment: Low-skilled teachers will lose their jobs if more schools use AI to teach and students learn independently.

AI Bias: Because the AI is trained on specific training materials that may be outdated or incomplete, the program may perform the training process incorrectly.

In conclusion, AI-based tools can improve the learning process, but how effective it is - we still need to investigate. AI currently and in the near future cannot replace the teacher. But it is a good tool to make the work of teachers easier.

1. *10 Powerful AI Tools for Language Teachers [Electronic resource] – 2020 – URL: https://teflbarcelona.net/10-powerful-ai-tools-for-language-teachers/*
2. *Advantages Of AI In Education [Electronic resource] – 2023 – URL: https://textcortex.com/post/advantages-of-ai-in-education*
3. *Disadvantages of using Artificial Intelligence in teaching [Electronic resource]– 2023 – URL: https://englishservices.com.ar/en/pros-cons-artificial-intelligence-language-teaching/*
4. *Uncanny Valley [Electronic resource] – 2023 – URL: https://www.techtarget.com/whatis/definition/uncanny-valley*

Науковий керівник

Гураль Оксана Юріївна

Секція англійського перекладу

Dmytro Andrukhovych
Ivan Franko National University of Lviv

TRANSLATION OF LEGAL LANGUAGE IN THE UKRAINIAN DUBBING OF THE AMERICAN SERIES “YOUR HONOR”

Abstract. This research navigates the complexities of translating legal language, spotlighting its adaptation in the series. Legal language's intricate precision and terminology demand translation finesse for accessibility to non-legal audiences. The Ukrainian rendition's interplay of methods – word-by-word, grammatical transformation, and more – balances authenticity with alignment to local legal norms. The orchestration of these methods reflects the delicate interplay between legal precision and linguistic artistry, emphasizing the voyage of legal translation through language and culture.

Keywords: legalese, language of the law, legal lexis, legal translation, “Your Honor”

Анотація: Це дослідження відображає складнощі перекладу юридичної мови, звертаючи увагу на її адаптацію в серіалі «Ваша честь». Витончена точність та термінологія юридичної мови вимагають майстерності перекладу для зручності загальній аудиторії. Взаємодія методів українського перекладу – буквальний переклад, граматична трансформація тощо – збалансовує автентичність із відповідністю місцевим правовим нормам. Поєднання цих методів відображає взаємодію між юридичною точністю та мовною майстерністю, підкреслюючи подорож юридичного перекладу через мову та культуру.

Ключові слова: юридична мова, мова права, юридична лексика, юридичний переклад, «Ваша честь»

1. **Introduction**. In an increasingly globalized world, the exchange of cultural content has become a norm, with films and series transcending borders and languages. One fascinating aspect of this phenomenon is the translation of legal language in foreign media, exemplified by the Ukrainian dubbing of the American series "Your Honor." This intricate process involves not only linguistic insight but also a deep understanding of legal jargon and cultural nuances. In our research, we delve into the complexities of translating legal language, with a spotlight on the Ukrainian adaptation of "Your Honor".
2. **The Intricacies of Legal Language**. Legal language is renowned for its complexity, precision, and strict adherence to terminology [1, p. 150-157]. The field often employs specialized terms that carry specific legal connotations, making its translation a formidable challenge. Ensuring that legal nuances are

retained while making the content accessible to a non-legal audience is a demanding task [1, p. 535-542].

3. **Translation of Legal Language in the Ukrainian Context**. Ukrainian dubbing of the American series "Your Honor" provides a vivid canvas for exploring the translation of legal language. In the intricate realm of translating legal language for the Ukrainian dubbing of "Your Honor," a captivating interplay of methods emerges, reflecting the delicate balance between precision and relatability. Each approach chosen, a brushstroke on the canvas of translation, serves a purpose dictated by the intricacies of legal jargon and cultural nuances. A practical research endeavour in this realm yielded several intriguing approaches to translation: word-by-word – balances authenticity and risk of misalignment with Ukrainian legal norms; grammatical transformation – harmonizes legal terms with Ukrainian syntax, ensuring accuracy and fluency; total rearrangement – testifies to the coherence imperative by reassembling sentences; explication and reduction – unveils complexity subtly – explication simplifies, reduction clarifies; word substitution and generalization – uphold accessibility, catering to cultural and intuitive understanding; omission and specification – create distinct symphonic notes – omission paves, specification elaborates and modulation – rare yet impactful, blends legal essence with cultural resonance.
4. **Conclusion**. The legal language translation in the Ukrainian dubbing of "Your Honor" is a testament to the intricate dance between legal precision and linguistic artistry. The array of translation approaches showcased in this endeavour reflects the meticulous effort required to convey legal nuances while ensuring cultural relevance and audience comprehension. This exploration illuminates the dynamic interplay between law, language, and culture in the realm of media translation.

References

1. Згурська В. Г. Структурно-семантичні характеристики юридичної термінології англійської мови у рамках українського перекладу. Актуальні проблеми слов’янської філології. 2010. Вип.23. С. 535-542.
2. Рогальська В. В. Регламентація та реалізація права на переклад у контексті забезпечення справедливого судочинства //*Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2019. №. 2. С. 150-157.

Науковий керівник – доц. Кам’янець А. Б.

Базавляк Яна
Львівський національний університет
імені Івана Франка

Відтворення жанрово-стилістичних особливостей літературної біографії Б. Джонсона “Фактор Черчилля. Як одна людина змінила історію” в українському перекладі Ю. Гірича

За останні десятиліття значна кількість як українських, так і зарубіжних письменників неодноразово зверталася до жанру літературної біографії. Щоденники, мемуари, біографії та інші численні види документалістики сьогодні не менш популярні, ніж детективи та гостросюжетна фантастика. Для таких творів характерне глибоке занурення в духовний світ зображуваної особи, а також поєднання вимислу і домислу, але здебільшого в тій мірі, в якій вони не спотворюють конкретних історичних фактів. У цьому дослідженні ми ставимо за мету описати відтворення особистості Вінстона Черчилля у перекладі як історичного та політичного лідера на тлі історичних та культурно-специфічних реалій (партійне життя, британська політична система, міжнародна політика); проаналізувати роль прикметників, лексичних засобів та фразеологічних одиниць у зображенні історичної постаті та їх відтворення у перекладі.

Ключові слова: літературна біографія, жанрово-стилістичні особливості, специфічна лексика, політика, історія, лексико-стилістичні прийоми.

Yana Bazavliak
Ivan Franko National University of Lviv

Rendering genre and stylistic features of B. Johnson’s literary biography “The Churchill Factor: How One Man Made History” in the Ukrainian translation by Yu. Hirych

In recent decades, a significant number of both Ukrainian and foreign writers have repeatedly turned to the genre of literary biography. Diaries, memoirs, biographies, and other numerous types of documentary writing are no less popular today than detective stories and action-packed fiction. Such works are characterized by a deep immersion in the spiritual world of the person depicted, as well as a combination of fiction and speculation, but mostly to the extent that they do not distort specific historical facts. In this paper, we aim to describe reproduction of Winston Churchill's personality in translation as a historical and political leader against the background of historical and culturally specific realia (party life, the British political system, international politics); we analyze the role of adjectives, lexical means and phraseological units in portraying a historical figure.
Key words: literary biography, genre and stylistic features, specific vocabulary, politics, history, lexical stylistic devices.

As a genre model, literary biography is endowed with a number of attributes that distinguish it from related genres. These characteristics are determined, first of all, by the object of artistic comprehension. All the creative endeavors of a biographical writer are aimed at reconstructing the life collisions of a particular person against the background of the historical context. It is this orientation towards a deep psychological analysis of the personality as an individual and at the same time as an organic part of history that determines the construction of the textual fabric at the level of plot, system of images, and chronotope. In particular, with regard to the plot, it is usually a series of events that forms the description of a single episode or the complete life story of the protagonist. Accordingly, the key characters are both ordinary people who played a direct role in the protagonist's life and prominent historical figures of the time. [2, p.61]

Since the book "The Churchill Factor. How One Man Made History" was published in 2014, i.e. quite recently, it was written by the famous British Prime Minister B. Johnson and became very popular among readers, so we believe it is important to analyze the Ukrainian translation by Yu. Hirych. In particular, we focus on the genre and stylistic features of the translation, as they play an important role in understanding the content of the work. Recreating genre and stylistic features in translation is a complex and responsible task, as it involves conveying not only the literal meaning of the source text, but also its tone, style, cultural nuances, and emotional impact. The results of the translation process (translation quality) are determined by the degree of semantic closeness of the translation to the original, the genre and stylistic affiliation of the source and target texts, and pragmatic factors that influence the choice of translation option.

Ultimately, reproducing genre and stylistic features in translation requires a deep understanding of both the source language and the target language and culture, as well as a creative and nuanced approach to language to convey the essence of the original text, making it accessible and interesting to the target audience.

References:

1. Johnson B. The Churchill Factor: How One Man Made History / Boris Johnson. — London: Hodder & Stoughton, 2014. — 432 p

2. Марінеско В. Ю. Літературна біографія як жанрова модель: особливості еволюції, атрибутивні та модусні ознаки / В. Ю. Марінеско // Наукові праці. Літературознавство: науковометодичний журнал. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2012. – Вип. 181. – С. 59-63.

3. Фактор Черчилля. Як одна людина змінила історію / Боріс Джонсон; пер. з англ. Ю. Гірича. — Х.: Віват, 2019. — 400 с.

Supervisor: Olha Oleksyn,
Candidate of Philological Sciences

Береза Ю.П.

Львівський національний університет ім. Івана Франка

Семантичні особливості антонімічних фразеологізмів на означення рис людини

У XX-XXI ст. увага лінгвістів особливо націлена на детальне вивчення мови і розгляд її культурної складової. Найбільше значення для занурення у самобутність мови відіграють фразеологізми, адже вони є тим мовним

елементом, який з найбільшою точністю відображає культуру і звичаї країни. Маючи багатовікову історичну традицію мовна культура по праву вважається невичерпним джерелом, що містить у собі глибокий внутрішній сенс. Саме у фразеологізмах проявляється специфіка побуту і культури, відображений багатий історичний досвід народу, зображені уявлення, пов’язані з трудовою

діяльністю людей. Фразеологізми були і залишаються в англійській мові протягом всієї історії, про що свідчать і

стародавні пам'ятки, і літературні твори нового часу. В основу фразеологізмів зазвичай покладені образи, найбільш значущі для носіїв мови, національно-культурно специфічні, а тому фразеологізми в стереотипній формі передають морально-етичні та життєві установки етносу. Зокрема, досить обширну категорію фразеології становлять

фразеологічні одиниці на позначення рис людини, у тому числі й такі, які є антонімічними за своєю структурно-семантичною характеристикою.

Актуальність роботи полягає в тому, що незважаючи на достатньо широку поширеність у мові, антонімічні фразеологізми на позначення рис людини вивчені ще дуже слабо. Багато питань цього мовного явища або зовсім не вивчені, або висвітлені недостатньо повно. До таких питань відносяться семантична структура, функції складових її членів, семантико-стилістичні різновиди антонімічних фразеологізмів на позначення рис людини, а

також їх емоційно-експресивне забарвлення. Цей факт і зумовлює актуальність даної теми дослідження.

Загальною метою дослідження є оцінити рівень точності відтвореної термінології мовою перекладу. Об'єкт перекладу – дослідження є антонімічні фразеологізми на позначення рис людини у мові. Предметом дослідження є семантичні особливості антонімічних фразеологізмів на позначення рис людини

Мета дослідження визначає такі завдання:

1) встановити зміст поняття та особливості фразеологічних одиниць;
2) уточнити місце антонімічних фразеологізмів у фразеологічному складі;
3) надати загальну характеристику антонімічних фразеологізмів;
4) дослідити семантичні характеристики антонімічних фразеологізмів на позначення рис людини.

Методологія даної роботи включає такі методи дослідження: семантичний аналіз, компонентний аналіз та метод словникових визначень.

Загалом, ця робота може мати значущість як для вас особисто, так і для більш широкого громадського та наукового співтовариства, а також для покращення розуміння та використання англійської мови.

Література:

1. Murphy, M.L. 2006. “Antonyms as lexical constructions: or, why paradigmatic construction is not an oxymoron”. In Construction, SV1 (8), pp. 1-37.

2. Куниі А.В. Англійська фразеологія. (Теор. курс.), «Вища школа»,1970. – 343с.

3. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів освіти. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 368с.

4. The Oxford Illustrated English Dictionary. – Oxford University Press, 2001;

Vyhodianska Iryna
Ivan Franko National University of Lviv

THE ROLE OF TRANSLATORS AND THEIR AGENCY IN SHAPING NEWS PRESENTATION AND PERCEPTION

Abstract.
The article explores how translation influences the news-producing process, arguing that when news is translated, it undergoes a reframing process. This entails reconstructing a previously formed reality that has been shaped by professional, institutional, and environmental influences.
Key words.
News translation, Ukrainska Pravda, translator’s agency, framing.

According to a 2022 USAID-Internews study, about 60% and 48% of Ukrainians rely on social media and television, respectively. Online media closely follows, with a 54% mark, profiting from their accessibility.

However, because these networks rely significantly on translated content from global sources, they inadvertently engage in the reframing of news events. Translators do more than just reproduce text; they actively participate in reframing parts of political issues, contributing to the development of social and political realities (Baker, 2007).

News reports inherently hold a multitude of frames, emphasizing certain aspects of events while downplaying others. When news is translated, it goes through a reframing process, in which an already shaped reality impacted by professional, institutional, and contextual elements is reconstructed. Translators have a great influence in this reframing

process because they determine which components to emphasize and which to push to the background.

The Ukrainska Pravda portal features two kinds of translations: translation from international sources into Ukrainian and from original Ukrainian articles into English. Headlines fall into the category that is the most likely to be modified in translation. The following Ukrainska Pravda's headlines serve as an example.

Financial Times original headline	Ukrainska Pravda translated into Ukrainian headline	Ukrainska Pravda translated into English headline
Ukraine allies buoyed by 'constructive' China signals at Jeddah talks	*Союзники України вважають конструктивною участь Китаю у зустрічі в Джидді – FT*	*Ukraine's allies think China's participation in Peace Formula meeting in Jeddah is "constructive"*

All three headlines share the same main frame, emphasizing China's perceived role in the talks. However, the English headline focuses on the optimism and encouragement of Ukraine's allies, as the description of Ukraine's allies as "buoyed" indicates that these allies are encouraged or uplifted by China's signals. The second headline, in Ukrainian, is rather neutral, it does not emphasize "China's signals" effect on Ukraine's allies.The third headline maintains clarity but is more descriptive. It explicitly mentions the "Peace Formula meeting," thus implying that the assessment of China's role is directly linked to the objectives of the Peace Formula.

Ukrainska Pravda source headline in~~to~~ Ukrainian	Ukrainska Pravda headline translated into English
У Лукашенка відмовились визнати порушення кордону Польщі та звинуватили Варшаву	*Minsk denies violating Polish airspace, claims it is "justification for building up forces"*

Both headlines refer to the same central event: Belarus' (Minsk's) denial of a breach of Polish airspace. They phrase the denial, however, in a different way, highlighting different components of the story. The first headline highlights

Belarus' denial of violating Polish airspace is emphasized. Belarus' answer is framed as arguing that the accusation is a "justification for building up forces."

It also implies Belarus is not accepting responsibility for the airspace breach and is using it as an excuse to build up its military.

In the second headline, it appears that Lukashenko is not only denying the infringement, but also attributing it to Poland, thereby absolving Belarus of blame.
While both headlines refer to the same central event, they are framed differently. These framing choices can have an impact on how readers view the scenario and assign blame for the airspace incident.
Thus choices in translation, particularly in headlines, can have an impact on the framing of news items, ultimately influencing how people interpret and understand political and other topics.

List of references:

1. *Baker M. Reframing Conflict in Translation. [Electronic resource]. - Access mode: https://doi.org/10.1080/10350330701311454*
2. *Goffman E. Frame Analysis: An Essay on the Organization of Experience / E. Goffman. - Harvard University Press, 1974. - 577 p.*
3. *Kamyanets A. Ideological shifts in the BBC headlines translated into Ukrainian and Russian. [Electronic resource]. - Access mode: https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/0907676X.2021.1891269?journalCode=rmps20*
4. *Reese S. Prologue—Framing Public Life: A Bridging Model for Media Research. / S. Reese. - Routledge, 2001. - 26 p.*
5. *Valdeón Roberto A. (Un)stable Sources, translation and news production. [Electronic resource]. - Access mode: https://doi.org/10.1075/target.27.3.07val*

Керівник доц. Літвіняк О. В.

Галамай Ірина

Львівський національний університет імені Івана Франка

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ «НАРОД» ТА «НАЦІЯ» : ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ЧЕРЕЗ КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ОБ'ЄКТИВІЗМ

Анотація: У даній статті авторка проаналізовано концепти «народ» та «нація» та висвітлено їхню складність і семантичну нюансованість у сучасному лінгвосоціокультурному та політичному контексті.

Ключові слова: концептуальний аналіз, соціолінгвістика, когнітивна лінгвістика, перекладознавчий аналіз.

DEFINITION OF THE CONCEPTS OF "PEOPLE" AND "NATION": RECONCEPTION THROUGH CONCEPTUAL OBJECTIVISM

Abstract: In this article, the author analyzes the concepts of "people" and "nation" and highlights their complexity and semantic nuances in the modern linguistic, sociocultural and political context.

Keywords: conceptual analysis, sociolinguistics, cognitive linguistics, translation analysis.

У вивченні соціальних наук, політології та філософії широко використовуються концепти "народ" та "нація". Ці терміни не тільки відображають соціокультурну ідентичність суспільства, але й мають неоцінення значення в політичному та історичному контекстах. Концептуальний аналіз цих понять дозволяє розкрити їхню сутність та визначити, як вони сприймаються в різних культурах і часах.

Мирослава Антонович зауважує, що в західних джерелах термін "nation" часто використовується зі значенням "держава", як, наприклад, в випадку Організації Об'єднаних Націй (United Nations) [1]. Український тлумачний словник має два основних визначення для слова "нація". Перше визначення описує її як "конкретно-історичну спільноту людей, об'єднаних спільною мовою, територією, глибокими економічними зв'язками і характерними культурними особливостями". Друге визначення вказує на "державу або країну"[4]. Враховуючи це, одне з визначень слова "нація" українською мовою збігається зі значенням цього терміну в англійській мові.

Проте в контексті українського націєтворення до цих двох термінів підходи були

двоякими. У Конституції України 1996 р., для прикладу вжито терміни «Український народ» та «українська нація”, а в преамбулі до неї вказано: «Український народ» – це громадяни України всіх національностей”. Тут само розмежовано поняття «українська нація» та «Український народ», а саме: «спираючись на багатовікову історію українського державотворення і на основі здійсненого українською нацією, усім Українським народом права на самовизначення...» [2]. Отже, поняття «нація» і «народ» на законодавчому рівні співвідносяться як частина і ціле.

Проте соціо-політичний феномен поняття “нація” набагато важчий для осмислення, ніж здається на перший погляд: науковці ж бо розрізняють два види націй - націю політичну та націю етнічну:

1. Політична нація - це спільнота громадян країни, які незалежно від етнічного походження визнають цю країну своєю та дотримуються її законів, включно з визнанням належності до неї та її кордонів.
2. Етнічна нація (у деяких джерелах згадана як етнос) - як стверджує В. Євтух, етнічна нація - група людей, пов’язана з їхнім етнічним походженням і які виявляються у побуті, культурі, поведінці, й загалом у ментальності, підтверджуючи це походження та вирізняючи їх з-поміж інших. Вона базується на генетичному факторі: походженні, мові, світоглядові, території, вірі, релігії культурі тощо. Як стверджує Л. Мельник, у науковій літературі це поняття фактично ототожнюється із поняттям «народ» [3].

Підсумовуючи, цей аналіз показує, що семантична неоднозначність та варіабельність термінів "народ" і "нація" вносять лінгвістичну складність у процес розуміння і перекладу цих понять. Українська і англійська мови мають різні підходи до їхнього використання, що може призводити до недорозумінь та невірного сприйняття в текстах і дискусіях. Отже, важливо бути у використанні

цих понять, враховуючи контекст і специфіку мовлення, щоб уникнути можливих неточностей і недорозумінь у міжнародних та національних діалогах.

Використана література:

1. Антонович М. А. Співвідношення понять "народ" і "нація" в національному та міжнародному праві : в контексті українського націєтворення / Мирослава Антонович // Той, хто відродив Могилянку : зб. до 60-ліття В'ячеслава Брюховецького / [упоряд. : В. Моренець, В. Панченко, Т. Ярошенко]. - К. : [Києво-Могилянська академія], 2007. – С. 494-502

2. Конституція України [Електронний ресурс]: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Верховна Рада України. - Режим доступу: https://constitution.in.ua/chapters/preamble/

3. Мельник Л. М. Політична та етнічна нація: аналіз дефініцій / Л. М. Мельник. // Суспільство, наука, освіта: актуальні дослідження, теорія та практика. – 2022. – С. 148–149.

4. Словник української мови. В 11 т. — Київ : Наукова думка, 1970—1980.

Наукова керівниця: Наняк Ю.О

Гамуляк Тетяна

Львівський національний університет ім. Івана Франка

Медійний дискурс Дмитра Кулеби крізь призму англо-українського контрастивного та перекладознавчого аналізу

Анотація. *Дискурс – це зв'язний текст, у якому переплітаються прагматичні, психологічні, соціокультурні та багато інших факторів. Отже, це складний комунікативно-прагматичний мовленнєвий акт, спрямований на реалізацію прагматичних намірів мовця із залученням усіх перелічених чинників. Досліджуючи англомовний та україномовний медійний дискурс Дмитра Кулеби крізь призму порівняльного аналізу, це дослідження намагається заповнити прогалину щодо того, як мовні відмінності можуть по-різному впливати на суспільство. Таким чином це дослідження також має на меті вивчити потенційний вплив мовних репрезентацій на громадську думку та міжнародні відносини, беручи до уваги ширший політичний і соціальний контекст, у якому діє медійний дискурс.*

Ключові слова: *медіа дискурс, політичний дискурс, політична маніпуляція, експресивність.*

Tetiana Hamuliak
Ivan Franko National University of Lviv

Media discourse of Dmytro Kuleba through English-Ukrainian contrastive and translational lens

Abstract. *Discourse is a coherent text that is intertwined with pragmatic, psychological, sociocultural and many other factors. Therefore, it is a complex communicative and pragmatic speech act with the purpose of achieving the speaker's pragmatic intentions with the involvement of all the above factors. Through exploration of the comparative lens of English and Ukrainian media discourse of Dmytro Kuleba, this research seeks to address the gap regarding how linguistic differences can influence public opinion in different ways. Hence, this study also intends to examine the potential impact of linguistic representations on public opinion and international relations, taking into account the broader political and social context in which media discourse operates.*

Key words: *media discourse, political discourse, political manipulation, expressiveness.*

A political speech is a stated, strong statement that includes evaluations, justifications, and actual data as well as opinions regarding the course of political developments [2, p. 67]. The analysis of **political discourse** gives us an understanding

of how language is used to convey ideas and beliefs, and sometimes to manipulate the consciousness of the recipient and suggest its own ideology.

The object of this paper is the media discourse related to Dmytro Kuleba, which covers his textual and linguistic portrayal, represented in English-language and Ukrainian news sources from February 24, 2022.

Since some texts were produced by Dmytro Kuleba in English and later translated into Ukrainian and vice versa, his media discourse is bilingual. Its analysis is based on official sources, statements, and media publications, where it is presented both in the original and in translation (subtitles, dubbing, and written translation in official sources). The method of comparative and translational analysis of the English-Ukrainian media discourse around Dmytro Kuleba helped not only to provide insightful knowledge into the nuances of linguistic representation but also to shed light on the dynamic interaction between politics, media, and language. This study aims to understand how Kuleba's image and discourse are developed, negotiated, and possibly changed within specific language contexts. Thus, the analysis of political discourse encompasses translational, linguistic, and ideological components.

His speeches include a significant number of lexical units that provide key information and clearly convey the explanatory context, which was determined by the method of structural-semantic analysis. The percentage aspect at this level is approximately 25%, while syntactic constructions that contribute to a detailed consideration of the problem take 20%. Moreover, Dmytro Kuleba’s statements are influenced by the elements of **expressiveness**. Its primary aspect is the connection to the recipient and the direct impact of the speaker's speech and emotions on them [1, p. 12]. A certain perlocutionary effect is created between the speaker and the addressee, where the speaker's statements already on a subconscious level encourage action. The expressiveness of speeches (15%) is manifested on the emotional level.

During the analysis of political discourse, the ideological and social context in which it is carried out should be taken into account [5, p. 119]. Methods of pragmatic analysis were established in order to identify the features of speech behavior and

communicative intentions of Dmytro Kuleba. Speeches contain audience appeals and persuasions. These elements enhance the influence of the speaker on the audience [4, p. 121]. The pragmatic aspect makes up about 20% of the total volume. Thus, politicians' statements contain both direct influence and hidden manipulation. **Manipulative strategies** and rhetorical techniques are aimed at sharing the potential of language and ensuring its main purpose [3, p. 59]. Lexical and stylistic means of manipulation (10%) are used to influence the views and emotions of the audience, and rhetorical techniques (10%) are used to draw the audience's attention to key points.

To sum up, in this research, discourse is related to extralinguistic factors and is the result of language activity. Political discourse, in its variety, is realized through a political position with such functions as informative, suggestive, and interpretive. This statement's significance is a result of a number of factors, including how judgments are made, the politician's behavior and public image, the peculiarities of communication, and the recipients' psychological makeup. The concept of political discourse was investigated, its properties were considered, and a contrastive analysis of speeches in the translation aspect was carried out.

List of References:

1. *Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ. 2004. – С. 342.*
2. *Падалка О. В. Політична промова та її просодичні характеристики. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство. 2012. – № 6. – С. 66 - 69.*
3. *Петрик В.М., Присяжнюк М.М., Компанцева Л.Ф. та ін. Сугестивні технології маніпулятивного впливу. Київ. 2011. – С. 248.*
4. *Підгрушний В.А. Особливості політичного дискурсу в сучасній лінгвістиці/Навчально-науковий вісний економіки і менеджменту. Рівне, 2015. – С. 233.*
5. *Schäffner, C. Strategies of Translating Political Texts, In Trosborg, A. (ed.) Text Typology and Translation. John Benjamins Publishing Company, Amsterdam/Philadelphia, 1997. 119-145pp.*

Supervisor: I. M. Odrekhivska

Mariia Hnativ
Ivan Franko National University of Lviv

PROBLEMS OF TRANSLATION IN IVAN MALKOVYCH'S STORY FOR CHILDREN *BIG CITY, LITTLE BUNNY, OR HONEY FOR MOMMY*

The present research touches upon the peculiarities and problems of translation of children's literature for preschoolers as based on the author's own translation of Ivan Malkovych's *Big City, Little Bunny, or Honey for Mommy*. Writing works for children, and especially translating them, is a complex creative process, as it requires not only knowledge of two languages, two cultures, and textual and typological features of these works but also an understanding of the child's inner world and perception of the world around them.

Keywords: children's literature, source text, target text, preschoolers, speech patterns

A child's acquaintance with the world, its laws, rules, beauty, and diversity takes place largely through literature specifically created for children. It applies not only to domestic books but also to translated ones, primarily fiction. High-quality translated literature broadens a child's horizons and introduces them to the traditions of other countries. Translators who are trying to introduce Ukrainian literature to English-speaking readers are the ambassadors of Ukrainian literature abroad.

Translating children's books, the translator should take into account the peculiarities of the age group for which it is intended. Psychologists divide children into the following age groups: "under 3 ", "from 4 to 7", " from 8 to 15", "from 16 to 18". Each group has a different ability to process mentally the message, which includes various operations such as comparison, classification, analysis, synthesis, abstraction, generalization, specification, evaluation, search, operation, etc. [2, 253 – 254] One thing to note is that literature for young readers, such as preschoolers, has higher requirements

than any other. Most preschoolers do not yet know how to read; they receive information from their parents and through illustrations. Therefore, the language should be simple and at the same time captivate the child, because he or she perceives information by ear. A translator of such literature must understand the children's audience and be able to convey the style and mood of the book in a child-appropriate language. For example, in the sentence in the source text: “Його мама **застудилася**, і він **хотів** купити їй меду, адже найкращі ліки від застуди — чай з медом.” [1], Past Perfect Tense would be normally used in the target text before Past Simple Tense to show the order of two past events: “His mum **had caught a cold** and he **wanted** to buy her some honey because tea with honey is the best medicine for colds”. It is more appropriate to use Past Simple Tense because it is simpler and easier to understand for young readers: “His mum **caught a cold** and he **wanted** to buy her some honey…”

Literature of this type should sound natural, the translator should put themselves in a child's position, see the world through the child's eyes, and not just translate the text into a language they understand. Another problem with translating the book *Big City, Little Bunny, or Honey for Mommy* was the peculiarity of the protagonist, Little Bunny, namely that he had not yet pronounced some sounds: “Скажіть, будь ласка, де тут **плодають** мед? — запитав Зайчик” [1]. In this example, Bunny does not pronounce the "r" sound in the word "продають". The English translation of this word is "sell". In order to correctly and plausibly reproduce the author's idea, it was necessary to research the speech patterns of English-speaking children. According to The Center for Speech & Language Development, “it is not unusual for children to struggle with L-sound as their tongue strength develops. Often, kids will use the easier-to-articulate “w” sound as a replacement”[3], therefore the translation is: “Tell me, please, where do they **sew** honey here?" asked Bunny”.

An interesting aspect of the translation of this work is the translation of a children's song. This is not an easy task because translating children’s songs a translator should maintain the original meaning preserving rhyme and rhythm and making lyrics engaging. The song conveys emotions of joy and some of carelessness, and it should be

conveyed in the TT. To fit the rhyme and the song structure it was necessary to add an interjection “oh my”:

Заї-зайчики	*Bunny-bunnies*
й ведмеді	*and bears*
люблять мед	*love honey*
і все на меді.	*and everything with honey.*
Жи, жи,	*Buzz-buzz,* ***oh my***
чому це так,	*tell me,*
скажи?	*why?*

When translating literature for preschoolers, the translator faces many requirements and challenges including simplicity and clarity of language without losing the style and the author's idea and taking into account the peculiarities of memory, thinking, and attention of children of this age. Children's literature often contains children's songs, the translation of which requires adherence to the song structure, rhythm, rhyme, and the transmission of emotions and mood of the ST.

List of references

1. Малкович І., Ус С. Велике місто, маленький зайчик, або Мед для мами. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Malkovych_Ivan/Velyke_misto_malenkyi_zaichyk_abo_Med_dlia_mamy.pdf (дата звернення: 28.08.2023).
2. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навчальний посібник / З. В. Партико. – Львів : ВФ Афіша, 2006. – 416 с.
3. Learning How to Pronounce Difficult Sounds: L, R, S, Th, Z. The Center for Speech & Language Development. URL: https://www.thespeechlanguagecenter.com/learning-how-to-pronounce-difficult-sounds-l-r-s-th-z/

Scholarly supervisor:

associate professor Litvinyak O.V.

Гольцова Дар'я

Львівський національний університет ім. Івана Франка

ПЕРЕКЛАД ЯК ІНСТРУМЕНТ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПРАВА ЄС

Анотація. *Сучасні процеси глобалізації та євроінтеграції вимагають від країн забезпечити відповідність свого законодавства вимогам і стандартам міжнародних організацій. Основним напрямком України є гармонізація законодавства до права ЄС. Переклад стає головним інструментом, що сприяє такому зближенню. Шлях узгодження українського законодавства зі стандартами ЄС потребує не лише прийняття нових норм, а й ретельного перекладу актів ЄС для відповідності контексту. Перекладачі та мовознавці відіграють важливу роль у забезпеченні точності, зв'язності та узгодженості цих текстів у рамках національного законодавства, підкреслюючи важливість їхнього внеску в цей складний процес.*

Ключові слова: *право ЄС, інтеграційні процеси, євролект, юридичний переклад, acquis communautaire*

Daria Holtsova

Ivan Franko National University of Lviv

TRANSLATION AS A TOOL FOR ADAPTING UKRAINIAN LEGISLATION TO EU LAW

Annotation. *Modern globalization and integration processes require countries to ensure compliance of their legislation with the requirements and standards of international organizations. Ukraine's pivotal course involves harmonizing its legislation with EU benchmarks. Translation emerges as a pivotal tool to facilitate this convergence. The path of aligning Ukrainian law with EU standards necessitates not just absorbing new norms, but also thoroughly translating EU documents for contextual relevance. Translators and linguistic experts play a vital role in ensuring the precision, coherence, and congruence of these texts within the national legal framework, underscoring the significance of their contribution in this intricate process.*

Keywords: *EU law, integration processes, eurolect, legal translation, acquis communautaire*

The integration process of Ukraine in the European context calls for the application of EU legal terminology, since the adaptation of normative legal acts of Ukraine to European law is observed. The fundamental basis of any terminology is language, therefore the formation of legal terminology is determined by the linguistic features of countries. One of the key requirements for the admission of new members to the EU is the adaptation of national legislation to European law. This necessary minimum has been called *"acquis communautaire"*, which translates from French as *"надбання (доробок)"* of the commonwealth. [4]

For the translation of EU *acquis* acts and acts of Ukrainian legislation, two requirements are put forward: "*adequate*" and "*equivalent*" translation. To ensure the accuracy and unambiguity of the translation, a terminological checking is used, based on the glossaries of terms of the EU *acquis* and legislative acts of Ukraine. Establishing the correspondence and appropriateness of the use of terms in the translation of EU *acquis* acts and acts of Ukrainian legislation takes place on the basis of bilingual or trilingual glossaries of EU *acquis* terms. [3]

Yuliia Movchan, head of the department of translations of *acquis communautaire* acts of the Center for European and Comparative Law of the Ministry of Justice of Ukraine, offers two respective understandings from the point of view of translation: *implicit* and *explicit*.

- ***Implicit translation*** it is a work with the original language of the EU act by a person who fully knows both the original language of the act and the Ukrainian language, therefore the translation takes place only in the mind of the person.
- ***Explicit translation*** is carried out by creating a Ukrainian-language version of the EU regulatory act, and in this case the translation of the EU regulatory act is a separate objectified document. [2]

The concept of "legal eurolect" is closely related to integration processes and translation, since eurolect is a specialized language of EU law that is used in official

documents and texts of the EU and its institutions. The term eurolect (l'eurolecte) was proposed in French by Goffin (1990), who described it metaphorically as a battlefield – a field of confrontation between EU languages. [5]. Among the key lexical and terminological features of the legal eurolect language, which determine the specificity of the translation of EU texts:

1. ***Special legal terms of European law***. They represent new specific concepts and notions expressed by terms-realia of the EU, receiving the name Euronim: *flexicurity* – a mode of flexibility and security in the market labor – *флексік'юріті;*

2. ***Peculiar abbreviations***, which are often preferred in EU legal texts compared to their full technical terms: *EU (European Union) – ЄС, EEC (European Economic Community) – ЄЕС (Європейська економічна спільнота);*

3. ***Metaphorical terms***: *Fortress Europe – Європа-фортеця, single market – внутрішній ринок ЄС;*

4. ***Specific phraseology*** (general documentary and legal). They are replenished as a result of the phraseologisation of ideas: *without prejudice to – не обмежує в, considerant (фр.) – зважаючи на;*

5. ***Nomenclature units***: *Horizon 2020 (H2020 – EU program for financing scientific research and innovation) – Горизонт 2020*. [1]

To sum up, the integration of Ukraine into the European framework necessitates the use of EU legal terminology. This facilitates the alignment of Ukrainian legal acts with European norms. While linguistic diversity is upheld, certain EU legal terms defy precise translation, prompting the preservation of original terminology and the introduction of new concepts. Language forms the cornerstone of terminology, and addressing multilingualism remains crucial for EU countries. The EU's language policy emphasizes linguistic diversity preservation and the right to use native languages. Based on the research, “legal eurolect”, as the language of EU law, introduces unique terms, abbreviations etc., underscoring the complexities of translation within integration processes, and on the other hand, it requires the introduction of new approaches and ideas to their translation.

List of References:

1. Касяненко, Д. С. "Правовий євролект та його переклад." Мовні і концептуальні картини світу 46 (2) (2013): 97-104. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_46%282%29__14

2. Нова практика перекладу актів ACQUIS COMMUNAUTAIRE: Міністерство Юстиції. Режим доступу: https://minjust.gov.ua/m/str_2405

3. Про затвердження Порядку здійснення перекладу на українську мову актів Європейського Союзу acquis communautaire та на англійську мову актів законодавства України, пов'язаних з виконанням зобов'язань України у сфері європейської інтеграції: Постанова Кабінету Міністрів України від 2 травня 2023 р. № 451.URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/451-2023-%D0%BF?lang=uk#Text

4. Сьох, К. Я., & Гультай, М. М. (2023). ОСОБЛИВОСТІ ПРАВНИЧОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ. Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління, (6(24), 56-61. URL:https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-6(24)-56-61)

5. Biel, Łucja, 'Eurolects and EU Legal Translation', in Meng Ji, and Sara Laviosa (eds), The Oxford Handbook of Translation and Social Practices (2021; online edn, Oxford Academic, 7 May 2020), https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780190067205.013.15, accessed 24 Aug. 2023.

Supervisor: Odrekhivska I.M

Дарина Гориченко

Львівський національний університет імені Івана Франка

КВАЗІРЕАЛІЇ В АНІМАЛІСТИЧНОМУ ФЕНТЕЗІ: СТРАТЕГІЇ І ТАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ

Анотація. *У роботі досліджуються шляхи перекладу квазіреалій — елементів, що визначають фентезі як жанр — у межах піджанру анімалістичного фентезі. Наведено стратегії й тактики перекладу квазіреалій і встановлено їх взаємозв'язок. Загалом, було визначено, що деякі з 11 перекладацьких тактик можна співвіднести зі стратегією доместикації, тоді як інші слід вважати нейтральними. Стратегії проілюстровано англомовними прикладами, відібраними із серії романів Ерін Гантер «Коти-вояки», та їхніми українськими перекладами.*

Ключові слова. *Фентезі, анімалістичне фентезі, квазіреалії, перекладацькі стратегії, доместикація, перекладацькі тактики.*

Daryna Horychenko
Ivan Franko National University of Lviv

QUASI-REALIA IN ANIMAL FANTASY: STRATEGIES AND TACTICS OF TRANSLATION

Annotation. *The paper considers the translation means of quasi-realia, genre-defining fantasy fiction elements, within the animal fantasy subgenre. It provides strategies and tactics of quasi-realia translation and indicates the interconnections between them. In total, 11 translation tactics either contribute to the strategy of domestication or stay neutral. Examples from Erin Hunter's Warriors series and their Ukrainian translations illustrate the strategies.*

Keywords. *Fantasy, animal fantasy, quasi-realia, translation strategies, domestication, translation tactics.*

Provided fantasy is the second most popular fictional genre among Ukrainian readers [3: 57], now it constitutes one of the dominant areas of literary translation. Besides, fantasy translation continues to be the object of research for numerous European (M. Loponen, M. del C. Moreno Paz) and Ukrainian scholars (O. V. Rebrii, T. V. Mykolyshena, D. A. Valentova, Ye. B. Petruk).

The central role in the studies of fantasy translation belongs to *quasi-realia*, lexical units invented by the author that name characters, objects, and entities of the

fantasy world [2: 182]. Within the subgenre of *animal fantasy*, they are effectively used to reflect the nature of non-human characters and to show the world through their eyes. The most common way to analyse the translation of quasi-realia is to define *translation tactics* and specific instances of translation and relate them to one of the *translation strategies*, global tendencies in translation, traditionally referred to as domestication and foreignization [5: 318].

Only one strategy manifests itself when comparing quasi-realia in English Erin Hunter's *Warriors* series with their Ukrainian translations. The tactics of cultural adaptation, lexical modulation, transposition on the connotative level, omission, and explication ensure domestication. For instance, *a Clan meeting* translated as *віче Клану* where the target element *віче* possesses historical connotation in Ukrainian culture absent in the original. No tactic represents foreignization.

Besides, the tactics of calque, morphological adaptation, literal translation, permutation, structural modulation, and substitution are considered neutral. For example, *Круколап,* the Ukrainian translation of the name *Ravenpaw*, equally preserves the original form and meaning and the adjustment to the morphological norms of the target language.

Thus, eleven quasi-realia translation tactics found in the *Warriors* series are part of domestication or neutral translation strategy.

References.

1. Гантер Е. Коти-вояки. Книга 1. На волю! / пер. з англ. К. Дудки, О. Українця. Харків : ACCA, 2016. 304 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Hanter_Erin/Na_voliu.djvu.
2. Ребрій О. В. Сучасні концепції творчості у перекладі : монографія. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2012. 376 с. URL: http://foreign-languages.karazin.ua/resources/a28dc3bfe2522ad80245ccdf2ad02789.pdf.

3. Astaptseva K. Book Sales and Readership Statistics: Ukrainian Trends 2021. *EJ-SOCIAL, European Journal of Humanities and Social Sciences.* 2021. Vol. 1. № 4. P. 49–58. URL: https://www.ej-social.org/index.php/ejsocial/article/view/97/34.
4. Hunter E. Warriors #1: Into the Wild. New York : HarperCollins, 2003. 288 p. URL: https://readwarriorbooks.weebly.com/uploads/2/1/2/4/21247290/01_into_the_wild.pdf.
5. Moreno Paz M. del C. La traducción de los particulares ficcionales en la literatura fantástica: los irrealia en la obra de J. R. R. Tolkien y su traducción en las versiones en francés y en español : Tesis doctoral para optar al título de doctora por la Universidad de Córdoba. Córdoba : UCOPress, 2019. 703 p. URL: https://helvia.uco.es/xmlui/bitstream/handle/10396/19086/2019000001983.pdf?sequence=3&isAllowed=y.

Research supervisor — Olha Hrabovetska, Candidate of Philological Sciences

Грицик Діана
Львівський національний університет імені Івана Франка

Локалізація і переклад

Зусилля перекладачів уможливлюють міжкультурну комунікацію, за якої слід враховувати весь спектр мовних та позамовних – культурних, політичних, релігійних тощо – особливостей країни-реципієнта. Відповідно, виникає питання ролі локалізації у міжкультурному спілкуванні та постає необхідність окреслення поняття «локалізація», її співвіднесеності з перекладом як міжмовним посередництвом в аспекті міжкультурної комунікації.

Ключові слова: локалізація, переклад, міжкультурна комунікація, міжмовне посередництво, стратегія, прагматика.

Hrytsyk Diana
Ivan Franko National University of Lviv

Localization and translation

Translators' labour enables intercultural communication dealing with which every single linguistic and extralinguistic – cultural, political, religious e.t. – peculiarity that of a recipient-country should be taken into account. Consequently, the role of localization in intercultural communication comes into question and the necessity to outline the notion “localization” and its comparability with translation as the interlingual mediator in terms of intercultural communication arises.

Key words: localization, translation, intercultural communication, interlingual mediator, strategy, pragmatics.

У новітніх розвідках локалізацію розглядають як один із елементів у системі ГІЛП (GILT) [2]: «глобалізація – інтерналізація – локалізація – переклад». Відслідкуймо, як реалізовується кожна ланка в цьому ланцюжку. Якщо конкретну книгу мають намір видати за кордоном, тобто популяризувати – глобалізувати – її, то в першу чергу проведуть інтернаціоналізацію – адаптацію продукту для міжнародного ринку, усуваючи культурні особливості, які могли б перешкодити сприйняттю книги інакшим етнокультурним середовищем. Натомість локалізація є певним редагуванням на культурному підгрунті, яке охоплює як мовні, так і позамовні елементи, адже може включати адаптацію графічного компонента (символів валют, властивого певній культурі формату дат, адрес, телефонних номерів, кольорів, зорових образів, які спричиняють додаткову конотацію тощо) [1,с.91].

На наш погляд, поняття «локалізація» є ширшим за поняття «переклад» у його розумінні як відтворення тексту однією мовою іншою, адже специфічні жарти, вислови, що викликають певні асоціації у конкретного етносу, будуть “образно пустими” для іншого, позаяк їхній зміст не вкорінений у свідомості представників цього конкретного народу, і тому не несе відповідного посилу. Скажімо, в українському дублюванні часто трапляються звертання “козаче”, цитати українських письменників, згадки про історичні події, що мали місце лише

в Україні, – що не було початковим задумом авторів. На думку О. Мазур та С. Кучіва, в цьому сенсі локалізацію елементів можна вважати підвидом доместикації (одомашнення) – стратегії наближення тексту до культури мови, якою він перекладається [1, с.92]. Хоча еквівалентність, на перший погляд, частково втрачається за локалізації, саме значення прагматичного аспекту – впливу на цільову аудиторію – переважає, адже першогочергове завдання локалізації будь-якого перекладу справити на чужоземного читача таке ж враження, яке б склалось і в носіїв мови оригіналу.

Слід зауважити, що локалізація певною мірою відіграє роль цензури, адже "відфільтровує" всю текстову тканину й усуває ті елементи, які можуть бути несприйнятними для певного народу. «Вона виявляє чутливі відмінності, які б могли спричинити культурний конфлікт (як на мовному рівні тексту, що є об'єктом перекладу, так і стосовно пропонованого продукту/сервісу, які, можна стверджувати, піддаються міжсеміотичному перекладу (курсив наш – Д. Г.) в межах сприйняття інакшою культурою)» [1, с.91].

Отже, локалізація, розглянута у звуженому перекладознавчими рамками контексті як відгалуження перекладу, є частиною перекладацької стратегії одомашнення, що розширює межі доступу до іноземного контенту, подаючи його у зрозумілій формі для представників етносу, відмінного від цільової авдиторії тексту-оригіналу. Вона охоплює як мовні, так і позамовні елементи, які потребують адаптації для цільової аудиторії, і тому може бути віднесена до міжсеміотичного перекладу.

Список літератури:

1. Мазур О., Кучів С. *Локалізація як явище перекладу.* Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 35. Т. 7. 2021. С. 89-95.
2. What is Globalization? Technology, Business and Culture Meet. URL : http://www.lisa.org/What-Is-Globalization.48.0.html.

(наук. керівник к. філол. н., доц. Мазур О. В.)

Думка С.І.

Львівський національний університету ім. Івана Франка

Відтворення лінгво-стилістичних рис драми Миколи Куліша в англійськомовних перекладах.

Reproduction of linguistic and stylistic features of Mykola Kulish's drama in anglophone transitions.

Annotation: *This study investigates the faithful reproduction of linguistic and stylistic features found in Mykola Kulish's dramatic works within English-language translations. By examining the nuances of translation, this research aims to shed light on the intricate process of preserving the essence and cultural richness of Kulish's original texts while making them accessible to Anglophone audiences. Through a comparative analysis of select translations, this study explores the challenges and strategies involved in conveying the unique linguistic and stylistic elements present in Kulish's dramatic writing, ultimately contributing to a deeper understanding of cross-cultural literary adaptation.*

Keywords: *reproduction, linguistic features, stylistic features, Mykola Kulish, drama, anglophone translations.*

Mykola Kulish, an eminent figure in the annals of Ukrainian literature and drama, carved a niche for himself with his profound and eloquent works. His dramas, characterized by their intricate linguistic nuances and distinctive stylistic elements, have garnered acclaim and admiration within the Ukrainian-speaking world. Nevertheless, the legacy of Kulish's literary masterpieces has largely remained concealed from the grasp of English-speaking audiences. The task of bridging this linguistic and cultural chasm lies with the translators, tasked with faithfully reproducing the linguistic and stylistic features inherent in Kulish's dramas.

This thesis embarks on a voyage of scholarly inquiry, aiming to delve into the art of reproducing linguistic and stylistic features present in Mykola Kulish's drama within the domain of anglophone

translations. Translation, a nuanced and multifaceted undertaking, requires not only a faithful rendition of the narrative but also a profound appreciation and adroit recreation of Kulish's distinctive linguistic and stylistic craftsmanship.

The central research question guiding this study is: To what extent do anglophone translations successfully replicate the linguistic and stylistic features inherent in Mykola Kulish's dramatic works, and what impact do these reproductions have on the interpretation and appreciation of his works by English-speaking readers and theatergoers?

In the pursuit of this inquiry, we commence by dissecting the linguistic intricacies imbued within Kulish's original texts, unveiling distinctive features encompassing vocabulary, syntax, and regional dialects. Additionally, we deconstruct the stylistic dimensions comprising metaphors, symbolism, dramatic structure, and various literary devices that contribute to the artistic depth of his dramas.

Simultaneously, we acknowledge the formidable challenges that translators encounter when tasked with transposing these elements into English. The process often necessitates a delicate balancing act, navigating cultural disparities and linguistic nuances. Therefore, our objective is to critically evaluate the extent to which translators triumph in faithfully reproducing Kulish's linguistic and stylistic elements within their anglophone renditions.

The significance of this study extends beyond the confines of translation studies; it serves as a tribute to the intricate process of translating literary gems while preserving the essence of the original author's voice. By unraveling the strategies, impediments, and successes intrinsic to this process, we aim to not only enrich the discourse surrounding translation but also to foster a deeper appreciation of Mykola Kulish's literary contributions among English-speaking readers and theater enthusiasts.

The ensuing chapters will embark on a comprehensive analysis of Kulish's linguistic and stylistic features, examine the challenges that translators confront, engage in comparative assessments of select translations, and ultimately, evaluate the impact of successful reproductions on the reception of Kulish's work in the anglophone sphere. Through this scholarly endeavor, we aspire to unearth the intricate tapestry of linguistic and stylistic artistry woven by Mykola Kulish in his dramas and contemplate how this artistry resonates within the realm of anglophone translations.

References:

1. *Baker, M. (2018). In Other Words: A Coursebook on Translation. Routledge.*
2. *Bassnett, S., & Lefevere, A. (1998). Constructing Cultures: Essays on Literary Translation. Multilingual Matters.*
3. *Kulish, M. (1931). Myna Mazailo: Drama in 3 Acts.*
4. *Nida, E. A., & Taber, C. R. (1969). The Theory and Practice of Translation. Brill.*
5. *Venuti, L. (2012). The Translator's Invisibility: A History of Translation. Routledge.*

6. *Ukrainian Cultural Heritage Village. (2017). Mykola Kulish: Dramatist, Actor, and Teacher.*

Науковий керівник – Шмігер Т.В.

Vitaliy Zakarevskyi
Ivan Franko National University of Lviv

REPRODUCTION OF SLANG IN THE UKRAINIAN DUBBING OF THE BRITISH TELEVISION SERIES PEAKY BLINDERS

Abstract. The paper is focused on the Ukrainian dubbing of "Peaky Blinders", a series renowned for British slang. Translating this slang, rooted in historical context, demands preserving essence and subtleties. The research reveals 14 methods, including literal translation, modulation, compensation, diseuphemisation, and more. Dominated by literal translation and modulation, these methods ensure authenticity, cultural resonance, and accessibility in the Ukrainian version. Translators' dedication maintains the series' essence while extending its reach to new linguistic frontiers, exemplifying the interplay of accuracy and cultural understanding.

Keywords: non-standard vocabulary, slang, colloquial words, colloquial expressions, offensive lexis, informal phonetic contractions and pronunciations, Ukrainian dubbing, Peaky Blinders.

Анотація: В дослідженні увага акцентується на українському дубляжі "Гострих картузів", серіалу, відомого британським сленгом. Переклад цього сленгу, що має коріння в історичному контексті, вимагає збереження сутності та витонченості. Дослідження розкриває 14 методів, включаючи дослівний переклад, модуляцію, компенсацію, дезефемізацію та інші. Домінують дослівний переклад та модуляція, ці методи забезпечують автентичність, культурну резонансність та доступність української версії. Старанність перекладачів дозволяє відтворити

сутність серіалу, розширюючи його можливості до нових лінгвістичних горизонтів, що ілюструє взаємодію точності та культурного розуміння.

Ключові слова: ненормативна лексика, сленг, розмовні слова, розмовні вислови, образлива лексика, неофіційні фонетичні скорочення та вимова, український дубляж, “Гострі картузи”.

1. *Introduction*. The fusion of different cultures through media has allowed audiences worldwide to explore the intricacies of foreign languages, enriching their linguistic and cultural horizons. One fascinating aspect of this cross-cultural exchange is the adaptation of slang, which often presents challenges for translators and localizers [2]. British television series "Peaky Blinders" set in post-World War I Birmingham, England, follows the notorious Shelby crime family and is renowned not only for its gripping plot but also for its rich use of slang and colloquial language.
2. *Reproduction of Slang in Ukrainian Dubbing*. According to Cambridge dictionary, slang is “very informal language that is usually spoken rather than written, used especially by particular groups of people” [3]. Translating slang from one language to another is a complex task that requires striking a delicate balance between preserving the cultural nuances and ensuring comprehensibility for the target audience [1, p. 54-61]. This task is even more challenging when dealing with a series like “Peaky Blinders”, where the characters' speech is peppered with British slang that is deeply rooted in the historical and social context of the time. In the case of the Ukrainian dubbing of “Peaky Blinders”, translators and localizers faced the task of faithfully conveying the essence of the characters' language while ensuring that Ukrainian viewers could fully appreciate the linguistic subtleties.
3. *Discussion of research results*. A survey of the translation methods employed reveals the intricate techniques used to capture the essence of slang. The slang in “Peaky Blinders” was grouped into colloquial words, colloquial expressions,

offensive lexis, informal phonetic contractions and pronunciations. To reproduce these elements, a total of 14 translation methods were identified, including literal translation, modulation, compensation, diseuphemisation, loan translation, differentiation of meaning, omission, logical development, explication, rearrangement, morphological substitution, euphemisation, generalization, and particularization.

4. *In conclusion*, the translation methods utilized in the reproduction of slang from "Peaky Blinders" into Ukrainian dubbing exemplify the intricate dance between linguistic accuracy and cultural resonance. The dominance of literal translation and modulation, along with the calculated use of compensation and other methods, ensures that the audience enjoys an authentic experience while immersing themselves in the world of the Shelby crime family. The translators' skillful application of these methods underscores their dedication to maintaining the series' essence while extending its reach to new linguistic frontiers.

References

1. Зірка В. В., Зінукова Н. В. Функції соціолектів у сучасному медійному дискурсі: питання перекладу. Лінгвістика XXI століття. 2014. №. 2014. С. 54-61.
2. Partridge E. Slang To-Day and Yesterday. London and New York: Routledge Revivals, 2015. 470 p.
3. Slang. Cambridge dictionary. URL: https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/slang (дата звернення 31. 08. 2023)

Науковий керівник – доц. Кам'янець А. Б.

Yovbak Oksana

Ivan Franko National University of Lviv

Religious poetry through the lens of translation

The paper sets out to shortly explore the religious discourse in the frames of institutional discourse and define the characteristics of liturgical translation in depth, and also describe the issues that can arise in the process of translating religious and sacred texts. Despite the fact, the very sphere of religious translation has always been of interest for various linguists and academics, the area is still not researched enough, so the study reviews the translation of religious poetry as well, using "The Book of Praise as the example of protestant hymnals".

The term "religious discourse" gained the greatest popularity and spread in the study of speech-creative processes in the religious sphere. So, studying religious discourse is especially important now, since it helps to read and understand religious texts, communicate with people who believe in god, look for and compare different points of view etc.

Despite the fact that nowadays the translation of modern religious texts doesn't often become the main interest in various scientific papers, the need in a wider understanding of other cultures and religions becomes more and more prominent is today's society. Religious translation has its special place in the theory of translation precisely because religious texts are united by a special task that all religious teaching sets before itself in general. The principles of religious translation are determined, first of all, by the prescriptive church position and do not always correspond to the principles of the general theory of translation. Therefore, the principles of translation formulated in the instruction of the Congregation for Divine Worship and the Discipline of the Sacraments, "Liturgiam authenticam" (Rome, 2021).

The essence of liturgical texts lies in the interpretation of hymns and prayers as texts for the spread of evangelism and compassion. Today, liturgical translators deal with the twisted contradictions that arise between linguistic patterns and liturgical hermeneutics, and are mindful of the stylistic/poetic and musical parameters of the text. Liturgical translation has become part of church law, that is, its merits and purposes are discussed in official church documents.

The translation of modern religious texts creates the problems for the translator, which differ from the issues, that usually appear while translating biblical and liturgical texts. It is also supposed to focus on absolutely different functional dominants (artistic or special). The structure, character and composition of linguistic units, which are used by the author and the translator of modern religious texts, depend on priority of some specific function of the religious discourse in particular setting. It requires relevance and necessity of separating discursive functions, that play significant role in choosing the translational strategies and methods.

The sacred elements are implemented into specific images, symbols and archetypes. Thus, the research of a religious poetry is not an exception. On one hand, the wide amount of empirical material, that is defined as a religious poetry, is very diverse and can make the process of studying this notion

more difficult. But at the same time, it evokes a scientific interest to the topic. In Ukraine, such an issue acquitted quite a lot of relevance due to revival of spirituality and the need to deal with the consequences of an atheist regime.

Eastern hymns were very favorably received in the Slavic world, while there are facts of poor assimilation of Western hymns in Asian countries. The introduction of local musical melodies into the Christian hymnography solved the problem of reception. Conversely, they sought to preserve the Gregorian chant as a complete unity in the translation.

One of the brightest examples of the collection of the religious hymnals in the Ukrainian literature is "The Ukrainian Book of Praise" (Toronto 1922).

Key words: liturgical translation, religious poetry, Protestant hymnal, religious translation.

References:

1. Чернишова Ю. Переклад сучасних релігійних текстів у контексті функцій релігійного дискурсу. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Іноземна філологія. Вип. 1. 2014.
2. Чернишова Ю. Принципи релігійного перекладу в інструкції Liturgiam Authenticam. Проблеми семантиеи слова, речення та тексту. Вип. 29. 2014.
3. Шмігер Т. Dogmatic equivalence: a key to litugrical translation? Іноземна філологія. Вип. 135. 2022.

Supervisor: Shmiher T. V.

Марія Кабат

Львівський національний університет ім. Івана Франка

Machine translation literacy in translator training environment

Анотація: Дослідження цього тексту зосереджується на понятті машинний переклад (МП) та стані справ у застосуванні машинного перекладу у навчальному процесі перекладачів.

Вивчення машинного перекладу під час підготовки перекладачів робить значний внесок у сферу перекладознавства. З його розвитком та все більшим використанням у професійних робочих процесах перекладу важливо, щоб перекладачі володіли необхідними навичками, щоб використовувати цю технологію ефективно та результативно. Це включає в себе розуміння того, як вибрати відповідні системи МП, оцінку вихідних даних МП і використання методів постредагування для покращення кінцевого перекладу. За умови належного навчання перекладачі можуть використовувати МП для покращення робочого процесу, підвищення продуктивності та надання перекладів, які відповідають очікуванням клієнтів.

Ключові слова: машинний переклад, грамотність машинного перекладу, методи машинного перекладу, програми підготовки перекладачів, ефективність методів навчання.

Maria Kabat

Ivan Franko National University of Lviv

Annotation: This study focuses on the concept of machine translation (MT) and the current state of affairs in the utilization of machine translation within the educational process for translators. The study of MT literacy in translator training environments significantly contributes to the field of translation studies. With the rise of machine translation and its increasing use in professional translation workflows, it is important for translators to possess the necessary MT literacy skills to use this technology effectively and efficiently. This includes understanding how to select appropriate MT systems, evaluating MT output, and utilizing post-editing techniques to improve the final translation product. With the proper training, translators can use MT to enhance their workflow, increase productivity, and deliver translations that meet their clients' expectations.

Keywords: machine translation, machine translation literacy, machine translation methods, translator training programs, effectiveness of teaching methods.

Abstract:

Machine Translation (MT) literacy has become increasingly important in the translator training environment. As the use of MT continues to grow, it has become a necessary tool for professional translators to have in their skill set. However, MT output is not always accurate and may require significant editing or revision by the translator. Therefore, it is important for translators to understand how MT works, its limitations, and how it can be used to enhance their translation process.

Incorporating MT literacy into translator training programs can help future translators develop the necessary skills to use MT as an effective tool in their work. To develop MT literacy among translators, a variety of strategies are used in the training environment. One common approach is to introduce translators to different MT systems and tools and provide hands-on training in their use. This can include training in how to select the appropriate MT engine for different types of content and how to post-edit MT output to improve the quality of translations.

Another approach is to incorporate MT literacy training into existing translator training programs. For example, MT literacy can be taught in combination with specialized training in specific domains, such as medical or legal translation, to provide translators with the necessary skills and knowledge to effectively translate specialized content using MT.

Some programs also use gamification techniques to engage and motivate translators in learning MT literacy. Gamification involves using game-like elements such as points, levels, and rewards to make learning more fun and engaging. This approach has been shown to be effective in improving learner motivation and engagement in various educational contexts, including translator training.

In addition, some programs use collaborative learning approaches, such as group projects and peer feedback, to promote learning and knowledge sharing among translators. This can help to foster a sense of community among learners and encourage them to work together to develop their MT literacy skills.

In addition to the traditional classroom teaching methods, many universities and training programs are also exploring the use of online courses, webinars, and workshops to teach machine translation literacy to translators. Online courses can offer greater flexibility and accessibility, allowing students to learn at their own pace and from anywhere in the world. Webinars and workshops can provide an interactive learning experience, where students can ask questions and receive immediate feedback from instructors and other students.

Another strategy for teaching machine translation literacy is through hands-on experience with machine translation tools. Some universities and training programs have incorporated practical exercises into their curriculum, where students are required to use machine translation tools to translate a variety of texts. This approach allows students to gain firsthand experience with the strengths and limitations of machine translation and to develop their post-editing skills.

Finally, collaboration and mentorship can also be effective strategies for teaching machine translation literacy. Pairing experienced translators with novice translators can provide opportunities for knowledge sharing and skill development. Collaborative projects can also encourage translators to experiment with different machine translation tools and techniques and to learn from each other's experiences.

Overall, there are a variety of strategies that can be used to teach machine translation literacy in a translator training environment. The most effective approach may depend on factors such as the level of experience of the translators, the types of content they work with, and the resources available for training. By developing a strong understanding of machine translation technology and the strategies for effectively using it, translators can improve their efficiency and quality of work, and remain competitive in an increasingly globalized industry.

REFERENCES

1. Koehn, Philipp. Statistical machine translation. Cambridge University Press, 2009.

2. Joss Moorkens, Sharon O'Brien, and Michel Simard. Translation Technology in Translation Studies (2018)

3. Lambert, J. (2020). Machine Translation: Its Scope and Limits. Routledge.

4. O'Hagan, M., & Ashworth, D. (Eds.). (2011). Handbook of translation and technology. Routledge.

5. Minako O'Hagan and David Ashworth. "The Routledge Handbook of Translation and Technology" (2019)

6. Meylaerts, R., & García Izquierdo, I. (Eds.). (2020). Machine Translation and Global Research: Towards Improved Machine Translation Literacy in Translation Pedagogy. Routledge.

7. O'Hagan, M., & Ashworth, D. (2020). Machine Translation in the Language Industry: Current and Future Trends. Routledge.

8. Koby, G., & Elbaz, O. (2021). Machine Translation in the Translation Industry: Usage, Needs and Expectations. In J. Moorkens & S. Castilho (Eds.), Translation Technology in Education and Practice (pp. 1-19). John Benjamins Publishing Company.

9. Mohamed, E., & Al-Khaffaf, H. S. (Eds.). (2021). Advances in Machine Translation: Perspectives and Prospects. Springer.

10. Stefanov, Olaf-Michael. Machine Translation and Global Research: Towards Improved Machine Translation Literacy in the Scholarly Community. Springer, 2021.

Supervisor: Oryslava Bryska

Sofia Kosyk

Ivan Franko National University of Lviv

The peculiarities of the translation of the symbolic code in the imaginative fiction translation (as based on the Ukrainian translation of Sarah J. Maas's novel "A Court of Thorns and Roses" authored by Olena Larikova)

The present research focuses on linguo-semiotic approach for the analysis of the Ukrainian translation of Sarah J. Maas's novel "A Court of Thorns and Roses" authored by Olena Larikova. It examines the peculiarities of the translation of the symbolic code in the imaginative fiction translation using Roland Barthes theory of Five Narrative Codes. This research is of significant value since the genre of imaginative fiction develops quite rapidly and more and more challenges arise when it comes to translating such texts.

Key words: *symbol, rose, thorns, троянда, шипи, ружа*

Translation Studies as the field that researches theory, application and description of translation, interpreting and localization is closely connected to semiotics, also known as the study of signs and their meaning. The prominent semiotician, Roland Barthes, singled out his theory of Five Narrative Codes, them being the hermeneutic

code, the proairetic code, the semantic code, the cultural code and the symbolic code. We will be focusing on the latter one for now and, first of all, it is important to define it. Although the scholar himself did not provide us with his own definition of the symbolic code, he did mention that trying to structure symbols, and we remember that he was rather influenced by the structuralist linguistics of Ferdinand de Saussure, has little sense, since "… this is the place for multivalence and for reversibility; the main task is always to demonstrate that this filed can be entered from any number of points… "[1, p. 19] Moreover, the symbolic code pertains to the usage of metaphors, symbols and other elements that can be interpreted indirectly from their meaning and that are based on the antithesis. This juxtaposition of two signs is the key feature that differentiates symbolic and semantic codes.

We have analyzed the very title of the novel "*Court of Thorns and Roses*" and its translation according to the symbolic code embedded in it. First of all, we might spot the opposition in the collocation of "***thorns and roses***". If we apply the method of dictionary definition analysis, we will see the following explanation of the word "***thorn***" in the *Oxford Learner's Dictionary*: "*a small sharp, pointed part on the stem of some plants, such as roses*".[3] Those elements of plants are often associated with pain, danger and obstacles, especially if we recall the crown of thorns that was mentioned in Bible. Another associations evoked by the symbol of thorn in the English language are those of imperfection, flaws of human nature or evil in such sayings as "*Every rose has its thorn*" and "*a rose between the thorns*".[6]

The symbol of rose, as we might see from the previous examples, is closely connected to that one of "thorns" and it has a rather positive associations. The entry for the word "***rose***" in the *Oxford Learner's Dictionary* is the following: "*a flower with a sweet smell that grows on a bush with thorns (= sharp points) on its stems*". [6]

Roses are famous for the symbolism of their colors and shapes. Additionally, they are frequently used in sayings about health, namely representing a good health and youth. For instance, "*as red as a rose*", "*milk and roses*", "*have roses in one's cheecks*" etc. And another rather popular association with roses is that of luck and wellness. That is

why we have such phrases like "*bed of roses*" representing fortunate events, "*to gather life's rose*" and "*a rose without a thorn*". [6]

The Ukrainian version of the novel's title is "*Двір шипів і троянд*" so we have compared the symbolism of the collocation "***шипи і троянди***". Once again using the method of the dictionary definitions analysis we might get the following entry for "***шип***" in *the Dictionary of the Ukrainian Language (1970-1980)*: "*A solid, pointed build-up on the branches, stems, and fruits of some plants, which is formed as a result of the growth of skin cells.* "[4]

As we might see the meaning of the Ukrainian equivalent evokes the same associations of a sharp object that may be a part of a plant. However, there is another word in the Ukrainian language, "*колючка*", that is more symbolic than "*шипи*". Once again in various phrases there is and opposition between "*троянда*" and "*колючка*" and the latter represents imperfection and flaws. For example, "*нема бджоли без жала, а троянди без колючок*", "*на кожній троянді є колючки*", "*любиш троянду – терпи колючки*". We typically associate the rose with a beautiful woman, and its thorns might symbolize her arrogance, fear or anger.[5]

Speaking of the rose, the Ukrainian equivalent mentioned in the translated title of the "Court of Thorns and Roses" is "*троянда*". The definition that we might find in the Dictionary of the Ukrainian Language for this floronym is the following: "*A perennial bushy plant of the rose family with large fragrant flowers of red, pink, white or yellow color and with stems usually covered with thorns*." Moreover, this word can refer to the flower of this plant.[4]

We have to mention that the symbol of rose in Ukrainian culture might be also verbalized through the word "*ружа*" or "*рожа*". That is why various Ukrainian proverbs feature both words, "*троянда*" and "*ружа*": Additionally, similarly to the English language, in the Ukrainian sayings the rose might be associated with good health. For example, such instances as the proverb «*До роботи недужа, а до танцю як ружа*».[6]

Moreover, in Ukrainian culture while decorating pysankas (Easter eggs) people depicted roses as symbols of the sun, new beginnings and love. For example, the rose was depicted as a red octagonal star and if you give this pysanka to your significant other you confess your feelings to this person. Ukrainian people adore this flower, therefore they have always planted it in front of their windows and used them to decorate vyshyvankas (embroidered blouse). The rose ornament is also associated with the ancient sun god Ra, therefore it was a rather popular pattern for clothes that was connected to the sun cycle as well. One more e symbolical meaning of rose in Ukrainian language that was highlighted just recently because of the course of the events that we are right now living through. This is the peculiar symbolism of the rose flower with the freedom as this flower typically represents something charming and desired and that is exactly what a freedom is for Ukrainians.

Having analyzed the symbolism of both English phrase "***thorns and roses***" and its Ukrainian correspondent "***шипи і троянди***" we might conclude that they evoke the same associations of challenges and rewards, danger and beauty, pain and pleasure hinting to us the possible aspects of the studied novel. The symbbol of thorn, however, is mostly verbalized in Ukrainian as "***колючка***" and the additional symbolic meaning of the symbol of rose in Ukrainian culture, apart from those universal associations mentioned before, is that of freedom.

List of references:

1. BARTHES, Roland. S/Z: an essay. Siglo XXI, 1980. – p.18-22
2. Dictionary of Symbols. /2nd edition. - SAGE, Jack; CIRLOT, J. C. Routledge, 2006. – p.275, 341
3. Oxford Learner's Dictionary of Academic English. [Електронний ресурс] / Kwary, D. A. //2014: Oxford: Oxford University Press, 1023 pages, ISBN 978-0-19-433350-4. Режим доступу: https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/
4. Великий електронний словник української мови (ВЕСУМ) як засіб NLP для української мови/ [Електронний ресурс]/ СТАРКО, В.; РИСІН, Андрій. Режим доступу: http://sum.in.ua/

5. ДОБКО, Т.; МАЦКЕВИЧ, Л. Універсальне довідкове видання символів України. Вісник Книжкової палати, 2018, ст. 31-33.
6. Чернявська А.В. Фразеологічна об'єктивація колективних уявлень про троянду в українській та англійській мовах. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Том 30 (69) ,№ 3. Ч. 2. 2019, С. 24-32.

Scholarly supervisor:
Prof. Andreichuk N.I.

Olha Koshil,
Ivan Franko National University of Lviv

Multilingualism, cultural and linguistic trauma as topical issues for the present day Ukraine

Annotation. The beginning of the russian-Ukrainian war has put forward issues that have not been considered to be of high relevance before: the questions of refugees, trauma, collective trauma and multilingualism. Millions of Ukrainians left Ukraine as a result of traumatic events and ended up in the host countries, often with alien cultures and languages. This abstract provides the definition of multilingualism, elucidates the connection between traumas collective traumas and languages as well as offer our own definition of linguistic trauma.

Keywords. refugees, multilingualism, trauma, collective/cultural trauma, linguistic trauma.

After the Russian invasion of Ukraine, the number of Ukrainians who have left Ukraine seeking refuge reached almost 6.2 million people according to UNCHR. They ended up in different countries, but mostly (5.8 million) – in Europe [7]. If we discuss the previous research on multilingualism in Ukraine they were dedicated mostly to the Ukrainian-russian combination, with most people not being able to communicate themselves in the languages of the countries they moved to [1]. As a result, we find

ourselves in a situation where a prominent number of Ukrainians are in circumstances under which they have to learn the language of a host country (thus, becoming multilinguals) and we lack research in the field.

However, let us start by providing of definition of bi- and multilingualism. Leonard Bloomfield defines bilingualism as “native-like control of two languages” when “in the extreme case of foreign-language learning the speaker becomes so proficient as to be indistinguishable from a native speaker”. Thus, in the case of multilingualism, we are speaking of native-like control of a number of languages. [3, pp. 55-56].

The next issue we are concerned with is the concept of trauma. Trauma is a difficult concept to define. One of the possible definitions is “a response to dangerous and shocking events which shatter one’s sense of security and overwhelm normal resilience to adversity”. [5, pp. 1-2]. For the sake of our research, we believe, the concepts of both individual and collective trauma are relevant. Jeffrey Charles Alexander, a prominent American sociologist offers the term “cultural” to indicate the collective trauma and defines it as follows “Cultural trauma occurs when members of a collectivity feel they have been subjected to a horrendous event that leaves indelible marks upon their group consciousness, marking their memories forever and changing their future identity in fundamental and irrevocable ways” [2].

We believe that what Ukrainian refugees have gone through is indeed the combination of two since they suffered from both traumatic personal experiences and witnessed the fundamental change of society as we all knew it: cities were destroyed, masses of people got on the move to ensure their security since their home country has stopped being a safe place. These difficulties undoubtedly took their toll on people’s psyche, especially taking into account that even after getting to their refuge abroad they found themselves in stressful surroundings being (in most cases) alien to the host country’s culture and language. Case studies of Vietnamese refugees show that refugees often suffer from poor concentration, low motivation, anxiety, and reluctance to participate verbally among adult refugee learners who are trauma survivors [5, p.3].

Thus, we may conclude that individuals who went through traumatic experiences avoid reminiscences of what caused their trauma. It seems logical to compare the experiences of Ukrainian refugees to those of survivors of the horrors of the Second World War. For example, the French writer Arthur Goldschmidt, who as a child was forced to leave Nazi Germany, "describes German as a language that in his linguistic memory is indelibly marked by feelings of extreme distress and adds that even its vocal pitch is likely to evoke the life-threatening fear he had experienced,… (it) can trigger intrusions and flashbacks by which the traumatic event is relived". In addition, another similar feature of these two wars is the fact that often individuals had to hide their language (ethnicity) in order to survive [4, p 327] Monolingual person grows up in the cultural context of their country and is used to using their native language for emotional expression. With the horrors of war being connected to the native language, already loaded with emotions, the language of the host country seems more neutral in comparison and used for emotional detachment and distancing the individuals from the trauma experienced [6, p. 693].

Having considered the abovementioned data, we may offer the following definition:

Linguistic trauma is a response of an individual to dangerous and shocking experiences that affect one's psyche, resulting in the loss of feeling of security and normal resilience with these negative outcomes being associated either with their own language or/and with the language of a threatening person, group or nation resulting in the change in person's relationships with one or a number of languages.

References:

1. Панасенко Є.: Мультилінгвізм як євроінтеграційний і глобалізаційний чинник в умовах сучасної України, Національна академія державного управління при Президентові України, Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління, 2019, URL:

http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/4_2019/20.pdf

2. Alexander, J. C.: Toward a Theory of Cultural Trauma. In J.C. Alexander, R. Eyerma, B. Giesen, M. Smelser, P. Sztompka (Eds.), Cultural Trauma and Collective Identity, Berkeley, California: University of California Press, 2004 pp.1-30;

3. Bloomfield, Leonard: Language and Linguistics, George Allen & Unwin LTD, London, 1935;

4. Busch, Brigitta, McNamara, Tim: Language and Trauma: An Introduction, Applied Linguistics, Volume 41, Issue 3, Universita¨t Wien; Stellenbosch University and The University of Melbourne 2020, pp., June 2020, 323–333;

5. Gordon, Daryl, Trauma and Second Language Learning among Laotian Refugees, Journal of Southeast Asian American Education and Advancement: Vol. 6, Article 13, 2011;

6. Ladegaard, Haans: Codeswitching and emotional alignment: Talking about abuse in domestic migrant-worker returnee narratives, The Hong Kong Polytechnic University, Cambridge University Press, 2018;

7. Ukraine Refugee situation, Operational Data Portal: URL:

https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine#_ga=2.228732760.514168680.1646989952-176134281.1646551413

Scholarly supervisor:

N.I. Andreichuk.

Куліковська Маріанна

Львівський національний університет ім. Івана Франка

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДІВ МУЗЕЙНИХ ОПИСІВ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ У ЛЬВІВСЬКИХ МИСТЕЦЬКИХ МУЗЕЯХ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Анотація. *Лінгвістичні особливості перекладу музейних описів раніше не були докладно вивчені, що підкреслює актуальність даного дослідження. В даній роботі розглянуто поняття мовленнєвого жанру та запропоновано визначення «опису музейного експонату». Авторкою здійснений аналіз визначення жанру та мовленнєвого жанру як таких, що в результаті стало підґрунтям виокремлення опису музейного експонату як окремого жанру та визначення його особливостей аналізу. Дане дослідження розкриває недосліджені раніше аспекти перекладу музейних експонатів, сприяючи ширшому розумінню цього жанру, і вносить важливий внесок у вивчення мовленнєвих жанрів та покращення міжкультурної комунікації.*

Ключові слова. *Мовленнєвий жанр, опис музейного експонату, міжкультурна комунікація.*

Kulikovska Marianna
Ivan Franko National University of Lviv

TRANSLATION OF MUSEUM DESCRIPTIONS FROM UKRAINIAN INTO ENGLISH: PROBLEMS AND PROSPECTS

Annotation. *The linguistic features of translating museum descriptions have not been studied in detail before, which emphasizes the relevance of this study. This paper examines the concept of speech genre and proposes a definition of "museum exhibit description ". The author analyzed the definition of genre and speech genre as such, which resulted in the separation of the ф museum exhibit description as a separate genre and the definition of its features by the analyst. This study reveals previously unexplored aspects of museum exhibit translation, contributing to a broader understanding of this genre, and makes an important contribution to the study of speech genres and the improvement of intercultural communication.*

Keywords. *Speech genre, museums exhibition description (MED), cross-cultural communication*

The current relevance of the topic related to the study and analysis of museum exhibit and display descriptions (MEDs) within the framework of genre theory and interlanguage translation is reflected in the rapid development of cultural and linguistic communications. Growing international cooperation, the rapprochement of cultures and peoples, as well as the active development of tourism make museums responsible for the reproduction and correct presentation of cultural heritage for various audiences.

In modern communicative linguistics, the concept of "genre" plays an important role in the study of speech activity and texts functioning in various spheres of life. A genre is a typologically defined set of linguistic means and structures used to create a specific type of text with certain communicative, structural and stylistic features. Genres are determined by their functional goals and ways of interacting with addressees. [1].

The research objectives include the study and analysis of the concept of "genre" in modern communicative linguistics, the role of genre in the context of museum exhibits and their impact on the communication process.

In the context of the comparative analysis of translations of museum descriptions into English in Lviv art museums, genres are of great importance for ensuring adequate perception and understanding of information by visitors. A thorough analysis and comparison of translations of museum descriptions helps to identify problems and opportunities for improving the quality of communication between the museum and its visitors, contributing to a better perception of art and cultural heritage. [2].

A review of genre definitions by scholars complements our understanding of this concept. F. Batsevych emphasizes that genre is a socially conditioned form of speech activity that arises as a result of specific communicative situations and is manifested through specific linguistic features. [3]. In their article, Kh. Dyakiv considers genre as a key aspect of speakers' communicative competence, which is manifested in their ability to use language adequately in different communicative situations. [4].

Thus, we may elaborate the working definition of a genre this paper will be based upon. A genre is a typologically defined form of speech activity that unites textual materials with similar functional purposes, structural features and stylistic features. It acts as a means of achieving specific communicative tasks, displaying information, and expressing the author's attitude to the subject of discussion.

In the comparative analysis of translations of museum descriptions into English in Lviv art museums, understanding the role of genres is important to ensure that visitors adequately perceive and understand the information. MED helps to preserve the style and context of original texts in translations, ensuring that not only the content but also the author's expression and emotional tone are conveyed.

Summarizing and generalizing the above information, we find it appropriate to propose a working definition of the concept of "MED" and present a contrastive analysis of translating MED from Ukrainian into English indicating the similarities and differences in the ways of reproducing the genre structure and style of descriptions in

another language, as well as emphasize how the choice of translation affects the perception and understanding of museum exhibits by the audience.

References

1. Maslova T. DISTINCTION BETWEEN LINGUISTIC TERMS OF STYLE, REGISTER, GENRE, TEXT TYPE AND MODE OF DISCOURSE / // TESOL Ukraine: New Vistas of Research and Teaching: збірник наукових праць (англ.м.) – Черкаси: ФОП Третяков О.М., 2015.
2. Sonaglio C. Translation of museum narratives: linguistic and cultural interpretation of museum bilingual texts. [Electronic resource]: https://core.ac.uk/works/8699121
3. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики : підручник / Ф. С. Бацевич. – Київ: Академія, 2004. – 342 с. – (Альма-матер).
4. Дяків Х. Мовленнєвий жанр «застереження» в аспекті міжультурної комунікації / Мовленнєві жанри у міжкультурній комунікації : монографія / [авт. кол. : Помірко Р., Бацевич Ф., Паславська А. та ін, 2010. - С. 93–123.

Науковий керівник

Андрейчук Надія Іванівна

Yuliia Lutsiv

Ivan Franko National University of Lviv

ENGLISH-UKRAINIAN DUBBING IN THE CONTEXT OF THE POPULAR DUBBED EXTRACTS ON TIKTOK

Annotation: *The paper aims at the analysis of distinctive features of dubbing as a type of audiovisual translation in the context of English-Ukrainian dubbing. The discovered peculiarities are analyzed as well as illustrated on the basis of popular extracts from dubbed films found on TikTok.*

Keywords: *dubbing, translation, features, culture, TikTok*

Dubbing is one of the dominant forms of film translation in the field of audiovisual translation. It denotes the re-recording of the original voice track in the target language

using dubbing actors' voices; it aims to recreate the dynamics of the original, particularly in terms of delivery pace and lip movements.

Being considered one of the most demanding types of translation, dubbing requires a complex juggling of semantic content, the cadence of language and technical prosody while bowing to the prosaic constraints of the medium itself.

First and foremost, it is crucial to determine the main peculiarities of dubbing. Amongst its distinctive features are:

- cultural neutralization whereby the word in the original language is generalized (neutralized), it is paraphrased using certain intercultural (culturally neutral) words;
- domestication of the original text (using Venuti's terminology) and/or acceptable translation (using Toury's terminology);
- the replacement of source cultural references by their naturalizing counterparts, i.e. their functional equivalents in the target viewer's cognitive environment;
- recreation of social and geographic variations;
- use of the oral colloquial linguistic variety;
- use of hyperonyms or hyponyms and ambiguous sentences;
- ideological manipulations.

Taking into account the enumerated characteristics and possible strategies, employed while performing dubbing, Kovarski considers the dubbing as conscious manipulation, Capanaga names dubbing a "betrayal to the original", Gaiba and Camiña and Sánchez opt for adaptation.

Having briefly outlined what dubbing is and its features, we can proceed to the analysis of the above-mentioned characteristics within the framework of short excerpts from English-Ukrainian dubbing popular on social network TikTok.

Raising urgent questions in the film "The Monuments Men", Ukrainian bloggers often use dialogue *"Яке може бути мистецтво, якщо гинуть люди? Не згоден, бо якраз за це ми і боремося, за нашу культуру, наш спосіб життя. Можна знищити ціле покоління людей, можна*

спалити їхні доми, та вони повернуться. А якщо знищити їхні досягнення, їхню історію, їх наче не існувало. Лиш літає попіл." in English *"With this many people dying, who cares about art? They're wrong, because that's exactly what we're fighting for, for our culture and for our way of life. You can wipe out a generation of people, you can burn their homes to the ground, and somehow they'll still come back. But if you destroy their achievements and their history, then it's like they never existed. Just ash floating."* The dubbed translation is universally understandable, culturally neutral and without delving into specific cultural nuances allowing the message to resonate with a wider audience regardless of their cultural background. Thus we may claim that the strategy of neutralisation is indeed applied in the excerpt.

Another trending sound is *"І зарубай собі на пагінцях! Цю кнопочку не чіпати, бо тоді бомба вйо і нас розірве на молекули"* in original version "*Whatever you do, don't push this button, because that will set off the bomb immediately and we all will be dead*". Due to the strategy of domestication, the dubbed text captures the core message of the original while using more colloquial and direct expression to resonate more effectively with a Ukrainian audience. It also dramatically intensifies the warning, potentially invoking a stronger emotional response compared to the original.

The Ukrainian interpretation of the dialogue *"Mum, is Lana Del Rey basic? Blasphemy! Lana is a goddess of sadness"* is as follows: *"Мамо, Лана Дель Рей – це попса? Богохульство! Лана ж просто богиня смутку"*. Once again we may observe, that Ukrainian dubbing is more expressive and has a more evocative semantic level. Moreover, the notion "попса" is purely Ukrainian or rather Eastern European cultural notion. Thus, such a cultural equivalent brings the original text even closer to the target audience.

The use of colloquial vocabulary is extremely noticeable in the following example: *"Бог ти мій…які файні у вас сукенки! Справді? Аж ніяк"* in the source language *"Oh my gosh, I just love your matching dresses! Really? No!"* The dubbing conveys the informal style of the original and enhances it with the help of words "файні" and "сукенки" which are commonly used for the western regions of Ukraine. The translation sounds natural and relatable to everyday conversations.

A vivid example of implementation of hyponymy may be observed in the line: *"Take a break from worrying what you can't control. Live a little"* in Ukrainian translation *"Годі вже хвилюватись про те, чого не контролюєте. Розслабтесь"*. Phrases "take a break" and "live a little" were more specified and translated in the way the translator understood. Despite being interpreted in particular, the dubbed translation conveys the gist of the message and does not prevent the audience from comprehending it.

All in all, having outlined the features of dubbing in general as well as exemplified them, English-Ukrainian dubbing should be undoubtedly regarded as a faithful translation of high quality. The fact that the translations become popular on the Internet serves as another proof that Ukrainian dubbing is fully focused on its target audience and pays attention to its cultural background and cognitive environment that is rather engaging for the viewers.

List of references

1. Baker, M., & Saldanha, G. (Eds.). (2008, December 9). *Routledge Encyclopedia of Translation Studies* [p.17-19]
2. Orero, P. (2004). *Topics in Audiovisual Translation* [p.63-79]
3. https://subslikescript.com/movie/The_Monuments_Men-2177771
4. https://www.tiktok.com/@kakulapavlo/video/7265676966785846534
5. https://www.tiktok.com/@feyslley/video/7132775193310760198?is_from_webapp=1&sender_device=pc&web_id=7257513150818649601
6. https://www.tiktok.com/@conquer_your_fear/video/7118833926126292229?is_from_webapp=1&sender_device=pc&web_id=7257513150818649601
7. https://www.tiktok.com/@lanaismother1/video/7182868393865809194
8. https://www.tiktok.com/@filmsxero/video/7132068339421170949?is_from_webapp=1&sender_device=pc&web_id=7257513150818649601
9. https://www.tiktok.com/music/Oh-my-gosh-I-just-love-your-matching-dresses-7071933095678708485?is_from_webapp=1&sender_device=pc
10. https://www.tiktok.com/@jennyblest/video/7113096828211498245
11. https://www.tiktok.com/@nana_ukr/video/7025639435765091589
12. https://www.youtube.com/watch?v=xQyVBxABGxw

Scholarly supervisor: Yuliia Naniak

Мазепа Анастасія
Львівський національний університет імені Івана Франка

Семантичні, стилістичні та культурологічні особливості українсько-англійського перекладу художньої літератури (за твором Сергія Жадана «Месопотамія»).

Поняття перекладу досить глобальне, а процес перекладу вимагає уваги до таких деталей, як жанр тексту, стиль мовлення, використання ідіом та інших унікальних мовних одиниць, а також важливі культурологічні аспекти. Усі ці та інші особливості, безсумнівно, необхідно детально досліджувати при перекладі художньої літератури. У статті представлено такі аспекти, як стилістичний, семантичний і культурологічний, і те, як вони проявляються в художній літературі. Основою для дослідження мовних одиниць та конструкцій слугує творчість Сергія Жадана, який є одним з представників сучасного українського письменства.
Ключові слова: *контекст, семантичний аспект, стилістичний аспект, культурологічний аспект, художній переклад, мовні одиниці, цільова культура, менталітет.*

Anastasiia Mazepa
Ivan Franko National University of Lviv

Semantic, stylistic and cultural features of Ukrainian-English translation of fiction literature (based on the Serhiy Zhadan's work "Mesopotamia")

The concept of translation is very broad, and the translation process requires attention to such details as the genre of the text, the style of speech, the use of idioms and other unique language units, and cultural aspects are also important. All these and other features are undoubtedly important in the translation of fiction. This article will consider such aspects

as stylistic, semantic and cultural, and how they manifest themselves in fiction. The work of Serhiy Zhadan, who is one of the representatives of modern Ukrainian literature, serves as the basis for the study of linguistic units and constructions.
Key words: *context, semantic aspect, stylistic aspect, cultural aspect, artistic translation, language units, target culture, mentality.*

Many different linguists and researchers have dedicated and continue to dedicate their works to the study and research of the process of artistic translation, the factors that affect the adequacy of translation and verify the relevance of various methods of translation techniques. These studies are important for cultural heritage, as well as for identifying further prospects for the development of translation, and in particular, the translation of artistic texts, which require special skills and knowledge. [1] With the help of previous studies, it is possible to highlight aspects of translation that affect the quality of the translation and the methods to be used. It is necessary to pay attention to the literary aspects of the text, to the historical and social basis of the society in which the original text was written, and the correct rendering of semantic units is also important.

Stylistic aspect

Each translation process begins with the analysis of the work, with the identification of its main components, with the selection of passages that require a more detailed analysis for translation. The translator distinguishes the structure of the work, separates the structural units and reveals the connection between them. That is, the translator must highlight not only the meaning of certain language units, but also find ways to reproduce them effectively in the target language. That is, it is necessary to study the stylistics of the text in order to correctly and correctly choose the semantic basis. Thus, the translator can fill the work with associative links, which would evoke new images characteristic of speakers of a certain language. [1]

Cultural aspect

Intercultural communication is becoming more and more important and developing over time, as people are interested in learning about other cultures as well as in spreading their own culture. Therefore, the cultural aspect is also taken into account in the translation

process. This means, first of all, that the personality of the translator and the author, their personal identification influences and choices in the process of writing a work, as well as in the process of translating this work into another language. Translator should consider the target audience and their cultural background. The translation should be chosen so that it is most likely understandable and interpreted correctly within their cultural context. The ambiguous term should be adapted to a meaning that is familiar and relevant to the target audience. [3]

In some cases, if the ambiguity is essential to the source text and cannot be resolved adequately in translation, the translator may provide a footnote to explain the ambiguity to the readers. [4]

There also may be used a rephrase or provided additional context in the translation to disambiguate the term and convey the intended meaning more clearly. [4]

Semantic aspect

Each language has certain expressions, such as idioms, slang, jargon, which are understandable only to a certain social and linguistic group. In the original, they sound natural and correct, but their literal translation can cause misunderstanding. In the process of translation, difficulties may arise in finding semantic counterparts, since there are such concepts as polysemy and homonyms, for example. Therefore, if the text has metaphorical expressions and there are polysemic words, then it is necessary to find the meaning that relates to the context, although these meanings are often related and similar.[2]

To sum up, translation of fiction literature requires awareness of both the source and target languages, as well as the cultural and literary contexts involved. Translators must carefully transfere semantic, stylistic, and cultural barriers in order to provide a faithful and interesting translation that preserves the essence and creative aspects of the original work.

References:

1. *Т. Б. Козак, ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ// https://core.ac.uk/download/pdf/43004099.pdf*

2. *Interaction of semantic and pragmatic choices in the translation of verb forms:English and Portuguese, Linda Gentry El-Dash*, JoAnne Busnardo / Available from: https://scihub.se/https://doi.org/10.1016/S03782166(02)00199-6*
3. *Language and Intercultural Communication, Sabine Strümper-Krobb// Available from: https://scihub.se/https://doi.org/10.1080/14708470308668095*
4. *Translational Ambiguity Rephrased /Danit Ben-Ari, Daniel M. Berry, Mori Rimon// Available from: https://aclanthology.org/1988.tmi-1.15.pdf*

Scholarly Supervisor : Yuliia Naniak,
Associate Professor

Олена Мєшкова
Львівський національний університет імені Івана Франка

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ АБРЕВІАТУР У СУЧАСНИХ ЗМІ

Анотація. Сучасні ЗМІ є важливим джерелом інформації та комунікації для людей по всьому світу. Вони використовують різні мови та коди, щоб передавати повідомлення про різноманітні події, явища, проблеми тощо. Одним із таких кодів є абревіатури - скорочення слів або словосполучень, які використовуються для економії часу, простору та зручності сприйняття. Абревіатури є поширеним явищем у сучасних ЗМІ, де вони виконують різні функції, такі як називання організацій, подій, понять, особистостей тощо. Однак використання абревіатур також створює певні проблеми для перекладачів, яким необхідно передавати зміст і форму тексту новин для різних мовних і культурних груп.

Ключові слова: абревіатури, проблеми перекладу, скорочення, переклад, ЗМІ, вплив

Olena Mieshkova

Ivan Franko National University of Lviv

PROBLEMS OF TRANSLATING ABBREVIATIONS IN MODERN MASS MEDIA

Annotation. Modern media are an important source of information and communication for people around the world. They use different languages and codes to convey messages about various events, phenomena, problems, etc. One of these codes is abbreviations - shortened words or phrases that are used to save time, space, and ease of perception. Abbreviations are common in modern media, where they serve a variety of functions, such as naming organizations, events, concepts, personalities, etc. However, the use of abbreviations also poses certain challenges for translators who need to convey the meaning and form of news text for different language and cultural groups.

Keywords: abbreviation, problems of translation, translation, mass media, impact, reductions

The origin of abbreviations dates back to antiquity and is inextricably linked to the very formation of writing, as people have always sought to save language. However, only at the beginning of the twentieth century and, especially after the Second World War, the rapid development of abbreviations began, in particular in professional language. Further reductions in the terminology of other fields, such as science, international trade and organizations, and politics, were recorded in the 1960s. This is due to the intensive development of the media, the expansion of the information space and at the same time with the tendency to brevity, which is especially felt in the age of globalization [1].

Abbreviations are becoming a convenient tool, particularly in English, to denote a variety of terms without the need to expand and explain them, and there is not only the importance of language and time savings, but also a largely creative aspect. The peculiarity of the abbreviation as a method of word formation is that it aims to create shorter than the original structures (phrases or sentences) nominations-synonyms, which saves space in limited computer arrays without compromising linguistic information [4].

The intensification of the process of creating abbreviations is primarily due to socio-political factors, and hence - the sociolinguistic situation - the emergence or renewal of the names of state, public, administrative, political and economic, interstate and world entities.

Thus, an abbreviation is an abbreviated compound word (noun) formed from the initial letters or initial words on the basis of which the abbreviation is created.

Essential features of abbreviations: "stable pronunciation of the names of letters (rarely sounds) and - as a result - lexicalization of graphic abbreviations, which over time acquire frequently used and commonly used long-lived abbreviations." Basic conditions for their functioning - appropriateness, clarity, standard. They are sometimes called lexical abbreviations [3].

There are three basic types of abbreviations in English language:

- **Contractions** are formed by omitting one or more letters from the middle of a word. They usually do not take a full stop, and they often have an apostrophe to show where the letters are missing. For example, “Mr.” is a contraction of “Mister”, and “Prof.” is a contraction of “Professor”. However, some contractions do not have an apostrophe, such as “Ltd.” for “Limited”. Contractions are used in informal writing and speech but are generally not used in formal writing.
- **Acronyms**, on the other hand, are formed by taking the first letter of each word in a phrase and using them to create a new word that can be pronounced as a single word. For example, "NASA" stands for "National Aeronautics and Space Administration." Acronyms are pronounced as a word, such as

"UNESCO" for "United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization." Throughout this text, we will use the term "acronym" to refer to both initialisms and acronyms [2].

· **Initialisms** are formed by taking the first letter of each word in a phrase and using them to create a new word. For example, "FBI" stands for "Federal Bureau of Investigation." Initialisms are usually pronounced by saying each letter separately, such as "CIA" for "Central Intelligence Agency." This can be also confirmed by looking at the way people say the abbreviation in everyday conversations.

The problem of translating abbreviations is still relevant today due to an increasing number of different abbreviations being used in both domestic and foreign media. On the one hand, it demonstrates the modern society's dynamic evolution and the demand for new nominalization techniques. However, it can be difficult for translators to maintain the informative and expressive value of abbreviations while adapting them to the realities of different languages and cultures [4].

One of the problems of translation of abbreviations is polysemy. Polysemy is a phenomenon where one word has several meanings. When translating abbreviations from English into Ukrainian, polysemy problems can arise because an abbreviation can have several different meanings in different contexts. This can lead to misunderstanding of the text and distortion of its meaning. Therefore, when translating abbreviations, you should pay attention to the context in which they are used and choose the most appropriate meaning. You can also use additional explanations or translate the abbreviation in full to avoid misunderstandings. For example, the abbreviation “AS” can stand for “Autonomous System,” or “Acoustic System,” among other meanings; the abbreviation "IT" could stand for "Information Technology," "Italy," or even "Income Tax," depending on the context of the sentence. Translators need to consider the surrounding text to accurately capture the intended meaning.

Translating abbreviations involves considering the context, cultural nuances, and linguistic differences between the source and target languages. While there are no hard

and fast rules that apply universally, here are some general guidelines to keep in mind when translating abbreviations:

- **Consider Cultural Differences**: Be aware of cultural variations in the interpretation of abbreviations. An abbreviation that's familiar in one culture might not have the same recognition or meaning in another.
- **Transliteration vs. Translation**: Decide whether to transliterate the abbreviation (retain its original characters and pronounce it according to the target language's phonetics) or translate it into an equivalent form. This choice depends on the abbreviation's recognition in the target language.
- **Retain Familiar Abbreviations**: If an abbreviation is widely recognized and used internationally, it might make sense to retain the original abbreviation, especially if it's used as part of a proper noun (e.g., "UNESCO").
- **Footnotes or Explanations**: If an abbreviation is not well-known in the target culture, consider using footnotes or providing explanations to help readers understand its meaning.

Thus, the translation of abbreviations in modern mass media is a relevant and complex problem that requires in-depth analysis and a creative approach from translators. Depending on the abbreviation's level of definition and frequency, the effect of employing it on news comprehension can be either favorable or negative.

Communication is more successful when abbreviations are used frequently and may be quickly developed into full words or phrases. It may be challenging to grasp the news text and necessitate further explanations or comments if the abbreviation, however, is ambiguous, or unknown.

Використані джерела:

1. Микульчик, Р. (2005). Сучасні українські абревіатури: перспективи і стан дослідження. Вісн. Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології», 538, 12–15.

2. Черноватий, Л. М., & Ковальчук, Н. М. (2020). Тематична класифікація англомовних абревіатур назв організацій у сфері навчання мов. Вісн. Харк. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна. Серія «Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов», 91, 198–204.

3. Шаповалова А. П. Абревіація і акронімія в лінгвістиці. Київ: Слово, 2003. С. 24–25.

4. Pérez-Llantada Auría M. C., Abbreviation in English: Word-Formation Processes and Translation Strategies"

Науковий керівник Наняк Ю.О.

Софія Микитчак

Львівський національний університет ім. Івана Франка

ПІДХОДИ ДО ЛОКАЛІЗАЦІЇ ГРИ

Анотація: *Ця робота присвячена аналізу підходів до локалізації гри в контексті перекладознавства. Локалізація гри є надзвичайно важливим аспектом розробки гри, який включає в себе переклад та адаптацію внутрішньоігрового вмісту, інтерфейсу та елементів з метою задоволення потреб різноманітних культур і мов. Важливо те, що звичайний еквівалентний переклад, який нехтує національними та культурними відмінностями, не може розглядатися як повноцінна локалізація. Всебічне розуміння культури, традицій і способів мислення різних країн є обов'язковим для точної передачі будь-якого матеріалу гри. Крім того, через сучасну ігрову термінологію та технічні обмеження, пов'язані з природою ігор, перекладачі можуть стикатися з низкою*

проблем. Таким чином, необхідно дослідити проблеми, пов'язані із перекладом і локалізацією ігор. Такий аналіз слугуватиме основою для створення комплексних стратегій перекладу, як у теорії, так і на практиці, в рамках поточного ландшафту перекладознавства. Результат дослідження також призведе до покращення якості перекладу, що згодом підвищить загальну досконалість продукту та ще більше сприятиме популярності ігор.

Ключові слова: *локалізація, гра, переклад, адаптація, стратегії перекладу.*

Sofiia Mykytchak

Ivan Franko National University of Lviv

APPROACHES TO GAME LOCALIZATION

Annotation: *This paper is devoted to the analysis of approaches to game localization in the context of Translation Studies. Game localization is a vital aspect of game development, involving the translation and adaptation of in-game content, interface, and elements to cater to diverse cultures and languages. What is important is that an ordinary equivalent translation that ignores national and cultural differences cannot be regarded a full-fledged localization. A comprehensive understanding of various countries' cultures, traditions, and ways of thinking is imperative for accurately conveying any game material. Moreover, due to the contemporary game terminology and technical limitations imposed by the nature of games, translators can encounter an array of challenges. Thus, this necessitates the research of challenges related to translating and localizing games. Such analysis will serve as a foundation for establishing comprehensive translation strategies, both in theory and practice, within the current landscape of Translation Studies. The result of research will also lead to enhanced translation quality, subsequently elevating the overall product excellence and further promoting the popularity of games.*

Key words: *localization, game, translation, adaptation, translation strategies.*

The process of globalization has sped up the requirement for intercultural interaction, given that individuals with varying cultural origins are more frequently engaging across different aspects of life. This occurrence has resulted in a combination of difficulties and advantages within intercultural communication. One aspect involves introducing individuals to a wide array of viewpoints, nurturing comprehension between cultures. Conversely, it also brings forth hindrances arising from cultural distinctions and challenges in effective communication [3].

Localization is one method of addressing information to an international or intercultural audience. Localization involves tailoring information to suit a particular local audience. It extends beyond mere translation, as it remains relevant when adjusting information for audiences who speak the same language. Localization takes into account the cultural context of the target audience and strives to enhance the accessibility of information [4]. Localization and Internationalization Standardization Association (LISA) provides one of the most generally used definitions of the term localization: “Localization involves taking a product and making it linguistically and culturally appropriate to the target locale (country/region and language) where it will be used and sold” [2]. Although this definition does not indicate what types of products are often localized, in general, localization refers to adapting some type of technology or digital product to a specified target culture from a variety of viewpoints. According to GALA (Globalization and Localization Association): “True localization considers language, culture, customs, technical and other characteristics of the target locale. While it frequently involves changes to the software writing system, it may also change the keyboard usage, fonts, date, time and monetary formats. Graphics, colors and sound effects also need to be culturally appropriate” [1]. Thus, when a new piece of software is developed to be released in ten different worldwide markets, localizers come in to culturally and linguistically alter it so that its customers believe it was written and built in their native language. While a significant amount of research has already been dedicated to aspects such as software localization, the issue of game localization remains extremely pertinent.

Video games are becoming one of the most popular types of entertainment for millions of people worldwide, and in many countries, they have already surpassed the music and film industries. From the early days of computer and arcade games to today's popular and widely-played games, the history of video games is one of continual development and progress. It is obvious that video games will remain a significant and popular form of entertainment for future generations [6]. Regarding game localization, the primary objective is to maintain the game's original tone, ambiance, style, and user engagement. Depending on the game genre, various components will require translation and localization: text and dialogue; audio; graphics and artwork; user interface (UI); cultural references; names and titles; numerical formats and measurements; game mechanics and instructions; legal and regulatory texts; marketing and promotional materials, etc. Poor conveyance of these elements will ruin a player's immersion in the game [5]. Hence, the process of localizing a video game is complex and multi-faceted.

Overall, the goal of video game localization is to provide players with a seamless and immersive experience that feels natural in their own language and culture. This process demands a deep understanding of both the source and target languages, as well as the cultural nuances and preferences of the target audience.

REFERENCES

1. *A Guide To Localisation And Translation.* Definitions. *[Electronic resource] – Mode of Access:* https://guides.co/g/a-guide-to-localisation-and-translation/7078

2. *AOLTI: FAQ: Localization. [Electronic resource] – Mode of Access:* https://www.aolti.com/helplocalization.asp

3. *Gurval C., Intercultural Communication and Globalization: Bridging the Gap Between India □□ and France □□. [Electronic resource] – Mode of Access:* https://www.linkedin.com/pulse/intercultural-communication-globalization-bridging-gap-corneille#:~:text=Globalization%20has%20accelerated%20the%20need,and%20opportunities%20in%20intercultural%20communication.

4. Mussack, B., 2.4 Intercultural Communication – Introduction to Technical and Professional Communication. [Electronic resource] – Mode of Access:https://pressbooks.umn.edu/techwriting/chapter/2-4-intercultural-communication/

5. Video Game Localization: Adapting Games For Global Players. Smartling. [Electronic resource] – Mode of Access:https://www.smartling.com/resources/101/video-game-localization-adapting-video-games-for-global-players/

6. When Did Video Games Become Popular? (2023, February 2). Pro Gaming Crew. [Electronic resource] – Mode of Access: https://progamingcrew.com/blogs/gaming/when-did-video-games-become-popular

Науковий керівник – Бриська О. Я.

Nekrasov Dmytro

Ivan Franko National University of Lviv

OBITUARIES AS A TEXT IN ENGLISH-UKRAINIAN JUXTAPOSITION

Annotation. This research addresses linguistic nuances in obituaries, defining the term through Ukrainian and English dictionaries. In both languages, an obituary is a press article detailing a recent death. Ukrainian sources provide richer context. English

dictionaries provide unequivocal definitions, depicting obituaries as reports on deaths intertwined with life particulars. A synthesized definition emerges: an obituary is a media piece commemorating a person's passing, encompassing their life's accomplishments. The paper aims to expands the comprehension of obituary features, offering a valuable contribution to the exploration of speech genres.

Keywords. *Obituary, mourning speech genre, concept, juxtaposition*

At the present stage of linguistics, there is an insufficient number of works dedicated to the study and analysis of the mourning speech genre "obituary" in the Ukrainian language. Such analysis provides valuable material for interpreting the national and cultural specificity of the figurative perception of the linguistic community.

Collins Dictionary provides the following definition: "someone's obituary is an account of their life and character which is printed in a newspaper or broadcast soon after they die" [1].

Obituaries encapsulate the essence of lives lived. As a matter of fact, they paint a vivid picture of the individual's character, hobbies, and community involvement. These tributes include practical information about funeral arrangements and memorial services, while often incorporating personal anecdotes [2]. Expressions of grief, quotes, and religious elements provide emotional resonance. Ultimately, obituaries capture not only the person's history but also their impact on others, creating a lasting legacy within the hearts of those who remember [3].

In the realm of obituaries, the contrast between Ukrainian and English approaches is palpable. While both languages pay homage to the departed, they do so through distinctive linguistic and cultural lenses. Ukrainian obituaries often embrace a profound and poetic tone, laden with metaphors and intricate expressions of grief. In contrast,

English obituaries lean towards a more straightforward narrative, emphasizing biographical details and the person's accomplishments. This juxtaposition mirrors the broader cultural disparities: Ukrainian tributes steeped in emotional depth, and English pieces showcasing a balance between factual remembrance and sincere reflection. Thus, within the realm of commemorating lives, language plays a pivotal role in shaping the embodiment of loss and legacy.

To sum up, the aim of the research delves into the contrasting nuances that define the concept of obituaries in English and Ukrainian. As a relatively unexplored territory within linguistics, the examination of obituaries unveils significant cultural and linguistic variations. English dictionaries offer unequivocal definitions, portraying obituaries as reports on deaths coupled with life details. In contrast, Ukrainian obituaries emanate a profound and poetic aura, often enriched with metaphors and intricate expressions of grief. This exploration underscores the intrinsic role of language in shaping the perception of loss and legacy across cultures.

References

1. Collins Dictionary: [Electronic resource]: https://www.collinsdictionary.com/

2. Starck N. Life After Death: The Art of the Obituary. Melbourne University Press, 2006.

3. Fowler B. Obituary As Collective Memory. Taylor & Francis Group, 2007. 312 p.

Scholarly Supervisor: Shmiher T. V.

Софія Обуховська

Львівський Національний університет ім. І.Франка

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ГАЛУЗІ ПЕРЕКЛАДУ НА ПРИКЛАДІ ВІДЕО З TED TALK

Анотація: *в епоху інформаційних технологій, коли майже всі сфери життя вимагають чогось нового та незвичайного, індустрія перекладу також не пасе задніх. Комп'ютери, штучний інтелект (AI) та віртуальна реальність вдосконалюються та розвиваються дуже швидко і допомагають людям вирішити багато проблем. Різні вчені та розробники старанно працюють над цим і намагаються прагнути до досконалості. Кожного дня дослідження не стоять на місці. З'являються різні інструменти та програми для того, щоб допомогти людям з усього світу знайти простий спосіб зрозуміти один одного без проблем.*

Ключові слова: штучний інтелект, галузь перекладу, технології, віртуальна реальність.

Soffia Obukhovska

Ivan Franko National University of Lviv

USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) IN TRANSLATION INDUSTRY WITH EXAMPLES OF VIDEOS FROM TED TALK

Annotation: *in the age of information technology, all life spheres demand something new and extraordinary, translation industry is also not an exception. Computers, Artificial Intelligence (AI) and Metaverse are improving and developing very fast and*

help people to solve a lot of problems. Different scientist and developers are hardly working on it and trying to strive for perfection every single day. And still now research does not stand on the one place. Different tools and applications are being invented and tested in order to help people from all over the world to find an easy way to understand each other without problems.
Key words: *AI (artificial intelligence), translation industry, technology, VR (virtual reality).*

Machine Translation (MT) or automated translation is a process when a computer software translates text from one language to another without human involvement. MT works with large amounts of source and target languages that are compared and matched against each other by a machine translation engine. But together with MT such a huge invention as Metaverse is becoming popular and many scientists try to introduce this technical miracle to the real life and our daily usage.

The relevance of our research seems to be in view of the fact that information technologies play a very significant role in our life. But, as any technical issues, it can have its drawbacks. Therefore, we have to determine all possible examples and mistakes in machine translation and possible ways to be able to avoid it. We are supposed to take the newest TED talk videos and check all of them through the Google translate as one of the most popular tools for translation and we will analyze the quality of the translations. **The significance of the work** is to show that despite the fact that AI is smart, practical and widely used now, still it makes different kinds of mistakes and different scientist and IT developers still have so much work to perform.

The use of computers to translate text from one language to another has long been a dream of computer science. Nevertheless, it’s only in the past decade that machine translation (MT) has become a viable productivity tool in more widespread use. Advances in natural language processing, artificial intelligence (AI), and computing power all contribute to this increasingly useful technology. [1]

Over time, the practice of translation became more advanced and sophisticated. Worldwide it became one of the most important professions. Translation made the exchange of goods easier, various conflicts around the world were solved, contacts between nations were established and much more. All these accomplishments were achieved thanks to translators who were responsible all throughout the translations process. [2]

References:

1. *Machine translation [Internet source] - Available from: https://phrase.com/blog/posts/machine-translation/*
2. *Artificial intelligence [Internet source] – Available from: https://gsiassociates.com/artificial-intelligence-ai-in-the-translation-industry/*

Supervisor

Angela Kamyanets

Polina Pylypenko

Ivan Franko National University of Lviv

APPLYING MONA BAKER'S STRATEGIES TO AUDIOVISUAL TRANSLATION: A CASE STUDY OF "BROOKLYN NINE-NINE" AND ITS UKRAINIAN TRANSLATION

Abstract. This study investigates the strategies employed in translating idiomatic expressions within the realm of audiovisual (AV) content, utilizing examples from the TV series *Brooklyn Nine-Nine* and its Ukrainian translation. Employing Mona Baker's renowned strategies as a guiding framework, the study explores the intricacies of conveying cultural nuances, linguistic playfulness, and contextual adaptation in idiomatic expression. By analyzing the adaptations across a range of linguistic and

cultural contexts, this research contributes to the understanding of idiomatic translation's dynamic interplay in the context of AV media.

Keywords. audiovisual translation, idiomatic translation, cross-cultural communication, translation strategies, adaptation techniques

The translation of idiomatic expressions within the domain of audiovisual media introduces a confluence of intricate challenges necessitating a nuanced approach to ensure both linguistic fidelity and cultural comprehension. Idioms, deeply embedded in the socio-cultural tapestry of a language, often elude straightforward translation due to their metaphorical character and culture-bound semantics [1]. When encountered in cinematic productions, television programs, or other forms of audiovisual content, the endeavor to preserve their inherent nuances becomes notably complex.

Translators tasked with capturing the essence of idioms in audiovisual contexts must possess a profound command over the source and target languages and an acute awareness of the cultural substrata and contextual cues [2]. Idiomatic expressions frequently draw upon shared cultural and historical knowledge, rendering them potent vehicles of humor and cultural connotation exclusive to the native speakers [1]. Consequently, translators are faced with the intricate challenge of devising inventive strategies that resonate authentically with the target audience whilst adhering to the authorial intent.

M. Baker's strategies for translating idioms, originally developed within the context of analyzing literary texts, can be thoughtfully extended to the realm of AV translation due to their inherent adaptability and relevance in conveying cultural and linguistic nuances across diverse textual forms. While these strategies were initially conceptualized to address the complexities of translating idioms in literary works, they embody principles that can be effectively applied to the dynamic and multi-dimensional nature of AV content, as exemplified below

1. **Using an Idiom of Similar Meaning and Form:**
    a. "We're **two sides of the same… Coin**!"
    *"Ми **дві сторони однієї… Медалі**!"*

2. **Using an Idiom of Similar Meaning but Dissimilar Form:**
    a. "By **working our asses off** to find proof that he assaulted you, and when we do, he will go to jail for what he did."

    *"Будемо **дупу рвати**, щоб знайти докази, а коли знайдемо - він сяде за ґрати."*

3. **Translation by Paraphrase:**
    a. "**Let's cut the crap**. You helped him escape."

    *"**До суті**: ви допомогли йому втекти."*

4. **Translation by Omission:**
    a. "The firm just offered me $ 2.5 million if I sign an NDA and **let this slide.**"

    "Фірма платить 2,5 мільйони, щоб я підписала угоду про нерозголошення."

In conclusion, the examples from "Brooklyn Nine-Nine" and its Ukrainian translation demonstrate the application of M. Baker's strategies in the realm of audiovisual translation. These strategies prove adaptable in conveying idiomatic expressions' essence while accommodating the linguistic and cultural specificities of the target language. The choices made in the Ukrainian translation showcase the interplay between maintaining idiomatic charm, preserving meaning, and adapting to the constraints of audiovisual media.

References:

Theoretical sources:

1. Baker, M. (2011). In other words: A coursebook on translation. Routledge.
2. Hatim, B., & Mason, I. (1990). Discourse and the translator. Routledge.

Audiovisual sources:

3. Schur, M., Goor, D., Jankowski, N., & Beatriz, S. (Executive Producers). (2013-2021). Brooklyn Nine-Nine [TV series]. Fremulon; Dr. Goor

Productions; 3 Arts Entertainment; Universal Television; NBC Universal Television Distribution.
4. Paramount Comedy. (Ukrainian Translation). (2017-2022). Brooklyn Nine-Nine [Ukrainian Translation TV series].

Academic advisor: Oleksandra Litvinyak

Popchuk Oleksandr
Ivan Franko National University of Lviv

CULTURAL CHALLENGES IN AUDIOVISUAL TRANSLATION: AN OVERVIEW

Audiovisual translation (AVT) is a complicated process, which demands unique and adaptive approaches in each particular case. In the article, we discuss dubbing, (as one of the AVT types) its peculiarities, the importance of good dubbing quality, and its influence on the viewer in the modern world.
Keywords: Audiovisual translation, dubbing, cultural fidelity, cultural sensitivity, Cultural change.

The worldwide flow of audiovisual products has never been greater. As movies, television shows, and online videos transcend language and cultural barriers, dubbing has emerged as an important tool to enable global audiences to engage with these forms of media. A good dubbing requires perfect lip alignment and its achieving is one of the most important considerations in dubbing. In order for the dubbing to sound seamless,

it is important that the dubbed dialogue closely matches the lip movements of the original actors. However, dubbing goes beyond just translation and actors' voices, Cultural change – is the trickiest part. Translated dialogue must not only be linguistically accurate but also culturally appropriate.

Cultural references, metaphors, and social norms should be considered so that the content resonates with the target audience. [1]. Take, for instance, a French film featuring a character savoring escargot, a quintessentially French dish. To resonate with a non-French audience, a translator might replace escargot with a culturally relevant dish. The adaptation has to maintain the essence of the scene while ensuring cultural understanding and engagement. Translating humor and wordplay is a formidable challenge. Jokes, puns, and cultural references that tickle one culture's funny bone may fall flat in another. In the Japanese anime "One Piece," the character Franky's catchphrase "SUUUUUPER!" was creatively adapted to "SUUUUUPA!" in the English dub to preserve humor while maintaining cultural relevance.

AVT frequently involves explaining or adapting unfamiliar cultural rituals and traditions. This helps viewers comprehend the significance of actions or events within the storyline. For example, in the Indian film "3 Idiots," subtitles were used to elucidate traditional Indian wedding rituals for viewers unacquainted with Indian customs.

Audiovisual translation is a delicate dance of linguistic and cultural adaptation. Whether substituting escargot with meatballs or creatively preserving humor, AVT professionals play a crucial role in making content relatable and sensitive to diverse audiences. As we navigate the cultural intricacies of AVT, we enhance cross-cultural understanding and engagement, ultimately enriching the global viewing experience.

References:

1. *Díaz Cintas, Jorge, and Aline Remael. "Audiovisual Translation: Subtitling." Retrieved from:https://books.google.com.ua/books?id=MlW4AwAAQBAJ&printsec=fr*

ontcover&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false/ (Date of access: 30.08.2023)

2. *Nida, Eugene (1964). Toward a Science of Translating. With Special Reference to Principles and Procedures in Bible Translating. Leiden: Brill. Nida, Eugene and Taber, Charles (1969). The Theory and Practice of Translation. Leiden: Brill.*

Scholarly supervisor: Litvinyak O. V

Звенислава Сомик,

Львівський національний університет ім. Івана Франка

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ КОНЦЕПТОСФЕРИ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ В ПЕРЕКЛАДІ НОВЕЛИ МАРІЇ МАТІОС «МАЙЖЕ НІКОЛИ НЕ НАВПАКИ» ЮРІЄМ ТКАЧЕМ

У пропонованих наукових тезах охарактеризовано особливості відтворення концептосфери художнього твору. Джерелом дослідження обрано новелу Марія Матіос «Майже ніколи не навпаки». Проаналізовано історію виникнення та дефініції понять «концепт», «концептосфера» необхідних для розгляд вищезазначеного художнього твору. Проведено аналіз концептосфери новели. Розглянуто основні концепти новели: «КОХАННЯ», «ВІЙНА», «СМЕРТЬ». Визначено методом суцільної вибірки лексичні одиниці для характеристики концептів новели. Вивчається, як різні елементи твору взаємодіють для створення гармонії та єдності, щоб передати глибокий сенс. Дослідження виявляє, як частота використання певних концептів сприяє об’єднанню різних аспектів твору, що виражають загальне значення або повідомлення. Результати аналізу

допомагають зрозуміти, як концептосфера впливає на сприйняття художнього твору та сприяє його глибокому розумінню.

Ключові слова: *концепт, концептосфера, концептуальний аналіз.*

Zvenyslava Somyk

Ivan Franko National University of Lviv

THE PECULIARITIES OF RENDERING THE CONCEPTUAL SPHERE OF THE WORK IN THE TRANSLATION OF MARIA MATIOS'S NOVEL "HARDLY EVER OTHERWISE" BY YURI TKACZ

The theses characterize the peculiarities of reproducing the conceptual sphere of a work of fiction. The source of the study is the novel "Hardly ever otherwise" by Maria Matios. The history of the emergence and definitions of the concepts "concept" and "conceptosphere" necessary for the consideration of the above-mentioned work of art are analyzed. The conceptosphere of the short story is analyzed. The main concepts of the short story are considered: "LOVE", "WAR", "DEATH". The lexical units for characterizing the concepts of the short story are determined by the method of continuous sampling. It is studied how different elements of the work interact to create harmony and unity in order to convey a deep meaning. The study reveals how the frequency of use of certain concepts contributes to the unification of different aspects of the work that express a common meaning or message. The results of the analysis help to understand how the conceptosphere influences the perception of an artwork and contributes to its deep understanding.

Keywords: concept, conceptosphere, conceptual analysis.

According to New Fowler's Dictionary of the Modern English Language, the term "concept" was first formulated in the 17th century and was considered from a philosophical perspective [4, p. 169]. However, the Merriam Webster Dictionary indicates that the word was first defined as "something conceived in the mind: a thought, an idea" in 1556 [6]. It should be noted that the Merriam-Webster dictionary gives and

describes the etymology of the word “concept”, which comes from the Latin word “conceptum” [6]. The Cambridge dictionary gives several definitions, but the main meaning is that a concept is a principle or idea; and two more definitions: a concept is an idea for a new product or a way to sell a product, and a concept is an idea, theory, etc. about a certain subject [3]. So, we can conclude that, in general, a concept is an idea that spreads in the mind of a person when he has certain images about something.

It is worth paying attention to the concept in linguistics, such as “conceptosphere” and how it appeared in the work of art. A distinctive feature of the conceptosphere is the ability to create a sense of harmony or unity in a work of art. Conceptosphere can refer to how the various components of a work of art relate to each other and how they work together to convey a deeper meaning. The most prominent expression of the conceptosphere in literature is the frequency of its use to describe various elements of a literary work that combine to create a larger meaning or message.

The debate about the criteria for defining ideas and the changing nature of the definitions of concepts determined the importance of conceptual analysis. This involves the exact definition of the meaning of a concept by identifying the circumstances under which it can be assigned to one or another category. Conceptual analysis is a multifaceted approach used to understand how specific concepts convey ideas about a subject. O. Selivanova’s view of conceptual analysis is widespread among linguists, aimed at the development of cognitive mechanisms that affect the formation of knowledge about real-world objects. Conceptual analysis aims to determine the structural composition of verbalized concepts and identify their features. In the linguistic analysis, he reveals the author’s picture of the world, the semantics of the language space, and unique knowledge about the world. There was a transition from the pursuit of concepts to their systematic organization based on textual representation for a deeper understanding of linguistic meaning. Using different methodologies, including distributive, contextual, and componential analysis, conceptual analysis examines linguistic representations. In general, conceptual analysis illuminates how we

understand and organize thoughts through the study of knowledge representation and metaphorical mappings, offering insights into language, cognition, and communication.

The conceptual sphere of Maria Matios's novel "Hardly ever otherwise" is represented by three main concepts: *"LOVE", "WAR"* and *"DEATH"*. Lexical units representing the concepts *"LOVE"* and *"DEATH"* are the most numerous. One can find lexical units representing the concepts *"LOVE"* and *"DEATH"* approximately on every page from the beginning till the end. For instance, what concerns the concept *"LOVE": «Павло й не дихав без Доці» ("Pavlo was incapable of even breathing without Dotsia")*; *«а якісь інші люди в цей самий час люблять іще інших» ("and at this same time another set of people loved yet others")*. Lexical units representing the concept *"DEATH"*: *«Доця вмре під час пологів» ("Dotsia dies in clildbirth")*; *«укоротила дні для Василининої втіхи» ("had ended the days of Vasylyna's pleasure")*; *«Про Дмитрика після його страшної смерті в хаті Чев'юків не говорили» (After his horrifying death no one had spoken of Dmytryk in the Cheviuk household)*; *«одні люди вбивають інших людей» ("one set of people killed other people).* The lexical units representing the concept "WAR" are the most peculiar, since the work tells the life of people during the First World War: *«не тільки у воєнну годину» ("not only in times of war")*; *«взяли воювати за Франца-Йосифа» (was taken away to fight for Emperor Franz-Josef")*; *«щодуху вертав з війни додому» ("found himself returning home from the war")*.

The translation into English of the words representing the concepts in the novel enables readers to perceive and comprehend it on par with readers of the original, maintaining the pragmatic relationships of the original. And it is worth saying that to stick to the sense-for-sense translation are one of the most challenging tasks, since it is necessary to make appropriate choices in order to preserve the artistic tone. However, the English translation of the novel was done in an appropriate way and therefore, it is extremely understandable to the target readers.

REFERENCES

1. *Матіос М. Майже ніколи не навпаки. Сімейна сага в новелах. – К: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2022, вид. 3-тє, – 192с.*
2. *Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. - Полтава: Довкілля-К, 2008. – 712 с.*
3. *Cambridge Dictionary [Online]. URL: https://dictionary.cambridge.org*
4. *H. W. Fowler, R. W. Burchfield The New Fowler's Modern English Usage (New Fowler's Modern English Usage, 3rd Ed), Oxford University Press; 3rd edition, 2000, 1010 pp.*
5. *Maria Matios. Hardly Ever Otherwise. Trans. Yuri Tkacz. London: Glagoslav Publications, 2012. 178 pp.*
6. *Merriam-Webster Dictionary [Online]. URL: https://www.merriam-webster.com*

Науковий керівник Бриська О.Я.

Khrystyna Sorak
Lviv Ivan Franko National University [IH1]

TRANSLATION MULTIPLICITY IN CHILDREN'S LITERATURE: A CASE STUDY OF KENNETH GRAHAME'S THE WIND IN THE WILLOWS AND ITS UKRAINIAN TRANSLATIONS

Abstract: This study delves into the concept of translation multiplicity in the realm of children's literature, focusing on a prominent work in the genre, Kenneth Grahame's "The Wind in the Willows," and its various Ukrainian translations. The research explores the nuances of translating children's literature, particularly the challenges and

creative decisions that arise during the adaptation process. By examining the diverse Ukrainian translations of Grahame's classic, this study sheds light on how different translators navigate cultural, linguistic, and contextual factors, shaping the reading experience for Ukrainian-speaking children.

Keywords: Translation multiplicity, children's literature, Kenneth Grahame, "The Wind in the Willows," Ukrainian translations, cultural adaptation, linguistic challenges, audience reception, creative translation, literary analysis.

The multiplicity of children's literature translation refers to the expression of different perspectives, cultures and languages in the translation of children's books. It involves translating books from different languages and cultures to reach a wider audience of children and promote cultural understanding and diversity [1].

Diversity in children's literature translation is important because it allows children to learn about different cultures and traditions, and develop empathy and understanding for people from different backgrounds. It also helps preserve cultural heritage and promote linguistic diversity.

Translators play a vital role in ensuring diversity in children's literature translations, choosing books for translation carefully, and ensuring that translations accurately capture the cultural differences and contexts of the original texts. Translators also need to consider their target audience and adjust the language and style of translation accordingly [1].

This research delves into the intricate world of translation within the realm of children's literature [4]. By focusing on Kenneth Grahame's timeless classic, 'The Wind in the Willows,' and its various Ukrainian translations, this study aims to unravel the complexities and nuances inherent in the process of rendering a beloved English literary work into another language for young readers.

The choice of 'The Wind in the Willows' as the primary text for examination provides a rich tapestry of characters and settings, allowing for a comprehensive analysis of how different translators have tackled this literary masterpiece. The study will investigate not only linguistic aspects but also cultural adaptations, exploring how Ukrainian translators have navigated the challenges of preserving the original's charm and cultural context while making it accessible to Ukrainian-speaking children.

Furthermore, this research will explore the diverse strategies employed by translators to address linguistic challenges posed by the source text. It will consider the creative choices made in rendering dialogue, capturing the essence of characters, and maintaining the narrative's flow in the target language [3].

By scrutinizing these various translations, this study seeks to shed light on the dynamic relationship between source text, target language, and the perceptions of young readers [2]. It will assess how these translated versions have been received by Ukrainian audiences and whether they have managed to evoke the same sense of wonder and adventure that 'The Wind in the Willows' originally inspired in English-speaking children.

In sum, this research endeavor promises to provide valuable insights into the multifaceted world of translation in children's literature, emphasizing the importance of preserving the essence and spirit of a beloved story while adapting it to a new linguistic and cultural landscape.

LITERARY SOURCES

1. Chifane C. Multiplicity of Identities in Translating Literature for Children – [Electronic resource]: https://www.researchgate.net/publication/307014000_Multiplicity_of_Identities_in_Translating_Literature_for_Children

2. O'Sullivan E. Comparative Children's Literature [Text] / E. O'Sullivan – London and New York : Routledge, 2005.

3. Tabbert R. Approaches to the translation of children's literature // Target. International journal of Translation Studies. / Ed. Toury G. 14:2. 2002

4. The Translation of Children's Literature : A Reader / Ed. By Gillian Lathey. – Multilingual Matters, 2006.

Науковий керівник - доц. Літвіняк О.В.

Андріана Тереховська

Львівський національний університет ім. І. Франка

АГЕНТНІСТЬ ПЕРЕКЛАДАЧА ЯК ЧИННИК ВІДТВОРЕННЯ ОБРАЗУ ПЕРСОНАЖІВ З ДИСОЦІАТИВНИМ РОЗЛАДОМ ІДЕНТИЧНОСТІ

Анотація. *Гуманістичні та антропоцентричні тенденції наразі посіли чинне місце як у перекладознавстві, так і в практиці художнього перекладу. Зокрема, широкого наукового відображення набули питання обумовленості вибору перекладача художнього твору в процесі відтворення картини світу автора. Особливий інтерес в цьому плані становлять випадки змалювання персонажів зі складною психічною структурою образу, такою, як множинна особистість. Такі випадки кидають виклик при виборі перекладацької стратегії, найбільш відповідної для відтворення структури образу персонажа. Соціологічний поворот у перекладознавстві дозволяє досліджувати роль агентності перекладача в цьому процесі, зокрема, крізь призму гендерної специфіки.*

Ключові слова. *соціологічний поворот, агентність перекладача, мовна особистість, художня картина світу, дисоціативний розлад ідентичності*

Andriana Terekhovska

Ivan Franko National University of Lviv

TRANSLATOR'S AGENCY IN SHAPING THE IMAGE OF CHARACTERS WITH DISSOCIATIVE IDENTITY DISORDER

Annotation. *Humanistic and anthropocentric tendencies have currently taken place both in translation studies and in the practice of artistic translation. In particular, the question of the conditionality of the choices of the translator of an artistic work in the process of rendering the author's picture of the world has gained wide scientific coverage. Of particular interest in this regard are the cases of portraying characters with a complex mental structure of the image, such as multiple personality. These cases pose a challenge for a translator in the choice of a translation strategy that is most appropriate for shaping the structure of a character's image. The sociological turn in translation studies allows us to investigate the translator's agency in this process, in particular, being gender-specific.*

Keywords. *sociological turn, translator's agency, language personality, artistic picture of the world, dissociative identity disorder (DID)*

The last decades of the 20th century in translation studies were marked with the tendency of creating various new links between different disciplines. Such increase of interdisciplinarity gave birth to the development of sociology in translation, as a result of which more and more attention started to be paid to the agency of translators, and also to the social factors that pervade and actually predetermine the acts of translation. In recent years, this sociological turn in translation studies has given space for a broader view of translation as not an automatized, but a social activity, and of translators as

individuals who are constantly shaped in the society. [5] Subsequently, A. Chesterman, following the ideas of J. S. Holmes, even suggests introducing a new branch – “Translator Studies”. [6]

Until today, translation scholars have linked sociological theories, e.g. the famous Bourdieu’s theory on habitus and field [4], or the theory of contexts [3] to translation studies, which helped them to construct theoretical and methodological base for looking at translation in the light of sociology. The empirical aspect of this linkage, however, is a comparatively new study and still has great potential for future practical research, since the object of such study equals to the number of translators in the world.

Nowadays, particular attention is being drawn to the feminist elements of written texts and, therefore, translation studies develop a new perspective to be looked at from. For instance, Simon studies feminist translation, for which she claims that “fidelity is to be directed toward neither the author nor the reader, but toward the writing project – a project in which both writer and translator participate”. [7] With this view, it becomes of particular interest to investigate translations performed by women and compare them to the ones done by men, tracing the peculiarities of the “female touch” in a certain text. Here, the point is not in the use of some specific stylistic devices or dominance of some expressive means over another; the idea is that such social factor as gender impacts the way in which translators see the characters and how they render the image of those fictional figures. It also amplifies the interest to realize that each translation is an original creation, and thus the choices in image shaping of the characters of any artistic work are defined by the environment in which the translator’s individuality was shaped.

These observations lead to the introduction of the term of “language personality”, which is regarded, first and foremost, in the fields of psycholinguistics. According to F. S. Batsevych [1, p. 212], it is “an individual who possesses a set of abilities and characteristics that determine the creation and perception of texts that are distinguished by the level of structural and linguistic complexity, and the depth and accuracy of the

reflection of reality". While this notion applies to the translator, a similar idea can also be used in the study of characters created by this translator. The language personality of a creator strongly affects the artistic picture of the world – a special author's vision of the surrounding world, realized on the pages of a certain artistic work. [2] It allows us to interpret the essence of human existence, hidden behind numerous images and characters of the imaginary world, which correlates with the existing one.

The reality is built upon a universal eternal dichotomy of good and evil, and one of the best reflections of this in an artistic work is the creation of such controversy in one character. That is, the presence of multiple personalities gives the opportunity for the author to "draw" the picture of the world in a very peculiar and unique way, in which each reader can notice his or her own preoccupations. From the translator's perspective, it is yet another challenge to render the complexity of the dissociative identity disorder (DID) in fiction characters; the successful, adequate translation in this case is the one where the translated personality's image possesses original properties initially laid down by the author. It is inevitable for the translator to adapt his or her idiolect to the assignment or, vice versa, adapt the task of image shaping to his or her style.

No matter what strategy is chosen, the specific idiolect of fiction character (or – in the given case – of each character's personality) is created, which, according to Shcherbak, "occupies a special place among the artistic means of creating characters and reflecting a particular ethnic culture". [8] Due to the fact that the language of a fiction character bears a range of data, it demands meticulous reproducing in a translated text.

Speech of DID characters is a heavily loaded stylistic phenomena through which both author and translator can express their own world image. While researching this peculiar topic, the translator's agency should be regarded as a key force that drives his or her choices and is explicitly or implicitly reflected in the translated piece. We believe that the focus on the personality's background and environmental socio-cultural factors

shaping this personality opens up opportunities for a more comprehensive analysis of the given translation, providing new insights on the nature of this activity.

List of references

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. К.: Вид. центр «Академія», 2009. 376 с.
2. Ліпісівіцька А. О. Художня картина світу: постанова проблеми на перетині методологічних площин. URL : http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/literature/article/view/3154
3. Мазур О. В. Дослідження творчої особистості перекладача у світлі теорії контекстів. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки.* 2011. № 6. Ч. 2 : "Філологічні науки. Мовознавство". С. 65−71.
4. Angelelli C. V. The Sociological Turn in Translation and Interpreting Studies. URL : https://www.academia.edu/38312993/Angelelli_Claudia_V_ed_The_Sociological_Turn_in_Translation_and_Interpreting_Studies_Amsterdam_Philadelphia_John_Benjamins_2014_140_p
5. Constructing a Sociology of Translation / Wolf M. and Fukari A. (eds). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins, 2007. 226 pp.
6. Lehka-Paul O., Whyatt B. Does personality matter in translation? interdisciplinary research into the translation process and product. Poznan Studies in Contemporary Linguistics. 2016. 52(2), pp. 317-349. DOI : https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/psicl-2016-0012/html
7. Mambrol N. Translation and Gender. URL : https://literariness.org/2018/01/13/translation-and-gender/
8. Shcherbak A. Yu. Idiolect of Fiction Character in Translation. Science and Education a New Dimension. 2015. Philology, III(14), Issue: 65, pp. 25-27. DOI :

https://seanewdim.com/wp-content/uploads/2021/03/Idiolect-of-Fiction-Character-in-Translation-A.-Yu.-Shcherbak.pdf

Науковий керівник

Кандидат філологічних наук

доцент

Олена Мазур

Academic Supervisor

Candidate of Philological Sciences

Associate Professor

Olena Mazur

Терешкевич Ярина

Львівський національний університет ім. Івана Франка

ВІДТВОРЕННЯ ГУМОРУ В ДУБЛЯЖІ: НА ОСНОВІ СЕРІАЛУ “ДРУЗІ”

Анотація. *Метою даної праці є аналіз багатогранної концепції гумору з міждисциплінарного боку, поєднуючи сфери дослідження гумору, аудіовізуального перекладу, семіотики перекладу та мультимодальності. Ми ретельно вивчатимемо складну взаємодію різних семіотичних компонентів у серіалі та їх роль у посиленні комедійного впливу. Крім того, ми розглянемо відтворення гумору в процесі дубляжу, а також оцінимо відтворення гумористичної суті оригіналу в перекладі.*

Ключові слова: *кінематограф, гумор, аудіовізуальний переклад (АВП), дубляж, мультимодальність, інтерсеміотичний переклад.*

Tereshkevych Yaryna

Ivan Franko National University of Lviv

REPRODUCTION OF HUMOUR IN DUBBING: A CASE STUDY OF THE 'FRIENDS' SERIES

Abstract. *This paper aims to examine the multifaceted concept of humor from an interdisciplinary perspective, bridging the realms of humor studies, audiovisual translation, translation semiotics and multimodality. The study will scrutinize the intricate interplay of divergent semiotic components within the series and their role in enhancing the comedic impact. Furthermore, we will examine humor transference within the process of dubbing, we will evaluate whether the original humorous essence is faithfully recreated in the target language.*

***Key words**: cinematography, humor studies, audiovisual translation (AVT), dubbing, multimodality, intersemiotic translation.*

Hitherto, the world of cinema has mesmerized myriad of audience across continents. Moreover, humor has long been perceived as a powerful tool of entertainment, fascinating audiences and overcoming cultural boundaries. However, the challenges of rendering sitcom humor in divergent languages through dubbing and subtitling is a complex and intriguing area of study.

Delving into the realm of "Friends", it is reasonable to submit that the show's witty writing, memorable catchphrases, and distinctive characters have made it a cultural touchstone, resonating with audiences around the world. This series provides a valuable case study for understanding how humor is rendered across languages and cultures.

Film industry presented novel challenges for translators, encompassing two of the synchronized elements — audio and video. Therefore, a new type of translation emerged — audiovisual translation. AVT is completely divergent from literary translation considering that it does not solely depend on text but also on visual components such as lip-synchrony as well as acts of performers, and facial expressions. [6, p.245]. Consequently, it causes certain constraints to overcome. There are two main modes of AVT: dubbing and subtitling.

Diaz-Cintas (2003) defines dubbing as follows: "Dubbing involves replacing the original soundtrack containing the actors' dialogue with a target language recording that reproduces the original message, ensuring that the target language sounds and the actors' lip movements are synchronized, in such a way that target viewers are led to believe that the actors on screen or actually speaking their language" [4, p.4].

While dealing with audiovisual translation, we shall take into consideration such concepts as multimodality and intersemiotic translation. Jacobson (1959) defines intersemiotic translation or transmutation as "an interpretation of verbal signs by means of nonverbal sign systems" [7, p.261]. What is more, Petrilli and Ponzio elaborated that the translator's role involves going beyond the verbal signs [10, p.20]. Filmmakers also emphasize the prevalence of the visual and nonverbal aspects. Therefore, Barnett argues that in cinema, "verbal logic will become secondary and articulated pictorial and musical logics become primary" [2, p.12]. Consequently, translators should thoroughly analyze all semiotic codes and their interaction, as well as interlingual examination of humor.

Another important notion to be discussed within the analysis is that of multimodality. Gunther Kress offers the following definition of a mode, "it is a socially shaped and culturally given resource for making meaning"[8, p.54]. Therefore, everything that contributes to the meaning is considered to be a mode. For instance, in series, music, gestures, intonation or color is a mode. For that reason, while rendering humor, translators should take into account all these modes on the grounds that they operate complementarily and amplify the comic impact.

A challenging element of examining humor is the fact that the univocal definition of this concept is absent. Humor is a captivating ingredient of all languages as it reveals cultural, social, political and other realities in an entertaining and subtle way [3]. Notwithstanding its presence in our everyday lives, it is still arduous to establish its exact definition. Thus, a plethora of researchers disagree on how to explain it [1, p.3].

Anything that can make people laugh or smile is considered to be humour. The Merriam-Webster Dictionary defines it as "something that is or is designed to be comical or amusing" [9], such as jokes, hilarious stories, satire, etc.

Debra and Raphaelson-West categorised jokes into the following categories: 1) linguistic jokes (namely puns), 2) cultural jokes (refer to a certain culture or can be

understood solely by people with a certain background), 3) universal jokes (they are universally understood) [11, p 130].

Cultural differences create difficulties for all types of translations, and for dubbing it can be more complicated to deal with variations in culture than in linguistic structure. Humor encompasses lexical errors, ambiguity as well as wordplay. What is more, due to the fact that it possesses more than one meaning in the SL, it poses a considerable challenge to render wordplay. Scholars have suggested numerous strategies to translate humor: Leppihalme (2011) presented nine ways of translating allusions, Katia Spankaki (2007 - seven strategies to translate pun, Mateo (1995) formulated thirteen tactics for translating irony.

Cultural jokes portray distinct customs, convictions and behaviors, which is the reason for the absence of exact equivalents in a lot of cases. However, such jokes are often rendered in a variety of ways by replacing with a similar joke in the TL, creating a novel joke inspired by the context or omitting the joke [11, p130].

In addition to that, wordplay is an integral part of language. Puns are tricky devices for a translator to render for the target audience. Katia Spankaki, for instance, offers the following strategies: 1) pun rendered as pun, 2) pun rendered as non-pun, 3) pun rendered with another rhetorical device, 4) pun is omitted, 5) ST pun copied as TT pun, without translation, 6) a compensatory pun is inserted, where there was no pun in the source language, probably making up for the lost ST pun, 7) editorial techniques (explanatory footnotes, forewords, endnotes, etc.) [12]

Let us examine a few striking examples of humour translation in "Friends":

Example 1

Rachel: Exactly. Unisex!

Joey: Maybe you need sex. I had sex a couple days ago.

Rachel: No, Joey. U-N-I-sex.

Joey: I ain't gonna say no to that [5, S5E13].

Рейчел: Звісно, це ж унісекс!

Джої: Для сексу? Я ітак його мало не щодня маю.

Рейчел: Ні, Джої, це У-Н-І-секс.

Джої: Ти що пропонуєшся мені?

The original joke involved wordplay between "sex" and "unisex". In the given context of the conversation between characters, the comical effect arises from the confusion between the above-mentioned words. Therefore, the primary approach that was used in this translation was a linguistic approach where the play on words is preserved.

Example 2

Joey: This guy says “hello”, I want to kill myself [5, S1E1].

Джої: Коли він каже: "Привіт" — мені хочеться повіситись.

In the second example we observe universal humor that was elaborated on the idea of an overly exaggerated reaction to a greeting. From the context we can tell that Ross was upset because of the divorce while saying "Hi". The Ukrainian version maintains the core humor of the SL joke while adapting it culturally as well as linguistically. While the translator managed to capture the crux of the joke, it is worth mentioning that here we can observe a successful application of multimodal approach. In order to convey the meaning, various multimodal cues such as tone, delivery, and facial expression were taken into account.

Example 3

Rachel: I realized how much Barry looks like Mr Potato Head [5, S1E1].

Рейчел: До мене дійшло, що Баррі схожий на ідіота.

The joke in this case involves the compassion of Rachel's fiancé to Mr. Potato Head and is based on a cultural reference that is definitely not universally understood. Therefore, the translation was adjusted to fit the Ukrainian cultural context and at the same time conveying the fundamental nature of comparison. Thus, we may observe that the translator used a cultural adaptation approach here.

To sum up everything that has been stated so far, the paper has explored audiovisual translation of humor in the sitcom "Friends." Through an analysis of cultural nuances of humor, translation strategies, and multimodal approach, we've uncovered the challenges of making audiences laugh across cultures. As cinematography keeps bringing together global audiences, the study of humor translation stays a pivotal area of research, revealing the power of humor to transcend boundaries. This paper serves as an important resource for linguists, translators, and all those interested in the art of humor in audiovisual translation.

References:

1. Attardo, S. (1994). Linguistic Theories of Humor. Berlin: De Gruyter.

2. Barnett, Daniel. (2017 [2008]). Movement as Meaning in Experimental Cinema. The Musical Poetry of Motion Pictures Revisited. London and New York: Bloomsbury Academic.

3. Bucaria, C. (2008). Lodz Papers in Pragmatics, 4(2), 215-240.

4. Cintas, J. D. (2009). New Trends in Audiovisual Translation. Bristol: Multilingual Matters.

5. Crane, D. & Kauffman, M. (Producers). (1994-2004). Friends [TV series]. Bright/Kauffman/Crane Productions; Warner Bros.

6. Gottlieb, H. (1998). Subtitling. In M. Baker (Ed.), Routledge Encyclopedia of Translation Studies (pp. 11). London and New York: Routledge.

7. Jakobson, Roman. (1959). On Linguistic Aspects of Translation. In R. A. Brower (Ed.), On Translation (pp. 232-239). Cambridge, MA: Harvard University Press.

8. Kress, Gunther. (2009). What is Mode? In C. Jewitt (Ed.), The Routledge Handbook of Multimodal Analysis (pp. 54-66). London and New York: Routledge.

9. Merriam-Webster. (n.d.). Humor. Available on https://www.merriam-webster.com/dictionary/humor (last accessed: 31.08.2023)

10. Petrilli, Susan, & Ponzio, Augusto. (2012). Iconicity, Otherness and Translation. Chinese Semiotic Studies, 7(1), 11-26.

11. Raphaelson-West, D. S. (1989). On the Feasibility and Strategies of Translating Humor. Meta: Translators' Journal, 34, 128-141.

12. Spankaki, Katia. (2007). Translating Humor for Subtitling. Translation Journal. Available on https://translationjournal.net/journal/40humor.htm (last accessed: 31.08.2023).

Supervisor: O. V. Dzera

Turyn Roman

Ivan Franko National University of Lviv

CHALLENGES OF TRANSLATING FOOTBALL SLANG. ANALYSIS OF FOOTBALL IDIOMS, EXPRESSIONS, AND THEIR EQUIVALENTS IN THE UKRAINIAN LANGUAGE

Annotation: *The fascinating subject of translating football slang is explored in this master's thesis, with a focus on analyzing football idioms and expressions and formulating Ukrainian counterparts for them. Football is a widespread cultural phenomenon with a strong language tradition rich in idioms and metaphors. The main focus of this study is the difficulties involved in translating this particular language. The dynamic interaction between language adaptation and the footballing environment is revealed as this thesis travels through the linguistic, cultural, and practical components of football slang translation.*

Keywords: football slang, translation, idioms, expressions, empirical sources, Ukrainian counterparts.

This thesis' main goal is to define football slang, which is distinguished by its wide use of idiomatic terms and metaphorical language. We want to illuminate the complexities of this unique mode of communication by studying its linguistic nuances.

This study acknowledges the crucial importance idioms and expressions play in influencing sports discourse, particularly in the context of football commentary. To keep the target language's authenticity and liveliness, accurate translation is crucial. To accurately convey the spirit of football slang, a variety of translation methodologies, such as literal translation, paraphrase, and creative adaptation, must be researched and used sparingly.

We'll carefully evaluate a number of case studies that were taken from empirical sources such as books, press conferences, articles/news, advertising, and commentary on football games. The difficulties encountered by translators and the effective solutions used in the translation of football slang will be clarified by these real-world examples.

Soccer-related translation can be organized into different areas to examine the standards and processes for content interpretation as well as the methods for clearly communicating information. The mode, which denotes the translation strategy, and the modality, which denotes the translation environment, are both included in these fundamental classification models for soccer translation. Soccer translation is a dynamic, two-way process that makes it easier for different groups, including soccer teams and their supporters, to communicate. There are many other ways that this communication takes place, including written and spoken forms.

Sports translators must have a thorough awareness of industry-specific jargon. Sports interpreters, in particular, need to be strong problem-solvers because they may run into unforeseen difficulties while working. On the contrary, the universality of sports encourages linguistic similarity among many tongues, which results in the adoption of loan words and borrowed terminology in the sports vocabulary of the target culture.

In conclusion, this master's thesis explores the fascinating subject of translating football slang, concentrating on the comparison of football idioms and expressions with their Ukrainian equivalents. Additionally, the thesis looks into various translation approaches and gains knowledge from actual case studies, thereby advancing the subject of sports translation.

References:

1. *Uyanik, G. B. (2017). Translation and Interpreting in Sports Contexts. Translating and Interpreting Specific Fields: Current Practices in Turkey.* *https://www.academia.edu/50762400/Translation_and_Interpreting_in_Sports_Contexts*
2. *Ozioma Siddharta Omedobi Anyawuike (2023). Sports Translation and Interpreting: Football as a Case Study.*

https://www.researchgate.net/publication/370924845_Sports_Translation_and_Interpreting_Football_as_a_Case_Study
3. *Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2001. – 471 с.*
4. *О. Б. Боднар. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ, 2012*
https://core.ac.uk/download/pdf/268531377.pdf

Науковий керівник – Коцюба З. Г.

Oleksandra Fodosh
Ivan Franko National University of Lviv

THE CULTURAL BACKGROUND OF THE NOVEL IDES OF MARCH BY THORNTON WILDER AND ITS RENDERING INTO UKRAINIAN BY N. VASCHYSHYN

The paper aims to study the cultural identity of Classical antiquity as reflected in the novel under research. The author, Thornton Wilder, managed to efficiently blend the ancient motives into his creative work. What is more, Classical antiquity can be considered as one of the major constitutive elements of American modernism of the 20th century. Hence, the main aim of the research is to create a new upsurge of interest as well as provide an extensive analysis of the cultural background reflected in the novel The Ides of March. Additionally, the paper aims to study the problem of translating

realia and cover the research of this topic, completed after the seminal book by R. Zorivchak.

Key words: Greco-Roman culture; American modern literature; The Ides of March; cultural background; realia; peculiarities of translating cultural background.

The Greco-Roman culture contributed to various areas such as language and literature, philosophy and ethics, governance and law, as well as arts, architecture, and engineering. The legacy of this culture is visible in how we communicate, think, govern, create, and build. Moreover, it had a huge impact on the American modern literature.

Modernist writers rebelled against traditional literary conventions, embracing experimentation, fragmentation, and questioning societal norms. They rejected conventional narrative structures, using techniques like stream of consciousness and intertextual references to capture the fragmented nature of reality. One of such prominent authors of that time was the award-winning Thornton Wilder.

In his creative work, Wilder primarily focused on the universal truths in human nature and explored such topics as human connection and the meaning of life. The author's distinctive style involves using experimental techniques – meta-theatricality and non-linear narrative.

The novel under research, *The Ides of March*, is a magnificent example of Wilder’s experimental style. The author explores the themes of politics, power, and friendship, as well as the tension between personal desires and public duties. Through its intricate characters and engaging plot, the novel provides readers with a deep exploration of the human experience and the lasting impact of political decisions.

In fact, the characters in *The Ides of March* describe the events around them, explaining them in a way that might be primitive for a contemporary person, yet advanced for a person who lived during ancient times. But at the same time, one may conclude that whatever era one is living in, there is one universal thing – the desire to be heard, seen and understood.

What is more, the author incorporated symbolism into the book, which enriched the narrative, encouraging readers to ponder the story's broader significance [1].

The translation of this outstanding piece was completed by Nazar Vaschyshyn who skillfully rendered the cultural background of the novel. It is crucial as the cultural component shapes the perspectives and experiences of writers and characters, preserves and revitalises the national heritage, and gives a chance to assert the identity [2].

One means of encapsulating cultural identity is realia. As a matter of fact, realia are a daunting challenge for translators, and hence, over decades, they have been studied by many prominent scholars. It is worth considering that the theoretical aspect of structural and connotative realia in the English-Ukrainian binary opposition was profoundly developed by R. Zorivchak. In fact, she was one of the most comprehensive scholars to view the issue of realia from the perspective of English-Ukrainian binary opposition [3].

The method of translating realia is chosen based on the type of text, the significance of realia in context, the type of realia, the degree of acceptance of unusual collocations and exotic expressions in the Target Language and the metatext model reader.

References:

1. *Wilder T. The Ides of March. S.l.: Buccaneer Books, 2003. 246 p.*
2. *Вайлдер Т. Березневі іди / пер. з англ. Н. Ващишин. Львів: Апріорі, 2020. 248 с.*
3. *Зорівчак Р. П. Реалія і переклад: На матеріалі англомовних перекладів української прози. Львів:Вища школа. Вид-во при Львів. ун-ту, 1989. 216 с.*

Scholarly Supervisor: Shmiher T. V.

Леся Чебан

Львівський національний університет імені І. Франка

ВІДТВОРЕННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ОПОВІДАЧА У ПЕРЕКЛАДІ ФРАГМЕНТА РОМАНУ Д. МІТЧЕЛЛА “ХМАРНИЙ АТЛАС”: ІНТРОСПЕКТИВНИЙ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ ПІДХІД

Анотація. *Роман англійського письменника Девіда Мітчелла “Хмарний атлас”, вперше виданий у 2004 році, має унікальну структуру з 6 сюжетних ліній, які чергуються між собою. Дія кожної сюжетної лінії відбувається в іншу історичну епоху, а оповідь у ній ведеться від імені іншого персонажа з його власним набором мовних характеристик. Робота розглядає першу спробу перекласти цей складний твір для українського читача, намагаючись визначити специфічні лексичні, синтаксичні та культурні маркери окремого оповідача, а також оптимальні стратегії перенесення їх у новий контекст.*

Ключові слова. *literary translation, English-Ukrainian translation, language personality, idiolect, narration, narrator, David Mitchell, Cloud Atlas*

Lesia Cheban

Ivan Franko National University of Lviv

RECREATING THE LANGUAGE PERSONALITY OF THE NARRATOR IN THE TRANSLATION OF A FRAGMENT OF THE NOVEL “CLOUD ATLAS” BY DAVID MITCHELL: INTROSPECTIVE TRANSLATOR’S APPROACH

Annotation. The novel “Cloud Atlas” by an English author David Mitchell, first published in 2004, has a unique structure of 6 alternating plotlines. Each plotline is set

in a different historical era and narrated by a different character with their own set of linguistic characteristics. The thesis examines the first attempt to translate this complex work for Ukrainian reader, trying to determine the distinct lexical, syntactic and cultural markers of a specific narrator as well as the optimal strategies to transfer them to a new context.

Keywords. *literary translation, English-Ukrainian translation, language personality, idiolect, narration, narrator, David Mitchell, Cloud Atlas*

The novel “Cloud Atlas” was originally published in 2004 by an English writer David Mitchell. The work received critical praise as well as achieved success among the readers, becoming a New York Times bestseller. In 2012 the “Cloud Atlas” novel was adapted for screen as a film of the same name. However, as of 2023, the work has not yet been translated into Ukrainian.

The most distinct feature of “Cloud Atlas” is its narrative structure of 6 alternating plotlines set in different historical eras and settings. Their combined scope stretches from the 1800s to the far post-apocalyptic future. Each plotline is narrated in first person by one of the main characters. As the result of this, parts of the novel differ greatly in their style and even sub-genre (including diary entries, letters and an interview). [1

The first part of the thesis explores the theoretical concept of language personality as a combination of different aspects of individualized language usage, the manifestation of language personality in literature and its relevance for translation studies. [3]

The second part analyzes the techniques D. Mitchell used to construct distinct language personalities within his novel and presents strategies for translating them into Ukrainian. The practical part of the thesis centers on producing a sample translation from the “Cloud Atlas” and examines the creative process of adapting the source material for a new audience in a different cultural context.

The fragment chosen for translation is set in the 2000s Britain and narrated by an elderly publisher Timothy Cavendish. The narrator presents as a highly educated and well-read person and his narration style is characterized by long complex syntactic structure and frequent use of literary devices such as metaphor's and comparisons. Humor and irony are also strongly characteristic of his narration and preserving the comical effect is crucial for a successful translation. [4]

Given the narrator also functions as a character within the story one of the key challenges for translating the fragment lies in his dialogues with other characters. The goal of the translation is to recreate the contrast between different speakers with their distinct mannerisms and backgrounds reflected in their use of language. [2]

This study highlights the importance of language personality as a crucial literary characteristic to be preserved in translation. It also sets the first building block for a potential complete translation of "Cloud Atlas" in the future.

List of sources

1. Mitchell D. Cloud Atlas. Random House Trade Paperbacks, 2004

2. Nanyak Yu. Cognitive and pragmatic levels of the belles-lettres speech personality: problems and opportunities in translation (as based on the images of characters from the tragedy «Faust» by J. W. Goethe and its Ukrainian and Anglophone translations). Authenticity and Imitation in Translation and Culture conference abstracts (Warsaw, 7-9 May 2015).

3. Єрьоменко С. В. Напрями досліджень мовної особистості у сучасній лінгвістиці. Записки з романо-германської філології. 2014. Вип. 2. С. 33-37.

4. Семенюк О. А. Мова епохи та мовна особистість у сатирикогумористичному тексті: Дис. д-ра наук: 10.02.01. 2002.

Чижук Ніна

Львівський національний університет ім. Івана Франка

ПЕРЕХРЕСНІ СТЕЖКИ УКРАЇНСЬКОГО ТА АНГЛІЙСЬКОГО ІМПРЕСІОНІЗМУ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ “ФАТА МОРГАНА” ТА «СЕРДЦЕ ПІТЬМИ»)

Анотація: Робота має на меті проаналізувати відмінності та спільні риси українських та англійських письменників доби імпресіонізму, зокрема, на матеріалі творів Михайла Коцюбинського та Джозефа Конрада. Це дозволяє частково заглибитися в царину імпресіонізму обох культур, показати особливості та характерні риси авторів, які творили у цей період, дослідити його розвиток та вплив на англійську та українську літературу.

Ключові слова: *Література імпресіонізму, українська культура, англійська культура, індустріалізація, урбанізація, символізм*

Chyzhuk Nina

Ivan Franko National University of Lviv

CROSSROADS OF UKRAINIAN AND ENGLISH IMPRESSIONISM (A CASE STUDY OF MYKHAILO KOTSIUBYNSKYI AND JOSEPH CONRAD)

Annotation :The purpose of the work is to analyze the differences and common features of Ukrainian and English writers of the Impressionism era, in particular, on the basis of the works by Mykhailo Kotsiubynskyi and Joseph Conrad. This allows us to partially delve into the realm of impressionism of both cultures, thus showing the peculiarities and characteristic features of the authors who were writing during this period, explore its development, and the influence on English and Ukrainian literature.

Key words: *Impressionism literature, Ukrainian culture, English culture, industrialization, urbanization, symbolism*

First of all, the analysis provides valuable insights into how Impressionism contribute to the overall impressionistic aesthetic of English and Ukrainian literature during this period.

By emphasizing the subjective experience of the world, Impressionist writers challenged traditional notions of objective reality. This emphasis on subjective experience and individual perception continues to influence our society, particularly in fields such as psychology, neuroscience, and arts. [5]

Impressionist literature flourished in Ukraine during a period of intense social and political turmoil. On the other hand, in English literature, Impressionism emerged during a time of rapid industrialization. It influences a lot of characteristics of the literature period at that time, inclusive of themes and subject, writing, and literary reception.

Then, the Impressionism literature of both countries also share a few common characteristics such as focus on personal experiences, use of vivid sensory imagery, emphasis on sensory perception, and psychology and emotion.

By providing a general overview of Impressionism in these countries, it is possible to offer valuable insights into the historical, artistic and literary aspects of its two bright representatives, Mykhailo Kotsiubynskyi and Joseph Conrad on the basis of their novels “Fata Morgana” and “Heart of Darkness” correspondingly.

References

1. Конрад Джозеф. Серце пітьми. – Київ : Знання, 2015. – 174 с.
2. Коцюбинський М.М. Фата Моргана. – Дніпро, 1977. – 135 с.
3. Conrad, Joseph. Heart of darkness. – R. Hampson & O. Knowles, Eds.: Penguin Classics., 2007. – 192 p.
4. Kotsubinsky, M. Fata morgana. – Praha : Svoboda, 1949. – 187 p.
5. LittleArt Club. Impressionism in literature: Exploring the fascinating world of impressionism. URL: https://littleart.club/impressionism-in-literature/

Науковий керівник:

Молчко О.О.

Карина Швець

Львівський національний університет імені Івана Франка

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ У СУЧАСНИХ АНГЛІЙСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ МЕДІА

Мова є одним із найважливіших інструментів ведення війни. Війна між Росією та Україною широко обговорюється у світовому медійному просторі. В умовах війни ЗМІ стають окремим інформаційним фронтом, де вербалізація агресії використовується, як зброя проти ворога. Метою цього дослідження є визначення поняття Теорії військового перекладу, вивчення різних підходів та роль концептуальних метафор у вербалізації російської агресії в сучасних англійських та українських медіа.

Ключові слова: *теорія військового перекладу, концептуальні метафори, вербалізація агресії.*

Karyna Shvets
Ivan Franko National University of Lviv

VERBALIZATION OF RUSSIAN AGGRESSION IN THE PRESENT DAY ENGLISH AND UKRAINIAN NEWS

Language is one of the most important tools of warfare. The war between Russia and Ukraine is widely discussed in the global media space. In times of war, the media become a separate information front where the verbalization of aggression is used as a weapon against the enemy. The purpose of this research is to define the concept of the Theory of Military Translation, to study different approaches and the role of conceptual metaphors in the verbalization of Russian aggression in contemporary English and Ukrainian media.

Keywords: Theory of military translation, conceptual metaphors, verbalization of aggression.

Qualified interpreters are highly valued in times of war, as they are a part of the military mechanism and are cultural mediators who work with both military and civilians [3, p. 5].

Interpreters and translators use different kind of units such as concepts, terms, definitions to define their zone of responsibility. The military translation theory shows us not only main problems and missions, but it also defines subject and object of the translation. These are intercultural, linguo-geographical, linguo-terminological and linguo-pedagogical functions of the linguistic support for forces [1, p. 22].

Taking into account linguistic support for forces we must acknowledge that an interpreter is a main figure, who works with military people and civilians as well. People tend to perceive abstract concepts by linking them to physical objects or associate them with other familiar concept. Military translators and interpreters use cognitive metaphors to shape the information and provide the audience with a certain opinion on

the conflict. Cognitive metaphors have a diversity of concepts and can be studied through different approaches [4].

Structural metaphor takes an item with rich structure in bodily experience as the source domain for understanding something else. Oriental metaphors are also cognitive metaphors used by military translators and interpreters which provide meanings of the concepts by using linguistic units that indicate direction [2, p. 5]

The usage of cognitive metaphors allows a military interpreter to verbalize Russian aggression and form a specific opinion on the war conflict.

Moreover, an interpreter uses ontological metaphors to verbalize different concepts by linking them to their own experience in order to make these concepts understandable for the audience. When speaking about personal experience, translators also use the method of personification and metonymy [2, p. 32]. While personification is a stylistic device to provide human characteristics to an object, while metonymy is a figure of speech when one concept is used in the meaning of another closely related concept.

Using cognitive metaphors in present day news military interpreters tend to create a common point of view on the Russia-Ukraine war and to show the world that Russia is an aggressor in this conflict, while Ukraine is a heroic country that suffers, but still tends to protect its borders.

This research will give us an opportunity to discover the diversity of approach of verbalization of Russian aggression on the basis of the present day English and Ukrainian news. We will take a look at the usage of cognitive metaphors in the news and study the military translation theory.

References:

1. *Balabin, Viktor. Theoretical foundation of military translation in Ukraine. Science and Education a New Dimension. Philology, VI(51), 2018, p. 22.*
2. *Lakoff, George, and Mark Johnsen. Metaphors we live by. The University of Chicago Press, 2003, p. 1-191.*

3. *Laugusen, Amanda, and Richard Gehrmann. Communication, Interpreting and Language in Wartime: Historical and contemporary perspectives. Palgrave Macmillan, 2020, p.5.*
4. *Petiy, Natalia. Conceptual Metaphors verbalizing war in Ukraine in media discourse. Věda a perspektivy, 10.52058/2695-1592-2023-2(21)-203-214, 2023.*

Academic advisor – Oksana Dzera

Nataliia Shevchenko
Ivan Franko National University of Lviv

Nataliia Shevchenko

Ivan Franko National University of Lviv

THE PROBLEM OF PRESERVING NATIONAL COLORING IN TRANSLATION

The relevance of the work lies in the study of the translation process of nationally colored words, which form a very large class of vocabulary and are often used, the ability to choose equivalents without losing form and content and also in research the fact that the translator is faced with the problem of translating realias very often. In translatology, metaphors were reflected on with respect to translatability or what was lost in translating them, their originality, cultural background or TL language richness. [1, p. 7]. The translation of realias is an important and complex problem in the transmission of national colors and cultural features that translators faced at the beginning of the training of translation theory as a scientific discipline [3].

As comparative philology and colonialism are by now both areas of human endeavour which may be regarded as exhausted, the three newer flashes of translational revelation have given rise instead to a worthy impulse to look more closely at the process and effect of translation itself. [2, p. 80]

The translator's task is to strike a balance between two tendencies and make his text both recognizable as belonging to source language culture and native like for fluent perception of the target language reader. The relevance of equivalence largely depends on the style, genre. Different genres are often designed for different categories of recipients. The existence of realias is linked to the uniqueness of the linguistic images of the world of different nations. Cultural capital can be loosely defined as that which is necessary for an individual to be seen to belong to the 'right circles' in society. The importance of the textual grid in the study and production of translations is equally, or perhaps even more significant. [4, p. 19] The two most important shifts in theoretical developments in Translation Culture and Translation theory over the past two decades have been the shift from source-oriented theories to target-text-oriented theories and the shift to include cultural factors as well as linguistic elements in the translation training models. Those advocating functionalist approaches have been pioneers in both areas. [5, p. 15] A word can exist in all or most languages, but not equivalent - only in a given language pair.

References

1. Bojović B. Strategies of Metaphor Translation / Brankica Bojović., 2014. – (2; 2).

2. Trivedi H. Translating culture vs. cultural translation / H. Trivedi, P. C. Kar // In Translation – Reflections, Refractions, Transformations / P. St-Pierre and Prafulla C. Kar, 2007. – С. 277–287.

3. Venuti L. The Scandals of Translation / Lawrence Venuti., 1998. – 218 с.

4. Littau K. A Companion to Translation Studies / K. Littau, P. Kuhiwczak., 2007. – 181 с.

5. Tosi A. Crossing Barriers & Bridging Cultures / Arturo Tosi., 2002. – 151 с.

Науковий керівник: проф. Оксана Дзера

Шевчук Анастасія

Львівський національний університет імені Івана Франка

ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ ОБРАЗ, ОБРАЗНІСТЬ ТА СЛОВЕСНИЙ ОБРАЗ У ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

Анотація. *У праці запропоновано визначення терміну «образність» на основі теорій різних вчених. Досліджено поняття образність та її похідних: образ та словесний образ. Висвітлено характеристики, які відрізняють поняття образ та словесний образ, а також з'ясовано чому відтворення образності необхідно при перекладі художніх творів.*

Ключові слова*. Образ, образність, словесний образ, переклад*

Shevchuk Anastasia

Ivan Franko National University of Lviv

DEFINITION OF THE TERMS IMAGERY, ARTISTIC IMAGE AND VERBAL IMAGE IN TRANSLATION STUDIES

Annotation. *In this paper, a definition of the term "imagery" was proposed based on the theories of various scholars. The concept of imagery and its derivatives: image and verbal image is investigated. The characteristics of the concepts of image and verbal image are highlighted, and the reason, why the reproduction of imagery is necessary when translating works of art was investigated.*

Key words. *Imagery, verbal images, artistic image, translation.*

Any artistic text differs from other types of texts in a great variety of ways: in artistic ones, we may find characters' inner thoughts and emotions, descriptions of their lives and stories that immerse us into another universe. Hence, imagery stands out as one of the greatest features of any belle-letters work. Images are created in such a way that we cannot find out the author's intention, or even the intention of the text itself [3].

The issue of understanding and defining the imagery, images and verbal images has been the object of research for many scholars for decades, partially because of the complexity of these notions [1, p.12]. However, this problem is still relevant, since the literary text reflects not only the conception of the world and poetic vision of the reality, but also the language and the style of the speaker.

According to the Literary Encyclopedic Dictionary imagery is the aesthetic category characterizing a specific method of cognizing and transforming the extra-lingual reality, which is an intrinsic feature only of art. Some other scholars consider imagery as a special form of social consciousness, the main means of artistic generalization of the reality we live in.

Additionally, a Ukrainian scholar V. Kuharenko defines image as a representation of general through a single, abstract through specific, distracted through the sensory-visual or tangible. She considers that both scientists and artists look at the identical facts of

reality [3, p.43]. Hence, bearing that in mind we should differentiate between the following terms: “verbal image” and “artistic image”.

In compliance with R. Zorivchak verbal images consist of two layers from the point of functionally communicative language approach. On the one hand, it has a cognitive value as a sign that transfers a certain idea and plays a role in the perception of extra-lingual reality by means of reflecting existing ethnocultural relations. On the other hand, it is a way of expression of the author’s subjective evaluation of reality in a communicative act. Furthermore, implemented verbal image creates unusual contextual word combinations which widen the semantic frame of words; as well as it has cognitive and expressive load [2, p.219].

Additionally, referring to C. Bally’s work, we can classify verbal images into idiomatic (whose meaning is different from the meaning of each word from the expression) and non-idiomatic. They all can be further grouped into fresh so-called author’s, weakened and dead images.

O. Potebnya considers that verbal images underline the basis of every artistic text and give it more figurativeness and attractiveness to the reader [4, p. 74].

In contrast, there is also an artistic image. It comes as the result of an interplay of different meanings: specific objects are connected with abstract notions. Specific ones can be easily understood by people, while abstract, created in human mind, may be represented by a specific one and as a result we get an artistic image. In consequence, scholars perceive the artistic image as a notion, which is not as a rule generalized and typified representation of an individual. In the literary texts, it could be reproduced through the description of self-dependent, specific notions and phenomena in order to create a collective image of the whole epoch, the image of society, the image of nature. Consequently, the notion of “artistic image” is much broader than “verbal image”, however – verbal image is a material representation of artistic one.

Finally, it may be concluded that imagery is a complex notion, it adds to the total meaning of the artistic text and it is an indispensable part of belle letters literature and overall a vital tool for a human to express their perception of life. Imagery plays a

fundamental role in a language since with its help an author can produce a desirable effect on a reader. Only the consciousness of the reader can organize the sensual contemplation of the world. During this, a person faces not the world as it is, but the image of it. In such a way, image is the endpoint of an object's perception. Newly created imagery adds to the total meaning of an artistic text and enriches ones understanding of the literary work and its aesthetic effect.

Список літератури:

1. *Жуковська В. В. Основи теорії та практики стилістики англійської мови: навч. посіб./ ЖДУ ім. І.Франка. Житомир: 2010. 240 с.*
2. *Зорівчак Р. П. Семантична структура словесного образу: до методології перекладознавчого аналізу."Іноземна філологія". 1999. № 11. С. 218–224.*
3. *Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту: навч. посіб. Вінниця: Нова Книга, 2004. 261с.*
4. *Потебня О. Естетика і поетика слова / упоряд.: І. В. Іваньо, А. І. Колодна. Київ: Мистецтво, 1985. 302 с.*

Scholar supervisor:

Kotsiuba Zoriana Hryhorivna

Solomiia Yunko

Ivan Franko National University of Lviv

TENDENCIES OF TRANSLATING MEDICAL TERMINOLOGY IN CINEMA. COMPARATIVE SOCIO-POLITICAL ANALYSIS

Language of medical sphere is quite diverse and in the rendering process we might be encountered with medical simple terms, medical phrases, abbreviations, eponyms, etc. which might be difficult to render at times, due to different methods of translation. The paper is dedicated to a concept of medical translation, investigation of terms, and their types, in particular, medical terminological system and characteristics of Ukrainian and English term units in cinema and an indication of methods of translation.

Keywords: medical terminology, tendencies in translation, TV show analysis, accuracy of terminology reproduction, translation, peculiarities of terminology.

One of the fields of translation which requires thorough analysis is the medical terminology system. The field of medical translation in the TV shows is yet to be analyzed and examined properly, so this paper may have practical implications not only for those interested in studying medicine as a science but it is of particular interest from the point of view of translation studies since it suggests possible ways of reproduction of medical terminology, its classifications, and peculiarities.

` The style of the series is rather informal and engaging. The dialogues and narration of the shows are full of medical terminology, which recreates the medical atmosphere of the hospital as close as it is possible. The paper will deal with translation in cinema to discover whether the rendering of TV shows is faithful and completely transfers the sense of the original message of medical terminology and its original meaning. Over the years, the field of translation studies has developed and linguists are trying to more accurately convey the meaning of different cinema pieces. That is why it is important to see if there is currently a noticeable difference in the translation of various medical TV shows through the years.

The topicality of the paper is that the translation of medical terminology in the cinema industry has not yet been sufficiently researched and described, and the development of translation is a constant process, so the analysis of TV shows of different years will provide us with a bigger picture for analysis.

The overall aim of the research is to evaluate the level of accuracy of the reproduced terminology in the target language. The object of translation is the medical lexicon of medical TV series and its Ukrainian translations. The subject of research is the methods and ways of rendering medical terminology.

The aim of the study defines the following objectives:

- To describe the notion of a medical term and provide the ways to structure it;
- To systematize and evaluate the methods and ways of translating medical terminology;
- To analyze the difficulties in reproducing the concepts in the field of medical terminology.
- To outline the losses that occur during the reproduction of the medical terminology in the translations.
- To evaluate the role of the translators and the level of the successfulness of their works.

The methodology of this paper covers the following methods of research: contrastive analysis, componential analysis, structural and semantic analysis, and method of dictionary definitions. The theoretical value of the paper is an attempt to view the problems of medical surgery terminology and its categories based on the works by V.I. Karaban, A. Dyakov, Yu. D. Makarenko, N. Stakhovska, and others. The practical value of this research is the possibility to use the material selected during the classes of medical translation. These results can facilitate the further understanding of medical terminology and its ways of rendering.

List of references:

1. *Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. Основи термінотворення: Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. – К., 2000. – 218 с.*

2. *Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 564 с.*
3. *Макаренко Ю. Г., Ткаченко І В.. – До проблеми перекладу медичних термінів в науковому англомовному медичному тексті. – Київ. – с. 268-270*
4. *Стаховська Н. Термін як елемент системи мовного вираження спеціальних понять // Українська термінологія і сучасність: Зб. наук. пр. / Відп. ред. Л. О. Симоненко. – К., 2001. – Вип. IV. – С. 277-280.*
5. *Терлецька І. М. Особливості сучасної медичної термінології / І. М. Терлецька, М. О. Кобильченко, Н. С. Шекера // Особливості сучасної медичної термінології. – 2012. – Вип. 10. – С. 291-298. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sdzif_2012_10_52.*

Supervisor – Iryna Odrekhivska

Ярош Анастасія
Львівський національний університет ім. Івана Франка

THE PECULIARITIES OF LOCALIZING EDUCATIONAL WEBSITES

Анотація: Локалізація освітніх веб-сайтів вимагає ретельного врахування багатьох факторів для забезпечення ефективної комунікації та взаємодії з цільовою аудиторією.

У цьому дослідженні розглядаються унікальні аспекти локалізації освітніх веб-сайтів, зокрема виклики, переваги та найкращі практики створення багатомовних освітніх веб-сайтів, які є цікавими, інформативними та з урахуванням до культурних особливостей.

Ключові слова: локалізація, середовище електронного навчання, студентська аудиторія, освітні веб-сайти, труднощі локалізації

Anastasia Yarosh

Ivan Franko National University of Lviv

Annotation: As the world becomes more interconnected, the need for multilingual websites has become increasingly important, particularly in the field of education. Localizing educational websites requires careful consideration of multiple factors to ensure effective communication and engagement with the target audience.

This study explores the unique aspects of localizing educational websites, including the challenges, benefits, and best practices for creating multilingual educational websites that are engaging, informative, and culturally sensitive. It delves into these particular challenges and emphasize the importance of creating culturally sensitive and effective localized educational websites.

Keywords: localization, e-learning environment, students' audienceship, educational websites, challenges of localization

Abstract: Localization is the process of adapting a website to a specific linguistic and cultural context, going beyond the mere translation to adapt the source language and other site elements to appeal to the customer’s cultural preferences in their own language.

Localization allows the adaptation of educational materials and resources to meet the specific needs and preferences of different cultures and languages. By localizing educational content, it becomes more accessible and relatable to learners, leading to

better engagement and understanding. This is particularly crucial in a globalized world where education is increasingly diverse and multicultural.

Unlike translation, localization focuses on cultural aspects and particularities, such as a specific country's jargon, its different currency and time zone, its customs and national holidays, its political system, etc. When it comes to product and services selling, localization helps consumers to understand the products better, catering to their specific lifestyle, language and culture needs.

Website localization process involves three levels of adaptation: translation, localization, and internationalization.

- Translation focuses on converting text from one language to another, including web pages, images, and multimedia elements, to cater to the target audience's language.
- Localization goes beyond translation by adapting the website's content to the local culture of the target audience. This involves using culturally appropriate images, symbols, colors, and other visual elements that resonate with the local community.
- Internationalization is the process of designing a website in a manner that facilitates easy adaptation to multiple languages and cultures. This involves utilizing encoding standards, creating modular designs, and avoiding language-specific programming. It includes things like using Unicode for character encoding, supporting right-to-left languages, and designing a flexible layout that can accommodate different text lengths.

The process of localizing educational websites is difficult and requires overcoming many obstacles in order to connect with the target audience. The main difficulties in localizing educational websites are examined in this study, with a focus on the necessity of precise translation, qualified translators, cultural adaptation, website upkeep, technical considerations, and awareness of the target market.

Successful localization not only expands the reach of educational institutions but also promotes inclusive education and cultural understanding. The development of localized

websites that effectively deliver educational content and support the growth and development of learners around the world requires careful planning, collaboration, and a deep understanding of the target audience in order to successfully address these challenges.

REFERENCES

1. Charalampidou, Parthena. 2007. Website Localization.
2. Jiménez Crespo, Miguel A. 2013. Translation and Web Localization.
3. Jiménez Crespo, Miguel A. 2018. "Localisation Research in Translation Studies: Expanding the limits or blurring the lines?"
4. Pym, A. 2004. Localization from the perspective of translation studies: Overlaps in the digital divide. Scalla Conference.

Supervisor: Oryslava Bryska

Секція німецького перекладу

Jana Bunyk
Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw
Lehrstuhl für Interkulturelle Kommunikation und Translationswissenschaft

ЛІРИКА РАЙНЕР-МАРІЯ РІЛЬКЕ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Анотація. *У роботі проаналізовано переклади поезії Р.-М. Рільке українською мовою. Особливу увагу приділено спільним та відмінним моментам у перекладацьких рішеннях. Райнер-Марія Рільке – видатний австрійський поет, перекладач, есеїст, романтик. Поезія Рільке вирізняється ліризмом і символічністю, глибиною філософського сприйняття внутрішнього життя і навколишньої дійсності. Рільке суттєво вплинув на модерну поезію різних*

народів, українську зокрема. Тому у роботі розглянуто українські переклади поезії Райнер-Марії Рільке.

Ключові слова: *Райнер-Марія Рільке, перекладацькі стратегії, поетичний переклад, перекладознавство, строфа.*

DIE LYRIK VON R.-M. RILKE IN UKRAINISCHER ÜBERSETZUNG

Abstract. Die Arbeit befasst sich mit der Analyse der Übersetzung der Lyrik von R.-M. Rilke ins Ukrainische. Besonderes Augenmerk wird auf Gemeinsamkeiten und Besonderheiten bei Übersetzungslösungen gelegt. Rainer-Maria Rilke ist ein herausragender österreichischer Dichter, Übersetzer, Essayist und Romantiker. Rilkes Poesie zeichnet sich durch Lyrik und Symbolik, die Tiefe der philosophischen Wahrnehmung des Innenlebens und der umgebenden Realität aus. Rilke hatte großen Einfluss auf die moderne Poesie verschiedener Nationen, darunter auch der Ukrainer. Daher werden in der Arbeit ukrainische Übersetzungen der Lyrik von Rainer-Maria Rilke analysiert.

Schlüsselwörter: Rainer-Maria Rilke, Übersetzungsstrategien, poetische Übersetzung, Übersetzungswissenschaft, Strophe.

Der berühmte französische Philologe B. Cassen nennt die Übersetzung „einen Übergang von einer Welt in eine andere“ und überwindet damit die Kluft zwischen der Welt der Sprache des Autors und der Welt der Sprache des Lesers. Dabei hilft die globale, nichtsprachliche Welt, gefüllt mit allen Sprachen gemeinsamen Realitäten [2, S.26]. Für sie ist Sprache „nicht nur ein Kommunikationsmittel ... sie ist eine ganze Kultur, eine Welt von Sätzen und verschiedenen Rhythmen“ [1, S.30]. Daraus können wir schließen, dass jede Übersetzung eine Art Brücke zwischen zwei Kulturen sein kann.

Ziel der Arbeit ist die Analyse der ukrainischen Übersetzungen der Gedichte von R. M. Rilke durch verschiedene Autoren. Da es in der ukrainischen Literatur- und Übersetzungswissenschaft keine allgemein anerkannte Theorie der poetischen Übersetzung gibt [7, S.134], habe ich in dieser Arbeit eine Reihe verfügbarer ukrainischer und ausländischer Quellen berücksichtigt, die sich dem untersuchten Thema widmen.

Unter den ukrainischen Wissenschaftlern, die die Theorie der poetischen Übersetzung erforschen und einen wesentlichen Beitrag zur Entwicklung der Übersetzungswissenschaft geleistet haben, nehmen folgende Personen einen

bedeutenden Platz ein: R.P. Zorivchak, L.V. Kolomiets, A. O. Sodomora, O. I. Cherednychenko.

Rilkes Werk wird traditionell der Poesie des Symbolismus zugeschrieben, obwohl er sich nach seiner Reise nach Dänemark für die Werke von S. Kierkegaard interessierte und später zu einem der Vorreiter des Existentialismus wurde. Zu seinen bekanntesten Sammlungen gehören: „Leben und Lieder. Bilder und Tagebuchblätter, 1894“, „Heiligabend“ (Advent, 1897), „Stundenbuch“ oder „Chronik“ (Das Stunden-Buch, 1905) , „Duynyanski elegies“ (Duineser Elegien, 1923), „Sonette an Orpheus“ (Die Sonette an Orpheus, 1923). Er schrieb auch eine Reihe prosaischer und dramatischer Werke [5, S.32].

Es ist sinnvoll, das Thema Rilke und die Ukraine aus zwei Blickwinkeln zu analysieren: Rilkes Reise in die Ukraine und Gedichte, die nach der Rezeption und Übersetzungen seiner Werke ins Ukrainische entstanden sind.

In der modernen Übersetzungspraxis werden zwei Arten der Lyrikübersetzung unterschieden, die darauf abzielen, die Form oder den Inhalt eines bestimmten Werkes besser zu vermitteln. Eine adäquate Kombination beider Methoden gilt als die beste, sofern die sprachlichen Mittel beider an der Übersetzung beteiligten Sprachen dies zulassen. Es wurde festgestellt, dass die poetische Übersetzung seit ihrer Entstehung dazu dient, das wichtigste literarische Erbe einer Kultur in eine andere zu übertragen. Manchmal führt es sogar zur aktiven Entwicklung der Kultur, in deren Sprache es durchgeführt wird. Allerdings gibt es in jeder Kultur eine Reihe von Merkmalen, die in anderen Sprachen nur schwer zu vermitteln sind.

Dafür gibt es Tools, die in der Studie kurz betrachtet werden. Ein eigener Unterabschnitt ist auch den Analysemethoden der Versübersetzung gewidmet. Im Laufe der Arbeit wurden auch die Rolle der Ukraine im Leben und Werk von Rilke und die Rolle von Rilkes Übersetzungen in der Biographie von B. Kravtsiv betrachtet [4, S.32].

Es ist bekannt, dass Rilke die Ukraine bereiste, insbesondere besuchte er Kiew, Kaniw, Poltawa und Charkiw. Unter dem Eindruck dieser Reise verfasste er zahlreiche Werke, darunter das „Stundenbuch“, eine seiner berühmtesten Sammlungen. B. Kravtsiv lernte das Werk des deutschen Dichters während seiner Studienzeit kennen, begann jedoch erst nach dem Zweiten Weltkrieg, es zu übersetzen, als er mehrere Jahre in einem bayerischen Dorf lebte. Seine Übersetzungssammlung „Things and Images“ erschien 1947.

Basierend auf der Analyse von Rilkes Gedichten in verschiedenen Übersetzungen kann geschlossen werden, dass sie alle dem Originaltext nahe stehen. Einige Zeilen werden wörtlich oder mit geringfügigen semantischen Abweichungen übersetzt. Am wenigsten wörtlich ist die Übersetzung des Gedichts „Karussell“. In allen Fällen bleibt

auch die ursprüngliche Struktur des Gedichts erhalten: Strophe und Metrik. Teilweise wurden Anaphoren, Polysyndetons und einige Elemente der Lautmalerei des Autors übernommen [7, S.81].

Darüber hinaus ist allen untersuchten Gedichten gemeinsam, dass kulturelle Merkmale der Österreicher oder Deutschen fehlen, die auf Ukrainisch nur schwer zu vermitteln wären. Die im Original verwendeten Anspielungen beziehen sich entweder auf das Christentum, das in beiden Kulturen gleichermaßen präsent ist, oder sind für Vertreter der europäischen Kultur als Gesamtphänomen und damit für Ukrainer verständlich.

Aufgrund der Wörtlichkeit, die die Übersetzungen auszeichnet, gelang es ihm, die genaue Bedeutung und Stimmung des Originals wiederzugeben und so die volle Angemessenheit der Übersetzung sicherzustellen.

Auf diese Weise machten die Übersetzer das Original auch Nichtdeutschsprachigen zugänglich.

1. Ляшко Я. М. Поетичний переклад як особливий вид творчої діяльності (на матеріалі перекладів Р. М. Рільке) / Я. М. Ляшко // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Сер.: Філологічні науки. – 2014. – Кн. 4. - С. 133-136. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzfn_2014_4_28.
2. Малярчук Т. Таня Малярчук: Осінь, яку створив Рільке [Електронний ресурс] / Таня Малярчук // Deutsce Welle. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://p.dw.com/p/2k3SU.
3. Павлова, О.Переклади творів Р.М. Рільке в архіві-музеї [Текст] / О. Павлова // Всесвіт. – К. : Всесвіт, 2007. – N5/6. – С. 159-162
4. Радчук О. Структурна концепція віршованого перекладу / О. Радчук // Мовні і концептуальні картини світу. – 2013. – Вип. 2. – С. 276-284. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_2_33.
5. Слоневська І. Б. Слов’янський культурний універсум у філософськопоетичній концепції Р. М. Рільке / І. Б. Слоневська // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. – 2018. – Вип. 1. – С. 115- 118. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuufilol_2018_1_25.
6. Старосольський Ю. КРАВЦІВ БОГДАН — ПОЕТ І БОРЕЦЬ [Електронний ресурс] / Юрій Старосольський // Історія Пласту. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://100krokiv.info/2017/05/kravtsiv-bohdanpoet-i-borets/.

7. Цибулько В. О. Поетичний переклад як прояв діалогу культур / В. О. Цибулько // Культура і сучасність. – 2014. – № 1. – С. 207-213. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kis_2014_1_39
8. Puspani I. Cultural Transfer and Procedures in Poetic Translation [Електронний ресурс] / Ida Ayu Made Puspani // Semantic Scholar. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: https://www.semanticscholar.org/paper/CulturalTransfer-and-Procedures-in-PoeticAyu/e594f06d3356c60f0f8c4a7312187fb28e5c404b.
9. Rainer Maria Rilke [Електронний ресурс] // Wortwuchs – Режим доступу до ресурсу: https://wortwuchs.net/lebenslauf/rainer-maria-rilke/

Wissenschaftliche Betreuung: Prof. Dr. Alla Paslawska

Гудз Анастасія

ЛНУ імені Івана Франка, ІНМ-22М

ВІД МОВИ ДО ПОЛІТИКИ: ВПЛИВ ПОЛІТИЧНОЇ МОВИ НА СУСПІЛЬСТВО ТАВИКЛИКИ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ

Анотація. *Сучасний світ вимагає від політичних лідерів не тільки ефективно висловлювати свої погляди, але й комунікувати, долаючи різні культурні та мовні бар'єри. Переклад політичних промов має важливе значення, зокрема у відносинах між націями та культурами. Володимир Зеленський, як активний учасник сучасної політичної сцени, володіє різнобічними політичними промовами, які відображають його погляди, цілі та стратегії. Переклад цих промов на інші мови кидає багато викликів, пов'язаних з мовною, культурною та політичною специфікою. Дослідження цієї теми дасть змогу виявити важливі аспекти та виклики політичного перекладу, які впливають на сприйняття політичних повідомлень та розвиток міжнаціональної комунікації.*

Ключові слова. *переклад політичних промов, Володимир Зеленський, аналіз перекладу, політична мова, політичний дискурс, специфіка промов*

Anastasiia
Hudz Nationale Iwan-Franko-
Universität

VON DER SPRACHE ZUR POLITIK: DER EINFLUSS DER POLITISCHEN SPRACHE AUF DIE GESELLSCHAFT UND HERAUSFORDERUNGEN BEI DER ÜBERSETZUNG POLITISCHEN *REDEN*

Annotation. *Die moderne Welt erfordert von politischen Führern nicht nur eine effektive Darlegung ihrer Ansichten, sondern auch die Kommunikation über kulturelle und sprachliche Barrieren hinweg. Die Übersetzung politischer Reden spielt eine wichtige Rolle, insbesondere in den Beziehungen zwischen Nationen und Kulturen. Vladimir Zelensky, als aktiver Teilnehmer der zeitgenössischen politischen Bühne, verfügt über vielfältige politische Reden, die seine Ansichten, Ziele und Strategien widerspiegeln. Die Übersetzung dieser Reden in andere Sprachen stellt viele Herausforderungen dar, die mit sprachlichen, kulturellen und politischen Besonderheiten verbunden sind. Die Erforschung dieses Themas ermöglicht es, wichtige Aspekte und Herausforderungen der politischen Übersetzung aufzuzeigen, die die Wahrnehmung politischer Botschaften und die Entwicklung der zwischenstaatlichen Kommunikation beeinflussen.*

Stichwörter: *Übersetzung politischer Reden, Vladimir Zelensky, Übersetzungsanalyse, politische Sprache, politischer Diskurs, Redespezifikation*

Alle sozialen Beziehungen des Menschen werden von Sprache beeinflusst, sie „[…] herrscht, sie produziert, sie bildet den Gruppenzusammenhang, sie führt den Krieg oder Konflikt - [Sprache ist] immer Aktion, Handlung.“ [7, S.16]
Der deutsche Forscher der politischen Sprache, R. Bahem, betont, dass Sprache eines der wichtigsten Instrumente der Politik ist. Mit ihrer Hilfe werden nicht nur Ideen geformt, begründet oder verteidigt, sondern auch Handlungen und Entscheidungen. [4]

T. Madryha behauptet, dass "politische Sprache ein Instrument des Einflusses im Prozess der Machterlangung ist, das zu bestimmten Handlungen antreibt oder im Gegenteil hemmt und sogar destabilisiert. Sprache ist ein wirksames Mittel des kommunikativen Einflusses, das nicht nur die Möglichkeit bietet, bestimmte Objekte oder Situationen der äußeren Welt zu beschreiben, sondern sie auch zu interpretieren und dem Empfänger die notwendige Wahrnehmung des politischen Kampfes aufzuerlegen und den politischen Empfängern eine positive oder negative Bewertung aufzuzwingen."[2, S. 37-38].

O. Haydulin betont, dass politischer Diskurs in der Regel als "praktische Strukturierung der verbalen Bedeutungsrealität durch kommunikative Interaktion von Subjekten politischer Absichten in der politischen Realität" verstanden wird. Nach seiner Meinung ist politischer Diskurs die Verbalisierung politischer Ideen zur Umsetzung in politische Handlungen.[1, S. 23-25]

Politische Sprache ist stilistisch der publizistischen Sprache ähnlich und unterscheidet sich im Gegensatz zu "spezialisierten Sprachen" hauptsächlich durch ihre Ausrichtung auf ein Massenpublikum. Für die politische Sprache ist aufgrund ihrer objektiven Merkmale die Beeinflussung charakteristisch: Ausrichtung auf das Einflößen bestimmter Ansichten, Veränderung von Absichten, Meinungen und Handlungsmotivationen. Daher wird sie von der Macht "übernommen" und wird zum Mittel zur Verbreitung der politischen Ideen und Werte, die diese Macht benötigt.

Rhetorische Mittel beziehen sich meist auf die sprachliche Oberfläche. Durch ihre Analyse kann die Wirkung eines Diskurses eruiert und eingeschätzt werden.[6, S.118] Besonders für die Wirkung persuasiver Reden sind rhetorische Figuren von äußerster Bedeutung. Persuasive Texte dienen weniger der bloßen Informationsauskunft, sondern sollen den Zuhörer dazu veranlassen, seine Meinung zu ändern oder diese zu bestärken.

Wie M. M. Nazarenko feststellt, ist "eine politische Rede durch die Besonderheiten der Methoden und Einflussmittel auf den Empfänger von Informationen gekennzeichnet. Die Effektivität dieses Einflusses und die Wirksamkeit manipulativer Strategien und Taktiken während politischer Reden zwingen Politiker dazu, sowohl dem Inhalt und der Form der Rede als auch der Verwendung von sprachlichen Mitteln, stilistischen Techniken und der Gestaltung der Komposition des politischen Auftritts besondere Aufmerksamkeit zu schenken. Jede Amtsperson steuert mithilfe sprachlicher Methoden das Verhalten der Gesellschaft, bildet in dieser Gesellschaft bestimmte Stimmungen und ermutigt zur Lösung dringender sozialer Probleme durch den Druck auf emotionale und unterbewusste Aspekte der Wahrnehmung." [3, S.118].

Für eine erfolgreiche Übersetzung solcher Textarten wie politische und sozialpolitische Texte muss der Übersetzer nicht nur über ein tadelloses Wissen der Original- und Zielsprache verfügen, sondern auch über Hintergrundwissen, damit die kommunikative Kompetenz des Übersetzers genau mit der kommunikativen Kompetenz des Autors des Originaltextes übereinstimmt. Der Übersetzer sollte in der Lage sein, den Inhalt und den Kontext des Originaltextes ohne Verluste in Bezug auf die Form und die Hauptbedeutung in die Zielsprache zu übertragen.

Bei der Übersetzung von Texten mit politischem oder sozialpolitischen Inhalt sollte beachtet werden, dass solche Textarten spezifische Merkmale wie genrespezifische,

kommunikative, linguistisch-stilistische und ethnospezifische Charakteristika aufweisen. Daher wird im Übersetzungsprozess für den Übersetzer die Notwendigkeit herausgestellt, den Einfluss der kommunikativen und pragmatischen Komponenten der Kommunikationssituation auf die Übersetzungsstrategien von Texten des politischen Diskurses festzustellen.

Eine Besonderheit von Reden besteht auch darin, dass häufig nationale Besonderheiten verwendet werden, um bestimmte Emotionen und Assoziationen zu wecken. Der Übersetzer muss sich darüber im Klaren sein, dass Realien im Text verwendet werden, um Emotionen hervorzurufen, nicht nur als Denotat von etwas.

Das Ziel der Übersetzung des politischen Diskurses besteht darin, bei einem fremdsprachigen Adressaten eine Reaktion hervorzurufen, die der Reaktion der Adressaten des Ausgangstextes ähnlich ist. Die Aufgabe des Übersetzers besteht darin, den Text richtig zu interpretieren und geeignete sprachliche Mittel für die Übersetzung zu finden.

1. Гайдулін О. О. Політичний дискурс як праксіологічна складова політологічного навчання // Соціально'гуманітарна освіта України та шляхи її розбудови. Матеріали Всеукр. наради завідуючих каф. соціально' гуманітарних дисциплін. – К.: Генеза, 1997. – С. 23 ' 25.
2. Мадрига Т.Б. Маніпулятивний потенціал політичної мови. Політичні процеси сучасності: глобальний та регіональні виміри. Зб. матеріалів науково-практичної конференції. ІваноФранківськ, 2017. С.37 –38.
3. Назаренко М. М. Труднощі перекладу текстів політичних промов / М. М. Назаренко // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка : Філологічні науки. – 2018. – № 7 (321). – С. 117 – 122
4. Bachem R. Einfuhrung in die Analuse politische Texte. – Munchen, 1979
5. Vgl. Jäger, Zimmermann, 2010, S. 118
6.CHELSKY, Helmut (1979): Herrschaft durch Sprache. IN: BERGSDORF, Wolfgang (Hrsg.): Wörter als Waffen. Sprache als Mittel der Politik. Stuttgart. Verlag Bonn Aktuell GmbH, S. 16

Науковий
керівник Паламар
Наталія Ігорівна

Ulana Husak
Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw
Lehrstuhl für Interkulturelle Kommunikation und Translationswissenschaft

Analyse von Gedichten und ihre Übersetzungen am Beispiel ausgewählter Gedichte aus der Sammlung "Antenne" von Serhij Zhadan (Übersetzung von Claudia Dathe)

Annotation. Serhij Zhadan ist einer der berühmtesten und einflussreichsten zeitgenössischen ukrainischen Dichter. Das Studium seiner Werke wird dazu beitragen, aktuelle Tendenzen in der Poesie sowie deren soziale und kulturelle Bedeutung zu verstehen. Serhij Zhadan befasst sich mit aktuellen Themen seiner Zeit, wie dem Krieg in der Ostukraine, dem Nationalismus und anderen wichtigen Themen. Die Verbreitung von Zhadans Gedichten durch Übersetzung in andere Sprachen ist für die ukrainische Kultur sehr wichtig. Dies trägt dazu bei, Informationen darüber zu verbreiten, was die Ukrainer beunruhigt, und allgemein darüber, was im Land passiert. Die Aktualität des Themas liegt darin, dass es während einer groß angelegten Invasion, wichtig ist, Übersetzungen von Texten zu verbreiten und bekannt zu machen, die die Gründe, den emotionalen Zustand der Ukrainer und die Schwierigkeiten, mit denen sie konfrontiert waren, erklären können. Ziel der Arbeit ist es, die Merkmale der postmodernen Literatur in der Ukraine zu bestimmen, die kulturellen, lexikalisch-stilistischen und morphologischen Aspekte der Poesie allgemein und auch am Beispiel der Gedichten von Serhij Zhadan zu betrachten und Möglichkeiten, sie in der Übersetzung ins Deutsche wiederzugeben.

Stichworte: *Serhij Zhadan, postmoderne Literatur, Gedichtanalyse, der Gedichtsammlung "Antenne", Krieg in der Ostukraine, Claudia Dathe, Merkmale der Poesie, Übersetzungsschwierigkeiten.*

Уляна Гусак

ЛНУ імені Івана Франка ІНМ-22М

Аналіз віршів та їх перекладу на прикладі вибраних творів із збірки «Антена» Сергія Жадана (переклад Клаудія Дате)

Анотація. Сергій Жадан – один із найвідоміших і найвпливовіших сучасних українських поетів. Вивчення його творів допоможе зрозуміти сучасні тенденції в поезії, а також їхнє соціальне та культурне значення. Сергій Жадан займається актуальними темами свого часу, такими як війна на сході України, націоналізм та інші важливі теми. Поширення віршів Жадана через переклад на інші мови є дуже важливим для української культури. Це знайомить світову спільноту з тим, що хвилює українців і що відбувається в країні загалом. Бо актуальність теми полягає в тому, що під час масштабної агресії важливо поширювати та популяризувати переклади текстів, які можуть пояснити причини, емоційний стан українців та труднощі, з якими вони зіткнулися. Мета роботи – визначити особливості постмодерної літератури в Україні, розглянути культурологічні, лексико-стилістичні та морфологічні аспекти поезії загалом, а також на прикладі віршів Сергія Жадана та способів їх передачі в перекладі німецькою мовою.

Ключові слова: Сергій Жадан, постмодерна література, аналіз віршів, збірка віршів «Антена», війна на сході України, Клаудія Дате, особливості поезії, труднощі перекладу.

«Seit die Kämpfe in der Ostukraine begannen, hat Serhij Zhadan in unzähligen Auftritten seinen Mitbürgern Mut gemacht, ihre Resilienz gestärkt und sich mit sozialen Projekten engagiert» [9]. Die Werke von Serhij Zhadan sind von herausragender

Bedeutung für die zeitgenössische ukrainische Literatur und bieten Einblicke in aktuelle gesellschaftliche und kulturelle Entwicklungen. Serhij Zhadan hat dazu beigetragen, die zeitgenössische ukrainische Literatur auf die Weltbühne zu bringen. Seine Werke werden international gelesen und übersetzt, was zur Verbreitung der ukrainischen Kultur und Identität beiträgt.

Die Gedichtsammlung "Antenne" von Serhij Zhadan reflektiert wichtige Themen wie den Krieg in der Ostukraine und andere soziale Probleme, und diese Themen sind von großer Relevanz für die ukrainische Gesellschaft. «In seinem neuen Buch gedenkt er seines verstorbenen Vaters, er findet einen Ton, um über die Unvermeidlichkeit des Todes und den Schmerz der Liebe zu sprechen und über die Trauer, die auch hell sein kann, weil sie uns auf einen verborgenen Sinn verweist» [9]. Die Vielfalt der Themen in Serhij Zhadans postmoderner Literatur, insbesondere in seiner Gedichtsammlung "Antenne," spiegelt die Komplexität der zeitgenössischen ukrainischen Gesellschaft und des menschlichen Lebens im Allgemeinen wider. Es geht um solche Themen wie Krieg und Konflikt, Familie und persönliche Verluste, Liebe und Schmerz, Nationale Identität und kulturelle Vielfalt, Gesellschaftliche Probleme, Existenzialismus und Sinn des Lebens.

«Das Hauptmerkmal der Literatur der Postmoderne ist ihre Hyperrezeptivität – eine ausgeprägte Tendenz, Fakten aus dem kulturellen und historischen Diskurs der gesamten Menschheit zu akzeptieren» [3.] Die Gedichte von Serhij Zhadan weisen Merkmale der postmodernen Literatur auf, die es zu identifizieren und zu analysieren gilt, um ein besseres Verständnis für die literarische Entwicklung in der Ukraine zu erlangen. In der Postmoderne wird die Vielfalt und Kombination verschiedener literarischer Stile und Richtungen unterschieden, die sowohl in der Kunst des Zitierens und Reproduzierens als auch in der Verwendung des Spiels als Hauptform der Interaktion zwischen dem Autor, dem Leser und dem Werk selbst besteht. Das bedeutet, dass sie kulturelle Elemente aus verschiedenen Epochen und Orten miteinander verknüpft. Dies ermöglicht es, einen reichen kulturellen Diskurs zu schaffen und einen breiten Horizont für die Leser zu eröffnen. Die Aufmerksamkeit für diese Merkmale in

Zhadans Werken trägt zur Förderung von kulturellem Verständnis und Interkulturalität bei.

Die Übersetzung von Zhadans Gedichten, insbesondere in die deutsche Sprache durch Claudia Dathe, trägt zur Verbreitung der ukrainischen Kultur und zur internationalen Sensibilisierung für die Situation in der Ukraine bei. Im Jahr 2021 wurde sie für die Übersetzung von Serhij Zhadans Gedichtband „Antenne“ mit dem Drahoman-Preis ausgezeichnet [8].

Die Analyse der Übersetzung von Gedichten aus dem Ukrainischen ins Deutsche wirft Fragen bezüglich kultureller und sprachlicher Nuancen auf und zeigt Übersetzungsschwierigkeiten auf. Durch den engen Sprachkontakt zwischen dem Russischen und Ukrainischen weisen ukrainische Texte zwei Phänomene auf, die das Übersetzen sehr erschweren. Zum einen ist es die Verwendung von Surshyk, einer Mischsprache, in der russische und ukrainische Elemente gleichermaßen vorkommen [1]. Gedichte verwenden Wortspiele und eine präzise Wortwahl, um ihre Botschaft zu vermitteln. Übersetzer stehen vor der Herausforderung, diese Nuancen zu bewahren, ohne den Text unnötig zu erschweren oder zu verfälschen.

Von großer Bedeutung ist auch die Wahrung funktionaler Beziehungen zwischen den Elementen der Poesie. Daher muss der Übersetzer bei der Reproduktion des Originals in einer Fremdsprache die strukturelle Integrität wahren, also die Beziehung zwischen phonetischen, semantischen und syntaktischen Einheiten [10].

Es ist wichtig, nicht nur eine Zeile mit einer Zeile, sondern ein poetisches Werk mit einem poetischen Werk zu vergleichen, um die Qualität einer Übersetzung zu beurteilen. Dies liegt daran, dass die Übersetzung von Poesie mehr als nur die bloße Übertragung von Worten von einer Sprache in eine andere ist [5]. Es geht darum, die künstlerische Ausdrucksweise, die Stimmung und die kulturellen Nuancen des Originals in der Zielsprache wiederzugeben.

Um die Einheit von Form und Inhalt eines poetischen Werks zu bewahren, muss der Übersetzer nicht nur den Text verstehen, sondern auch die poetischen Techniken und stilistischen Entscheidungen des Autors berücksichtigen. Dies erfordert eine

gründliche Analyse des Originaltexts, um die dominierenden Elemente herauszufiltern, sei es Metaphern, Rhythmus, Reime oder andere stilistische Merkmale.

Durch den Vergleich des Originals mit der Übersetzung kann beurteilt werden, ob der Übersetzer erfolgreich die künstlerische Integrität des Originals beibehalten hat. Wenn die Übersetzung die poetische Qualität des Originals nicht einfängt oder die Form und den Inhalt nicht adäquat überträgt, kann dies zu einem Verlust der künstlerischen Werte des Werks führen. Daher ist es wichtig, sorgfältig zu prüfen, wie gut eine Übersetzung die Dominanten des Originals einfängt, um die Qualität der Übersetzung zu beurteilen.

Eine Untersuchung der lexikalischen und stilistischen Elemente zeigt, dass der Übersetzer verschiedene Ansätze verwendet, um bildliche und sprachliche Mittel zu übertragen. Dies geschieht, da eine buchstäbliche Übersetzung nicht immer die tiefere Bedeutung und die ideologischen Absichten angemessen vermitteln kann.

1. БуБаБу, Забужко, Жадан: який насправді український постмодернізм [Електронний ресурс] https://www.hroniky.com/news/view/12657-bubabu-zabuzhko-zhadan-iakyi-naspravdi-ukrainskyi-postmodernizm
2. Гребенюк Т. В. Свобода в літературі метамодерного світу: український вимір.
3. Література постмодернізму: По той бік різних боків - Юрій Ковбасенко
4. Ономастична територія Сергія Жадана Анастасія Вегеш [Електронний ресурс] https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib
5. Порівняльний аналіз відомих перекладів вірша Р. Фроста The road not taken та власний переклад
6. Antonia Zembaty DIPLOMARBEIT «Wilhelm Szabo als Übersetzer von Sergej Esenin»
7. Dedecius, Karl: Die Kunst der Übersetzung. Berlin: Logos Verlag 2002.
8. Große kleine Sprache Ukrainisch [Електронний ресурс] https://www.tralalit.de/2022/02/28/grosse-kleine-sprache-ukrainisch

9. Zhadan, Serhij. "Antenne." Gedichtsammlung.
10. Zima, Peter V. (1991). Literarische Ästhetik, Methoden und Modelle der Literaturwissenschaft

Wissenschaftliche Betreuung: Prof. Dr. Alla Paslawska

Вікторія Дудік ЛНУ імені Івана Франка, ІНМ-22М

Перекладознавчий аналіз оригіналу та перекладу роману С. Жадана «Інтернат» за теоретичною моделлю Крістіане Норд

Аннотація
Сергій Жадан – видатний український письменник, поет, музикант та громадський діяч. Він народився 23 серпня 1974 року у місті Старобільськ, Українська РСР. Жадан відомий своєю здатністю об'єднувати літературні жанри та експериментувати зі стилем. Його творчість просякнута українською культурою, політичними подіями та життям звичайних людей. Сергій Жадан став важливим голосом в сучасній українській літературі та має значний вплив на молоде покоління письменників.
Крістіане Норд – німецька лінгвістка та перекладачка, фахівець у галузі теорії та практики літературного перекладу. Норд є авторкою концепції функціонального перекладу, яка наголошує на збереженні функціональної еквівалентності між оригінальним та перекладним текстом. Її праці, зокрема "Текстуальна опозиція: аспекти структурної, семіотичної та функціональної опозиції", вплинули на розвиток методів художнього перекладу та вивчення тексту. Її підхід активно застосовується перекладачами по всьому світу.
Метою роботи є дослідити роман С. Жадана «Інтернат» та його переклад на німецьку мову через 4-функціональну модель, розроблену Крістіане Норд та визначити, які з функцій оригіналу було повністю відтворено в перекладі.
Ключові слова: «Інтернат», переклад, зовнішні та внутрішні фактори тексту, стиль написання, молодіжний сленг.

Viktorija Dudik Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw

Serhij Zhadans Roman "Internat" im Original und in der deutschen Übersetzung: translatorische Analyse nach Chr. Nord

Serhij Shadan ist ein bekannter ukrainischer Schriftsteller, Dichter, Musiker und eine Persönlichkeit des öffentlichen Lebens. Er wurde am 23. August 1974 in Starobilsk, Ukrainische SSR, geboren. Shadan ist bekannt für seine Fähigkeit, unterschiedliche literarische Gatungen zu kombinieren und mit dem Stil zu experimentieren. Sein Werk ist von der ukrainischen Kultur, politischen Ereignissen und dem Leben der einfachen Leute inspiriert. Serhij Shadan ist zu einer wichtigen Persönlichkeit in der zeitgenössischen ukrainischen Literatur geworden und hat einen bedeutenden Einfluss auf die jüngere Generation von Schriftstellern.
Christiane Nord ist eine deutsche Sprachwissenschaftlerin und Übersetzerin, die für ihren Beitrag zur Theorie und Praxis der literarischen Übersetzung bekannt ist. Nord ist die Autorin des Konzepts der funktionalen Übersetzung, das die Erhaltung der funktionalen Äquivalenz zwischen dem Original und

dem übersetzten Text betont. Ihre Werke, darunter Textual Opposition: Aspects of Structural, Semiotic, and Functional Opposition, haben die Entwicklung der literarischen Übersetzungsmethoden und Textstudien beeinflusst. Ihr Ansatz wird von Übersetzern auf der ganzen Welt aktiv genutzt.
Ziel der vorliegenden Arbeit ist es, den Roman "Internat" von S. Shadan und seine Übersetzung ins Deutsche anhand des von Christiane Nord entwickelten 4-Funktionen-Modells zu untersuchen und festzustellen, welche der Funktionen des Originals in der Übersetzung vollständig wiedergegeben wurden.
Stichworte: Internat, Übersetzung, textexterne und textinterne Faktoren, Schreibstil, Umgangssprache.

Serhij Shadan hat eine Reihe von bedeutenden Werken verfasst, die verschiedene literarische Formen und Themen abdecken. Sein Roman "Voroshylovhrad" aus dem Jahr 2010 zeigt seine poetische Auseinandersetzung mit der ukrainischen Identität und der post-sowjetischen Gesellschaft. Der Roman "Depeche Mode" ist ein kraftvolles Werk, das die soziale Realität der Ukraine durch die Augen einer Gruppe von Musikfans beleuchtet.
Serhij Schadan erlangte in den letzten Jahren internationale Anerkennung für seine literarischen Werke, die sich mit den sozialen und politischen Herausforderungen in der Ukraine befassen. Sein Roman "Internat" wurde erstmals im Jahr 2009 veröffentlicht und erzählt die Geschichte einer Gruppe von jungen Menschen, die in einem ukrainischen Internat aufwachsen. Der Roman zeichnet sich durch Schadans charakteristischen Schreibstil aus, der eine Mischung aus Poesie, Alltagssprache und politischen Bezügen enthält, was eine besondere Herausforderung für Übersetzer darstellt.
Serhij Shadans Schreibstil zeichnet sich durch seine markante Mischung aus Poesie und Prosa aus. Seine Sätze sind oft prägnant und gleichzeitig tiefgründig, wodurch er komplexe Emotionen und Gedanken in kompakter Form ausdrückt. Shadan verwendet häufig umgangssprachliche Ausdrücke und lokale Idiome, um seinen Texten Authentizität zu verleihen und eine starke Verbindung zur ukrainischen Sprache herzustellen.
Christiane Nord hat den Ansatz der funktionalen Übersetzung entwickelt, der den Fokus auf die kommunikative Funktion des Textes legt. Dieser Ansatz zielt darauf ab, nicht nur den Inhalt, sondern auch die Funktionen des Originaltextes im Zielsprachentext zu erhalten. Nord betont, dass Übersetzer Entscheidungen treffen sollten, die den Lesern im Zielsprachentext ähnliche Reaktionen und Wirkungen wie im Originaltext vermitteln. Dies bedeutet, dass kulturelle Nuancen, stilistische Elemente und rhetorische Strategien, die im Original vorhanden sind, im Übersetzungstext berücksichtigt werden sollten, um die intendierte Wirkung zu erzeugen. Nord betont die Bedeutung der Adressatenorientierung und fordert Übersetzer auf, sich auf die Bedürfnisse und Erwartungen der Zielleser zu konzentrieren, um eine gelungene funktionale Äquivalenz zu erreichen.
Die Übersetzung des Romans "Internat" von Serhij Shadan, durchgeführt von verschiedenen Übersetzern, u.a. von Sabine Stöhr, zeichnet sich durch hohe Qualität aus. Die Übersetzer sind in der Lage, die komplexen sprachlichen Nuancen und kulturellen Referenzen des Originals gekonnt ins Deutsche zu übertragen. Dadurch bleibt nicht nur der Inhalt, sondern auch der spezifische Stil und die Atmosphäre des Romans erhalten. Die Übersetzung ermöglicht es dem deutschen Lesepublikum, tief in Shadans Erzählung einzutauchen und die subtilen politischen und sozialen Kommentare des Werks zu erfassen.
Textexterne Faktoren, die den Roman "Internat" von Serhij Shadan beeinflussen, sind Aspekte außerhalb des eigentlichen Textes, die den Kontext und die Rezeption des Werks formen. Der Roman zeichnet sich durch folgende textexterne Merkmale, wie Biographie des Verfassers, historischer Hintergrund, kulturelle Bezüge und natürlich seine Übersetzung.
Im Roman "Internat" von Serhij Shadan sind mehrere textinterne Faktoren von Bedeutung, die das Lesevergnügen und die tiefere Interpretation des Werks beeinflussen. Dazu gehören sein Stil,

Erzähltechnik, Intertextualität und Anspielungen, thematische Komplexität, Stimmung und Atmosphäre usw.

Катерина

Ковальчук ЛНУ імені Івана

Франка, ІНМ-21М

ПЕРЕКЛАД МЕДИЧНИХ ТЕКСТІВ З УРАХУВАННЯМ СПЕЦИФІКИ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Анотація. *Медицина – це галузь, яка характеризується постійним і безперервним розвитком, якісною та швидкою розробкою, глобальним прогресом у різних галузях медичних знань. Медична лексика – одна з найдавніших спеціальних термінологій, що сформувалася на власній мовній основі й увібрала в себе все, що виробила світова цивілізація. Медична термінологія не є сталою системою, вона живе, змінюється, пристосовується до потреб сьогодення. Історія розвитку медицини, зміна наукових поглядів, інтеграція та диференціація дисциплін, культурні зв'язки, вплив лексико-семантичної системи мови – все це впливає на стилістичну неоднорідність медичної термінології.*

Ключові слова. *Медична термінологія, фаховий переклад, технічний переклад, науково- технічні тексти, комунікаця.*

Kateryna

Kovalchuk Ivan Franko National

University of Lviv, INM-11M

ÜBERSETZUNG VON MEDIZINISCHEN FACHTEXTEN MIT RÜCKSICHT AUF BESONDERHEITEN DER MEDIZINISCHEN TERMINOLOGIE

Annotation. Medicine is a speciality characterised by constant and continuous development, qualitative elaboration, global progress in various fields of medical knowledge. Medical vocabulary is one of the oldest specialised terminologies, formed on its own linguistic basis and mastering everything that world civilisation has produced. Medical terminology is not a permanent system, it lives, changes, adapts to the needs of today. The history of the development of medicine, the change of scientific views, the integration and differentiation of disciplines, cultural connections, the influence of the lexical-semantic language system – all this is reflected in the stylistic heterogeneity of medical terminology.
Keywords. Medical terminology, technical translation, scientific and technical texts, communication translation methods.

Fachsprache wird als Kommunikationsmittel zwischen Experten verwendet, um die Situation verständlich ausdrücken zu können, aber die Elemente erscheinen dennoch in einer Gemeinsprache. Der deutsche Sprachwissenschaftler Lothar Hoffmann beschrieb die Fachsprache wie folgt: „Gesamtheit aller sprachlichen Mittel, die in einem fachlich begrenzbaren Kommunikationsbereich verwendet werden, um die Verständigung zwischen den in diesem Bereich tätigen Menschen zu gewährleisten.“ [4, s. 135]

Zu den spezifischen Inhalten der Fachübersetzung gehört im Rahmen der beruflichen Kommunikation die Vermittlung von Fachinhalten über Sprach- und Kulturgrenzen hinweg und wird für die sprach- und kulturübergreifende Fachkommunikation genutzt. Die Übersetzung als Konzept, das auf Handlungen, gesellschaftlichen Zwängen und gesellschaftlichen Aktivitäten beruht, ist eine unabdingbare Voraussetzung, um ihre Bedeutung im Kontext kultur- und

sprachübergreifender Fachkommunikation wahrzunehmen. Dies spiegelt sich in verschiedenen Methoden der Translationsforschung wider, die Übersetzung entsprechend definieren: Übersetzen sei ein „Informationsangebot in einer Zielkultur und deren Sprache über ein Informationsangebot aus einer Ausgangskultur und deren Sprache“ [8, s. 42].

Terminologie ist eine spezielle Fachsprache in einem Berufsverband. Es erscheint über einen langen Zeitraum und enthält Fachbegriffe, Sonderausdrücke = Fachbegriffe, die von der Alltagssprache abweichen können. „Terminologie“ leitet sich von lat. terminus, -i = Fachausdruck, definierte Benennung eines Begriffs (in der ursprünglichen Bedeutung: festgelegter Grenzstein) und griech. Lógos = Rede, Erklärung, Lehre her. Es ist ein kunstsprachlicher Begriff, dessen Verwendung erst seit dem 18. Jahrhundert belegt ist. Seine Bedeutung ist zweifach: Zum einen bezeichnet der Ausdruck „Medizinische Terminologie“ die medizinische Fachsprache – den Fachwortschatz – selbst, zum anderen die Wissenschaft bzw. Lehre von Aufbau, Herkunft und Anwendung des medizinischen Fachwortschatzes. [5]

Der Übersetzungsprozess umfasst drei Phasen der Analyse, des Transfers von AT in das ZK und der Korrektur der Übersetzung, die miteinander verbunden sind.

Übersetzungsarbeitsvarianten erfordern eine strenge Methodik, damit Übersetzer über die Werkzeuge verfügen, um alle möglichen Übersetzungsmethoden anzuwenden. Dies erfordert wissenschaftliche Kenntnisse über Übersetzungsmethoden, Übersetzungsverfahren und Übersetzungstechnologie. Übersetzungsarten können nach verschiedenen Standards klassifiziert werden. Zwei der wichtigsten sind Übersetzungsgegenstand und Übersetzungsmethoden. Gegenstand der Übersetzung oder das „Was“ der Übersetzung hängt mit der Textsorte und der Art von AT zusammen. Bei den Übersetzungsmethoden, also der „Methode“ der Übersetzung, wird üblicherweise zwischen wörtlicher Übersetzung und freier Übersetzung unterschieden. Eine verwandte Unterscheidung ist die zwischen verfremdender und einbürgernder Übersetzung. So ist die Verfremdung eine Nichtanpassung und die

Einbürgerung eine Anpassung an die Normen der Zielsprache. Solche Parallele kann man auch auf die kulturelle Ebene (nach W. Koller) übertragen. [1, s. 138]

G. Hrytsyk und O. Klyuchnyk glauben, dass Begriffe und terminologische Kombinationen die Texte der wissenschaftlichen und technischen Literatur sättigen. Demnach ist dies das charakteristischste lexikalische Merkmal solcher Texte. Die Gründe für die Schwierigkeiten bei der Übersetzung wissenschaftlich-technischer Texte sind genau die Begriffe. [2]

1. Кияк, Т. Р Перекладознавство (німецько-український напрям) : підручник / Т. Р. Кияк, А. М. Науменко, О. Д. Огуй. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. – 543 с.

2. Ключник О. Труднощі науково-технічного перекладу [Електронний ресурс]: стаття з наукової конференції / О. Ключник, Г. Грицюк. – К., 2013. – Режим доступу: http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1408 (Datum des Zugriffs: 25.08.2023)

3. Arntz, Reiner/Picht, Heribert/Mayer, Felix Einführung in die Terminologiearbeit, Hildesheim/Zürich/New York: Olms, 2002. – 331 S.

4. Caspar, Wolfgang: Medizinische Terminologie, Lehr– und Arbeitsbuch, 2., vollständig überarbeitete Auflage, Thieme Verlag Stuttgart, 2007. – 248 S.

5. Hans–Georg Hofer Skriptumzum Kursus der Medizinischen Terminologie, Wintersemester 2017/18 Prof. Dr. Hans–Georg Hofer, Prof. Dr. Dr. Peter Hucklenbroichunter, Mitarbeit von Dr. David Freis, David Steike und Vina Zielonka

6. Karenberg, Axel Fachsprache Medizin im Schnellkurs für Studium und Praxis. Stuttgart: Schattauer Verlag, 2006. – 263 S.

7. Keller, Nicole Übersetzen medizinischer Fachtexte am Beispiel des Sprachenpaars Englisch-Deutsch, Vol. 12, Nr. 34, 2011. – 230-234 S.

8. Reiss, K. and Vermeer, H.J. Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie. Niemeyer, Tübingen, 1984. – 245 S.

9. Stolze R. Fachübersetzen – ein Lehrbuch für Theorie und Praxis. – Frank & Timme GmbH, 2009. – 416 S.

10. Medizinische Fachsprache, Skript zum Kurs im Modellstudiengang Humanmedizin, Institut für Geschichte der Medizin und Ethik in der Medizin, Charité

- Universitätsmedizin, Berlin, 2. Auflage 2015. – Berlin 2015

Науковий
керівник Паламар
Наталія Ігорівна

Matsiuk Alina

Die Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw

Phraseologische Austriazismen: Struktur, Semantik, Übersetzung und textbildende Funktion (Anhand der Neuen Kronenzeitung)

Фразеологічні австріяцизми: структура, семантика, переклад і текстотворча функція (на матеріалах Neue Kronenzeitung)

Es werden strukturelle und semantische Besonderheiten der phraseologischen Austriazismen sowie die Übersetzungsmöglichkeiten der ausgewählten Ausdrücke ins Ukrainische untersucht.

Schlüsselwörter: *phraseologische Austriazismen, Phraseologismus, Österreichische Varietät, Übersetzung, Übersetzungsmöglichkeiten, phraseologische Modifikation.*

Matsiuk Alina

Phraseological austriazisms: structure, semantics, translation and textforming function (on the basis of the Neue Kronenzeitung)

Structural and semantic peculiarities of phraseological austriazisms, as well as the translation possibilities of the selected expressions into Ukrainian are examined.

Key words: *phraseological austriazisms, phraseologism, Austrian variety, translation, translation possibility, phraseological modification.*

Viele Wissenschaftler haben sich seit Jahrhunderten mit dem Phänomen der Sprache unter verschiedenen Gesichtspunkten beschäftigt, denn Sprache ist dynamisch und entwickelt sich ständig weiter, wodurch sich neue Forschungsgebiete ergeben. Phraseologische Ausdrücke sind eine der Ressourcen für Sprachwissenschaftler, um die Vielseitigkeit der österreichischen Varietät des Deutschen zu erforschen und die Identität sowie spezifische Merkmale des österreichischen Deutsch aufzuweisen. Nicht nur für Wissenschaftler, sondern auch für Übersetzer ist es wichtig, phraseologische Ausdrücke zu verstehen, da dies zu einem besseren Verständnis der Ausgangskultur und damit zu einer adäquaten Übersetzung, die für einen ZS-Leser angemessen ist, beiträgt.

Der Zweck der Untersuchung besteht daher darin, phraseologische Austriazismen aus struktureller und semantischer Sicht zu analysieren und zu klassifizieren, Übersetzungsverfahren, mit denen die ausgewählten Phraseologismen angemessen übersetzt werden können, zu bestimmen, die Übersetzungsmöglickeiten sowie die Besonderheiten der Übersetzung von phraseologischen Austriazismen festzustellen,

phraseologische Modifikationen an Beispielen der ausgewählten Phraseologismen zu beschreiben.

Österreich ist eines der drei Hauptsprachzentren der deutschen Sprache, und obwohl es viele sprachliche Ähnlichkeiten aller Kodizes der nationalen Varietäten des Deutschen gibt, „gibt es auffällige Unterschiede zwischen ihnen. Am deutlichsten unterscheiden sich die Kodizes für das österreichische und das schweizerische Deutsch auf der einen Seite vom Kodex für das deutsche Deutsch auf der anderen Seite. Der Unterschied läßt sich am Beispiel des Österreichischen Wörterbuchs und der Duden-Bände verdeutlichen“. [1] Österreichisches Deutsch ist nicht nur von regionalen Aspekten, sondern auch sprachlichen Eigenheiten geprägt und die phraseologischen Austriazismen sind eines der auffälligsten Bespiele dafür.

Mit dem Thema der Phraseologie, der Bestimmung und Klassifikationen von phraseologischen Einheiten sowie deren nationalen Merkmale haben sich die Sprachwissenschaftler wie H. Burger, W.-D. Bald, E. Donalies, W. Fleischer, P. Kühn, A. Markovska, W.Sulym, P. Wiesinger u.a. beschäftigt. Der deutsche Linguist Burger vertritt folgende Meinung: da Phraseologismen feste Wortverbindungen sind, „die uns als Deutschsprechenden genau in dieser Kombination (eventuell mit Varianten) bekannt sind, ähnlich wie wir deutschen Wörter (als einzelne) kennen“ [2] und die über starke Idiomatizität und kulturellen Kontext verfügen, stellt die Frage der Übersetzung von phraseologischen Ausdrücken eine anspruchsvolle Aufgabe dar.

Eine der Diskussionen über die Übersetzung von Phraseologismen betrifft deren „Unübersetzbarkeit“, weil gewisse Sachverhalte den ZS-Nutzern unbekannt sein können und die kulturelle Unübersetzbarkeit vorliegt. [4] Harald Burger unterscheidet jedoch drei Möglichkeiten der Übertragung von Phraseologismen [3], die auch zu den ausgewählten phraseologischen Austriazismen angewendet werden können. Dabei handelt es sich sowohl um österreichisch markierte Lexeme der österreichischen nationalen Standardvarietät [6] als auch um phraseologische Austriazismen, die vom ukrainischen Germanisten W. Sulym [5] in seinen zahlreichen Publikationen expliziert

wurden. Ihm gehört auch die Bezeichnung „phraseologischer Austriazismus“. Eines der relevantesten Unterthemen sind phraseologische Modifikationen im Bereich von phraseologischen Austriazismen und deren Übertragung ins Ukrainische, da die phraseologischen Austriazismen für diese Forschung aus der Neuen Kronenzeitung ausgewählt wurden.

Die Erforschung der phraseologischen Austriazismen und ihrer Übertragung sowie praktischer Anwendung in Texten ist nicht nur für die Gemeinschaft der Sprachwissenschaftler, sondern auch für die Übersetzer von großer Bedeutung, da die Übersetzung solcher Ausdrücke ein breites sprachliches und kulturelles Wissen sowohl für die Ausgangs- als auch für die Zielsprache erfordert.

Literaturverzeichnis

1. Ammon U. Die deutsche Sprache in Deutschland, Österreich und der Schweiz: das Problem der nationalen Varietäten. Berlin, New York: De Gruyter, 1995 – S.90
2. Burger H. Phraseologie: Eine Einführung am Beispiel des Deutschen, 4., neu bearbeitete Auflage. Berlin: Schmidt, 2010 – S.11
3. Burger H. Idiomatik des Deutschen. Unter Mitarbeit von Harald Jaksche. Tübingen: Niemeyer, 1973 – S.101
4. Higi-Wydler M. Zur Übersetzung von Idiomen. Eine Beschreibung und Klassifizierung deutscher Idiome und ihrer französischen Übersetzungen. Bern, 1989 – S.147
5. Sulym W. Phraseologische Austriazismen: Theorie und Praxis / Фразеологічні австріяцизми: теорія і практика: посібник / Сулим В. Т. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. – 158 с.
6. Wiesinger P. Das österreichische Deutsch in Gegenwart und Geschichte / P. Wiesinger. – Wien, 2014. 3. neuerl. erweit. Aufl.

Науковий керівник:

Проф. Сулим В.Т.

Міклюш Любов

ЛНУ імені Івана Франка, ІНМ-22М

Розвиток міжкультурної комунікативної компетентності на заняттях німецької як іноземної мови

Анотація. *У сучасному світі існує полікультурність та, відповідно, різнопланова взаємозалежність країн. Міжкультурна комунікація є однією з найважливіших навичок, якою має володіти кожна людина. Вона дозволяє ефективно спілкуватися з людьми з різних культур, розуміти їхні цінності та традиції, а також уникати непорозумінь.*

Метою пропонованої роботи є дослідження шляхів розвитку міжкультурної комунікативної компетентності на заняттях німецької мови як іноземної.

У роботі проаналізовано теоретичні основи міжкультурної комунікації й культури та визначено їхні основні компоненти і рівні розвитку. На основі аналізу досліджень методистів розроблено власну систему вправ і завдань для розвитку міжкультурної комунікативної компетентності студентів на заняттях німецької мови.

Ключові слова. *міжкультурна комунікативна компетентність, культура, міжкультурна комунікація, німецька мова як іноземна, актуальні підходи, методи, розвиток.*

Ljubow Mikljusch

Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw, INM-22M

Entwicklung der interkulturellen kommunikativen Kompetenz im DaF-Unterricht

Zusammenfassung. In der modernen Welt herrscht Multikulturalismus, was zu einer gegenseitigen Abhängigkeit der Länder führt. Die interkulturelle Kommunikation ist eine der wichtigsten Fähigkeiten, über die jede Person verfügen sollte. Sie ermöglicht es, effektiv mit Menschen aus anderen Kulturen zu kommunizieren, ihre Werte und Traditionen zu verstehen und Missverständnisse zu vermeiden.

Die vorliegende Arbeit setzt es sich zum Ziel, zu erforschen, wie die interkulturelle kommunikative Kompetenz im Deutsch-als-Fremdsprache-Unterricht entwickelt werden kann.

In dieser Arbeit werden die theoretischen Grundlagen der interkulturellen Kommunikation und Kultur analysiert und die Hauptkomponenten und Entwicklungsstufen festgelegt. Auf der Grundlage der Analyse der methodologischen Forschung entwickelt der Artikel ein eigenes System von Übungen und Aufgaben für die Entwicklung der interkulturellen kommunikativen Kompetenz der Schüler im Deutschunterricht.

Schlüsselwörter: interkulturelle kommunikative Kompetenz, Kultur, interkulturelle Kommunikation, deutsche Sprache als Fremdsprache, aktuelle Ansätze, Methoden, Entwicklung.

Die interkulturelle kommunikative Kompetenz spielt eine immer bedeutendere Rolle in unserer globalisierten Welt. Die Fähigkeit, erfolgreich mit Menschen aus verschiedenen Kulturen zu kommunizieren, ist essenziell nicht nur für den zwischenmenschlichen Austausch, sondern auch für beruflichen Erfolg und interkulturelle Verständigung. Besonders im DaF-Unterricht (Deutsch als Fremdsprache) gewinnt die Förderung dieser Kompetenz zunehmend an Bedeutung, da sie den Lernenden hilft, die deutsche Sprache nicht nur sprachlich, sondern auch kulturell angemessen zu verwenden.

Der DaF-Unterricht geht über das bloße Vermitteln von Sprachkenntnissen hinaus. Er zielt darauf ab, die Lernenden in die Kultur, Gesellschaft und Denkweise des deutschsprachigen Raums einzuführen. Dies ist entscheidend, um Missverständnisse und kulturelle Fettnäpfchen zu vermeiden, die in der Kommunikation mit Muttersprachlern auftreten könnten.

Müller und Gelbrich (2004) haben ein Strukturmodell entwickelt, das interkulturelle Kompetenz um „Effektivität“ und „Angemessenheit“ ergänzt. Interkulturelle Kompetenz ist dann „die Fähigkeit, mit Angehörigen anderer Kulturen effektiv und angemessen zu interagieren“ (Müller, Gelbrich 2004: 793; vgl. auch Bergemann & Bergemann 2005: 62).

Die engere Definition, die vor allem von Linguisten vertreten wird, beschränkt die interkulturelle Kommunikation auf den Bereich der zwischenmenschlichen Interaktionen von Angesicht zu Angesicht zwischen Angehörigen verschiedener Kulturen. Sie bezieht sich, so Hinnenkamp, auf Kommunikationsformen, die die Menschen im interpersonalen Kontakt zum Ausdruck bringen – also zunächst einmal der ganze Bereich der verbalen, non-verbalen, paraverbalen und ausdrucksmäßigen Kommunikation (Hinnenkamp 1994, 5).

Litters präzisiert “Wenn eine interpersonale Kommunikationssituation zwischen Mitgliedern verschiedener kultureller Gruppen vorliegt, kann diese Interaktion als interkulturelle Kommunikation bezeichnet werden” (Litters 1995, 20).

Dementsprechend stellt sich die Frage: Wie wird die interkulturelle kommunikative Kompetenz gefördert?

Als erster Punkt kann man kulturelle Sensibilisierung nennen. Im DaF-Unterricht werden Lernende dazu ermutigt, ihre eigenen kulturellen Hintergründe zu reflektieren und sich bewusst zu werden, wie diese ihre Wahrnehmung beeinflussen können. Dies ermöglicht ein besseres Verständnis für die Unterschiede und Gemeinsamkeiten zwischen den Kulturen.

Nach dem ersten Schritt kann man verschiedene interkulturelle Kommunikationsstrategien anwenden. So lernen Lernende, wie sie Missverständnisse und Konflikte in der Kommunikation vermeiden können. Sie werden mit Strategien vertraut gemacht, um kulturelle Unterschiede zu überbrücken und sich respektvoll in interkulturellen Situationen auszudrücken.

Vor großer Bedeutung sind authentische Materialien. Durch den Einsatz von authentischen Materialien wie Zeitungsartikeln, Videos und sozialen Medien erhalten

die Lernenden Einblick in aktuelle kulturelle Themen und Kontroversen. Dies fördert nicht nur das Sprachverständnis, sondern auch das Bewusstsein für kulturelle Dynamiken.

Hilfreich im DaF-Unterricht sind Rollenspiele und Simulationen. Lernende werden dazu ermutigt, in Rollenspielen interkulturelle Situationen nachzuahmen, um ihre Kommunikationsfähigkeiten in realistischen Szenarien zu üben. Dies stärkt ihr Selbstvertrauen im Umgang mit kulturell vielfältigen Gesprächen.

Zuletzt sollte man über Gastvorträge und kulturelle Veranstaltungen nicht vergessen. Eingeladene Gastredner aus dem deutschsprachigen Raum oder kulturelle Veranstaltungen bieten den Lernenden die Möglichkeit, aus erster Hand über verschiedene Aspekte der Kultur zu erfahren und direkten Kontakt mit Muttersprachlern herzustellen.

Schlussfolgernd kann gesagt werden, dass die Entwicklung der interkulturellen kommunikativen Kompetenz ein zentraler Bestandteil des DaF-Unterrichts ist. Sie befähigt Lernende nicht nur dazu, die deutsche Sprache fließend zu sprechen, sondern auch dazu, sie auf eine Weise zu nutzen, die kulturell sensibel und respektvoll ist. Dies trägt nicht nur zur persönlichen Bereicherung der Lernenden bei, sondern auch zur Schaffung einer offeneren, vielfältigeren und inklusiveren Gesellschaft.

Literaturverzeichnis

1. Ersch Christina Maria. "Kompetenzen in DaF / DaZ". S. 125-126.Maletzke Gerhard. "Interkulturelle Kommunikation". – Springer-Verlag, 2013
2. Hansen, A. "Communication, Media and Environment", 2011.
3. Hinnenkamp, Volker. "Interkulturelle Kommunikation," 1990, S. 5.
4. Hinnenkamp, Volker. "Interkulturelle Kommunikation und interaktionale Soziolinguistik," in: Reimann, H. (Hrsg.), "Transkulturelle Kommunikation und Weltgesellschaft," S. 124-166.

5. Jung, Udo O.H. "Bayreuther Beiträge zur Glottodidaktik". Peter Lang GmbH, Internationaler Verlag der Wissenschaften, 2001, S. 423.
6. Maletzke, Gerhard. "Interkulturelle Kommunikation". Springer-Verlag, 2013.
7. Müller, Gelbrich, "Interkulturelles Marketing", 2004, S. 793.
8. Oberg, Kalervo. "Cultural Shock: Adjustment to New Cultural Environments", 1960.

Науковий керівник Шум'яцька Олександра Михайлівна

Reznichuk Viacheslav
Die Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw

Markierte und gesamtdeutsche Phraseologismen der Schweizerischen nationalen Standardvarietät: Struktur, Semantik, Thematik, Übersetzung und textbildende Funktion (Anhand der Neuen Zürcher Zeitung)

Марковані та загальнонімецькі фразеологізми швейцарського національного варіанта: структура, семантика, тематика, переклад та текстотворча функція (на прикладі газети Neue Zürcher Zeitung)

Es werden markierte und gesamtdeutsche Phraseologismen in der schweizerischen Standardvarietät sowie deren Übersetzungsmöglichkeiten analysiert.
Schlüsselwörter: markierte und gesamtdeutsche Phraseologismen, schweizerische nationale Standardvarietät, Struktur, Semantik, Thematik, Übersetzung, textbildende Funktion, Neue Zürcher Zeitung, Helvetismen, interkulturelle Kommunikation, kulturelle Einflüsse.

Reznichuk Viacheslav

Marked and general German phraseological units in the Swiss national standard variety: Structure, semantics, themes, translation, and text-forming function (based on the example of the Neue Zürcher Zeitung)

Marked and general German phraseological units in the Swiss national standard variety, as well as their translation possibilities are analyzed.
Key words: marked and general German phraseological units, Swiss national standard variety, structure, semantics, theme, translation, text-forming function, Neue Zürcher Zeitung, Helvetisms, intercultural communication, cultural influences.

Der Schwerpunkt dieser Arbeit liegt auf markierten und gesamtdeutschen Phraseologismen innerhalb der schweizerischen nationalen Standardvarietät. Die Untersuchung umfasst solche Aspekte wie Struktur, Semantik, Thematik, Übersetzung und ihre Funktion im Text, wobei die Neue Zürcher Zeitung als Untersuchungskorpus dient. Im Fokus stehen hierbei phraseologische Ausdrücke, welche für die schweizerdeutsche Varietät charakteristisch sind und in der einschlägigen Literatur oft als phraseologische Helvetismen bezeichnet werden.

Die Identifizierung von markierten Phraseologismen in der schweizerischen nationalen Standardvarietät vermittelt ein tieferes Verständnis für die spezifischen sprachlichen Präferenzen und kulturellen Identitäten. Es wird auch verdeutlicht, wie diese Ausdrücke als Schlüsselelemente in der schweizerischen Sprachlandschaft fungieren.

In diesem Kontext wird deutlich, dass „eine Varietät eine Sprache in der Sprache oder eine strukturell abgrenzbare Subsprache (Teilsprache) innerhalb einer Gesamtsprache“ ist. Es handelt sich dabei um „Subsysteme in einem sprachlichen Gesamtsystem.“ Diese „Varietäten als linguistische Subsysteme definieren wir als spezifische, systematisch vorkommende Sprachvarianten (Sprachgebrauchsformen), die sich durch signifikante und mehrfach auftretende Merkmale in Texten, Gesprächen oder multimedialen Einheiten auszeichnen“ (Felder 2016: 9). [4]

Die Arbeit expliziert die Rolle von markierten und gesamtdeutschen Phraseologismen in der Neuen Zürcher Zeitung als einen bedeutenden Korpus für die Erforschung sprachlicher Variationen und kultureller Einflüsse im schriftlichen Ausdruck. Dabei wird herausgestellt, wie diese sprachlichen Ausdrücke dazu beitragen, die Interkulturalität in der Kommunikation widerzuspiegeln und zu beeinflussen.

Die Anwendung einer lexikographischen Perspektive auf markierte und gesamtdeutsche Phraseologismen verdeutlicht die linguistischen und translatorischen Herausforderungen, die mit ihrer Analyse und Übersetzung einhergehen. Die Untersuchung trägt somit zur Erweiterung des Wissens im Bereich der interkulturellen Kommunikation und Übersetzung bei.

Insgesamt trägt diese Masterarbeit dazu bei, das Verständnis für Varietäten als linguistische Subsysteme zu erweitern. Sie identifiziert und analysiert markierte und gesamtdeutsche Phraseologismen als wichtige Bestandteile der schweizerischen Sprachlandschaft und verknüpft dabei linguistische Untersuchungen mit translatorischen Herausforderungen.

Literaturverzeichnis

1. Ammon U. Die deutsche Sprache in Deutschland, Österreich und der Schweiz: das Problem der nationalen Varietäten. Berlin, New York: De Gruyter, 1995 – S.90

2. Die Lexik im Binnendeutschen und Schweizerdeutschen - die bewusstheit lexikalischer Unterschiede in zwei deutschen Standardvarietäten: Passeri, Katja Nadine, 2020

3. Nationale Variation des Standarddeutschen. Lexikalische Varianten im DaF-Unterricht und in DaF-Lehrwerken: Jana Wollmann, 2013

4. Felder, Ekkehard (2016): Einführung in die Varietätenlinguistik. Darmstadt: WBG (Wissenschaftliche Buchgesellschaft)

Науковий керівник:

Проф. Сулим В.Т.

Салига Ольга
ЛНУ імені Івана Франка, ІНМ 22-М

АНАЛІЗ СИМВОЛІЗМУ В КОНТЕКСТІ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ XX СТОЛІТТЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ТВОРІВ ГЕРМАНА ГЕССЕ ТА РАЙНЕРА МАРІЇ РІЛЬКЕ

Анотація. Дана робота пропонує аналіз символізму в контексті перекладознавства німецькомовної літератури XX століття на прикладі творів Германа Гессе та Райнера Марії Рільке. Символізм, як художній метод, глибоко пронизує їхні тексти, відображаючи складні психологічні, філософські та культурні аспекти епохи. Однією з цілей є дослідження того, як символи в творах обох авторів розкривають внутрішній світ персонажів та важливі мотиви, а також розглядає виклики, пов'язані з перекладом цього символізму. Аналіз підкреслює, як переклад може передати або втратити глибоку значущість символів, що впливає на сприйняття та інтерпретацію творів. Через вивчення перекладу символів у творах Гессе та Рільке, робота розкриває важливі аспекти взаємодії між літературними традиціями та нюансами виразності у різних мовах.

Ключові слова. Герман Гесса, Райнер Марія Рільке, символізм, перекладознавство, німецькомовна література початку XX століття, прихований зміст.

Olha Salyha
Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw, INM 22-M

ANALYSE DES SYMBOLISMUS IM KONTEXT DER ÜBERSETZUNGSWISSENSCHAFT DER DEUTSCHSPRACHIGEN LITERATUR DES 20. JAHRHUNDERTS DURCH DIE PRISMA DER WERKE VON HERMANN HESSE UND RAINER MARIA RILKE

Zusammenfassung. Diese Arbeit bietet eine Analyse des Symbolismus im Kontext der Übersetzungswissenschaft der deutschsprachigen Literatur des 20. Jahrhunderts anhand von Werken von Hermann Hesse und Rainer Maria Rilke. Der Symbolismus als künstlerische Methode durchdringt tief ihre Texte und spiegelt komplexe psychologische, philosophische und kulturelle Aspekte der Epoche wider. Ein Ziel besteht darin zu untersuchen, wie die Symbole in den Werken beider Autoren die innere Welt der Charaktere und wichtige Motive offenbaren, und es werden auch die Herausforderungen in Bezug auf die Übersetzung dieses Symbolismus betrachtet. Die Analyse betont, wie eine Übersetzung die tiefgreifende Bedeutung von Symbolen übertragen oder verlieren kann, was die Wahrnehmung und Interpretation der Werke beeinflusst. Durch die Untersuchung der Übersetzung von Symbolen in den Werken von Hesse und Rilke werden wichtige Aspekte der Interaktion zwischen literarischen Traditionen und Nuancen der Ausdrucksweise in verschiedenen Sprachen aufgezeigt.
Schlüsselwörter. Hermann Hesse, Rainer Maria Rilke, Symbolismus, Übersetzungswissenschaft, deutschsprachige Literatur des frühen 20. Jahrhunderts, verborgene Bedeutung.

Die vorliegende Arbeit widmet sich der Analyse des Symbolismus im Kontext der Übersetzungswissenschaft der deutschsprachigen Literatur des 20. Jahrhunderts. Diese Untersuchung erfolgt insbesondere durch die Betrachtung der Werke von Hermann Hesse und Rainer Maria Rilke, zwei herausragenden Schriftstellern dieser Epoche.

Hermann Hesse (1877-1962) war ein deutsch-schweizerischer Schriftsteller, der für seine tiefgründigen und philosophischen Werke bekannt ist. Seine Romane, wie "Der Steppenwolf" (1927) und "Siddhartha" (1922), enthalten eine Fülle von Symbolen, die die innere Suche nach Identität, Spiritualität und Selbstfindung widerspiegeln. Hesses Schreibstil ist geprägt von allegorischen Elementen, die es ermöglichen, komplexe Gedanken und Emotionen subtil auszudrücken.

Rainer Maria Rilke (1875-1926) war ein österreichischer Dichter, der als einer der bedeutendsten Vertreter der deutschen Lyrik des 20. Jahrhunderts gilt. Seine Werke wie "Die Duineser Elegien" (1923) und "Das Buch der Bilder" (1902) sind reich an

Symbolismus und metaphorischer Sprache. Rilkes Poesie erforscht die tiefsten menschlichen Gefühle, existenzielle Fragen und die Beziehung zwischen Mensch und Natur.

In den Werken von Hesse und Rilke wird der Symbolismus als künstlerisches Mittel eingesetzt, um die inneren Konflikte, Emotionen und Ideen der Charaktere auf subtile Weise darzustellen. Diese Symbole spiegeln die komplexen psychologischen und philosophischen Strömungen des 20. Jahrhunderts wider, darunter die Suche nach Selbstverwirklichung, die Auseinandersetzung mit Spiritualität und die Reflektion über die Mensch-Natur-Beziehung.

Die Analyse des Symbolismus in den Texten von Hesse und Rilke ermöglicht es, die tiefere Bedeutung dieser Werke zu erfassen und ihre kulturelle Relevanz zu verstehen. Die Herausforderungen im Übersetzungsprozess liegen darin, die vielschichtige Symbolik angemessen in die Zielsprache zu übertragen, ohne den verborgenen Gehalt zu verfälschen. Dies verdeutlicht die zentrale Rolle der Übersetzungswissenschaft bei der Bewahrung und Weitergabe dieser kulturellen Schätze.

1. Günter Baumann: Es geht bis aufs Blut und tut weh. Aber es fördert… – Hermann Hesse und die Psychologie C. G. Jungs. (PDF; 56,8 kB) In: Vortrag auf dem 9. Internationalen Hesse-Kolloquium in Calw 1997. 7. Februar 2002, archiviert vom Original am 13. August 2003; abgerufen am 3. Januar 2015.
2. Hesse selbst lehnte allerdings die Bezeichnung „Roman“ für seine „Prosadichtungen“, wie er sie nannte, ab. Siehe dazu etwa seinen Aufsatz Eine Arbeitsnacht von 1928. In: Gesammelte Werke 11, S. 8 0ff.
3. Райнер Марія Рільке й Україна = Rainer Maria Rilke Ukrainische Forschungen : наукові студії про Райнера Марію Рільке. Переклади його творів / пер. з нім. Л. Кравченко, М. Борецький ; відп. ред. Л. Кравченко ; Дрогобицький держ. педагогічний ун-т ім. Івана Франка. Кафедра світової літератури. - Дрогобич : Коло, 2003 . Вип. 1. - Дрогобич : [б.в.], 2003. - 320 с. ISBN 966-7996-27-1 (текст укр., нім. мовами)

Науковий керівник: Бораковський Любомир Адамович

Ірина
Шеремет ЛНУ імені Івана
Франка, ІНМ-22М

ПЕРЕКЛАД ХУДОЖНІХ ЗАСОБІВ У РОМАНІ М. ЗУСАКА «КРАДІЙКА КНИЖОК» УКРАЇНСЬКОЮ ТА НІМЕЦЬКОЮ

Анотація. Сучасні автори часто експериментують із мовою та формою, і німецько- австралійський письменник Маркус Зусак — не виняток. Його світовий бестселер «Крадійка книжок» вражає не лише оригінальністю стилю та композиції, а й точністю, образністю, а часом і алюзивністю стилістичних фігур попри всю їхню незвичність. Переклад такого твору вимагає бездоганних мовних навичок, великої креативності та щонайменше загальних історичних знань. З огляду на щораз більшу потребу в якісних перекладах сучасної, зокрема й художньої літератури, українською та з української мови авторка цієї роботи аналізує, за допомогою яких процедур і наскільки вдало використані в романі засоби виразності були відтворені в українському та німецькому перекладах.

Ключові слова. Маркус Зусак, Крадійка книжок, стилістичні засоби, переклад стилістичних засобів, перекладацькі процедури, компаративна стилістика, Жан-Поль Віне, Жан Дарбельне, Ульріх Каутц

Iryna
Scheremet Nationale Iwan-Franko-
Universität Lwiw, INM-22M

ÜBERSETZUNG VON STILMITTELN IM ROMAN „DIE BÜCHERDIEBIN“ VON M. ZUSAK INS UKRAINISCHE UND DEUTSCHE

Annotation. Moderne Autoren und Autorinnen experimentieren oft mit der Sprache und Form, und der deutsch-australische Schriftsteller Markus Zusak ist keine Ausnahme. Sein Weltbestseller „Die Bücherdiebin“ besticht nicht nur durch Einzigartigkeit von Stil und Komposition, sondern auch durch Präzision, Bildhaftigkeit, und manchmal Allusivität seiner stilistischen Figuren trotz ihrer Ungewöhnlichkeit. Die Übersetzung so eines Werkes erfordert neben zumindest allgemeinen historischen Kenntnissen ein hohes Maß an Kreativität und ausgezeichnete Sprachfähigkeit. Unter Berücksichtigung von dem zunehmenden Bedarf an hochwertigen Übersetzungen moderner, darunter schöngeistiger Literatur ins Ukrainische und aus dem Ukrainischen zielt die vorliegende Forschung ab, festzustellen, mithilfe von welchen Verfahren und wie erfolgreich die im Roman vorhandenen Stilmittel in der ukrainischen und in der deutschen Übersetzungen wiedergegeben wurden.

Keywords. Makrus Zusak, Die Bücherdiebin, Stilmittel, Übersetzung der Stilmittel, Übersetzungsverfahren, Stylistique comparée, Jean-Paul Vinay, Jean Darbelnet, Ulrich Kautz

Markus Zusak (geb. in 1975 in Sydney) ist ein deutsch-australischer Autor von Jugendliteratur. Eines seiner bekanntesten Werke ist „Die Bücherdiebin“ („The Book Thief“, 2005 [4]), ein Roman über das Leben eines deutschen Mädchens kurz vor und während des Zweiten Weltkriegs. Er wurde in mehr als 40 Sprachen

übersetzt, darunter ins Deutsche von Alexandra Ernst [5] und ins Ukrainische von Natalija Hojin [6].

„Die Bücherdiebin“ weist eine große Vielfalt an Stilmitteln aus jeder der sechs Kategorien nach Kolmer und Rob-Santer auf. [2] Für die Analyse der Verfahren, die bei ihrer Übersetzung verwendet wurden, wurden die Klassifikationen von Jean-Paul Vinay und Jean Darbelnet [3] sowie ggb. für Präzision von Ulrich Kautz [1] ausgewählt. Es wurde auch die Technik des wörtlichen Übersetzens einbezogen.

Klang (1–3 in der Tabelle unten), Positions- (4, 5), Sinn- (6) und Satzfiguren (2) sind in den beiden Übersetzungen meistens genau wiedergeben (1, 2 und den ersten Satz im 6), obwohl nicht alle Lösungen völlig verständlich sind. So ergänzt A. Ernst die Aufzählung im 2 mit einem zusätzlichen Adjektiv, ersetzt im 5 ein widerholendes Pronomen durch einen Spitznamen und fügt einen zusätzlichen Satzglied hinzu, und im 4 vermeidet N. Hojin die

Verdoppelung. Manchmal beachten beide Übersetzerinnen das Vorhandensein der Stilmittel nicht (3 und der zweite Satz im 6).

Nr.	Englisch (Original)	Deutsche Übersetzung	Verfahren von A. Ernst	Ukrainische Übersetzung	Verfahren von N. Hojin
1	nothing but the nothingness of life	nichts mehr außer dem Nichts des Lebens	wörtliche Übersetzung	нічого, окрім нікчемності життя	wörtliche Übersetzung
2	I can be amiable. Agreeable. Affable.	Ich kann angenehm sein. Amüsant. Achtsam. Andächtig.	synonymische Übersetzung, Explikation	Я можу бути приязним. Поштивим. Привітним.	synonymische Übersetzung
3	large and loud and clumsy	groß und laut und ungeschickt	Wort-für-Wort Übersetzung	великі, незграб	wörtliche Übersetzung,

				ні і гучні	Veränderung der Wortfolge
4	Just don’t ask me to be nice. Nice has nothing to dowith me.	Nur bitte verlangt nicht von mir, nett zu sein. Nett zu sein ist mir völlig fremd.	wörtliche Übersetzung	Єдине — не просіть мене бути милим. Це аж ніяк не про мене.	Generalisierung

5	He was a delicate frame. He was white hair. He was a black raincoat (…)	Pfiffikus war schmal gebaut. Er bestand aus weißem Haar. Er bestand weiterhin aus einem schwarzen Regenmantel (…)	Konkretisierung, Wortartwechsel, wörtliche Übersetzung, Explikation	Хирляви й. Біле волосся. Чорний дощовик.	Kompression, Weglassen der grammatikalischen Einheiten, wörtliche Übersetzung

6	Not that it was a living hell. It wasn’t. But it sure as hell wasn’t heaven, either.	Nicht dass es die Hölle auf Erden wäre. Das nicht. Aber so sicher, wie es nicht die Hölle war, so sicher war es auch nicht der Himmel.	Remetaph eri-sierung, Kompress ion	Не скажу, що там було пекло на землі. Ні. Проте там не було й раю.	Remetaph eri-sierung, Kompress ion

Mit der Wiedergabe von Tropen (4, 5) und Stilbildungsfiguren (1–3) gehen die beiden Übersetzerinnen meisterhaft um. Die Übersetzungen vieler Neologismen könnten aber präziser sein (z. B. ent-kennen und ви-свідомити im 1). Insbesondere

N. Hojin entscheidet sich oft für Verfahren, die den Grad der stilistischen Färbung absenknen (wie syntaktische Transformation statt Lehnübersetzung wie профюрерили im 2). Auch macht sie in Einzelfällen grobe Fehler wie im 5: Nicht nur wurde die Metapher wore a face ausgelassen,

sondern auch der Ausdruck to pull the shades down (закрити штори) nicht erkannt und durch eine andere Bedeutung von shades — сутінки falsch interpretiert.

Nr.	Englisch (Original)	Deutsche Übersetzung	Verfahren von A. Ernst	Ukrainische Übersetzung	Verfahren von N. Hojin
1	de-realize	ungedacht machen	syntaktische Transformation, synonymische Übersetzung	стерти з пам’яті	syntaktische Transformation, synonymische Übersetzung
2	führered	geführert	Lehnübersetzung	торкнувся фюрер	syntaktische Transformation
3	Stick your goalie.	Pfeif drauf.	Äquivalent	Та пропадити з тими воротами!	Äquivalent

4	A good hiding	Eine ordentliche Ohrfeige	Äquivalent	Гарна прочуханка	Äquivalent
5	(…) wore a face with the shades pulled down.	(…) hat ein Gesicht aufgelegt, in dem alle Vorhänge zugezogen waren.	Remetaphe-risierung, Kompression	Обличчя (…) затьмарювали сутінки.	Remetaphe-risierung, Kompression

1. Kautz, U. Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens. München: Iudicium und Goethe Institut, 2002. – 118–133 S.

2. Kolmer, L. und Carmen, R.-S. (2002). Studienbuch Rhetorik. Paderborn: Schöningh/UTB 2003 (= Rhesis. Arbeiten zur Rhetorik und ihrer Geschichte 1, herausgg. von Lothar Kolmer). – 51–208 S.

3. Vinay, J.-P. und Darbelnet, J. (1958). Comparative Stylistics of French and English: A methodology for translation (Sager, J. C., Hamel, M.-J., Übersetz.) Amsterdam: John Benjamins Publishing, 1995. – 30–40 S.

4. Zusak, M, (2005). The Book Thief. New York: Alfred A. Knopf, 2006

5. Zusak, M. (2005). Die Bücherdiebin (Ernst A., Übersetz.) Munich: Penguin Random House Verlagsgruppe GmbH, 2008

6. Zusak, M. (2005). Kradiyka knyzhok (Hojin N., Übersetz.) Kharkiv: Klub Simeynoho Doswillia, 2015

Наукова керівниця Паславська Алла Йосипівна

Секція німецької філології

Ельвіра Амірова

СІЛЕЗЬКІ НАЗВИ МЕТАЛООБРОБНИКІВ XIV-XVI СТ.

Сілезький діалект належить до майже зниклих діалектів внаслідок Другої світової війни. Одним із наслідків якої стало руйнування мовної картини Центральної Європи. Разом із діалектом майже втрачається говірковий матеріал для подальших досліджень. Дослідники, що вивчають різні групи лексики та мовні явища зниклих говорів опираються на писемні пам'ятки цього діалекту, словники апелятивної, ономастичної лексики та лінгвістичні атласи.

У результаті аналізу наукової літератури на позначення загальної назви коваля виявлено назву (Schmied), що у сілезькому діалекті має форми: smyd, smit, smed, smeder. Значну групу металообробників складають ковалі-зброярі. Так, куванням панцирів та лат займався Plattner. До цієї групи відносяться також Messerer та Messerschmied, що кували клинки до шпаг, кинжалів, ножів. Інший ремісник – Schwertfeger виготовляв грубо ковані мечі. Виливанням гармат займався Büchsengießer. А Sporer виготовляв шпори, вудила, стремена та ін. Натомість Ringschmied виробляв начиння із заліза для кінської збруї.

Загальна назва ремісника, що виготовляв невеликі предмети для домашнього та церковного вжитку з металу, – Kleinschmied. До цієї групи належить Schlosser, який робив замки для дверей, також Nagler займався виробництвом різних цвяхів, іноді робили великі гаки та ін. Голки та спиці для в'язання, а також штирі, гачки з дроту виготовляв Nadler. Натомість Grobschmied виготовляв різні сокири, підкови, найпростіший грубий інструмент, а також підковував коней. Мабуть, синонімом до попередньої назви був Großschmied. Sensenhauer виробляв пилки, серпи, лемеші, плуги та гострив їх. Kupferschmied – коваль, що займався куванням речей з міді, а Pfannenschmied виготовляв різні

сковорідки і особливою шаною користувався у місцях добування солі, де його вироби використовувались для виварювання солі, наприклад на території сілезького говору: Pfannensmit. Kessler – коваль, що робив речі із заліза (різний посуд, пресовані та різьблені люстри, двері, дверний прибор, вивіски та інше), з міді (начиння та пристрої, кадило, купіль, дароносицю, келихи та інші речі, частково позолочені). З цього ремесла виокремлюється Beckenschläger – виробник позолочених або покритих емаллю тазів для вмивання, мисок та інших предметів – і для домашнього вжитку, і для церковних потреб, переважно з міді.

Пляшки, глечики, переважно з олова, а також зі шкіри, дерева і скла виготовляли Flaschner. Klempner та Spengler виробляли пряжки, застібки з латуні чи білої бляхи, які використовувались в одязі як прикраси. Heftler виготовляв також застібки різних видів. Спорідненим з ним були Rinkengießer і Rinkenmacher, які робили різноманітні пряжки і задокументовані на території цього ж говору. Останній, виготовляв застібки, що тримали пальто над грудьми, а також – для взуття. Свідчення про нього знаходимо у сілезькому діалекті як і про Schellenschmied, що виготовляв дзвіночки, які чіплялися до одягу та до лат, і часто були із золота.

Kettner кував маленькі ланцюжки, передусім з дроту. А сам дріт виготовляв Drahtzieher. Ringler та Ringmacher виробляли та виставляли на продаж кільця. Ймовірно це синоніми до Ringer (Rinker) – той, що виготовляв панцирі, які нагадували сорочки з рукавами з металевого дроту або лускоподібні. Ремісники Gelbschmied та Messinger, імовірно, переробляли жовту мідь або були рудокопами.

Наступною групою є ливарі. Основними виробами, які виготовляв Kannengießer, були різноманітні глечики, чаші, бокали, пляшки, миски, дзбани, малі дзвони, бочки для зберігання солі та інші речі. Через використання олова цього ремісника у Сілезії ще називали Zinngießer. Близьким до них був також Grapengießer, що виготовляв котли (для приготування їжі) на трьох ніжках з бронзи, (жовтої) міді, заліза. Серед усіх ливарів найстаршим і, відповідно,

найбільш знатним був Rotgießer, що виливав різні речі з руди – такі як надгробні плити, двері, пластику. При видобуванні заліза, а також інших металів, що надаються до кування, на кожному металургійному заводі був дуже важливий робітник – Schmelzer, який плавив руду та виливав її у злитки.

Ще одну групу металообробників складають ювеліри і монетники. Brunner та Birnschmied очищали благородні метали та перевіряли якість срібла, золота і задокументовані. Спочатку звичною назвою ремісника, що збивав золото молотком у тоненькі пластини або листове золото, яке використовували для позолочення вівтарів, панелей, рамок, дарохранильниці, раки тощо, був Goldschmied. Згодом виникла назва Goldschlager. Meldenschmied – коваль, який вирізав для чеканки монетні форми. Münzer не лише карбував монети, вирізав монетні форми та керував монетним двором, а й був міняйлом, також мав право збувати монети.

Таким чином на території сілезького говору побутувала різногазузева спеціалізація металообробного промислу.

Література:

Пиц Т. Східнонімецькі назви ремісників в ареалі слов'янських мов XIV-XVII ст. : монографія. Дрогобич : Пóсвіт, 2022. 280 с.

Пиц Т.Б. Назви ремісників металообробних ремесел у німецьких діалектах. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки. 2022. Вип. 3. С. 171-182.

Bahlow H. Schlesisches Namenbuch. Kitzingen : Holzner, 1953. 147 S.

Ebner J. Wörterbuch historischer Berufsbezeichnungen. Berlin-Boston : de Gruyter, 2015. 1027 S.

Науковий керівник
доц. Пиц Т.Б.

Albina Bondar,
Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw

Die Phasen der Übersetzungsanalyse: über die Angemessenheit der übersetzungsrelevanten Textanalyse

Im Beitrag werden Übersetzungsmethoden verallgemeinert und in der Praxis demonstriert.

Schlüsselwörter: *Christiane Nord, textexterne Faktoren, textinterne Faktoren.*

Albina Bondar

The phases of translation analyses: about the adequacy of translation-relevant text analisis

This work is devoted to the generalization of translation methods and their demonstration in practice.

Key words*: Christiane Nord, text-external factors, text-internal factors.*

Die Analyse des Textes vor dem Übersetzungsprozess ist ein wichtiger Teil der Übersetzung. Die thematischen Blocks der Analyse wurden von der bekannten deutschen Übersetzungswissenschaftlerin Christiane Nord eingehend untersucht. Die kommunikative Funktion hat ihre eigenen Faktoren. Nord nennt diese Faktoren „textexterne“ und „textinterne Faktoren“. Die Analyse hilft uns herauszufinden, wie komplex die Arbeit ist, wie viel Zeit dafür aufgewendet wird und wie global die Übersetzung ist. Die Verwendung verschiedener Sprachen in einem Buch, Dialekt oder Fachvokabular führen zum Eintauchen in andere Wissenschaften. Die Analyse macht auch deutlich, wie schwierig die bevorstehende Übersetzungsarbeit sein wird.

In manchen Textsorten ist Zeit ein wesentlicher Faktor. Der Text ist möglicherweise veraltet und hat modernere Gegenstücke. Medium ist aber auch ein wichtiger Faktor. Jetzt werden fast alle Texte nicht nur gedruckt, sondern auch online publiziert. Das macht sie allgemein zugänglicher.

Laut Christiane Nord sei das Analyseverfahren grundsätzlich für Ausgangstexte jeder Textsorte einsetzbar [2, 267]. **Publizistischer** Text dient dazu, Informationen zu vermitteln. Diese Textsorte ist oft sachlich, informativ und verwendet eine klare Sprache. Bei dieser Textart machen sich vor allem interne Faktoren bemerkbar. Fachlexik ist in den Texten zu finden. [1] **Schöngeistige** Texte zielen darauf ab, eine emotionale Wirkung auf den Leser zu erzielen. Solche Texte können ungewöhnliche Syntax und Lexik enthalten: Abkürzungen, Redewendungen und andere mehr. Auch der suprasegmentale Faktor ist kein unbedeutender Faktor. Der Text sollte emotional und damit nachvollziehbar sein. Dazu gehören Intonation, Akzent und Rhythmus. [1] **Populärwissenschaftliche** Texte umfassen jene Werke, die den Anspruch haben, wissenschaftliche Inhalte einem breiten Publikum verständlich und zugleich unterhaltsam zu vermitteln. In diesen Texten ist der Autor die Hauptfigur der Analyse. Populärwissenschaftliche Texte sind meistens Fachtexte. Auch die Herkunft des Autors kann auf den Text einwirken. [1]

Die Analyse hilft uns herauszufinden, wie relevant die Übersetzung in einer anderen Kultur sein wird und ob sie durchgeführt werden muss. Mithilfe interner

Faktoren können wir auch nachvollziehen, wie schwierig der Prozess der Übersetzung sein dürfte.

Literaturverzeichnis:

1. Назаркевич Х. Я. Основи перекладознавства = Grundkurs Translatologie: в 2 ч. Ч. 1 : Теоретичний курс : навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. С.86-93

2. Nord Ch. Textanalyse und Übersetzen. Heidelberg: Julius Groos, 1995. 283 S.

Wiss. Betreuerin Dr. Kh. Nazarkevych

Chrystyna Humenjuk

Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw

Argumentation in den Kriegsreden von Wolodymyr Selenskyj

***Anmerkung**. Der Artikel widmet sich der Untersuchung der Argumentation in fünf Kriegsreden von Wolodymyr Selenskyj. Die durchgeführte Analyse hat gezeigt, dass der Redner je nach Publikum unterschiedliche Argumentationsarten verwendet.*

***Schlüsselwörter**. Argumentation, Argument, Kriegsreden, erweiterte Argumentation*

Khrystyna Humeniuk

Ivan Franko National University of Lviv

Argumentation in Volodymyr Zelenskyy's War Speeches

***Annotation**. The article is dedicated to examining the arguments in five war speeches by Volodymyr Zelenskyy. The analysis has shown that the speaker uses different types of reasoning depending on the audience.*

***Keywords**. argumentation, arguments, war speeches, extended argumentation*

Argumentation spielt seit der Antike eine große Rolle in den Reden öffentlicher Persönlichkeiten. Im Laufe der Zeit verlor sie nicht nur keine Bedeutung, sondern entwickelte sich auch weiter. Von Aristoteles und Cicero über das Mittelalter bis hin zum 20. und 21. Jahrhundert kann man die Verwendung bestimmter Arten von Beweisführungen und Argumenten sowohl in politischen als auch in Kriegsreden bemerken. Mit Hilfe der richtigen Wahl der Argumentation und Argumenten kann der Redner das Publikum, das er anspricht, maßgeblich beeinflussen. [2]

Als Untergruppe der politischen Rede unterliegt die Kriegsrede verschiedenen Regeln, um die beabsichtigte Wirkung beim Publikum wirksam umzusetzen.[2] Im Mittelpunkt dieses Beitrags stehen verschiedene Arten der Argumentation und der Argumente in den Kriegsreden von Wolodymyr Selenskyj.

Die durchgeführte Analyse hat gezeigt, dass der Präsident der Ukraine in seinen Kriegsreden eine erweiterte Argumentation bevorzugt, weil die formulierte Schlussfolgerung klarer verstanden wird und das Publikum schneller überzeugt werden kann.[1] Um seine Reden wirksam zu formulieren, verwendet er drei Argumentationsarten nach Rehms Klassifikation: plausible, rationale und moralische. [5] Am häufigsten verwendet Wolodymyr Selenskyj die moralische Argumentation, indem er auf die weit verbreiteten Werte und Normen in der Gesellschaft verweist.

Außerdem wurde festgestellt, dass er oft Argumente des Vergleichs, der Richtung, der Reziprozität und pragmatische Argumente einsetzt. Diese Arten von Argumenten helfen, das Gesagte abzuwägen, zu überdenken und die Gedanken in eine bestimmte Richtung zu lenken.[4] In den meisten Fällen bestimmt das Publikum, an das sich diese Kriegsreden richten, die Arten der Argumente.

Eines der gebräuchlichsten Argumente ist das Vergleichsargument, da es die Möglichkeit gibt, mehrere Objekte einander gegenüberzustellen und sie nach ihrem gegenseitigen Verhältnis zu bewerten. [4]

„Wieder andere haben Geschichtsunterricht, und wenn auf dem Schulhof ein Bombenkrater aufgerissen wurde, stellen sich sogar Kinder die Frage: Begeht die Welt wieder die gleichen Fehler wie im 20. Jahrhundert?“ [6, S.16]

In diesem Textausschnitt aus der Rede auf der Münchner Sicherheitskonferenz 2022, die vor Beginn der umfassenden Invasion der Russischen Föderation stattfand, vergleicht Wolodymyr Selenskyj die Ereignisse im Osten der Ukraine mit den Ereignissen des 20. Jahrhunderts, als in Europa zwei Weltkriege ausbrachen. So

reflektiert er die wiederholten Fehler. Das ermöglicht dem internationalen Publikum, Parallele zu ziehen und das Ausmaß der Bedrohung zu verstehen.

Literaturverzeichnis:

1. *Argumentation:[Internet-Ressource]–Zugriffsmodus: http://www.teachsam.de/deutsch/d_rhetorik/argu/arg_einf_0.htm*

2. *Brisante Semantik. Neuere Konzepte und Forschungsergebnisse einer kulturwissenschaftlichen Linguistik. Hrsg. von Busse D., Niehr Th., Wengeler M. - Tübingen: Niemeyer, 2005, S.-368*

3. *Historisches Wörterbuch der Rhetorik. Hrsg. von Gert Ueding u. a. Mitbegründet von Walter Jens. – Tübingen: Niemeyer, 1992, S. 1800.*

4. *Perelman Ch., Lucie Olbrechts-Tyteca: Die neue Rhetorik. Eine Abhandlung über das Argumentieren. Hrsg. von Josef Kopperschmidt – Stuttgart-Bad Cannstatt, 2004.*

5. *Rouven Soudry Rhetorik: eine interdisziplinäre Einführung in die rhetorische Praxis: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://books.google.com.ua/books?id=h1zCJda44UkC&pg=PA209&lpg=PA209&dq=Rouven+Soudry+Rhetorik:+eine+interdisziplin%C3%A4re+Einf%C3%BChrung+in+die+rhetorische+Praxis&source=bl&ots=8KceOGJ6qv&sig=AGURqBEuz4CfDRqtNUxUaCk4-zQ&hl=uk&sa=X&ei=9dmsUaulEYfg4QSLg4HoCw&ved=0CEMQ6AEwAw*

6. *Selenskyj W. Für die Ukraine - für die Freiheit. Reden im Zeichen des Krieges. Aus dem Französischen von Nikolaus de Palézieux, K.-D. Schmidt, Karl Heinz Siber. Verlag Ullstein, 2022, 176 S.*

Wiss. Betreuerin Doz. Dr. T. Midjana

Olena Davyda,
Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw

DAS HUNDEMOTIV ALS BESTANDTEIL DER EKPHRASIS IN DER „HUNDENOVELLE“ VON MARION POSCHMANN

Das Leitmotiv des Hundes in der „Hundenovelle“ (2008) von Marion Poschmann wird im Rahmen der dem Text zugrundeliegenden Ekphrasis des berühmten Bildes „Melancolia I“ von Albrecht Dürer analysiert.

***Schlüsselwörter**: Hundemotiv, Melancholie, Ekphrasis, Albrecht Dürer, Marion Poschmann.*

Olena Davyda

THE DOG MOTIF AS A PART OF EKPHRASIS IN „DOG NOVELLA“ BY MARION POSCHMANN

The leitmotif of the dog is being considered in «The Dog Novella» by Marion Poschman. The motif plays an essential role in Albrecht Durer's prominent painting "Melancholia 1" within the context of ekphrasis.

Keywords: Dog Motif, Melancholy, Ekphrasis, Albrecht Dürer, Marion Poschmann.

In der modernen literaturwissenschaftlichen intermedialen Forschung spielt die Ekphrasis eine besondere Rolle. Das Wort „Ekphrasis“ bezeichnet die eigentliche Beschreibung (lat. *descriptio*). Ekphrasis und Beschreibungskunst gehören zu den intermedialen Basisformen der europäischen Literatur. Ekphrasis hat eine ästhetische und eine epistemologische Bedeutung. Sie bezeugt eine besondere Affinität der Literatur zum Bild, die tief und anhaltend und in der Antike verankert ist. Somit definiert man Ekphrasis als einen beschreibenden Text, der das Mitgeteilte anschaulich vor Augen führt [2, S. 88]. Im Konzept der Anschaulichkeit hat die Beschreibung ihr wichtiges Bestimmungsmoment. Der Text verwandelt sich in ein Bild, das dem Leser „das Gleichzeitigkeitserlebnis des Augenzeugen“ [2, S. 88], die Illusion von Präsenz, vermittelt. „Indem die Dichtung in der Ekphrasis die Grenze zum Bildmedium transzendiert, eröffnet sie einen Spielraum, die eigene Medialität von einem exzentrischen Standpunkt – dem des Bildes – aus zu reflektieren. Auf der anderen Seite bezeugt das Bildgedicht die Autonomie des Kunstwerkes, das im Gedicht isoliert wird“, – erklärt Jörg Robert [2, S. 88]. Die Ekphrasis konzentriert die Aufmerksamkeit des Betrachters und befördert durch Ausdeutung Einblicke in das Wesen des Kunstwerks.

Das berühmte Gemälde „Melancolia I“ (1514) von Albrecht Dürer, das zu den Ikonen der Kunstgeschichte gehört und durch seine Rätselhaftigkeit bekannt ist, hat einen großen Einfluss auch auf die moderne Literatur. Die deutsche Schriftstellerin Marion Poschmann bezieht sich auf das berühmte Bild in ihrer „Hundenovelle“ (2008). Auf dem Bild „Melancolia I“ sieht man einen halb verhungerten Hund auf dem Boden. Genauso ein verhungerter Hund, „ein fremdes Tier“, das wild und dämonisch wirkte, andererseits elegant und geheimnisvoll war, spielt eine zentrale Rolle auch bei

Marion Poschmann und verkörpert hier als Assoziation auf Albrecht Dürer die Melancholie der Ich-Erzählerin. Die „Hundenovelle“ erzählt über eine sonderbare Begegnung einer Frau mit einem Hund („unerhörte Begebenheit“), die Entwicklung der Verhältnisse zwischen Menschen und Tier und den psychischen Zustand der alleinstehenden, namenlosen, arbeitslosen und einsamen Frau. Nach Nerea Nöing, handelt es sich in erster Linie um die Referenz auf Albrecht Dürers Meisterstich *Melancolia I,* das Motiv des Melancholie-Hundes sowie die flirrende Hitze der Hundstage. „Aus der profanen Arbeitslosen wird so eine neuzeitliche Melancolia, aus dem Hund ein Todesbote, und das Ende der Novelle erscheint als ein „Unwahrnehmbar-Werden““ [1, S. 105].

Der Hund fungiert bei Marion Poschmann traditionell als Begleiter des Melancholikers. Er ist ambivalent dargestellt. Das widerspiegelt sich schon in seinem Äußeren. Einerseits ist er mager, andererseits verfügt er über große Energie, er wird als edel bezeichnet, aber auch wölfisch. Am Anfang beschreibt Marion Poschmann den Hund als den Dürer’schen Hund: eigerollt schlafend zu Füßen der „neuzeitlichen Melancolia“ (Nerea Nöing), der er im Brachland zugelaufen ist. Von diesem Augenblick begleitet der Hund die Frau und erst durch ihn wird ihre Melancholie zu einem unheimlichen und gefährdenden Zustand. Sie fühlt sich vom Hund bedroht, vor allem durch dessen „Grundvertrauen“. Sie selbst vertraut niemandem. Im Angesicht des ergebenen Hundes kommt der Erzählerin ihr eigenes Leben als „erschreckend vorläufig vor, ein einziges Warten darauf, dass das wirkliche Leben endlich begann“ [3, S. 70]. Der Hund markiert das „Fremde“, aber paradoxerweise auch das „Eigene“, da die Frau zunehmend ein Teil ihres Selbst in der Gestalt des Hundes auslagert. So ist er sowohl Gegenpart als auch Seelenverwandter. Mit der Zeit verfließt die Grenze zwischen der Erzählerin und dem Hund. Damit breitet sich in ihr Melancholie aus. Die Melancholie kann in dieser Novelle als ein der Leistungsgesellschaft entsprechender Zustand des modernen Menschen geshen werden. Der Hund als Todesbote, als „Vertreter der animalischer Reflexionslosigkeit“ [S. 15], als Beispiel der Unfähigkeit des Tieres zur Selbstentfremdung dient als treibende Kraft im Prozess der melancholischen

Regression.

1. *Nöing N. Arbeit und Melancholie. Kulturgeschichte und Narrative in der Gegenwartsliteratur. Bielefeld: transcript, 2019. 318 S.*
2. *Robert J. Einführung in die Intermedialität. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2014. 155 S.*
3. *Poschmann M. Hundenovelle. Frankfurt am Main: Frankfurter Verlagsanstalt, 2008. 126 S.*

Wissenschaftliche Betreuerin: Dr. Prof. S. Macenka

Ivasechko Lyubomyr
Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw

Makrostilistische Merkmale des Live-Tickers als Berichterstattungsform zum Ukraine-Krieg in deutschen Online-Massenmedien

In diesem Beitrag wird erörtert, was Live-Ticker sind und welche makrostilistischen Merkmale als Berichterstattungsform zum Ukraine-Krieg in deutschen Online-Massenmedien in ihnen zu finden sind.

Schlüsselwörter: *Live-Ticker, Ukraine, Medien*

Ivasechko Lyubomyr

Macrostylistic features of the live ticker as a reporting format on the Ukraine war in German online mass media.

In this post, we will discuss what live tickers are and which macrostylistic features can be found in them as a reporting format on the Ukraine war in German online mass media.

Keywords: Live ticker, Ukraine, media.

Die erste Ausrichtung der Textlinguistik entwickelte sich vor dem Hintergrund der strukturalistischen Linguistik und der generativen Transformationsgrammatik, auch historisch betrachtet. Trotz der Unterschiede in den Details definieren diese linguistischen Forschungsrichtungen das Sprachsystem (Langue, Kompetenz) als ihren

spezifischen Untersuchungsgegenstand. Sie verstehen darunter den Sprachbesitz einer Gruppe, das individuelle System von sprachlichen Elementen und Beziehungen, kurz gesagt, das Regelwerk einer Sprache. Dieses Regelwerk bildet die Grundlage für die Sprachverwendung (Parole, Performanz), die theoretisch unendliche Anzahl konkreter Sprech- und Verstehenshandlungen sowie die daraus resultierenden sprachlichen Konstrukte (Äußerungen, Texte).

Die Aufgabe der Linguistik besteht darin, das jeweilige sprachliche System durch die Anwendung geeigneter (intersubjektiver) Methoden und Analyseverfahren aufzudecken (strukturalistische Linguistik). Die generative Transformationsgrammatik hingegen beschreibt die inhärente Sprachkompetenz des idealen Sprecher-Hörers, der in Bezug auf die Kommunikationsaspekte neutral ist.

In diesen linguistischen Richtungen wurde über Jahrzehnte hinweg der "Satz" als die wichtigste linguistische Einheit betrachtet. Die strukturalistische Linguistik konzentrierte sich hauptsächlich auf die Analyse und Beschreibung der Satzstruktur, insbesondere auf die Segmentierung und Klassifikation von sprachlichen Einheiten unterhalb der Satzebene, wie Satzglieder, Morpheme und Phoneme. Die generative Transformationsgrammatik definierte die Sprachkompetenz als die Fähigkeit eines kompetenten Sprechers einer Sprache, eine unbegrenzte Anzahl von Sätzen zu bilden und zu verstehen. Sie selbst nahm dabei die Form eines Regelwerks an, das die (unendliche) Anzahl von Sätzen einer Sprache generieren sollte.

Erst in den 1960er Jahren, mit dem Aufkommen der Textlinguistik, wurde eine grundlegende Kritik an dieser Beschränkung der linguistischen Forschung auf den Satz formuliert.

Es wird argumentiert, dass die höchste und eigenständigste sprachliche Einheit nicht der "Satz", sondern der "Text" ist. Daher sollte die linguistische Analyse stärker auf den "Text" ausgerichtet sein. Diese Forderung führt jedoch nicht zu einer grundlegenden Änderung der bestehenden sprachtheoretischen Grundlagen. Die Textlinguistik betrachtet sich ausdrücklich als Teil der Linguistik der "Langue" oder "Kompetenz", ähnlich wie zuvor die "Satzlinguistik". Die Hierarchie der

angenommenen Einheiten im sprachlichen System (Phonem, Morphem/Wort, Satzglied, Satz) wird lediglich um die Einheit "Text" erweitert. Dies spiegelt die Ansicht wider, dass nicht nur die Bildung von Wörtern und Sätzen, sondern auch die Bildung von Texten (Textkonstitution) durch das Regelsystem der Sprache gesteuert wird und auf allgemeinen, sprachsystematischen Gesetzmäßigkeiten beruht.

Die sprachsystematisch orientierte Textlinguistik hat das Ziel, diese allgemeinen Prinzipien zu identifizieren und systematisch zu beschreiben. Sie greift dabei weitgehend auf Begriffe und Methoden der strukturalistischen und generativ-transformationellen Satzlinguistik zurück, sowohl auf theoretisch-konzeptioneller als auch auf methodischer Ebene. Dieser Zusammenhang wird besonders deutlich im Begriff des "Texts": Ein "Text" wird definiert als eine zusammenhängende Abfolge von Sätzen. Dies bedeutet jedoch, dass der Satz nach wie vor als eine wichtige Einheit in der Hierarchie sprachlicher Einheiten betrachtet wird; er wird als die strukturelle Einheit des Textes angesehen. Die wichtigste Konsequenz dieser Konzeption ist, dass der zentrale Begriff der Textkohärenz in der Textlinguistik rein grammatikalisch definiert wird. Er bezieht sich ausschließlich auf die syntaktisch-semantischen Beziehungen zwischen Sätzen oder sprachlichen Elementen (Wörtern, Wortgruppen usw.) in aufeinanderfolgenden Sätzen.

Literaturverzeichnis:

https://www.bild.de
https://www.linglit.tu-darmstadt.de/media/linglit/mitarbeitende/janich/abschlussarbeiten/barinova_a.pdf
https://www.radiosvoboda.org/a/rosiya-ukrayina-zahroza-viyny/31703318.html
https://www.spiegel.de

Kvit Oleksandra,
Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw

INNERE VALENZ DER DEADJEKTIVISCHEN VERBALEN BILDUNGEN MIT UNTRENNBAREN PRÄFIXEN BE-, ENT-, EMP- IM MODERNEN DEUTSCH

Innerhalb des Valenzbegriffes muss man mehrere Ebenen unterscheiden, also ist die logische Valenz als interlinguale Relation zwischen Begriffseinheiten etwas anderes, als die semantische Valenz, die sich aus der Verträglichkeit und Kombinierbarkeit von Bedeutungskomponenten ergibt, diese etwas anderes als die syntaktische Valenz als obligatorische oder fakultative Besetzung von Herstellen in einer bestimmten Zahl und Art, differenziert nach den Einzelsprachen und Wortarten. Dementsprechend werden in den vorgelegten Thesen solche Probleme behandelt: theoretische Probleme der Valenz unter besonderer Berücksichtigung der inneren Valenz; Architektonik des dynamischen Prozesses beim Generieren der deadjektivischen verbalen Bildungen mit trennbaren Präfixen; systeminterne semantische Bedeutungen innerhalb der deadjektivischen verbalen Derivate: Valenz der Präfixe und Valenz der primären wortbildenden Stämme.

Schlüsselwörter: innere Valenz, strukturelle Valenz, semantische Valenz, deadjektivische Bildungen.

Kvit Oleksandra

INNER VALENCE OF DEADJECTIVE VERBAL CONSTRUCTIONS WITH INSEPARABLE PREFIXES BE-, ENT-, EMP- IN MODERN GERMAN

Within the concept of valence one must distinguish several levels, so the logical valence as an interlingual relation between conceptual units is something different than the semantic valence, which results from the compatibility and combinability of meaning components, which is something different from the syntactic valence as an obligatory or optional occupation of producing in a certain number and type, differentiated according to the individual languages and parts of speech. Accordingly, such problems are treated in the theses presented: theoretical problems of valence with special consideration of inner valence; Architectonics of the dynamic process when generating deadjective verbal formations with separable prefixes; intrinsic semantic meanings within the deadjective verbal derivatives: valence of the prefixes and valence of the primary word-forming stems.

Key words: inner valence, structural valence, semantic valence, deadjective formations.

In die vorliegende Arbeit werden die strukturelle und semantische Gesetzmäßigkeit der Verbindung von unmittelbaren Konstituenten der deadjektivischen verbalen Derivate mit den Suffixen be-, ent- und zer- linguistisch erforscht. Es geht einerseits um die Fähigkeit der verbalen Suffixe, sich mit entsprechenden semantischen Gruppen der wortbildenden adjektivischen Basen zu verbinden, zum anderen handelt es sich um die Fähigkeit dieser Basen, Verbindungen mit den entsprechenden Suffixen einzugehen.

Als Belegmaterial diente „Duden Universalwörterbuch“, Dudenverlag, Mannheim, Wien, Zürich, 1989. Als theoretische dienten die wissenschaftlichen Arbeiten von M.D. Stepanowa, W. Fleischer, W. Henzen, K.M. Welke, H. Brinkmann uam.

Unter der Valenz oder der Fügungspotenz verstehen wir die Fähigkeit einer sprachlichen Einheit, sich mit einer anderen sprachlichen Einheit zu verbinden. Man unterscheidet die äußere und innere (systeminterne) Valenz. Während die äußere Valenz als Gesetzmäßigkeiten der Verknüpfung der Wörter im Satz betrachtet werden kann, ist die innere Valenz des Wortes als Gesamtheit von Gesetzmäßigkeiten der Zusammenfügung von Wortsegmenten (unmittelbaren Konstituenten UK) zu verstehen.

Unter der strukturellen inneren Valenz verstehen wir in unserem Fall bei der Analyse der deadjektivischen verbalen Derivate mit den untrennbaren Präfixen: **Wortbildende Struktur des primären adjektivischen Stammes**, wo man unterscheidet: Wurzeladjektive (hart, arg, schwer usw); Adjektive der ersten Stufe der Ableitung: (Zusammensetzungen: hochdeutsch; Präfixale Bildungen: untreu (*veruntreuen*); Sufixale Bildungen: flüssig (*verflüssigen*)); Adjektive der zweiten Stufe der Ableitung (präfixal-suffixale Bildungen): *undeutlich- verundeutlichen;* **Vorhandensein und Nichtvorhandensein eines verbalen Bindeglides zwischen dem primären adjektivischen Stamm und dem Präfix:** *verchochdeutschen-Deutsch; entfetten- fetten- Fett*.

Im Zusammenhang damit gibt es innerhalb der deadjektivischen verbalen Derivate mit untrennbaren Präfixen zwei Ableitungrichtungen: nur auf den primären

adjektivischen Stamm: *beschweren-schwer*; auf den primären adjektivischen Stamm und auf das Bindeglied: *benässen-nässen-nass*.

Valenz ist nicht nur die linguale Eigenschaft einer sprachlichen Einheit, sondern auch Methode, mit deren Hilfe man die Fügungspotenzen und deren Realisation erforscht. Infolge der überkreuzten Analyse der Valenz der unmittelbaren Konstituenten der be-, ent-, zer- Bildungen lässt sich folgendes feststellen:

a. Sowohl die primären adjektivischen Stämme, als auch die Präfixe verfügen über ihre Fügungspotenzen, die sich innerhalb der be-, ent-, zer- Bildungen unterscheiden.

b. Je einfacher die wortbildende Struktur eines primären adjektivischen Stammes ist, desto höher ist seine Produktivität. Darum sind die meisten deadjektivischen verbalen Derivate von den Wurzeladjektiven gebildet (64%).

c. Je umfangreicher die semantische Extension eines Präfixes (die Anzahl der Seme) ist und je häufiger es gebraucht wird, desto höher ist seine Produktivität (vgl. z.B. den Häufigkeitsgebrauch des Präfixes be- mit dem Häufigkeitsgebrauch des Präfixes zer-).

d. Je enger die semantische Struktur des primären Stammes (seine semantische Mangelhaftigkeit) ist, desto kleiner ist seine wortbildende Produktivität (heil, echt und andere solche Adjektive bilden keine deadjektivischen Derivate, hager und mager haben dieselbe Bedeutung, aber nur von „mager“ wird das Verb „ vermagern“ gebildet und nicht von „hager“, welches über eine enge Semantik verfügt (im „Duden Wörterbuch“ hat das Adjektiv „mager“ fünf Bedeutungen, während „hager“ nur eine Bedeutung aufweist.

Unter der semantischen inneren Valenz verstehen wir die semantische Verträglichkeit der unmittelbaren Komponenten eines Derivats oder einer Zusammensetzung. Um semantische Verbindungen einzugehen müssen beide Komponenten ein gemeinsames semantisches Sem haben. So verfügt das Präfix be- über ein ornatives Sem, welches sich gerne mit den Verben verbindet, die ein „Versehen mit etwas“ bezeichnen: begrünen.

Das privative Sem in den ent- Bildungen erlaubt es, semantische Beziehnungen zu einer beibiegen semantischen Gruppe der Adjektive einzugehen.

Die semantische Valenz der zer- Bildungen ist durch ihre semantische Bedeutung „ Zerlegung“, „Zerstückelung“ begrenzt. Nur die semantische Struktur der Adjektive „klein“, „mürbe“ ist mit der wortbildenden Bedeutung des Präfixes zer- vereinbar.

Literatur:

1. *Brinkmann H. Die Zusammensetzung im Deutschen. In: Sprachforum 2,. Heft 3/4, 1957, S. 222-230.*
2. *Fleischer W. Grundzüge der Wortbildung des Verbs in der deutschen Sprache der Gegenwart. In: DaF 4, 1967. S. 1-16.*
3. *Henzen, W. Deutsche Wortbildung. 2., verb. Aufl. Tübingen: Niemeyer. Kljutschenowitsch, 1957. S. 2020.*
4. *Stepanowa M.D., Cernysewa I.I. Lexikologie der deutschen. Gegenwartssprache. M., 1986. S.4-18, 19-21.*
5. *Stepanowa M.D., Fleischer W. Grundzüge der deutschen Wortbildung. VEB Bibliographisches Institut Leipzig, 1985, 236 S.*
6. *Welke K.M. Einführung in die Valenz - und Kasustheorie. Leipzig, 1988.*
7. *Duden. Deutsches Universalwörterbuch. Dudenverlag, Mannheim/Wien/Zürich, 1989.*

Wissenschaftlicher Betreuer

Prof. Dr. B. Maksymtschuk

Olena Kowal

Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw

Das Tagebuch als Darstellungsform in Robert Walsers Roman „Jakob von Gunten“

Die vorliegende Untersuchung ist Robert Walsers Roman „Jakob von Gunten“ (1909) gewidmet. Aufgrund der stilistischen Textanalyse werden die Ich-Erzählperspektive, die Gründe des Tagebuchschreibens, repetitives Erzählen, fragmentarische Erzählweise und Satzreduktion erläutert und als wichtige Merkmale des Tagebuchromans definiert.

Schlüsselwörter: Tagebuchroman, Ich-Erzählperspektive, fragmentarische Erzählweise.

Olena Koval

Ivan Franko National University of Lviv

The diary as a form of representation in Robert Walser's novel "Jakob von Gunten"

The present study is dedicated to Robert Walser's novel "Jakob von Gunten" (1909). The first-person narrative perspective, the reasons for writing a diary, repetitive narration, fragmentary narrative style and sentence reduction are explained and defined as important features of the diary novel based on the stylistic text analysis.

Keywords: diary novel, first-person narrative perspective, fragmentary narrative style.

Robert Walsers Roman „Jakob von Gunten" ist in der Tagebuchform geschrieben. Er enthält sowohl diaristische als auch romanhafte Schreibweisen, was auf die Form des Tagebuchromans hinweist [4, S. 332]. Zu den wichtigsten Merkmalen dieser Gattung gehören die Verwendung der Ich-Erzählperspektive [2, S. 477]; der Unterschied zwischen dem erlebenden und dem erzählenden Ich [1, S. 11, 14]; die Erzählung von vergangenen Ereignissen [1, S. 14]; Angst, Einsamkeit, Wut, Selbstreflexion, Eitelkeit als häufige Gründe des Tagebuchschreibens [1, S. 21]; das Vorkommen des möglichen Lesers in Gedanken der Hauptfigur [2, S. 478]; fragmentarischer Charakter der Erzählung [2, S. 478]; singulatives und repetitives Erzählen [1, S. 14]; das mögliche Vorkommen der Daten, damit der Text eine Illusion der faktualen Erzählung bekommen kann [1, S. 16–17].

Einige von den oben genannten Merkmalen des Tagebuchromans können in „Jakob von Gunten" gefunden werden, und zwar:

1. Ich-Erzählperspektive. Der Ich-Erzähler ist gleichzeitig der Erzähler und die Handlungsfigur der Geschichte. Dank dieser Erzählweise wird eine emotionale Nähe zum Geschehen und zur Persönlichkeit des Protagonisten geschaffen. Solche Perspektive ist aber begrenzt und man kann andere Charaktere des Romans nur aus der Sicht des Ich-Erzählers beobachten: *«Von Kraus werde ich sehr viel reden müssen. Er ist der Redlichste und Tüchtigste unter uns Zöglingen, und Tüchtigkeit und Ehrlichkeit sind ja so unerschöpfliche und unermeßliche Gebiete»* [3, S. 25].

2. Das erzählende Ich vs. das erlebende Ich. Das erzählende Ich stellt meistens alles rückblickend dar: *«Es gab übrigens zwischen ihm und mir im Anfang meines*

Hierseins, ich glaube, am Morgen des zweiten Tages, eine kleine, aber sehr heftige Szene. Ich trat zu ihm ins Kontor, aber ich kam nicht dazu, meinen Mund zu öffnen» [3, S. 15]. Das erlebende Ich präsentiert das, was in einem bestimmten Moment passiert: *«Ich bebe am ganzen Körper. Es flackert vor meinen Augen wie auf und ab tanzende Irrlichter»* [3, S. 178].

3. Die Gründe des Tagebuchschreibens. Jakob reflektiert über das Lernen in der Dienerschule, indem er seine alltäglichen Ereignisse ins Tagebuch notiert.

4. Repetitives Erzählen. Jakobs Erinnerungen an seinen ersten Tag im Institut von Benjamenta tauchen mehrmals im Roman auf [3, S. 7, 12].

5. Fragmentarischer Charakter der Erzählung. Der Roman besteht aus Jakobs Tagebucheinträgen. In jeder Episode wird ein anderes Thema dargestellt. So erzählt Jakob in einem Tagebucheintrag von seinen Erinnerungen an den ersten Tag im Institut von Benjamenta [3, S. 7–9] und im nächsten beschreibt er seinen Kameraden Schacht [3, S. 9–12].

6. Syntaktische Mittel. Die Satzstruktur wird durch Aposiopesen reduziert, die graphisch mit Gedankenstrichen markiert sind: *«Geheimnisse lassen einen unerträglichen Zauber vorausahnen, sie duften nach etwas ganz, ganz unsäglich Schönem. Wer weiß, wer weiß. Ah – – –»* [3, S. 52].

Zum Schluss lässt sich sagen, dass das Tagebuch als Darstellungsform einen Raum schafft, wo der Schreibprozess selbst viel wichtiger als die Handlung ist.

Literaturverzeichnis:

1. *Kellner R. Der Tagebuchroman als literarische Gattung. Berlin, 2015. 314 S.*
2. *Prince G. The diary novel: notes for the definition of a sub-genre. Neophilologus. 1975. Vol. 59. No.4. P. 477–481.*
3. *Walser R. Jakob von Gunten. Ein Tagebuch // Projekt Gutenberg. URL: https://www.gutenberg.org/files/24176/24176-h/24176-h.htm*
4. *Weidner D. Spiegel, Werkstatt, Chronik: Der Tagebuchroman bei Robert Walser, Max Frisch und Uwe Johnson. Zeitschrift für Germanistik. 2016. Vol. 26. No.2. P. 332–347.*

Wissenschaftliche Betreuerin: Dr. M. Yaremko

Viktoriia Kozlovska
Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw

UNZUVERLÄSSIGKEIT DES ERZÄHLENS ALS STILMITTEL VON SUSPENSE

Annotation: *In diesem Beitrag wird das Thema der Rolle von Unzuverlässigkeit des Erzählens im Erzeugen von Suspense am Beispiel des zeitgenössischen deutschen Romans „Der Vogelgott“ von Susanne Röckel behandelt. Wegen der Ich-Perspektive beschränkt sich das Erzählen jeweils auf einen subjektiven Standpunkt. Im Beitrag wird der Gebrauch von Mitteln analysiert, die auf die Unzuverlässigkeit der Erzähler durch die Ungewissheit über ihre Erfahrungen, Taten und Empfindungen hinweisen.*
Schlüsselwörter: *Suspense, Unzuverlässigkeit des Erzählens, Ich-Erzähler, Ungewissheit, Stilmittel von Suspense*

Viktoriia Kozlovska

UNRELIABILITY OF NARRATION AS STYLISTIC METHOD OF SUSPENSE

Annotation: *The topic of this article ist the role of unreliability of narration in creating suspense on the example of the contemporary German novel “Der Vogelgott” by Susanne Röckel. Because of the first-person perspective, the narration is limited to a subjective point of view. The article analyses the use of devices that point to the unreliability of narrators through uncertainty about their experiences, deeds and feelings.*
Key words: *suspense, unreliability of narration, first-person narrative, uncertainty, stylistic methods of suspense*

Suspense ist die komplexe Erscheinung, die mit der vom Leser empfundenen Spannung verbunden ist. Diese Spannung kann aufgrund der strategischen Unvollständigkeit, die das Interesse durch die Ungewissheit erregt, und der strategischen Verschiebung, die zur Aufregung führt. [1, S. 52] Die beiden Faktoren lassen den Leser im Zustand der Unsicherheit über das Auflösen der Geschichte. „Im Allgemeinen ist Suspense eine emotionale Erfahrung, die mit der Spannung in Bezug auf den Ausgang einer Situation verbunden ist.“ [2, S. 7]

Solche Unsicherheit kann durch die Ungewissheit des Erzählens erreicht werden. Die Spannung während der Lektüre steigt, wenn man Nicht-Übereinstimmungen im Mitgeteilten bemerkt. In diesem Fall kann der Leser anfangen, den Erzähler als unzuverlässig zu betrachten und hinter seinen Worten versteckte Bedeutungen zu suchen. „Für den Leser besteht die Spannung darin, wann er aufhört, die Richtung vom

Erzähler als Leitfaden durch die Geschichte wahrzunehmen, und beginnt, ihn als eine unzuverlässige Stimme zu betrachten, die in Geschehnissen verloren ist, die, wie wir plötzlich merken, er nur vorgibt zu verstehen.“ [4, S. 29]

In vier Teilen vom Roman „Der Vogelgott“ kann der Leser bestimmte Hinweise beobachten, ihn die an der Zuverlässigkeit der Erzählung zweifeln lassen. Das sind beispielsweise Andeutungen auf die Irrealität vom Geschehen durch den Gebrauch vom Verb „scheinen“: „Er schien mich besser zu kennen, als ich mich selbst kannte, und mir etwas zuzutrauen, wovor ich immer zurückgeschreckt war.“ [3] Demselben Ziel dienen auch irreale Vergleiche: „Es war, als befände ich mich in einem schon hundertmal geträumten, oberflächlichen und trivialen Traum.“ [3] Einerseits bekommt der Leser den Eindruck, dass die Figuren sich im Zentrum mystischer Begebenheiten, unter einer fremden und vermutlich feindseligen Macht befinden, andererseits wird unterstrichen, dass das Erzählen subjektiv ist und einigermaßen Produkt der Phantasie des Erzählers sein kann.

Im Text sind außerdem direkte Hinweise auf den unstabilen psychischen Zustand von Erzählern vorhanden: Entweder zweifeln sie selbst, ob sie psychisch stabil sind, oder die anderen muten ihnen Wahnsinn zu: „Matthisen erklärte mich für verrückt.“ [3] Außerdem deuten sie auf die Zersplitterung ihrer Persönlichkeiten: „…Es war, […] als hätten nicht wir selbst diese Sätze gesagt, sondern andere, die sich wie schattenhafte Doppelgänger unserer Seelen bemächtigt hatten und sich von unseren Empfindungen nährten.“ [3]

Außerdem weisen die Erzähler die Unfähigkeit auf, ihre Taten zu begründen („Ich weiß nicht, was mich zurückhielt.“; „Ich musste es tun, ich weiß nicht warum.“ [3]) oder den Verlauf von Ereignissen zu beschreiben („Ich weiß nicht, wie ich erklären soll, was folgte.“ [3]). Solche Stellen lassen den Leser vermuten, dass der Erzähler entweder etwas verschweigt, oder sich nicht beim klaren Verstand ist. In beiden Fällen werden sie als unglaubwürdig wahrgenommen.

Ein weiteres Mittel sind Selbstkorrekturen und Widersprüche in der Rede von Erzählern: „Ich sah das Bild – und sah es nicht.“ [3] Rhetorische Fragen an sich selbst

treten auch auf: „Die Vögel – sie seien mir doch aufgefallen? – rätselhaft, grässlich […].“ [3] Diese Unsicherheit von Erzählern bezüglich des Erzählten bewirkt die Unsicherheit und das Misstrauen des Lesers, der die vorgeschlagene Auflösung bezweifelt und nach alternativen Interpretationen sucht.

Zusammen tragen die oben genannten Mittel dazu bei, dass der Leser die Zuverlässigkeit des Erzählens bezweifelt. Er tritt davon zurück, was vom Erzähler berichtet wird, und konzentriert sich auf die Suche nach einer anderen Deutung der Situation. Suspense wird dann von ihm nicht nur bezüglich des Ausgangs der Geschichte, sondern auch bezüglich der Richtigkeit seiner Vermutungen empfunden. Aufgrund des oben Dargelegten lässt sich feststellen, dass die im Roman „Der Vogelgott“ vorhandenen Hinweise auf die Unzuverlässigkeit der Erzähler als Mittel von Suspense auftreten.

Literaturverzeichnis:

1. *Божко О. С. Атмосфера «саспенс» як домінантна ознака літературного жанру «фентезі». Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. Філологічна. Острог : Вид-во НаУОА, 2017. Вип. 67. С. 51–54. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nznuoaf_2017_67_15.pdf (дата звернення: 28.08.2023).*
2. *Anastasova M. The Suspense of Horror and the Horror of Suspense. Cambridge Scholars Publishing, 2019. 219 S. URL: https://www.cambridgescholars.com/resources/pdfs/978-1-5275-1801-8-sample.pdf (letzter Aufruf: 28.08.2023).*
3. *Röckel S. Der Vogelgott : Roman. Salzburg, Wien : Jung und Jung, 2018.*
4. *Suspense: Conceptualizations, theoretical analyses, and empirical explorations / Vorderer P., Wulff H. J., Friedrichsen M. (ed.). Routledge, 2013. 376 S. URL: https://books.google.com.ua/books?id=NkVdAgAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false (letzter Aufruf: 28.08.2023).*

Wiss. Betreuerin Dr. Kh. Nazarkevych

Anastasiia Kuzenko, Nationale Ivan-Franko-Universität Lviv

SPRACHLICHE GESTALTUNG DER ARGUMENTATION IN PARLAMENTARISCHEN DEBATTEN

Diese Arbeit widmet sich der sprachlichen Analyse der Argumentation, insbesondere in parlamentarischen Debatten.

Schlüsselwörter: *Argumentation, Debatten, sprachliche Mittel, “eine Friedensinitiative”.*

Anastasiia Kutsenko, Ivan Franko National University of Lviv

LINGUISTIC CONFIGURATION OF ARGUMENTATION IN PARLIAMENTARY DEBATES

The article is dedicated to linguistic analysis of argumentation, particularly in parliamentary debates.

Keywords: *argumentation, debates, linguistic tools, "a peace initiative".*

Im politischen Bereich findet die Kommunikation in unterschiedlichsten Ausprägungen statt, was durch die rasante Entwicklung der Medientechnologien in der modernen Zeit sowohl an Intensität als auch an Ausmaß enorm zugenommen hat. Als die älteste Form der politischen Auseinandersetzung gelten jedoch die parlamentarischen Debatten. Im Hohen Haus werden Beschlüsse diskutiert und gefasst, die im Nachhinein das gesellschaftliche Leben stark beeinflussen und prägen können. Sich mit eigenen Argumenten durchzusetzen und die Öffentlichkeit dafür zu gewinnen, ist das Ziel jeder Partei im Parlament.

Die Argumentationen sind positionsbezogen, kompromiss- und verständigungsorientiert, es wird sich dabei zum Ziel gesetzt, den Adressaten zu überzeugen und politische Fachkonzepte, wie Gerechtigkeit, Interessen, Solidarität, Finanzen usw. zu widerspiegeln [1, S. 235]. Am Beginn einer jeden Argumentation finden sich mindestens zwei miteinander in Konflikt stehende Standpunkte. Sie werden verbal expliziert, somit ergibt sich die Argumentation als eine soziale und zugleich sprachliche Handlung. In der vorliegenden Untersuchung wurde zum Ziel gesetzt, die Frage zu beantworten: wie wird die Argumentation sprachlich realisiert?

In der Analyse der Parlamentsdebatten auf der Bundestagssitzung am 9. Februar 2023 zum Thema "Eine Friedensinitiative mit Sicherheitsgarantien für die Ukraine und Russland" [3] werden die Argumente beider Seiten analysiert: Abgeordnete, die diese Initiative unterstützen, und diejenigen, die dagegen sind. Eingebracht wurde diese Initiative von der rechtspopulistischen Partei, die AfD, die für ihre Unterstützung Russlands bekannt ist. Die AfD sah sich vernichtender Kritik seitens der „pro-ukrainischen Parteien" SPD, Bündnis 90/Die Grünen und anderen ausgesetzt. Letztendlich wurde der Vorschlag von der AfD geprüft und nicht angenommen, da er

allen demokratischen Normen und den Ansichten der Mehrheit der Bundestagsabgeordneten widersprach.

Die Analyse parlamentarischer Debatten zeigt den systematischen Einsatz lexikalischer und stilistischer Mittel, insbesondere um Erkenntnisprozesse zu visualisieren, den Gegner zu überzeugen, die Gegenzeichen von Argumenten und deren Aussagekraft aufzuzeigen [2, S.130-131]. Die Beiträge der Abgeordneten wurden auf der Satz- und Wortebene untersucht, wie auch in Bezug auf die phraseologischen und stilistischen Mittel analysiert.

Zusammenfassend lässt sich sagen, dass die sprachliche Komponente der Argumentationsäußerung nicht weniger wichtig ist als die philosophische. Verbale, wie auch non-verbale Mittel haben großen Einfluss auf die allgemeine Wahrnehmung von Argumenten. Im Rahmen parlamentarischer Debatten hat die Präsentation von Argumenten einen enormen Einfluss auf die Gesamtentscheidung, die am Ende der Sitzung getroffen wird und sich anschließend auf die Zukunft des Landes oder der ganzen Welt auswirkt.

LITERATURVERZEICHNIS

1. *Achour S., Jordan A., Sieberkrob M.. Argumentieren in Politik und Gesellschaft – Wie kann der Politikunterricht die politische Kommunikation durch sprachbildende Maßnahmen fördern? / Brigitte Jostes, Daniela Caspari, Beate Lütke // Münster: Waxmann Verlag GmbH. – 2017. – S. 231-242.*
2. *Autorenkollektiv unter Leitung von Georg Michel. Sprachliche Kommunikation. Einführung und Übungen. / Von Autorenkollektiv unter Leitung von Georg Michel // VEB Bibliographisches Institut Leipzig. – 1988. – S. 130-131.*
3. *Deutscher Bundestag. Stenografischer Bericht 85. Sitzung. / Deutscher Bundestag // Berlin. – 2023.*

Dr. H. Kotowski

Lewytzkyj Dmytro
Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw

Das jüdische Thema in den Werken von Tanja Maljartschuk (am Beispiel von „Gleich geht die Geschichte weiter, wir atmen nur aus“).

Im Beitrag wird jüdisches Thema in den Werken von Tanja Maljartschuk (am Beispiel von „Gleich geht die Geschichte weiter, wir atmen nur aus“ analysiert).
***Schlüsselwörter**: Juden, Tanja Maljartschuk, Schweigen.*

Levytskyi Dmytro

The Jewish theme in the works of Tanya Malyarchuk (using the example of "Gleich geht die Geschichte weiter, wir atmen nur aus“).

The article analyzes the Jewish theme in the works of Tanya Malyarchuk (using the example of "Gleich geht die Geschichte weiter, wir atmen nur aus“).
***Keywords**: Jews, Tanya Malyarchuk, silencing.*

Das jüdische Thema ist sowohl für ukrainische als auch für europäische Autoren wichtig und wurde von AutorInnen ukrainischer Herkunft wie Tanja Maljartschuk, Katja Petrowskaja und Dmitrij Kapitelman angesprochen. Diese AutorInnen eint auch die Tatsache, dass sie im deutschen Sprachraum der Migrationsliteratur zuzuordnen sind und sie haben dieses Thema größtenteils durch das Verfassen autobiographischer Werke erschlossen.

Eine der AutorInnen ist Tanja Maljartschuk, die aus Iwano-Frankiwsk stammt und eine ausgebildete Philologin ist. 2011 zog Tanja Maljartschuk nach Wien. Im Oktober 2022 ist im Verlag Kiepenheuer & Witsch eine Sammlung deutschsprachiger Essays von Tanja Maljartschuk „Gleich geht die Geschichte weiter, wir atmen nur aus“ erschienen. Das Buch enthält eine Sammlung von 21 Texten der Autorin, die sie zwischen 2014 und 2022 verfasst hat.

Eine besondere Bedeutung in ihrem autobiografisch geprägten Schreiben kommt der Erinnerung zu. Auch kehrt sie in ihren aktuellen Essays immer wieder in die Vergangenheit zurück. Für Tanja Maljartschuk hat der historische Hintergrund ihrer Werke, insbesondere dieser Sammlung, eine persönliche Dimension: Sie ist berührt von der Tatsache, dass die Tragödien, die sich in ihrem Heimatland ereignet haben, zum Schweigen gebracht und vergessen werden. Zum Beispiel die Geschichte, die sie im Essay **„Zurik!“(2021)** erzählt, über das Heimatdorf ihrer Eltern, das vor dem Zweiten Weltkrieg komplett jüdisch war, was sie aber mit 36 Jahren erfuhr, weil niemand darüber sprach. Und das wichtige Thema, die Tragödie zum Schweigen zu bringen, wird auf eher persönliche Weise durch intensiven Dialog mit den Eltern angesprochen.

Die Autorin greift das gleiche Thema des Vergessens auf und erwähnt Babyn Jar im Essay **„Erinnerungen an das Sinnliche“ (2020)“,** in dem sie das Dorf beschreibt, in dem sie als Kind lebte, wo keine Spur von Juden war und deren Grabsteine für das Fundament des hiesigen Kulturhauses verwendet wurden.

Tanja Maljartschuk wiederum ist keine Jüdin, stammt aber aus einer Region, in der viele Juden unterdrückt und getötet wurden, was sie verwundert. Es ist ein Schock für sie, weil sie dort aufgewachsen ist und von niemandem etwas von diesen Ereignissen gehört hat, und das zeigt sich in ihrem Schreiben. Und tatsächlich fällt ihr das Thema des Schweigens und der fehlenden Erinnerung an Juden auf – die Autorin thematisiert dies in ihren Werken. Obwohl die Schriftstellerin Ereignisse beschreibt, von denen sie aus

eigener Erfahrung nichts weiß, die sie selbst nicht erlebt hat, dennoch sind sie für sie wichtig, ja existenziell.

Literaturverzeichnis:

1. Maljartschuk T. Gleich geht die Geschichte weiter, wir atmen nur aus. Essays Kiepenheuer&Witsch. 2022 – 176s.

Wiss. Betreuerin Dr. Kh. Nazarkevych

Solomija Maksymets
Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw

DER ZUSAMMENHANG ZWISCHEN DER ÜBERSCHRIFT UND DEM HAUPTTEXT IM PRESSEBERICHT

Annotation: *Der Beitrag widmet sich der Untersuchung des Zusammengangs zwischen der Überschrift und dem Haupttext im Pressebericht auf der Grundlage der deutschsprachigen Print Zeitungen. Am Beispiel des Themas der Sprengung der Nord-Stream-Pipelines am 26. September 2022 wird ermittelt, ob die in der Überschrift vermittelte Information objektiv im Haupttext dargestellt wird.*

Schlüsselwörter: *Bericht, Überschrift, Unterzeile, Haupttext, Sprengung der Nord-Stream-Pipelines, Sabotage*

Solomiia Maksymets
Ivan Franko National University of Lviv

THE CONNECTION BETWEEN THE HEADLINE AND THE MAIN TEXT IN THE NEWSPAPER REPORT

Annotation: *The article is dedicated to examining the relationship between the headline and the main text in the press report on the basis of German-language print newspapers. Using the example of the topic of the blasting of the Nord Stream pipelines on 26 September 2022, it is determined whether the information conveyed in the headline is objectively presented in the main text.*

Keywords: *report, headline, the main text, the blasting of the Nord Stream pipelines, sabotage*

Der Bericht ist die häufigst verwendete tatsachenbetonte Darstellungsform in der Presse. Ihre Hauptaufgabe besteht darin, über ein Ereignis oder ein Thema ausführlich und objektiv zu berichten. Abgesehen davon, wie interessant das Thema, bzw. der Bericht ist, ist die Überschrift der wichtigste und entscheidende Faktor dafür, ob der Leser den Artikel weiter liest. Dementsprechend hebt Markus Reiter, Journalist und Medienberater, Informationsfunktion und die Leseanreizfunktion als Hauptfunktionen der Überschrift des Presseberichtes hervor. Die Überschrift muss eine klare Aussage des Textes haben, die in aller Kürze über den Inhalt des Artikels informiert. Sie muss korrekt, leicht zu fassen und unmissverständlich formuliert sein, der Text darf nicht verfälscht werden. [2; S 4]

Einige Beispiele hierfür sind "*Bundesregierung geht von Sabotage an Pipelines"* [7]*; "Bei Nord Stream deutet vieles auf Sabotage hin"* [9]. In den genannten Überschriften spiegelt sich klar und eindeutig das Thema wider, das wenige Tage nach Bekanntwerden der Explosion der Nord-Stream-Pipelines veröffentlicht wurden. Es wird berichtet, dass die Gaslecks in Wirklichkeit durch vorsätzliche Sabotage verursacht wurden.

Laut Häusermann, um die zweite Funktion zu erfüllen, den Lesern zum Lesen einzuladen, sollte die Überschrift nicht formelhaft, sondern authentisch, einzigartig und originell sein [1; S. 296]. *"Der Nebel lichtet sich"* [4] *"Die ukrainische Spur"*[3], *"Unter vermeintlich falscher Flagge"* [8]

Die Struktur der Überschrift des Berichts ist ebenfalls reichhaltig: um mehr Spielraum für attraktive Überschriften zu lassen, werden in den Berichten Unter- und Oberzeilen eingesetzt, die die Überschrift entlasten. In der Regel wird die Oberzeile in Großbuchstaben hervorgehoben und fett gedruckt. Die Funktion besteht darin, den Leser auf den Inhalt des Textes zu orientieren. Wenn sie verwendet werden, verzichtet man aus Gründen der sprachlichen Sparsamkeit auf eine Unterzeile [1; S. 309]. Gleichzeitig ist es anzumerken, dass in einigen Quellen, meistens in "Handelsblatt" sowohl Oberzeilen als auch Unterzeilen verwendet werden. Eine Unterzeile, meist kleiner gedruckter Teil einer Überschrift, wiederholt nicht schon bekannte, sondern liefert zusätzliche Informationen, erläutert die Hauptüberschrift oder füllt die Lücken, die die Überschrift hinterlässt, was am folgenden Beispiel aus der Zeitung "Handelsblatt" ersichtlich ist [6].

Nord Stream (Oberzeile)

Ein Verdacht, der zur Unzeit kommt (Hauptüberschrift)

Inzwischen gilt es auch in der NATO als mehr als nur möglich, dass die Ukraine eine Rolle bei den Explosionen der Pipelines gespielt hat. (Unterzeile)

Dies ist ein gutes Beispiel für eine eingängige, faszinierende Überschrift. Zunächst ist es nicht klar, auf welchen Verdacht man sich bezieht, aber die Oberzeile weist darauf hin, dass sich das Thema mit Ereignissen auf Nord Stream verbunden ist. Und in der Unterzeile heißt es, dass die NATO die Beteiligung der Ukraine an der Nord-Stream Sabotage für wahrscheinlich hält.

Ich stimme der Meinung von Häusermann zu, dass der Wunsch des Autors, eine beeindruckende und interessante Überschrift zu verfassen, manchmal zu einer Unstimmigkeit zwischen der Überschrift und dem Haupttext führt [1, S. 299].

Die Spuren der Nord-Stream-Sabotage führen in die Ukraine

Laut Recherchen mehrerer deutscher Medien konnten Ermittler rekonstruieren, wie der Sprengstoff an die Gaspipelines in der Ostsee gelangte [5]

Die Überschrift dieses in der “Neuen Zürcher Zeitung” veröffentlichten Berichtes weckt Erwartungen, dass der Artikel Beweise für die Beteiligung der Ukraine an der Nord Stream-Explosion liefern wird. Gleichzeitig wird in der Unterzeile, die eigentlich die Überschrift verdeutlichen sollte, ein etwas anderer Aspekt dieses Themas dargestellt, indem darauf hingewiesen wird, dass es den Ermittlern gelungen ist, zu rekonstruieren, wie der Sprengstoff in die Gaspipelines gelangt ist. In dem Artikel heißt es, dass die Ermittler in der Nacht des 26. September 2022 in der Ostsee ein Boot beschlagnahmten, das von den mutmaßlichen Tätern für den Transport von Sprengstoff zu Pipelines und für Sabotageakte benutzt worden sein könnte. Die Autorin Corina Gall bezieht sich auf Daten von US-Geheimdiensten, die ebenfalls auf die Beteiligung einer pro-ukrainischen Gruppe hinweisen. Sie zitiert Daten der Bundesanwaltschaft, aus denen hervorgeht, dass das Schiff bzw. die Jacht von einer polnischen Firma geleast wurde, die zwei Ukrainern gehört. Und dann streitet Corina Gall es selbst ab: "Die einzige Spur, die bisher in die Ukraine zeigt, sind die Besitzer der Firma, die die Jacht gemietet haben sollen” Die einzige fragwürdige Spur anstelle mehrerer Spuren, wie in der Überschrift angegeben wird.

Zusammenfassend lässt sich feststellen, dass die Überschrift ebenso relevant ist wie der Haupttext, in engem Zusammenhang mit diesem steht und ein Schlüsselfaktor ist, um die Aufmerksamkeit des Lesers zu erregen. Allerdings entspricht die Überschrift dem Text nicht in allen Artikel.

Literaturverzeichnis:

1) *Häusermann J. Journalistisches Texten: 3. überarbeitete Auflage, 2011. 409S.*
2) *Reiter M Überschrift, Vorspann, Bildunterschrift: 2., völlig überarbeitete und erweiterte Auflage, 2009. 170 S.*

3) *AMP, JDL, RHO, ROL, FIS. Die ukrainische Spur. Der Spiegel. 27. Mai 2023. S.18*
4) *Bewarder M., Frade F. Schmitt J. Der Nebel lichtet sich. Süddeutsche Zeitung. 22. Mai 2023. S.2*
5) *Gall C. Die Spuren der Nord-Stream-Sabotage führen in die Ukraine. Neue Zürcher Zeitung. 09. März 2023. S. 2.*
6) *Koch M., Meiritz A. Ein Verdacht, der zur Unzeit kommt. Handelsblatt. 19. Juni 2023. S. 6-7*

7) *Krüger A., Szumanski M. Bundesregierung geht von Sabotage an Pipelines aus. Süddeutsche Zeitung. 28. September 2022. S. 1*
8) *Sommavilla F. Unter vermeintlich falscher Flagge. Der Standard. 16. Juni 2023. S. 6*
9) *Vetter Ph., Wetzel D. Bei Nord Stream deutet vieles auf Sabotage hin. Die Welt. 28. September 2022. S. 1*

Wissenschaftliche Betreuung: Dr. Natalija Petraschtschuk

Matsiunjak Wolodymyr
Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw

Die Struktur der Werbung im lexikalischen und pragmatisch-linguistischen Kontext.

Annotation: *Dieser Artikel untersucht und analysiert die Struktur von Werbetexten aus lexikalischer und pragmatischer Sicht. Als Beispiele wurden deutschsprachige Werbung und Werbeslogans für die Lebensmittelprodukte „Milka“ und „Toblerone“ aus Internetquellen entnommen.*

Schlüsselwörter: *Struktur, Kategorien, Slogan, Werbung, Werbebotschaft, Sprechakte.*

Matsiuniak Volodymyr
Ivan Franko National University of Lviv

The structure of advertising in the lexical and pragmatic-linguistic context.

Annotation: *This article examines and analyzes the structure of advertising texts from a lexical and pragmatic point of view. As examples, German-language advertising and advertising slogans for the food products "Milka" and "Toblerone" were taken from Internet sources.*

Key words: *structure, categories, slogan, advertising, advertising message, speech acts.*

Dieser Artikel untersucht Struktur und Funktionen von Werbung aus pragmatischer und linguistischer Perspektive. Um Werbung zu analysieren, ist es notwendig, die Kategorien zu verstehen, nach denen sie geschaltet wird. Olesya Leshenko hebt folgende Kriterien hervor: „eine gewisse Kompositionsstruktur, Virtualität und Mehrdimensionalität von Kommunikationsquellen.“ Im Allgemeinen gilt moderne Werbung als einfühlsam, weniger argumentativ, suggestiv, mehrdeutig und kreativ. Ein Slogan ist heute einer der wichtigsten Bestandteile einer Werbebotschaft. [1, S.52] Zu sehen sind zum Beispiel die Werbeslogans der Toblerone-Firma: *„Schokolade mit Charakter“.* (2003), *„Einzig. Nicht artig.“* (2010), *„Tobler... Tobler... Toblerone – eine der besten Schokoladen der Welt.“* (1970). [2] Kreativität und Mehrdeutigkeit sind in Slogans zu erkennen.

Korneeva betont die pragmatische Tendenz der Bewertung und Emotionalität. In der Struktur aus lexikalischer Sicht unterteilt man Wortnamen, Worte-Handlungen, Bewertungswörter. [3, S. 62] Gemäß dieser Klassifizierung wird der Slogan *„Tobler... Tobler... Toblerone – eine der besten Schokoladen der Welt“* berücksichtigt. Wo man sieht, verwendet man ein bewertendes Wort (in diesem Fall das Adjektiv „Best oder *besten*“).

Guzenko betrachtet Werbetexte als eine geschlossene Abfolge von Sprechakten. Sie sind klassifiziert:

1) Konstantive (von der Realität zur Aussage orientiert. Aussage, Vorhersage)

2) Direktiva (Orientierung von der Aussage zur Realität. Bitte, Anordnung)

3) Kommissiva (vom Ausdruck zur Realität, wird vom Sprecher verwendet, um zu versprechen, etwas zu tun; es wird davon ausgegangen, dass er die entsprechende Absicht hat. Versprechen, Garantie)

4) Expressiva (drücken Sie den psychologischen Zustand des Sprechers aus, seine Einstellung zu dem, was er kommuniziert. Danke, Glückwünsche)

5) Deklarativa (Benennung) [4, S. 26-27]

Für diese Kategorisierung wird ein weiteres Beispiel eines Werbetextes der Firma Milka ausgewählt. *„Starte den Tag auf die zarte Art“[5]* – in diesem Beispiel sehen wir den Sprechakt einer Direktive, der durch einen Satz im Imperativ angedeutet werden kann. Ein etwas größerer Werbetext *„Genau für diesen zarten und genussvollen Start in den Tag gibt es die Milka Haselnusscreme. Der cremige Brotaufstrich mit Kombination aus Kakao- und feiner Haselnussnote, lässt dabei die Herzen von Liebhabern des süßen Frühstücks – oder des süßen Snacks für zwischendurch.“ - höherschlagen.“[5]* ist bereits ein kommissiver und konstativer Sprechakt. Hier sieht man einen Erzählsatz, der ein Produkt beschreibt, das in der Realität (aus der Realität) existiert. Was es kommissiv macht, ist das Potenzial für Veränderungen, das Versprechen, dass sich das Leben des Käufers nach dem Kauf des Produkts ändern wird. In unserem Fall ist es *„lässt die Herzen höherschlagen“*

Literaturverzeichnis:

1) Leschenko O. Theoretische Grundlagen einer kontrastiven Untersuchung deutscher und ukrainischer Werbeslogans [Elektronische Ressource] / Olesia Leschenko. – 2017. – Ressourcenzugriffsmodus: https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/274652

2) Toblerone Slogans, Online im Internet, https://www.slogans.de/slogans.php?BSelect%5B%5D=1164 (Stand: 2003, Abruf: 28.08.2023)

3) Корнєва Н. А. Комунікативні цілі та прагматика рекламного тексту / Н. А. Корнєва. // «Young Scientist». – 2018. – С. 62.

4) *Структура рекламного тексту в прагмалінгвістичному аспекті / С. В. Гузенко // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]. Сер. : Філологія. Мовознавство. - 2013. - Т. 219, Вип. 207. - С. 26-30. - Ressourcenzugriffsmodus: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdufm_2013_219_207_8*

5) Offizielle Website der "Milka"-Produkte, Online im Internet, https://www.milka.de/neues/haselnusscreme (Abruf: 28.08.23)

Wissenschaftliche Betreuung: Dr. Olha Kraynyk

Olena Mylian
Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw

SEMANTIK UND SYNTAX DER DEUTSCHEN ADJEKTIVISCHEN TEMPERATURWÖRTER

Annotation: *Die vorliegende Masterarbeit untersucht die semantischen und syntaktischen Aspekte deutscher adjektivischer Temperaturwörter. Zwei Valenztheorien werden betrachtet: das verbozentrische Konzept und eine erweiterte Version mit Substantiven, Adjektiven und Präpositionen als Valenzträger. Die Valenztheorie sieht das Verb als Zentrum, das Leerstellen öffnet, durch Ergänzungen gefüllt. Die Verwendung von Temperaturwörtern wird analysiert, wobei semantische Vielfalt und syntaktische Funktionen beleuchtet werden. Diese Wörter vermitteln nicht nur physische Temperaturen, sondern auch metaphorische Bedeutungen. Sie können prädikativ, attributiv und adverbial verwendet werden. Die Wahl eines Temperaturworts hat kulturelle Konnotationen und kann sprachliche Herausforderungen aufwerfen. Die Studie vertieft das Verständnis der deutschen Sprache, Semantik und Syntax.*

Schlüsselwörter: *Valenztheorie, Sprachwissenschaft, Verben, Substantive, Adjektive, Präpositionen, Aktanten, semantische Valenz, syntaktische Valenz, Kasus, Satzstruktur, semantische Kongruenz.*

Olena Mylian

SEMANTICS AND SYNTAX OF GERMAN ADJECTIVAL TEMPERATURE WORDS

Annotation: *This Master's thesis examines the semantic and syntactic aspects of German adjectival temperature words. Two valence theories are considered: the verbocentric concept and an extended version with nouns, adjectives and prepositions as valence carriers. The valence theory sees the verb as the centre, opening empty spaces, filled by complements. The use of temperature words is analysed, highlighting semantic variety and syntactic functions. These words convey not only physical temperatures but also metaphorical meanings. They can be used predicatively, attributively and adverbially. The choice of a temperature word has cultural connotations and can pose linguistic challenges. The study deepens the understanding of German language, semantics and syntax.*

Keywords: *valence theory, linguistics, verbs, nouns, adjectives, prepositions, actants, semantic valence, syntactic valence, case, sentence structure, semantic congruence.*

Die vorliegende Masterarbeit widmet sich der eingehenden Analyse der semantischen und syntaktischen Eigenschaften der deutschen adjektivischen Temperaturwörter. Dabei werden zwei Versionen der Valenztheorie berücksichtigt: das verbozentrische Konzept und eine erweiterte Version, die Substantive, Adjektive und Präpositionen als potenzielle Valenzträger betrachtet. Die Verbozentrische Version positioniert das Verb als den zentralen Baustein im Satzgefüge, welches Leerstellen öffnet, die durch qualifizierende und quantifizierende Ergänzungsglieder gefüllt werden. Die Semantik des Verbs bestimmt die Anzahl und Obligatorik dieser Leerstellen, und die Abstrichmethode hilft bei der Feststellung, ob Aktanten fakultativ oder obligatorisch sind.

Die Studie beleuchtet auch die Vielfalt der Valenzträger, die über Verben hinausgeht und auch Substantive, Adjektive und Präpositionen umfasst. Die Subjekt-Prädikat-Beziehung involviert Substantive im Nominativ und finite Verben, wobei aktive und passive Valenz von der Fähigkeit eines Wortes abhängen, Leerstellen zu öffnen oder zu besetzen. Hierbei fungieren Adjektive sowohl als Valenzträger als auch als Valenzpartner.

Eine wichtige Betrachtung betrifft die Vielwertigkeit von Adjektiven und ihre semantische Orientierung. Relative Adjektive beziehen sich auf Eigenschaften in Bezug auf andere Dinge und weisen sowohl semantische als auch syntaktische Unterschiede auf, die die Anzahl der Leerstellen beeinflussen. Die semantische Orientierung eines Adjektivs beeinflusst seine Rolle im Satz und seine lexikalische Auffüllung.

Temperaturwörter sind eine faszinierende Kategorie von Adjektiven in der deutschen Sprache, die sich auf die Beschreibung von Temperaturzuständen und -empfindungen beziehen. Diese Wörter ermöglichen es Sprechern, die physische Wärme oder Kälte von Objekten, Orten oder sogar abstrakten Konzepten zu beschreiben. Die semantischen Eigenschaften und die syntaktische Verwendung von Temperaturwörtern bieten einen reichen Einblick in die Art und Weise, wie Adjektive in der deutschen Sprache verwendet werden, um Wirklichkeit und Empfindungen zu vermitteln.

Temperaturwörter sind bekannt für ihre semantische Vielfalt, da sie nicht nur auf die physikalische Temperatur von Objekten hinweisen, sondern auch metaphorisch verwendet werden können, um Empfindungen, Stimmungen oder Bewertungen zu vermitteln. Beispielsweise kann das Adjektiv "warm" nicht nur auf die tatsächliche Wärme eines Gegenstands hinweisen, sondern auch auf eine freundliche Atmosphäre oder positive Gefühle. Ähnlich kann das Adjektiv "kalt" nicht nur auf niedrige Temperaturen verweisen, sondern auch auf distanziertes Verhalten oder negative Emotionen.

Syntaktische Verwendung von Temperaturwörtern

Die syntaktische Verwendung von Temperaturwörtern ist ebenso vielfältig wie ihre semantische Bedeutung. Diese Adjektive können in verschiedenen syntaktischen Funktionen auftreten, um Informationen über die Temperatur oder die damit verbundenen Empfindungen zu vermitteln.

1. **Prädikative Funktion**: Temperaturwörter können als prädikative Attribute verwendet werden, um Eigenschaften eines Subjekts in Verbindung mit einem Kopulaverb auszudrücken. Zum Beispiel: "Die Suppe ist heiß." Hier beschreibt das Adjektiv "heiß" die Temperatur der Suppe.
2. **Attributive Funktion**: In der attributiven Funktion werden Temperaturwörter verwendet, um Substantive näher zu beschreiben. Zum Beispiel: "Der kalte Wind blies stark." Hier beschreibt das Adjektiv "kalte" den Wind.
3. **Adverbiale Funktion**: Temperaturwörter können auch adverbiale Funktionen erfüllen, indem sie die Art und Weise beschreiben, wie eine Handlung durchgeführt wird. Zum Beispiel: "Sie tranken den Tee heiß." Hier beschreibt das Adjektiv "heiß" die Art und Weise, wie der Tee getrunken wurde.

Metaphorische Verwendung und kulturelle Konnotationen

Die metaphorische Verwendung von Temperaturwörtern kann kulturelle Konnotationen hervorrufen. Zum Beispiel kann das Adjektiv "kalt" verwendet werden, um Emotionen wie Gleichgültigkeit oder Abstand zu beschreiben. Die Wahl eines

Temperaturworts kann also dazu beitragen, subtile Nuancen in der Bedeutung zu vermitteln.

Trotz ihrer reichen semantischen Vielfalt und Verwendungsmöglichkeiten können Temperaturwörter in der deutschen Sprache auch zu sprachlichen Herausforderungen führen. Nicht nur die Wahl des richtigen Adjektivs, sondern auch seine korrekte Deklination und Position im Satz sind entscheidend, um die Bedeutung präzise zu übermitteln.

Insgesamt bieten Temperaturwörter einen faszinierenden Einblick in die komplexe Beziehung zwischen Semantik und Syntax in der deutschen Sprache. Die Art und Weise, wie diese Adjektive verwendet werden, um Temperaturzustände, Empfindungen und metaphorische Konzepte auszudrücken, spiegelt die Vielseitigkeit und Tiefe der deutschen Sprache wider. Die Untersuchung von Temperaturwörtern trägt nicht nur zum Verständnis der deutschen Grammatik bei, sondern auch zur Erforschung der semantischen Nuancen und kulturellen Prägungen in der Sprache.

Literaturverzeichnis:

1. *Admoni W. Der deutsche Sprachbau. Leningrad, 1972, S. 146 - 147*
2. *Dudengrammatik. Mannheim, 1973, S. 229-230*
3. *Schreiber H. "Wörterbuch zur Valenz und Distribution deutscher Adjektive". Leipzig, 1974, S. 28-30*
4. *Der große Duden. Grammatik, 1962, S.451*

Wiss. Betreuer Prof. Bohdan Maksymtschuk

Spodarenko

Anastasia

Nationale Ivan-Franko-Universität

Lviv

Humor in der Werbung

Dieser Beitrag befasst sich mit den Fragen der humorvollen Werbung. Im Mittelpunkt der Untersuchung stehen Wirkung und Ausdrucksmittel (sowohl verbale, als auch visuelle) des Humors, wie auch Risiken seiner Verwendung in der Werbung.
Schlüsselwörter: *Humor, humorvolle Werbung, Werbebotschaft, Wortspiel, Aufmerksamkeit, Risiko.*

Humour in Advertising

This article deals with the issues of humorous advertising. The focus of the study is on the effect and means of expression (both verbal and visual) of humour, as well as the risks of its use in advertising.
Keywords: *humour, humorous advertising, advertising message, wordplay, attention, risk.*

Um die Rolle des Humors in der Werbung bewerten zu können, muss zunächst der Begriff des Humors eingegrenzt werden. Das Problem ist, dass es keine genaue Definition von Humor gibt. Wenn wir aber versuchen, den Humor mit einfachen Worten zu beschreiben, dann ist es alles, was einen zum Lachen bringt, sei es über sich selbst oder über andere. Der Humor ist sehr subjektiv und hängt von Alter, Moral und persönlichen Neigungen ab, denn was für den einen lustig sein mag, muss es für den anderen nicht unbedingt der Fall sein.

In Bezug auf die Werbung wirft sich außerdem die Frage auf: welche Rolle spielt der Humor in der Werbung, wann ist er angebracht und welche Risiken birgt seine Verwendung in Werbebotschaften? Laut einer in Deutschland durchgeführten Umfrage nannte die überwiegende Mehrheit der Befragten (81 %) gerade den Humor den wichtigsten Faktor für den Erfolg der Werbung [1]. Das ist nicht überraschend, denn eine witzige Werbung kann meistens positive Wirkung haben, der Humor unterhält die Rezipienten, dient zur Entspannung und zu der gelassenen Wahrnehmung.

Die Verwendung des Humors in der Werbung erfolgt durch Witze, Wortspiel, Ironie, Übertreibung oder Überraschung. Die Analyse der Werbebotschaften mit Humorelementen hat ergeben, dass in der Werbung das Wortspiel mit doppeltem Sinn häufig anzutreffen ist. Zusammen mit einem gut gewählten und passenden Bild kann diese Form des Humors der Schlüssel zum Erfolg sein. [2, 140]

Es ist jedoch auch wichtig zu wissen, für welche Werbung der Humor geeignet ist. Dementsprechend wurde ein Modell von sogenannten risikoreichen und risikoarmen Waren entwickelt, wobei zu den ersteren die hochwertigen Waren gehören, die humorvolle Werbung für Produkte des täglichen Bedarfs mit wenig Risiko gehaftet ist. [3, 46-47]

Der Einsatz von humorvoller Werbung ist ein Balanceakt, der sowohl positive als auch negative Folgen haben kann. Was bei einem Rezipienten ein positives Bild eines Produkts oder einer Marke erzeugt, kann bei einem anderen Verbraucher das Gegenteil bewirken. Obwohl die humorvolle Werbung meistens die Aufmerksamkeit, den Wiedererkennungswert, das Vertrauen und die Sympathie für eine Marke erhöht, besteht jedoch die Gefahr, dass kreative Werbung einen ablenkenden Effekt bewirken kann. Je kreativer die Werbung ist, desto größer ist die Distanz zum Produkt. Ein weiteres Risiko beim Einsatz von Humor in der Werbung ist der Abnutzungseffekt: bei der Wiederholung wird die Werbung als weniger witzig empfunden. [4, 93] Das letzte und nicht weniger wichtige Risiko ist die falsche Platzierung des Humors. Es gibt Dinge, über die keine Witze gemacht werden dürfen.

LITERATURVERZEICHNIS

1. Kloss, Ingomar 2007: Werbung. Handbuch für Studium und Praxis, 4. Aufl., München
2. Lehn, I. 2018. Rhetorik der Werbung; Grundzüge einer rhetorischen Werbetheorie, Köln: Herbert von Halem Verlag
3. Schneider, I. 2005: Humor in der Werbung. Praxis, Chancen und Risiken, Saarbrücken
4. Umfrage zu wichtigen Eigenschaften der Werbung für Verbraucher in Deutschland [Internet-Ressource]//–Zugriffsmodus: https://de.statista.com/statistik/daten/studie/195838/umfrage/wichtige-eigenschaften-der-werbung-fuer-verbraucher/

Dr. H. Kotowski

Solomiia Turyk
Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw

Expressive Sprechakte in den szenischen Dichtungen von Nelly Sachs

Im Beitrag wird die Sprechakttheorie von J.L.Austin und J.R. Searle skizziert und werden expressive Sprechakte anhand der szenischen Dichtungen von Nelly Sachs analysiert.

Schlüsselwörter: *expressive Sprechakte, Dank, Gruß, Entschuldigung, Mitgefühl, Bedauern, Glückwünsche, Nelly Sachs*

Solomiia Turyk
Ivan Franko National University of Lviv

Expressive speech acts in the scenic poetry of Nelly Sachs

This work is devoted to the speech act theory of J.L.Austin and J.R. Searle and analysis of the expressive speech acts in the scenic poetry of Nelly Sachs.

Key words: *expressive speech acts, thanks, greeting, apology, sympathy, regret, congratulations, Nelly Sachs*

Die Sprechakttheorie wurde 1975 vom amerikanischen Philosophen John L. Austin eingeführt und vom Wissenschaftler John R. Searle weiterentwickelt. Dabei wird davon ausgegangen, dass ein Sprechakt eine Äußerung ist, die durch die Absicht eines Sprechers und die Wirkung, die sie auf einen Zuhörer hat, definiert wird. Laut Austin besteht ein Sprechakt aus einem lokutionären Akt (das Abgeben einer bedeutungsvollen Aussage, das Sagen von etwas, das ein Hörer versteht), einem illokutionären Akt (etwas mit einem bestimmten Zweck sagen, z.B. um zu informieren) und einem perlokutionären Akt (etwas sagen, das etwas bewirkt) [2, S.99-107].

Von J.L. Austin und J.R. Searle wurden die Versuche unternommen, illokutionäre Sprechakte je nach ihrer Verwendungsabsicht zu klassifizieren. Die erste, grobe Klassifikation wurde von J.L. Austin durchgeführt, indem fünf große Klassen definiert wurden: **Verdiktive**; **Exzerzitive**; **Kommisive**; **Konduktive**; **Expositive** [1, S. 150-151].

Auf drei Hauptkriterien basierend (illokutionärer Witz, die Wechselbeziehung zwischen Welt und Worten und ausgedrückte Bedingungen der Aufrichtigkeit)

unterteilt J.R. Searle die Sprechakte auch in fünf Gruppen: **Assertive (Repräsentative); Direktive**; **Kommissive; Expressive; Deklarationen** [5, S. 1-20]. Als Ausgangspunkt für die Analyse von expressiven Sprechakten in den szenischen Dichtungen von Nelly Sachs wird eben die bewährte Klassifikation von J.R. Searle genommen.

Expressive Sprechakte sind laut J. Searle Sprechakte, deren Zweck ist, den aktuellen psychologischen Zustand des Sprechers, seine emotionalen und bewertenden Haltungen gegenüber dem Adressaten sowie seine Einstellung zum Inhalt der Mitteilung auszudrücken. G. Hindelang betont, dass Expressive «Sprechakte sind, durch die der Sprecher zu erkennen gibt, wie ihm zumute ist» [3, S.50]. Laut J. Searle gehören zu den expressiven Sprechakten solche Sprechakte wie Dank, Gruß, Entschuldigung, Mitgefühl, Bedauern, Glückwünsche[4,S.22-50].

In der szenischen Dichtung «Eli. Ein Mysterienspiel von Leiden Israels» von Nelly Sachs wurden folgende Beispiele für expressive Sprechakte gefunden, wie z.B.:

a) Dank:

«Dank für den Trunk,
ich gehe jetzt die neue Stadt baun» [6, S. 43].

b) Gruß:

«Einen guten Abend,
ist wohl eine Schuhmacherwerkstatt hier in der Nähe?» [6, S. 64].

c) **Entschuldigung:**

«Verzeih, wenn ich dich kränkte,
aber Gott behüte,
dachte erst,
du seist ein lebend Stück
vom Unglück Israels» [6, S. 34].

d) Mitgefühl:

«Noch mehr schade;

sie sitzen da, wo das Unsichtbare beginnt.

Sie betteln schon an der Pforte des Paradieses,

sagte die Großmutter zu uns Kindern» [6, S. 50].

e) **Bedauern**:

«Weine nicht, Jossele.

Bauen wir doch aufs Neue das alte Haus.

Hängen sich dei Tränen ans Gestein,

hängen sich die Seufzer ans Gebälk, können nicht schlafen die kleinen Kinder,

hat der Tod ein weiches Bett» [6, S. 20-21].

f) Glückwunsch:

«Gutes Neujahr!

Möge der Augenblick, da Er uns verlassen, zu Ende sein!» [6, S. 40].

Insgesamt werden in den szenischen Dichtungen von N. Sachs expressive Sprechakte verwendet, um die eigenen Emotionen auszudrücken, komplexe emotionale Themen zu behandeln und die Tiefe der menschlichen Erfahrung zu vermitteln. Auch haben solche Sprechakte zum Zweck, die emotionale Wirkung eines Textes zu verstärken.

Literaturverzeichnis:

1. *Austin, J.L. How to Do Things with Words. Oxford: Oxford University Press. 1962. 150-151 S.*
2. *Austin, J.L. "How to Do Things With Words." 2nd ed. Cambridge, MA: Harvard University Press. 1975. 99-107 S.*
3. *Hindelang G. Einführung in die Sprechakttheorie, 4. , unveränd. Aufl., Tübingen: Niemeyer. 2004. 50 S.*
4. *Searle, J.R. Speech Acts: An Essay in the Philosophy of Language. Cambridge: Cambridge University Press,1969. 22-50 S.*
5. *Searle, R. J. Expression and Meaning: Studies in the Theory of Speech Acts. Cambridge: Cambridge University Press, 1979. 1-20 S.*
6. *Sachs N. Szenische Dichtungen. Berlin: Suhrkamp, 2011. 20-64 S.*

Wiss. Betreuerin Dr. Doz. Y. Mykytyuk

Marija Ferij
Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw

Glosse als journalistische Form

Annotation: *Dieser Text befasst sich mit dem journalistischen Genre „Glosse“, das sich durch seine prägnante und pointierte Struktur auszeichnet und oft eine kritische, humorvolle oder satirische Perspektive präsentiert. Glossen können in verschiedenen Kontexten erscheinen, beispielsweise in Zeitungen oder Webkolumnen, und eine Reihe gesellschaftlich relevanter Themen abdecken. Im zeitgenössischen Journalismus wird ein Glosse als ein kurzer und pointierter Meinungsbeitrag definiert, der sich von Kommentaren und Leitartikeln durch seinen polemischen und satirischen Charakter unterscheidet. Basierend auf den Ansichten von H.H. Lüger hebt der Text die folgenden typologischen Merkmale hervor.*

Schlüsselwörter: *Glosse, journalistisches Genre, prägnante, pointierte Form, kritisch, humorvoll, satirisch, Relevanz, Meinungsbeitrag, Stilmerkmale, Humor, Ironie, Übertreibung, Alltagsrelevanz, Wortspiel, Kontrast, Paradoxon, Interaktion.*

Maria Feriy
Ivan Franko National University of Lviv

Gloss as a journalistic form

Annotation: *This text delves into the journalistic genre of "Glosse," characterized by its concise and pointed structure, often presenting a critical, humorous, or satirical perspective. Glossen can appear in various contexts, such as newspapers or web columns, and cover a range of socially relevant topics. In contemporary journalism, a Glosse is defined as a brief and pointed opinion piece, distinguished from commentaries and editorials by its polemical and satirical character. Drawing from H.H. Lüger's views, the text highlights the following typological features.*

Keywords: *Glosse, journalistic genre, concise, pointed form, critical, humorous, satirical, relevance, opinion piece, stylistic features, humor, irony, exaggeration, everyday relevance, wordplay, contrast, paradox, interaction.*

Die Glosse ist eine journalistische Textsorte, die sich durch ihre kurze, pointierte Form sowie eine kritische, humorvolle oder satirische Art auszeichnet. Glossen können in verschiedenen Kontexten auftreten - als fester Bestandteil einer Zeitung oder als freie Kolumne auf einer Webseite - und verschiedenen sozial relevanten Themen gewidmet sein. Im modernen Journalismus definiert man Glosse als

einen kurzen, pointierten Meinungsbeitrag, der sich von Kommentar und Leitartikel durch seinen polemischen, satirischen Charakter unterscheidet [2, S. 233].

Wenn wir die typologischen Merkmale der Glosse aus pragmatischer und stilistischer Sicht unter Bezugnahme auf H.H. Lügers Ansichten betrachten, lassen sich folgende Punkte aussondern.

Pragmakommunikative Merkmale:

- *Kürze:* H. H. Lüger betont auf Prägnanz und Pointiertheit einiger kommentierenden Pressetexte, was ermöglicht, die Aufmerksamkeit der Leser schnell zu erfassen. In diesem Kontext könnte die Glosse als eine kurze und prägnante Form der journalistischen Kommunikation betrachtet werden, in der man klare Botschaften auf den Punkt bringt.
- *Aktualität:* Glossen beziehen sich oft auf aktuelle Ereignisse, Tendenzen, die in der Gesellschaft, Politik oder Kultur vor sich gehen.
- *Kritik:* Eine wichtige Funktion der Glosse ist die kritische Auseinandersetzung mit einem Thema. Dabei werden Missstände, Ungerechtigkeiten oder absurd erscheinende Situationen von der Autorenperspektive kommentiert.

Stilistische Merkmale:

- *Humor und Ironie:* Diese Textsorte lässt Humor, Ironie als Mittel der Unterhaltung und Denkanlass zu. Auf sprachlicher Ebene kann dies auf verschiedene Weise realisiert werden, u. A. durch den Einsatz von Wortspielen, Übertreibungen und anderen stilistischen Mitteln.
- *Überspitzung:* Um Kritik zu verdeutlichen, können die Publikationsinhalte übertrieben dargestellt werden. Dies hilft, die Aufmerksamkeit der Leser zu fesseln und den kritischen Standpunkt des Autors zu betonen.
- *Pointierter Stil:* Die Sprache in einer Glosse ist prägnant und pointiert. Jeder Satz trägt zur Klarheit oder zur humorvollen Darstellung des Themas bei.

- *Alltagsnähe:* In Glossen verwendet man oft alltägliche Beispiele oder Metaphern, um komplexe Themen verständlich zu machen und eine Verbindung zum Leser herzustellen.
- *Wortspiel und Anspielungen:* Wortspiele, Wortwitze und Anspielungen auf bestimmte Sachverhalte, aktuelle Ereignisse sind häufige stilistische Elemente.
- *Kontrast und Paradox:* Durch den Einsatz von Kontrasten und Paradoxen lassen sich jeweilige Absurditäten schärfer und kritisch darstellen [1, 137-139].

Auf solche Weise werden die Leser informiert, unterhalten und zum Nachdenken angeregt, was eine besondere Interaktion zwischen dem Autor und Adressaten bedingt.

Literaturverzeichnis:

1. Lüger H.-H. Pressesprache. Tübingen : Niemeyer, 1995. 169 S.
2. Metzler Lexikon Sprache / hrsg. von H. Glück unter Mitarbeit von F. Schmoe. [3. neubearbeitete Aufl.]. Stuttgart / Weimar : Metzler, 2005. 782 S.
3. Nowak W., Schalkowski E. Kommentar und Glosse. Konstanz : UVK Medien,1998. 363 S.

Wiss. Betreuerin Dr. O. Sharyak

Kateryna Choroscha, Nationale Ivan-Franko-Universität Lviv

INSZENIERTE FLUCHT – SPRACHLICHER ASPEKT: „DIE SCHUTZBEFOHLENEN“ VON ELFRIEDE JELINEK UND „ICH – NORM“ VON NINA ZAKHOZHENKO

Die Flucht wird als ein modernes politisches Problem anhand der Theaterstücke „Die Schutzbefohlenen“ von Elfriede Jelinek und „Ich – norm“ von Nina Zakhozhenko erörtert, wobei im Mittelpunkt der Untersuchung ihr sprachlicher Aspekt steht.

Schlüsselwörter: Flucht, Theater, Dramen, Elfreiede Jelinek, Nina Zakhozhenko.

Kateryna Khorosha, Ivan Franko National University of Lviv

STAGED ESCAPE - LINGUISTIC ASPECT: “CHARGES (THE SUPPLICANTS)” BY ELFRIEDE JELINEK AND “I‘M OK” BY NINA ZAKHOZHENKO

Refugee escape as a modern political problem is discussed on the basis of the plays "Charges (The Supplicants)" by Elfriede Jelinek and "I'm OK" by Nina Zakhozhenko, with the focus of the analysis being its linguistic aspect.
Keywords: Escape, Theatre, Drama, Elfriede Jelinek, Nina Zakhozhenko.

Seit 2013 hat sich in Europa mit rasanter Geschwindigkeit eine bemerkenswerte Theaterszene zum Thema Flucht entwickelt. Diese Tatsache hat dazu geführt, dass das Theater nun eine bedeutende Rolle in der Debatte um Asylpolitik einnimmt.

Elfriede Jelinek, eine renommierte österreichische Schriftstellerin, veröffentlichte 2013 das Drama „Die Schutzbefohlenen", welches auf wahren Flüchtlingserfahrungen basiert. Das Stück erschien vor allem als eine Reaktion auf den Vorfall an der Votivkirche in Wien, 2012.

Jelinek setzt in ihrem Werk eine eindringliche, provokante und fragmentarische Sprache ein, um das Chaos und die Belastungen der Flucht darzustellen. Es gelingt der Schriftstellerin die existenzielle Krise und Ungerechtigkeit durch eine verzerrt-klingende Sprache zu vermitteln und dabei die ganze emotionale Palette der Betroffenen widerzugeben: von der Verzweiflung bis zur Wut.

Es gibt kaum Hinweise auf einzelne Personen, da in fast jedem Satz „wir" und „uns" erklingen. Durch Begriffe wie *die Tausende, die Zehntausende* vermittelt die Autorin, wie die Flüchtlinge von den Einheimischen als anonyme und entfernte *Masse*, *Menge*, *Menschenschwärme, Ausländerbrut, Kohorte* oder *als Menschenkuchen, Menschenklotz* und *Barbarenschwarm* betrachtet werden.

Das Theaterstück hat eine besondere Erzählform: durchgehend monologisch und ohne klare Adressaten. Dieser außergewöhnliche Schreibstil, in dem Elfriede Jelinek auf eine für das Drama grundlegende Form wie den Dialog verzichtet, etabliert diesen dramatischen Text als ein postmodernes Stück. Die wiederkehrenden rhetorischen Fragen, die ohne Antwort gelassen werden, verstärken im gesamten Text die Bitte um Hilfe und den Ton der Verlorenheit.

Nina Zakhozhenko ist eine aufstrebende Theaterautorin aus der Ukraine. Mit dem Stück „Ich – norm" debütierte sie 2022 auf der weltweiten Bühne. Das Werk befasst sich mit den Fluchterfahrungen von ukrainischen Jugendlichen infolge der russischen Invasion.

Die innovative Besonderheit dieses Stücks liegt in der Verwendung von Textnachrichten auf Handys als Hauptkommunikationsmittel. Die moderne Darstellungsform veranschaulicht also die Rolle der Technologie im heutigen Leben der Menschen und ermöglicht die Bedeutung von Geräten in der Zeit des Krieges neu zu erkennen.

Die Sprache der Protagonisten ist kurz, aber sehr prägnant. Auffallend ist der äußerliche Aspekt des Schreibstils: die Hauptfiguren verzichten bewusst auf die üblichen Normen der Grammatik, Rechtschreibung und Zeichensetzung. Dies hängt vor allem mit dem Wunsch zusammen, schnell und effizient zu kommunizieren.

„Ich – norm“ veranschaulicht, wie Menschen inmitten von Chaos und Unsicherheit versuchen, über Textnachrichten Verbindung zu halten, auch wenn ihnen dies nicht so gut gelingt. Das Theaterstück ermöglicht den Zuschauern, in die persönlichen Geschichten und Emotionen der Flüchtlinge einzutauchen und deren Erlebnisse hautnah zu erleben – dafür sorgt die realistische, von Slang, Anglizismen und Schimpfwörtern geprägte Jugendsprache.

Insgesamt zeigen sowohl „Die Schutzbefohlenen“ von Elfriede Jelinek als auch „Ich – norm“ von Nina Zakhozhenko auf eindrucksvolle Weise die vielschichtigen Aspekte des Themas der inszenierten Flucht. Während „Die Schutzbefohlenen“ mit ihrer ästhetischen Vielfalt eine herausfordernde Leseerfahrung bietet, beeindruckt „Ich – norm“ durch eigene Geradheit, bewusste Einfachheit und den Realismus des Dargestellten. Dennoch erzeugen beide Werke, die innovativ geschrieben wurden (Wir-Form und Textnachrichten-Form), eine starke emotionale Wirkung.

LITERATURVERZEICHNIS

1. *Захоженко Н. Я - норм // [Internet-Ressource]. Портал сучасної української драматургії. 2022. Zugriffsmodus: https://ukrdramahub.org.ua/play/ya-norm*
2. *Flucht und Szene: Perspektiven und Formen eines Theaters der Fliehenden / Hrsg. von B. Menke, J. Vogel. Berlin: Theater der Zeit, 2018. 383 S.*
3. *Jelinek E. Die Schutzbefohlenen. Reinbeck: Rowohlt Buchverlag, 2016. 144 S.*

Wissenschaftliche Betreuerin: Dr. Prof. S. Macenka

Valerija Tscherepanja
Nationale Iwan- Franko- Universität Lwiw

Zwiebelfischkolumne von B. Sick und ihre stilistischen Besonderheiten

Die philologische Analyse der Texte der Kolumnen zeigt, dass jede Veröffentlichung von Kolumnisten, unabhängig vom Thema des Artikels, bestimmte Genre- und Stilmerkmale aufweist. Ihr konstantes Merkmal ist der offene und lebendige Ausdruck der Haltung des Autors zu dem behandelten Thema, der sich auf allen Ebenen des Textes widerspiegelt: lexikalisch, syntaktisch und stilistisch. Die Besonderheit der Sicks Kolumne ist die stilistische Farbgebung seiner Artikel. Er verwendet verschiedene Stilmittel, die zu einer besseren Wahrnehmung von Informationen führen.
***Schlüsselwörter**: „Zwiebelfisch“, Kolumne, stilistische Techniken, Ironie und Humor, Okkasionalismen, Sprichwörter.*

Valeriya Cherepanya

„Zwiebelfisch“-column by B. Sick and its stylistic peculiarities

The philological analysis of the texts of the columns shows that each publication of columnists, regardless of the topic of the article, has certain characteristics of genre and style. Their constant feature is the frank and lively expression of the author's attitude towards the treated subject, which is reflected at all levels of the text: lexical, syntactic and stylistic. The special feature of the Sicks column is the stylistic coloring of its articles. He uses various stylistic devices that lead to a better perception of information.
***Keywords**: “Zwiebelfisch”, column, stylistic techniques, irony and humor, occasionalism, proverbs.*

Was bedeutet das Wort „Zwiebelfisch“ im Namen der Kolumne? Der Autor erklärt diesen Begriff auf folgende Weise: „Der Begriff Zwiebelfisch spezifiziert eine Kolumne, die sich zur Aufgabe gemacht hat, falschplazierte Wörter in deutschen Texten aufzuspüren und aufzuspießen“ [1] (Wer aufspießt, wird auch selber aufgespießt: So wurde Bastian Sick als Pedant und Besserwisser kritisiert.)

Die Besonderheit Sicks Kolumne besteht darin, dass er in seinen Artikeln verschiedene stilistische Techniken verwendet, um grammatikalisches und lexikalisches Material möglichst genau und für ein breites Publikum verständlich zu erklären. Bei der lexikalisch-grammatischen Analyse der verfügbaren Texte des Kolumnisten wurde festgestellt, dass er in fast allen seinen Texten Ironie und Humor verwendet, die oft mit solchen stilistischen Phänomenen wie Wortspiel, Okkasionalismen, rhetorische Fragen, Anspielung, Vergleich interagieren. Z.B. die

Verwendung der Ironie ist beim Lehren und bei der Informationsvermittlung von großer Bedeutung, da die Rezipienten Erklärungen zu komplexen lexikalischen und grammatikalischen Themen leichter und mit höherer Wahrnehmungswahrscheinlichkeit verstehen. Der Humor hilft auch beim Lehren (und Bastian Sicks Kolumne „Zwiebelfisch“ zielt darauf ab, das kognitive Interesse der Leser zu befriedigen), die Situation zu entschärfen, was zu einer leichteren Wahrnehmung von Informationen führt. So operiert der Autor in dem Artikel „Wenn dasselbe und das Gleiche nicht dasselbe sind“ vom 6. März 2015, der den Unterschied zwischen den im Titel genannten Wörtern erklärt, mit den Begriffen „Identität der Art“ und „Identität des Dings“: «*Während ich die Wörterbücher zurück ins Regal stellte, sagte Henry: »Dazu fällt mir gerade ein Witz ein! Sagt der Gast im Restaurant: Herr Ober, ich möchte bitte denselben Wein wie der Herr am Fenster.*

Ober: Meinen Sie die Identität des Dings oder die Identität der Art?

Gast: Äh … wie bitte?

Ober: Wenn Sie die Identität der Art meinen, bringe ich Ihnen eine Flasche vom gleichen Wein. Von mir aus auch vom selben, das ist in diesem Falle egal. Wenn Sie allerdings die Identität des Dings meinen, muss ich den Herrn am Fenster fragen, ob er bereit ist, sich für Sie den Magen auspumpen zu lassen.

Gast: Ich glaube, ich hätte doch lieber nur einfach ein Wasser« [2].

Bei der Analyse der Texte von Bastian Sick wurden auch Okkasionalismen aufgedeckt, die eine abschätzige, spöttische Konnotation haben und ein ironisches Lächeln in Bezug auf das, was sie bezeichnen, hervorrufen. Sie sind nicht in der Sprache kodifiziert und entstehen nur in der Rede. Z.B.: *«Und wenn ich in immer neuen, teilweise überraschenden Zusammenhängen weibliche Formen auftauchen sehe – wenn beispielsweise eine Kirchengemeinde ein Sommerfest für »Kinderinnen und Kinder jeden Alters« veranstaltet oder in einer Anzeige eine »Aushilferin« gesucht wird –, freue ich mich über die Möglichkeiten, die unsere Sprache bietet. Meine Favoritinnen unter den »innen«-Wörtern sind natürlich die Innenarchitektinnen und die Innenministerinnen»* [3].

Darüber hinaus macht der Autor ausgiebig Gebrauch von Sprichwörtern und Phraseologismen zur Erläuterung der deutschen Grammatik und des Wortschatzes. Die richtige und angemessene Verwendung von Sprichwörtern und Redewendungen verleiht der Sprache Ausdruckskraft. Außerdem wecken Sprichwörter aufgrund ihrer Kürze, Emotionalität und rhythmischen Struktur das Interesse der Zuhörer, sind leicht zu merken und tragen zu einem besseren Erlernen von lexikalischem und grammatikalischem Material bei. So erklärt Bastian Sick in einem Artikel mit dem Titel „Wenn die Polizei mit Messern schießt“ vom 29. März 2020 “ [4] einem Leser, warum Journalisten in der Überschrift eines Nachrichtenartikels die Formulierung „mit einem Messer schießen“ verwenden, wenn Messer nicht schießen können. Der Kolumnist antwortet humorvoll mit dem Sprichwort „In der Kürze liegt die Würze“ und verweist darauf, dass die Überschrift auf diese Weise kürzer wäre, was für Nachrichtenüberschriften typisch ist.

Literaturverzeichnis

1. Sick B. Was der Name Zwiebelfisch bedeutet. - https://www.spiegel.de/kultur/zwiebelfisch/hintergrund-was-der-name-zwiebelfisch-bedeutet-a-256454.html

2. Sick B. Wenn dasselbe und das Gleiche nicht dasselbe sind. - https://bastiansick.de/kolumnen/zwiebelfisch/wenn-dasselbe-und-das-gleiche-nicht-dasselbe-sind/

3. Sick B. Das Wunder des Genders. -https://bastiansick.de/kolumnen/zwiebelfisch/das-wunder-des-genders/

4. Sick B. Wenn die Polizei mit Messern schießt. - https://bastiansick.de/kolumnen/wenn-die-polizei-mit-messern-schiesst/

Wiss. Betreuerin Dr. Julia Byelozyorova

Вільгуцька Ярина

Львівський Національний університет імені Івана Франка

Les fonctions de l'infinitif dans la phrase française.

Анотація. *L'étude examine les multiples fonctions de l'infinitif dans la phrase française, en tant que composant syntaxique essentiel. Les objectifs englobent l'analyse de ses rôles grammaticaux et sémantiques, notamment en tant que sujet, complément d'objet, dans les propositions subordonnées, et en relation avec d'autres éléments de la phrase. L'analyse se fonde sur des corpus linguistiques variés, des études de cas, des entretiens avec des locuteurs natifs et des apprenants, ainsi que des*

comparaisons avec d'autres langues. Les données numériques et l'analyse diachronique révèlent des tendances historiques et contemporaines. L'étude éclaire également les distinctions avec d'autres formes verbales. Les résultats enrichissent la compréhension de la structure linguistique du français et proposent des implications pédagogiques.

Ключові слова. ***infinitif, structure de phrase, fonctions grammaticales, rôles sémantiques, syntaxe, propositions subordonnées, complément d'objet, sujet, linguistique contrastive, analyse diachronique, enseignement du français.***

Introduction L'infinitif est une forme verbale qui joue un rôle essentiel dans la langue française, permettant d'exprimer une variété de nuances temporelles et modales. Il est utilisé dans une multitude de contextes, allant des constructions indépendantes aux constructions dépendantes, et il offre une richesse d'expressions dans la langue parlée et écrite. Au cours de cette analyse, nous examinerons comment l'infinitif peut exprimer différentes valeurs temporelles, notamment le présent, le passé et le futur, ainsi que ses utilisations modales dans diverses situations. Cette exploration nous permettra de mieux comprendre la polyvalence de l'infinitif en français.

Objectifs du Travail :

L'infinitif en français est une forme verbale qui peut exprimer à la fois l'état et l'action, sans marquer de nombre ni de personne. Il peut également refléter l'aspect accompli et non accompli, comme dans les exemples "avoir écrit" et "écrire".

Il peut fonctionner comme un verbe à part entière avec un complément d'objet, se comportant comme un verbe conjugué (par exemple, "lire un livre"). De plus, il peut être traité comme un nom et être précédé d'un article, bien que cette possibilité soit limitée en français.

Deux formes de l'infinitif : L'infinitif se décline en deux formes principales : l'infinitif présent, qui exprime une action en cours, et l'infinitif passé, qui marque une action achevée. L'infinitif passé est souvent utilisé en relation avec

des verbes conjugués pour indiquer la temporalité des actions.
Lorsqu'il est employé avec des verbes conjugués, l'infinitif peut acquérir une valeur temporelle d'antériorité ou de postériorité par rapport à d'autres actions dans la phrase.
L'infinitif est utilisé dans des constructions indépendantes, telles que les recettes de cuisine, les modes d'emploi de produits, et les libelles de conseils. Dans ces cas, il ne marque ni le présent ni le futur, mais constate simplement les processus dans leur généralité.

L'infinitif peut également être utilisé dans des constructions dépendantes, comme les phrases, pour exprimer la simultanéité, l'antériorité ou la postériorité des actions par rapport à d'autres éléments de la phrase.
Il peut avoir une valeur de présent, de futur, d'ordre ou de conseil en fonction du contexte. Il peut également être utilisé pour exprimer des émotions telles que l'hésitation, l'étonnement et l'indignation.
Dans un récit, l'infinitif présent peut être utilisé pour rendre un fait plus vivant que l'indicatif, créant ainsi un effet narratif.
L'infinitif présent peut également être utilisé pour exprimer la postériorité ou l'antériorité par rapport à d'autres actions passées ou futures.
L'infinitif passé est utilisé pour marquer l'antériorité, la postériorité, et parfois la causalité par rapport à d'autres actions dans un contexte temporel donné.

En conclusion, l'infinitif en français se révèle être un outil linguistique polyvalent qui permet d'exprimer diverses nuances temporelles et modales. Des tournures simples aux constructions plus complexes, l'infinitif s'adapte aux besoins de la langue parlée et écrite, offrant une flexibilité inestimable aux locuteurs de français. Que ce soit pour décrire des actions simultanées, antérieures ou postérieures, ou pour exprimer des sentiments d'hésitation, d'étonnement ou d'indignation, l'infinitif joue un rôle clé dans la communication

en français. Cette exploration des valeurs de l'infinitif renforce notre compréhension de la richesse et de la diversité de la langue française, tout en soulignant l'importance de cette forme verbale dans la communication quotidienne.

En préparant notre allocution, nous nous sommes inspirée des ouvrages suivants :

1. Arrivé M., Gadet F., Galmiche M. La grammaire d'aujourd'hui. – P. : Flammarion, 1986. – 720 p.
2. Chevalier J.-C. et aa. Grammaire Larousse du français contemporain. – P. : Larousse, 1964. – 495 p.
3. Dubois J. Dictionnaire de linguistique. – P. : Larousse, 1973. – 516 p.
4. Gaiffe F. et aa. Grammaire Larousse du XX-e siècle. – P. : Larousse, s.d. – 476 p.
5. Fetter J.O. Emploi de l'infinitif dans la syntaxe française. – P. : Graz, 1977. – 82 p.

Гнатів Р.О.
Студентка факультету іноземних мов
Львівський національний університет імені Івана Франка

Les particularités lexico-pragmatiques du lexique dans la représentation de la guerre russo-ukrainienne dans les médias français

Анотація. *La langue, étant un produit social, se développe au cours de l'évolution de l'humanité. C'est surtout notre pensée et perception du monde qui influencent sa structure et son fonctionnement. Tout changement subi par la société retrouve sa place dans la langue immédiatement. En 2022 en Ukraine c'était la guerre russo-ukrainienne qui s'est éclatée et qui a perturbé le monde entier, étant une tragédie pour notre peuple. Lors de nos recherches, nous avons étudié profondément l'influence de la guerre en Ukraine sur la langue des journaux français, ainsi que la représentation de cette catastrophe dans les médias reflétant des intérêts politiques différents.*
Ключові слова. *La guerre russo-ukrainienne, les médias, le lexique militaire, les néologismes, les termes polysémiques.*

The lexico-pragmatic features of the lexicon in the representation of the Russian-Ukrainian war in the French media

Annotation.*Language, being a social product, develops during the evolution of humanity. It is above all our thinking and perception of the world that influences its structure and functioning. Any change that society undergoes finds its place in the language immediately. In 2022 in Ukraine it was the Russian-Ukrainian war that broke out and disrupted the whole world, being a tragedy for our people. In our research, we studied deeply the influence of the war in Ukraine on the language of French newspapers, as well as the representation of this catastrophe in the media reflecting different political interests.*
Keywords: The Russian-Ukrainian war, the media, the military lexicon, neologisms, polysemic terms.

L'actualité du thème choisi est désignée par le sujet de la guerre en Ukraine et de sa représentation dans les médias français qui ne sont pas encore profondément étudiés. De surcroît, la raison pour laquelle nous avons mené des recherches sur ce thème est la traduction des termes de guerre russo-ukrainienne qui pose parfois des difficultés. Le but des recherches consiste à étudier et classifier les particularités linguo-pragmatiques dans le discours de guerre présenté dans la presse française. Pour atteindre l'objectif de la recherche nous nous sommes posé les tâches suivantes: étudier les caractéristiques et la notion du discours des médias, mettre en valeur la représentation des faits de guerre

dans les médias français, examiner le vocabulaire militaire présenté dans la presse française, ainsi qu'analyser leurs particularités morphologiques, sémantiques et la modification de leurs sens dans le discours de guerre contemporain.

L'analyse détaillée des exemples trouvés dans la presse française nous a donné la possibilité de former un dictionnaire des termes militaires et de les regrouper de la façon suivante: les termes indigènes de guerre, les termes polysémiques qui ont changé leur sens, les néologismes.

Après avoir mené l'analyse des exemples du lexique indigène militaire dans la presse française, nous les avons regroupés dans trois catégories: *des agents de guerre, des armes, des termes purement militaires*. Nous avons également mis en valeur les moyens de formation des termes mentionnés ci-dessus. Quant au deuxième groupe des mots qui ont changé leur sens, nous avons étudié les substantifs polysémiques[1], [2].

Enfin, dans la partie pratique nous avons prêté attention aux néologismes apparus dans les médias ukrainiens et qui, grâce à leur usage actif, font actuellement partie du vocabulaire français [5].

Pour approfondir nos recherches nous avons fait attention à la représentation de la guerre en Ukraine dans les médias français différents. Afin de le faire, nous avons étudié comment a été décrit le bombardement de la ville Ouman dans les journaux « Le Figaro », « La Croix », « Les Échos », « Le Monde » et le magazine « L'Express ». Après avoir fait des recherches, il est à admettre que "Le Figaro" donnait le plus d'informations sur cet événement tragique. Il a notamment souligné qu' Ouman est un "*site du pèlerinage traditionnel des juifs hassidiques*", tandis que par exemple dans "Le Monde" cette information n'a pas été éclairée[3]. Cependant, dans le dernier journal, un lecteur a précisé ce fait et ajouté que cette cible avait une signification spéciale [4]. En effet, "Le Figaro" appartient à l'orientation droite, alors que "Le Monde" représente le centre gauche, ce qui motive et explique la différence de représentation des mêmes faits de guerre dans les sources diverses. Cela éclaire également pourquoi dans certains journaux les journalistes emploient le mot "la guerre" et dans les autres - "le conflit", "l'opération militaire".

Après avoir analysé et décrit profondément le sujet, nous avons admis que le français comme toutes les autres langues subit l'influence de la société au sein de laquelle elle fonctionne. La guerre en Ukraine a fait apparaître des néologismes, des changements sémantiques et l'activation d'usage des termes de guerre. Pour mieux présenter les résultats des recherches nous avons réussi à les classifier et à présenter le vocabulaire qui se compose de 62 termes indigènes guerriers, 13 néologismes français et 33 mots polysémiques qui ont modifié leur sens. Enfin, après avoir fait des études comparatives des journaux français nous avons exécuté des conclusions selon lesquelles la guerre russo-ukrainienne est éclairée différemment dans les sources différentes des orientations politiques diverses. En conclusion, le sujet de la guerre en Ukraine est actuel et peut être au centre des recherches futures, surtout celles de la représentation de cette tragédie dans les médias divers.

Les sources:

1. Centre National de Ressources Textuelles et Lexicales: URL: https://www.cnrtl.fr/ (consulté le 21 février 2023)
2. Larousse: URL: https://www.larousse.fr/ (consulté le 21 février 2023)
3. Le Figaro *« Guerre en Ukraine : vingt-cinq morts dans des frappes nocturnes, Kiev se dit prêt pour son offensive de printemps »* . Publié le 28/04/2023 URL: https://www.lefigaro.fr/flash-actu/frappes-nocturnes-sur-plusieurs-villes-ukrainiennes-au-moins-deux-morts-a-dnipro-20230428 (consulté le 28 avril 2023)
4. Le Monde *« Guerre en Ukraine : les frappes aériennes russes sur plusieurs villes du pays ont fait au moins vingt-six morts »* URL: https://www.lemonde.fr/international/live/2023/04/28/guerre-en-ukraine-en-direct-les-frappes-aeriennes-russes-sur-plusieurs-villes-du-pays-ont-fait-au-moins-25-morts_6171324_10.html (consulté le 28 avril 2023)

5. Wiktionnaire.URL: https://fr.wiktionary.org/wiki/Wiktionnaire:Page_d%E2%80%99accueil (consulté le 21 février)

Науковий керівник

Доцент Піскозуб З. Т.

Анна Клещевнікова,

Львівський національний університет імені Івана Франка

Особливості “novlangue” у сучасній французькій мові (на основі сучасного політичного дискурсу)

Анотація: *Une immense quantité d’information est imposé sur nous tous les jours et pour que les énoncés soient mémorables, il est nécessaire de créer une certaine image avec des mots qui ont une signification sémantique cachée. C’est une caractéristique du novlangue, qui a apparu au XX siècle. Aujourd'hui, il a un large champ d'emploi: les médias, les sphères économiques, la médecine, l’éducation, mais c'est dans la sphère politique qu'elle s'exprime le plus. Les messages des politiciens sont bien structurés et sont composés de manière à transmettre un sens profond avec un minimum de mots afin de convaincre le public. Cependant les auditeurs peuvent l’identifier , la question est de savoir quelles sont les traits principals du novlangue.*

Ключові слова: *le novlangue, le discours politique, des particularités morphologiques, grammatiques, stylystiques et syntaxiques.*

Anna Kleschevnikova,

Ivan Franko National University of Lviv

Features of "novlangue" in the modern French language (based on modern political discourse)

Annotation: *An immense amount of information is imposed on us every day and for the statements to be memorable, it is necessary to create a certain image with words that have a hidden semantic meaning. This is a characteristic of the novlangue that appeared in the XX century. Today, it has a wide field of employment: the media, the economic spheres, medicine, education, but it is in the*

political sphere that it is expressed the most. The messages of politicians are well structured and composed in such a way as to convey a deep meaning with a minimum of words in order to convince the public. However listeners can identify it, the question is what are the main features of novlangue?

***Keywords**: le novlangue, le discours politique, des particularités morphologiques, grammatiques, stylystiques et syntaxiques.*

Si je vous disais que la couleur blanche est en réalité noire, le croiriez-vous? C'est tout à fait possible de changer votre vision avec juste des mots. Après tout, c'est ce que font les politiciens, en employant le *novlangue* dans leurs discours. Il ne s'agit pas d'une langue complètement nouvelle, mais seulement d'une combinaison de moyens stylistiques afin de modifier et adoucir le sens de ce qui est dit.

Le concept du novlangue a été proposé par Orwell dans son roman "1984" pour décrire le langage d'un régime totalitaire [1]. Malgré l'emploi répandue de cette notion avec l'article du féminin, semblant au mot la langue, nous l'accompagne d'article du masculin, d'après Amélie Audiberti, la première traductrice de cette œuvre [11]. L'objectif principal pour laquelle les autorités l'utilisent est qu'avec son aide ils peuvent créer la réalité que s'impose sur les autres. Le mauvais passe pour le bon, même si c'est loin d'être le cas.

Cet objectif peut être atteint en construisant correctement l'énoncé, y compris l'intonation, les gestes, les pauses et l'emploie des divers processus linguistiques. Il s'agit tout d'abord des processus lexico-sémantiques, tels que *les onomatopées ("la poudre de perlimpinpin"* [8]*), ("pour x ou y raisons"* [1]*), les mot-valises ("les apéroussels"* [4]*) et les emprunts ("le start-up"* [1]). Tous se distinguent par un changement dans la combinaison des sons, qui incline l'auditeur à des considérations accrues.

Les particularités des processus morphologiques sont que la structure du mot change à l'aide de *l'affixation ("insupportable pour nos retraités"* [7]). Quant aux adjectifs, à l'aide d'*un superlatif* ("les plus faibles" [9]) la gradation des faits et l'attitude

du locuteur face à ce qui est dit est très perceptible, surtout quand elle est soutenue par la modulation de voix.

Les moyens stylistiques sont la partie la plus diversifiée: la métaphore ("*ne fasse plus briller les yeux des gens*" [3]), la métonymie ("*on a vu les urgences et la nécessité"* [6]), la comparaison (*"elle est brillante comme un foie qui ne se porte pas bien"* [5]), l'hyperbole ("c'est à peu près une des seules chances pour l'Ukraine" [10]), la litote ("*ses événements tragiques"* [2]) et l'ironie ("*ça dépend de ce qu'ils prennent le matin au petit-déjeuner"* [12]). *La métaphore* à son tour est classée en différentes catégories: *naturalisés*; *généralisantes*; *plaintes*; *pronominales*; *économiques* et au sens *réflichi*. La *métonymie,* aide à révéler le sens global, en ne prenant qu'une particule comme agent. Si l'on tient compte de *la comparaison*, leur emploi permet de montrer l'opposition des deux concepts. À force d'hyperboles dans les discours, les politiciens manifestent leur grand mécontentement et à l'aide de la litote et l'ironie, au contraire, ils minimisent le caractère catastrophique de la situation.

La façon dont tous les temps s'emploient, y compris le présent de l'indicatif, le passé simple et le futur simple, le novlangue peut être facilement indiqué grâce à l'emploie accrue des négations. Pourtant sans contexte c'est toujours complique: la phrase *ne rien faire* a une signification neutre et peut indiquer l'état d'une personne qui n'a absolument aucune envie de faire n'importe quoi, mais en politique c'est déjà un reproche et une ironie.

En conclusion, le novlangue est un excellent outil de pouvoir, car il vise à orienter les auditeurs dans une certaine direction non par des impératifs, mais en paraphrasant avec un sens caché à l'aide des procédés langagiers.

Список використаних джерел:

1. *Dictionnaire des difficultés de la langue française.*
2. *CNEWS. L'interview de Nathalie Arthaud 2022.*
3. *Capital. "Regroupement resserré", "Intensité de sollicitation piétonne"... Parlez-vous le Anne Hidalgo?*

4. *Gala. Interview – Fabien Roussel : « Ma compagne Dorothée m'aide à tenir bon »*
5. *Interview Jean Lassalle (Résistons!) : "J'ai la conviction que ça va péter". 2022*
6. *Interview Philippe Poutou (NPA) : "À cause des sondages, il n'y a plus de vote de conviction". Martin Leduc.*
7. *Le discours de Marine Le Pen pour son départ de la tête du RN*
8. *LCI (chaîne) Débat - Macron se moque de Marine Le Pen et de sa poudre de perlimpinpin*
9. *Mon interview sur France 2. Emmanuel Macron.*
10. *SHS Web of Conferences. Congrès Mondial de Linguistique Française – CMLF. 2014*
11. *Wikipedia. L'article sur novlangue.*
12. *Yannick Jadot (EELV) : "10 millions de pauvres et 4 millions de mal-logés, c'est insupportable". 2022*

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Піскозуб З.Т.

Anastasiia Kolotylo

Universidad Nacional Iván Frankó de Lviv

Particularidades léxico-estilísticas del reportaje de guerra

Anotación. *Según diferentes investigaciones, el periodismo, especialmente el reportaje de guerra, está involucrado y tiene una gran influencia en las situaciones bélicas. En las condiciones militares, el periodismo, además de su función principal, empieza a ser el instrumento de influencia y el arma, que a veces incluso puede cambiar el curso de la guerra. La investigación de los reportajes de guerra extranjeros y su análisis léxico-estilístico es esencial para las condiciones de la guerra ruso-ucraniana en las que estamos hoy en día. Es importante que los periodistas internacionales muestren la guerra y relaten sobre ella en sus medios de comunicación usando la información verdadera y palabras apropriadas.*

Palabras claves. *La guerra ruso-ucraniana, los reportajes de guerra, el videoreportaje, el análisis léxico del reportaje de guerra, las particularidades estilísticas del reportaje de guerra.*

Anastasiia Kolotylo

Ivan Franko National University of Lviv

Lexical and Stylistic Peculiarities of War Reporting

Annotation. *According to various research, journalism, especially war reportage, becomes involved and wields significant influence in wartime situations. In military conditions, journalism, apart from its primary function, starts to serve as an instrument of influence and a weapon, which at times can even alter the course of the war. Investigating foreign war reports and analysing them lexically and stylistically is essential within the context of the Russian-Ukrainian war that we are currently facing. It is important for international journalists to portray and narrate the war through their media using accurate information and appropriate words.*

Keywords. *Russian-Ukrainian war, war reports, video reporting, lexical analysis of war reporting, stylistic peculiarities of warreportage.*

El reportaje de guerra es el reportaje que cuenta sobre el tema bélico y como cualquier reportaje es un trabajo periodístico de carácter informativo y expositivo en el que se desarrolla un tema de forma más completa, extensa y detallada que en una noticia [3].

Por lo demás hay que indicar que los reportajes de guerra analizados tratan de la guerra de Rusia en Ucrania y son reportajes de tipo multimedia: fotografías, videos, audios son más imprencindibles que en otros tipos de los reportajes que tratan de otros temas. La audiencia debe ver todo con sus propios ojos con vistas a que haga sus propias conclusiones. El reportaje de guerra tiene la misma estructura y las características como

el reportaje, aunque, según la periodista puertorriqueña internacional, Natalia Bonilla, que trabajó en la Agencia EFE y GFR Media de

reportera, en las condiciones militares el periodismo no solo es un medio de distribuir la información y mostrar la verdad, sino el arma y el instrumento de influencia [2].

Sin embargo, desde el aspecto lingüístico, los rasgos definitivos del reportaje de guerra son las peculiaridades léxicas y estilísticas. Viktoriya Bilytska, doctora en Filosofía, Educación y Pedagogía, en su trabajo "Los rasgos léxicos de los textos sociales y políticos alemanes basados en los materiales de videoreportajes" propone su plan para la característica de las peculiaridades léxicas de videoreportajes que ha sido usado como básico en nuestra investigación. El análisis consiste en la búsqueda de: características generales (palabras claves, sinónimos, antónimos, extranjerismos); léxico especializado (términos políticos y económicos, abreviaciones, nombres propios); léxico emocional (fraseologismos, léxico emocional) [1]. También ella indica que el léxico terminológico especializado desempeña un papel fundamental porque los términos en su sentido literal ayudan a comprender mejor la información.

En conclusión, podemos decir que todos los reportajes de guerra que hemos analizado tienen muchos sinónimos y antónimos, aunque el uso de los extranjerismos depende del estilo del reportero. Hay un gran número de los términos de diferentes áreas, especialmente políticos y militares. A veces se encuentran las abreviaciones, aunque el uso de los nombres propios es mucho mayor. Según el análisis estilístico, es frecuente el uso de diferentes tropos y figuras estilísticas. Hemos notado los casos del empleo de muchas metáforas, metonimias y otros elementos. Sin embargo, esto depende del estilo, del tema del reportaje y de lo que quiere decir y mostrar el corresponsal. Cada reportaje es excepcional y único, aunque los elementos léxicos y estilísticos son casi los mismos, lo que diferencia es la frecuencia de su uso y los ejemplos.

Список використаних джерел:

1. Bilytska V. M. Los rasgos léxicos de los textos sociales y políticos alemanes basados en los materiales de videoreportajes. Tratados filológicos. – Sumy : Universidad Estatal de Sumy, 2017. T. 9, № 3. – P. 14-22.

2. Bonilla N. Diferencias entre el periodismo de guerra y el periodismo de paz. URL: https://nataliabonilla.org/2019/02/25/diferencias-entre-el-periodismo-de-guerra-y-el-periodismo-de-paz/ (la fecha de la consulta: 19.04.2023)

3. Qué es un Reportaje. URL: Qué es un Reportaje (concepto y definición) –Significados (la fecha de la consulta: 13.04.2023

Dirigente científico Olha Mayevska

Petro Kuzenko
Universidad Nacional Iván Frankó de Lviv

Reproducción de terminología económica en T. Dreiser "El Financiero" en la traducción española de E. Garea

En el presente texto se observa brevemente la definición, la clasificación estructural de unidades terminológicas en el campo de economía,sus peculiaridades en inglés y español contemporáneas. Se analizan los casos de aplicación de varios métodos de traducción, sus ventajas e inconvenientes. Por último, se brinda una especial atención a la traducción de jerga, frases hechas y dichos en el campo de economía.
Palabras clave: unidad terminológica, terminología económica, unidad fraseológica, traducción económica.

Petro Kuzenko

Reproduction of economic terminology in T. Dreiser "The Financier" in the Spanish translation of E. Garea

This text briefly regards the definition, the structural classification of terminological units in the field of economics, and its peculiarities in contemporary English and Spanish. The cases of application of various translation methods, their advantages and disadvantages are analyzed. Finally, special attention is given to the translation of jargon, idioms and sayings in the field of economics.
Keywords: terminological unit, economic terminology, phraseological unit, economic translation.

Los términos poseen características tales como falta de ambigüedad, exactitud, carácter sistemático e independencia del contexto y se utiliza para una definición precisa en un campo particular del conocimiento. Conceptos genéricos a través de los cuales se define un término: complejo verbal; objeto especial, concepto específico, signo lingüístico, palabra, palabra especial, signo motivado complejo verbal, combinación lexicalizada, reducción, función, elemento terminológico, integridad de signo y concepto, unidad léxica. Aparte de una vertiente lingüística el término también incluye una variante cognitiva y social [1, p.45].

La clasificación de términos está presentada por 3 criterios - según su **fuente** (palabras nativas, neologismos,préstamos), **significado** (personas o organizaciones que ejercen la actividad económica, idicadores, procesos y documentos económicos) y **estructura**: palabras términos (basadas en raiz, raiz con afijos, combinación de raices o términos compuestos) términos sintagmas (nominativas,verbales,sin componente principal) [4, p. 36].

El sistema terminológico económico inglés se caracteriza por la **estabilidad, significado especializado y motivado** y el constante enriquecimiento del corpus terminológico con **lagunas léxicas prácticamente ausentes**, una sinonimia altamente desarrollada, donde rara vez se encuentran sinónimos absolutos. Están **sistematizadas** y bien ordenadas. **Predominan los términos de frase sobre términos de una**

palabra. La **jerga financiera** tiene sus propias peculiaridades como elevado nivel técnico, abundancia de abreviaturas, contexto internacional, connotaciones psicológicas.

Hay dos fases fundamentales de la adquisición del vocabulario económico al español. La primera fase empieza en el siglo XVI, se da con la actividad comercial, se caracteriza por la abundancia de raíces árabes. Las traducciones del inglés, que se traducen primero al francés, han fomentado el vocabulario económico del español. La segunda fase se da con la introducción del vocabulario económico analítico, que surge con la traducción de las obras económicas, que dio lugar a numerosos calcos de la lengua inglesa [3, p. 112].

Los métodos de traducción más usados son **la modulación** (tanto estructural como léxica) y el **equivalente léxico**. Los términos económicos son en su mayoría términos o frases complejos, presentan el principal desafío para la traducción. El proceso de traducción de términos complejos consta de dos procedimientos: **el analítico y el sintético**. La **traducción descriptiva** se utiliza cuando el significado correspondiente de la palabra está ausente en el idioma de origen. El **calco** es apropiado en los casos en que su aplicación no conduce al literalismo**. La transliteración y la transcripción** son relevantes cuando no existe una equivalencia española debido a la ausencia de tal fenómeno en el campo económico profesional, y la explicación es demasiado larga y suena incómoda. Mediante **la *ampliación lingüística*** se añaden elementos lingüísticos al TM, la ***transposición*** consiste en realizar un cambio en la categoría gramatical y su uso se justifica con la adecuada reformulación de una oración. A veces se recurre a la ***elisión* u *omisión*** con el fin de no caer en la redundancia y, otras, porque el mensaje no requiere de más precisiones si ya han quedado claras [4, p. 75]. En menor medida, se emplean otras técnicas como la *compresión lingüística,* la *creación discursiva,*la *generalización,* la *compensación.*

En cuanto a la traducción de expresiones idiomáticas los métodos más eficaces son - usar un modismo de significado y forma similar, usar un modismo de significado similar pero forma diferente, aplicar traducción por paráfrasis, traducción por puntos suspensivos, traducción por compensación [2, p.64].

Bibliografía:

1. *Ажнюк Б.М. Англійська фразеологія у культурно-етнічному висвітленні / Б. М. Ажнюк ; АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. - Київ : Наукова думка, 1989. – 136 с.*
2. *Baker M. In Other Words/ M.Baker. - Routledge, 2018. - 370 p.*
3. *Cabré Castellví, Mª.T. 1993: La Terminología: Teoría, metodología, aplicaciones /Castellví Cabré,Barcelona - Ed.Antártida, 1993.- 529 p.*
4. *Sager J C. A Practical Course of Terminology Processing / J. Sager. – John Benjamins Publishing Company, 1990. – 258 p.*

Dirigente científico:*Olena Saifutdinova*

Khrystyna Petrouniv

L'Université nationale Ivan Franko de Lviv

Les mèmes internet en tant que moyens d'expression des émotions

Dans notre travail nous avons analysé les notions de *mèmes* et d'émotions en tant que phénomènes multidimensionnels. Ils peuvent être présentés aussi bien par des images seules (c'est-à-dire de façon visuelle) ou contenir un commentaire textuel. Dans leur ensemble, ces deux constants – moyens linguo-stylistiques et imagologiques – sont le plus couramment employés par les internautes afin d'exercer une influence importante sur la communication dans les réseaux sociaux.

Dans le cadre de l'analyse comparative des mèmes ukrainiens et français nous avons déterminé leurs traits similaires et leurs différences. Nous avons décrit la spécificité de l'expression emotionnelle à travers les mèmes dans les deux langues par l'intermédiaire des moyens linguo-stylistiques et créolisés. Nous avons interprété quelques types de mèmes et la manière dont ils traduisent des émotions.

Ключові слова. Le mème, les émotions, l'effet comique, l'humour, les réseaux sociaux, les internautes, la viralité.

Khrystyna Petruniv
Ivan Franko National University of Lviv

Internet memes as a way of expressing emotions

Annotation. *In the term paper the notion of meme and emotions has been discovered and explained as multidimensional phenomena. The emotions, which are expressed the most through the memes, as well as their influence on the society have been discovered. The most common imagological and linguo-stylistic devices, used in the internet memes in order to provoke emotions, have been examined.*

In the course of the analysis of Ukrainian and French memes their similarities and distinctions have been determined. The specificity of expressing emotions through the memes in Ukrainian and French languages by the means of linguo-stylistic and creolized processes has been described. A few types of memes and the emotional reactions that they provoke have been demonstrated.
Keywords. *Meme, emotions, comic effect, humor, social media, internet users, virality.*

Notre époque numérique prévoit l'accroissement de la communication sur Internet, en général, et sur les réseaux sociaux, en particulier. Les mèmes se présentent comme un des moyens les plus répandus de la communication et sont définis comme des « formes de communication qui combinent quelque texte bref et une image liée à un phénomène culturel ou une actualité [4].

La façon d'exprimer les émotions (les états psychiques, les réactions positives ou négatives aux stimuli externes et internes [8]) à travers les mèmes n'était pas encore envisagée d'une manière approfondie. C'est pourquoi nous avons systématisé ces aspects et fonctions des mèmes dans notre travail.

L'objet de notre étude est de présenter la construction discursive de mèmes et de relever les émotions qu'ils produisent.

Ayant analysé le corpus de mèmes français et ukrainiens nous avons relevé les moyens linguo-stylistiques qui sont employés le plus souvent par les réseaux sociaux. Il s'agit, avant tout, de métaphores, de calembours et de jeu de mots. Suivant l'idée de

plusieurs chercheurs qui étudient les mèmes, la fonction de ces derniers est de provoquer une ironie, voire le sarcasme [3, p.220]. De plus, les références culturelles populaires, les collages et les dessins humoristiques sont aussi assez répandus [4].

Notre travail détermine les traits principaux des mèmes. Premièrement, les mèmes constituent un phénomène multidimensionnel, parce qu'ils peuvent être examinés de différents points de vue. Deuxièmement, la viralité est une caractéristique obligatoire d'uu mème. Cette caractéristique dépend de la richesse émotionnelle qui est une force motrice dans la propagation des mèmes [4]. Troisièmement, dans le processus de la création des mèmes l'imitation et le remix jouent un rôle principal nous renvoyant à la présence de plusieurs auteurs [5, p.15]. En plus, il est à mentionner que les mèmes peuvent être présentés sous formes diverses (image, vidéo, texte) [7, p.15], mais la représentation créolisée est la meilleure dans l'expression emotionnelle [1, p. 378].

Citons deux exemples de mèmes créolisés, c'est-à-dire ceux qui comprennent l'image et le texte.

Ces deux mèmes représentent les personnes célèbres (Emmanuel Macron et Ivo Bobul). L'apparition même des gens connus controversés provoque des émotions fortes. La combinaison des éléments linguostylistiques (le jeu de mots, le calembour, le sarcasme) et imagologiques (le déguisement) créent l'effet comique.

Ensuite, ces nouveaux modes de communication aident à transmettre des idées complexes d'une manière simple, concise et engageante grâce à leur contenu émotionnel qui les rend plus intéressants [2, p.213]. La structure des mèmes est ouverte et incomplète [6, p.8]. De surcroît, l'information connue evoquent des émotions plus fortes (cela est lié à l'appel pathétique créé à l'aide des associations) [4]. Cela implique que les mèmes peuvent rester dans notre memoire pour longtemps, car il sont basés sur les choses célèbres (que ce soit une peinture, une scène d'un film populaire, etc.). Enfin, nous avons déterminé qu'en général l'émotion principale provoquée par les mèmes est l'humour.

Références bibliographiques

1. *Дзюбіна О.І. Класифікація, структура та функціонування інтернет-мемів в соціальних мережах twitter та facebook*

URL: https://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/2/90.pdf

2. *Неклесова В. Ю. Меми як частина онімного простору. Записки з ономастики – Випуск 20, 2017 – с. 210-222*
3. *Стилістика французької мови : навчальний посібник/ Ганна Кость. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 264 с.*
4. *Albin Wagener. Mèmes, gifs et communication cognitivo-affective sur Internet. Communication [En ligne], vol. 37/1 | 2020, mis en ligne le , consulté le 22 mai 2023.*

URL : https://journals.openedition.org/communication/11061

5. *Jost F. Est-ce que tu mèmes? CNRS Éditions, Paris, 2022 – p. 229*
6. *Lacaze G. Renouvellement paradigmatique dans l'analyse des discours numériques : le cas de la communication politique sur les RSN. Études de stylistique anglaise – №16, 2021. – p. 32*

URL : http://journals.openedition.org/esa/4816

7. *Ryan M. Milner, The World Made Meme: Public Conversations and Participatory Media, Cambridge, MA: MIT Press, 2016, 272 pp.*
8. *Solomon, Robert C.. "emotion". Encyclopedia Britannica, 12 May. 2023*

URL : https://www.britannica.com/science/emotion

Hanna M. Kost

Natalia Pylypchuk

Universidad Nacional Iván Frankó de Lviv

Particularidades léxico-sintácticas del lenguaje de los cómics españoles contemporáneos

Resumen:

Estas tesis se dedican a la investigación de las particularidades léxico-sintácticas del lenguaje en los cómics contemporáneos en español. Con el enfoque en el estudio del uso de palabras y estructuras sintácticas en los cómics, el autor analiza cómo son percibidos y comprendidos por los lectores. Se destacan diversos recursos estilísticos y se aborda en general la caracterización del cómic español. Se examina la influencia de los cómics en el desarrollo de la lengua española y la percepción cultural.

Palabras clave:

cómic, particularidades léxico-sintácticas, estilo de lenguaje, diálogos, lengua española, percepción cultural.

Natalia Pylypchuk

Universidad Nacional Iván Frankó de Lviv

Lexical and Syntactic Features of Language in Contemporary Spanish Comics

Abstract:

The theses are dedicated to the investigation of the lexical and syntactic peculiarities of language in contemporary Spanish comics. With a focus on studying the use of words and syntactic structures in comics, the author analyzes how they are perceived and understood by readers. Various stylistic devices are highlighted, and the overall characterization of Spanish comics is explored. The influence of comics on the development of the Spanish language and cultural perception is examined.

Keywords:

comics, lexical and syntactic peculiarities, linguistic style, dialogues, Spanish language, cultural perception.

En los cómics contemporáneos españoles, la innovación y la creatividad en la expresión lingüística se manifiestan a un alto nivel. Con frecuencia se utilizan estructuras gramaticales impredecibles, figuras estilísticas y juegos de palabras que les agregan una capa especial de profundidad y expresividad. Esto ayuda a crear diálogos que dejan un gran impacto en el lector y ayudan a transmitir los sentimientos y el estado de ánimo de los personajes [2].

En el proceso de creación de cómics, los autores recurren a diversos experimentos lingüísticos, mezclando diferentes estilos y recursos expresivos. Esto puede incluir el uso de palabras o estructuras no convencionales, que ayudan a crear un enfoque lingüístico inusual y otorgan a los cómics un matiz distintivo.

Además, el cómic español contemporáneo interactúa activamente con el contexto cultural actual. El uso de léxico actual, relacionado con tecnología, fenómenos sociales y eventos actuales, ayuda a establecer una conexión elevada y comprensible con la audiencia contemporánea [4].

Esta profunda interacción entre elementos lingüísticos y visuales convierte al cómic español contemporáneo en una herramienta importante para expresar ideas culturales y sociales. Esto es una prueba de su papel como un género lingüístico y

artístico sólido, capaz de impresionar, cambiar perspectivas y dejar una marca importante en los corazones de los lectores.

Además, es importante mencionar que gracias a la combinación de palabras e imágenes, el cómic contemporáneo español puede proporcionar profundidad de interpretación y utilizar la ironía y el sarcasmo para burlarse o criticar diversos aspectos de la sociedad. El término "humor lingüístico" adquiere un nuevo significado en el cómic español moderno. Los artistas a menudo utilizan juegos de palabras, temáticas lúdicas y chistes verbales para crear un sentido de comunidad con la audiencia y resaltar problemas o tendencias actuales [1].

Por ejemplo, el progreso tecnológico y la cultura de Internet pueden ser el tema de cómics donde los personajes interactúan con inteligencia artificial, realidad virtual o redes sociales. Esto permite a los artistas expresar su opinión sobre la dependencia de la tecnología, la pérdida de privacidad o la influencia de Internet en las relaciones interpersonales [3].

Fenómenos sociales como cambios políticos, flujos migratorios, igualdad de género y otros temas de la sociedad también pueden ser temas de los cómics españoles contemporáneos. Los artistas pueden utilizar imágenes y diálogos para resaltar contradicciones, desigualdades o deficiencias en la sociedad, así como proponer puntos de vista y soluciones alternativas [5].

El cómic - una forma de arte que combina componentes visuales y literarios. El cómic español contemporáneo: un género dinámico con marcadas peculiaridades léxico-sintácticas que le confieren individualidad y expresividad.

1. Peculiaridades léxicas:

1.1. Diversidad de géneros: En el cómic español se encuentran diversos géneros, desde aventuras y ciencia ficción hasta humor y temáticas socio-políticas. Cada género utiliza léxico específico que refleja su atmósfera y características argumentales.

1.2. Tecnología y terminología moderna: En los cómics españoles contemporáneos es frecuente el uso de tecnología moderna y la terminología

correspondiente relacionada con computadoras, internet, redes sociales, entre otros. Esto ayuda a actualizar los cómics y a acercarlos a la audiencia actual.

1.3. Uso de dialectos y particularidades lingüísticas: Los autores de cómics a menudo emplean particularidades lingüísticas de diferentes regiones de España y países de América Latina. Esto puede incluir dialectos, léxico y expresiones que otorgan a los personajes autenticidad y profundidad [6].

2. Peculiaridades sintácticas:

2.1. Diálogos expresivos: Los cómics se fundamentan en los diálogos entre personajes, por lo que la estructura sintáctica de los diálogos desempeña un papel crucial. La utilización de abreviaciones, oraciones incompletas y diversos recursos de puntuación ayuda a transmitir un estilo conversacional natural.

2.2. Especificidad en la disposición del texto: En los cómics, el texto suele ubicarse en globos, áreas especiales en los dibujos. En consecuencia, la estructura sintáctica de los mensajes en los globos puede diferir de la lengua escrita tradicional.

2.3. Uso eficaz de recursos lingüísticos: La limitación de espacio en los globos obliga a los autores a ser eficientes en la elección de palabras y frases. Frecuentemente utilizan sinónimos, metáforas y alegorías para transmitir la complejidad de ideas en un espacio reducido.

El cómic español contemporáneo es una forma de arte compleja que utiliza recursos léxico-sintácticos específicos para crear obras visuales y literarias impactantes. Refleja la diversidad cultural y las tendencias actuales, haciendo que el lenguaje del cómic sea vibrante y cautivador para lectores de todas las edades [7].

Otra característica importante del cómic español es su habilidad para adaptar diversos estilos lingüísticos según el contexto y los personajes. Puede combinar lo coloquial con lo formal, creando un ritmo y melodía textual únicos.

Es relevante destacar que el cómic español contemporáneo trasciende las convenciones habituales de la expresión lingüística. Fusiona la artisticidad del lenguaje literario con la expresividad de las imágenes visuales, creando un universo lingüístico singular que cautiva e impresiona a su audiencia.

LISTA DE REFERENCIAS UTILIZADAS

1. *Ángel Esparza Torres M. Los inicios de la lexicografía en España / Miguel Esparza Torres // Historiografía lingüística en el ámbito hispánico. Fundamentos epistemológicos y metodológicos, 2007, Madrid: Arco/Libros P. 231-267.*
2. *Dittmar J. Comic-Analyse. GmbH, 2008. 220 p. Traducción: Dittmar J. Análisis de Cómics. GmbH, 2008. 220 p.*
3. *Duncan R. The Power of Comic History Form & Culture. 2015. 360 p. Traducción: Duncan R. El Poder de la Forma y Cultura Histórica del Cómic. 2015. 360 p.*
4. *Fingeroth D. Disguised as Clark Kent: Jews, Comics, and the Creation of the Superhero. Nueva York, 2008. 216 p. Traducción: Fingeroth D. Disfrazado como Clark Kent: Judíos, Cómics y la Creación del Superhéroe. Nueva York, 2008. 216 p.*
5. *Forceville C. Stylistics and Comics. Londres, 2013. 16 p. Traducción: Forceville C. Estilística y Cómics. Londres, 2013. 16 p.*
6. *Gag Comics. URL: https://cutt.ly/3d9egkD.*
7. *Meskin A. Comics as Literature? The British Journal of Aesthetics. 2009. № 3. P. 219–239.*

Dirigente científico: Arkadiy Kabov

Ліна Фоменко Львівський національний університет ім. Івана Франка

“Перекладати — це означає читати самого себе”: аналіз перекладацького доробку Валер’яна Підмогильного за твором Дені Дідро «Небіж Рамо»

Анотація. *Презентоване дослідження акцентує увагу на важливості вивчення літературного внеску Валер'яна Підмогильного як видатного перекладача французької класичної літератури на українську мову. Воно висвітлює унікальний стиль Підмогильного у художньому перекладі та його ключову роль у формуванні української мови як потужного засобу передачі сенсів і значень класичних текстів з різних європейських мов (зокрема, з французької). Основна увага дослідження спрямована на дослідження перекладу Підмогильним твору «Небіж Рамо» Дені Дідро, який ілюструє, як його творчість збагачує українську літературу та літературний контекст загалом.*

Ключові слова: *Небіж Рамо, Валер'ян Підмогильний, Дені Дідро, художній переклад, французька література, філософська література, 20-30 рр. XX ст.*

Lina Fomanko

Ivan Franko National University of Lviv

To translate is to explore oneself: the analysis of the Valerian Podmohylny’s translations into Ukrainian based on his translation of «The Nephew of Rameau» by Denis Diderot

Annotation. *This research emphasizes the significance of exploring Valérian Pidmohylny's literary contributions as an exceptional translator of French classical literature into Ukrainian. It highlights*

Pidmohylny's distinctive style in literary translation and his pivotal role in shaping Ukrainian as a potent medium for conveying the essence of classical source texts from various European languages, with a particular focus on French. The study centers on Pidmohylny's translation of Denis Diderot's «The Nephew of Rameau,» showcasing how his work enriches both Ukrainian literature and the broader literary landscape.

Keywords: *The Nephew of Rameau, Valerian Pidmohylny, Denis Diderot, literary translation, French literature, philosophical literature, 20-30s of the 20th century.*

Lina Fomenko L`université nationale Ivan Franko de Lviv

Traduire, c'est se découvrir: l'analyse des traductions ukrainiennes de Valérian Pidmohylny d'après sa traduction de l'oeuvre « Le Neveu de Rameau » de Denis Diderot

L`annotation. Cette recherche met en évidence l'importance d'explorer les contributions littéraires de Valérian Pidmohylny en tant qu'exceptionnel traducteur de la littérature classique française vers l'ukrainien. Elle met en avant le style distinctif de Pidmohylny en matière de traduction littéraire et son rôle central dans la formation de l'ukrainien en tant que puissant vecteur de l'essence des textes sources classiques de diverses langues européennes, en particulier le français. Ces thèses se concentrent sur la traduction par Pidmohylny du « Neveu de Rameau » de Denis Diderot, montrant comment son travail enrichit à la fois la littérature ukrainienne et le paysage littéraire global.

Les mots clés: Le Neveu de Rameau, Valérian Pidmohylny, Denis Diderot, la traduction, la traduction littéraire, la littérature française, la littérature philosophique, les années 20-30 du XXe siècle.

La pertinence du sujet de recherche est déterminée par plusieurs facteurs. Tout d'abord, en raison du déclenchement d'une guerre à grande échelle par la Russie contre l'Ukraine, l'intérêt pour la littérature ukrainienne, y compris les traductions, a augmenté. Cela se manifeste par une demande accrue pour les textes ukrainiens et leur étude et diffusion ultérieures. Une raison importante est également le manque d'études approfondies sur la contribution artistique de Valérian Pidmohylny en tant que traducteur exceptionnel, qui a laissé une empreinte significative dans la traduction de la littérature classique française en ukrainien. [2] Ainsi, la poursuite de la recherche sur ce sujet contribuera à la compréhension de l'œuvre de Pidmohylny en impliquant des chercheurs étrangers en littérature et en traduction, en particulier français, et les aidera à comprendre le contexte et les circonstances dans lesquels ce traducteur exceptionnel a opéré, tant dans le passé que dans le présent.

Valérian Pidmohylny était un écrivain et traducteur ukrainien exceptionnel du début du XXe siècle, victime des répressions du pouvoir soviétique. Après avoir été interdit de publier et d'écrire ses propres œuvres, il a trouvé une expression créative

dans l'activité de traduction. Une grande partie de ses traductions étaient des œuvres classiques françaises de Guy de Maupassant, Anatole France, Honoré de Balzac, Gustave Flaubert, Denis Diderot et d'autres auteurs. [2; 3]

Le style particulier de Pidmohylny dans son activité de traduction est un aspect essentiel de son expression artistique. La traduction littéraire n'est pas seulement la transmission de sens d'une langue à une autre, mais aussi un acte de création qui implique l'auteur, le traducteur et le lecteur. Ce processus exige l'apport de la personnalité, du talent et de la compétence du traducteur. Pidmohylny a réussi à incorporer sa propre individualité dans ses traductions et s'est révélé être un professionnel sensible et hautement qualifié. Il avait un intérêt particulier pour la littérature philosophique, qui constituait une part importante de ses travaux de traduction, contribuant ainsi à la formation du style unique de Pidmohylny en tant que traducteur. [2; 3]

« Le Neveu de Rameau » par Denis Diderot est devenue un objet important de traduction pour Pidmohylny, reflétant son intérêt pour la littérature philosophique. Valérian Pidmohylny a habilement interprété et adapté les idées de Denis Diderot dans le contexte ukrainien à travers sa traduction de l'œuvre. Il a réussi à mettre en œuvre les spécificités de la langue ukrainienne et du contexte culturel, ce qui était particulièrement important dans le contexte des changements et des transformations dans la société au début du XXe siècle. [2]

Використані джерела:

1.

Дені Дідро. Вибрані твори. Том І.— Х.: Радянська література, 1933. Режим доступу:

https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fshron1.chtyvo.org.ua%2FDiderot_De

nis%2FVybrani_tvory_Tom_1_Chernytsia_Nebizh_Ramo_vyd_1933.pdf

2.

Коломієць Л. Українськиӣ художніӣ переклад та перекладачі 1920-30-х років. Режим доступу:

https://shron1.chtyvo.org.ua/Kolomiiets_Lada/Ukrainskyi_khudozhnii_pereklad_ta_perekladachi_1920-30-kh_rokiv.pdf (стор. 14-15, 22, 24)

3.

Наида А. М. Переклад як засіб творчого самовираження: Науковиӣ вісник

Міжнародного гуманітарного університету, 2017 В. Підмогильного Режим доступу:

http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v31/part_3/38.pdf

4. Підмогильниӣ Валер'ян Петрович. Сторінка на Вікіпедіі. Режим доступу:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D

Чабан Марія
ЛНУ ім. Івана Франка

“JOPARÁ PARAGUAYO Y SÚRZHIK UCRANIANO COMO FENÓMENOS POSCOLONIALES”

Anotación: *El jopará y el súrzhik han sido elegidos para la investigación. La mezcla del español y guaraní apareció en Paraguay por la colonización española. La mezcla del ruso y ucraniano apareció en Ucrania por la colonización rusa. La actualización de la investigación consiste en que pocos lingüístas han investigado este tema. Hay poca gente que haya analizado la estructura del jopará y súrzhik. El análisis del jopará ayudará a entender el funcionamiento del español en el país poscolonial y su otra forma. Las influencias del español en guaraní y del ruso en ucraniano han sido comparadas en este artículo. Las estructuras del jopará y súrzhik han sido investigadas en este artículo. Ha sido concluido que las estructuras del jopará y súrzhik han sido influidas por los idiomas de forma diferente y tienen algo en común.*

las palabras claves: jopará, súrzhik, mezcla, estructura gramatical, estructura léxica

Mariia Chaban
Ivan Franko National University of Lviv

PARAGUAYAN JOPARA AND UKRAINIAN SURZHYK LIKE POST-COLONIAL PHENOMENA

Annotation: *Jopara and Surzhyk were chosen for the investigation. The mixture of Spanish and Guarani was spread in Paraguay due to Spanish colonization. The mixture of Russian and Ukrainian was spread in Ukraine due to Russian colonization. The topicality of the investigation consists in insufficient quantity of investigations of this topic. There are a few linguists that have analysed the structure of Jopara and Surzhyk. The analysis of Jopara will help to understand the function of Spanish in post-colonial country and its another form. The influence of Spanish on Guarani and the influence of Russian on Ukrainian has been compared in this article. The structures of Jopara and Surzhyk have been investigated in this article. It has been concluded that the structures of Jopara and Surzhik have different influence of languages and have something in common.*
keywords: Jopara, Surzhik, mixture, grammatical structure, lexical structure

Las lenguas habladas en la comunidad bilingüe tienen la tendencia de converger a lo largo de su uso. [3, p.9] Español y guaraní pertenecen a ese caso. Jopará es básicamente el idioma español con mayor influencia del guaraní que el típico español paraguayo, y al jopará se lo suele considerar un guarañol. El término "jopará" procede del guaraní y significa *"mezclado o mezcla"*. [2]

Las definiciones del jopará difieren en gran medida. Por ejemplo:

-"un castellano hablado en guaraní"

- "un guaraní muy interferido por el castellano"

- "jopará es un fenómeno de criollización del guaraní y castellano"

- "jopará es una lengua de transición para hablantes del guaraní que aprenden el castellano paraguayo"

El súrzhik como fenomeno linguistico pertenece a la forma específica de la existencia de la lengua en Ucrania y fomenta el interés científico. A los lingüístas les interesa el súrzhik por el objetivo de conservar las normas literarias del ucraniano. [10] El súrzhik existe de varias formas. Intentando clasificar el súrzhik algunos científicos subrayan el súrzhik "en la base ucraniana" y "en la base rusa" y también el

súrzhik “endeble” y el súrzhik “fuerte”, dependiedo de la concentración de las desviaciones del estándar léxico del idioma ruso o ucraniano. [9, p.8]

Los ejemplos del jopará:

“Pe transporte ndaha’éi moderno” *(El transporte no es moderno)*

“Che horario ningo ijetu’u” *(Mi horario es complicado)*

“Upéi ake once aravo jave pyhare” (Luego me duermo a las once de la noche)

“Che nacenai porke che py’ajere” (No ceno porque tengo náuseas)

“Ajapo deporte pyhareve” *(Hago deporte cada mañana)*

“¿Mba’ére nde ejohéi la platokuéra che vece?” (¿Por qué tú lavas los platos en lugar de mí?)

“Aháta ajearregla” *(Voy a arreglarme)*

“Ajoheise che sapatukuéra” (Quiero lavar los zapatos)

“Ajagarrata pe mantequilla” *(Voy a tomar la mantequilla)*

“Umi yva hepyeterei setenta dólar” (Las frutas cuestan setenta dólares)

En el jopará se usan los sustantivos españoles en muchos casos para nombrar varios conceptos. La estructura de los sustantivos y verbos españoles se puede cambiar. Por ejemplo el verbo *“nacenai”*: para expresar la negación se usan el prefijo y el sufijo guaraníes y el verbo español. En el sustantivo español *“platokuéra”* para expresar el plural se usa el sufijo guaraní. En el verbo español “ajagarrata” se usan el sufijo y el prefijo guaraníes para expresar el futuro. El uso de los números españoles se contempla en la mezcla del español y guaraní.

Los ejemplos del súrzhik:

“Шо він не понімає, не можу поняти” [1] (No entiendo qué él no puede entender)

«Це больне питання» *(Es una pregunta dolorosa)*

«Чистка коврів» [7] *(La limpieza de alfombras)*

«Віддам даром плаття для дівчинки»[5] (Daré el vestido para niña gratis)

«Так удобніше і бистріше просто»[8] (Simplemete es más cómodo y más rapido)

«Віка робила соус песто сорок минут» [4] (Vika hizo la salsa pesto cuarenta minutos)

«Можно придбати окремо»[6] *(Se puede comprar por separado)*

En el súrzhik se usan más adverbios en el ruso que en el ucraniano y más adjetivos, pronombres ucranianos. El uso de los sustantivos rusos y ucranianos es casi igual.

La estrucura de las partes de lenguaje se cambia. Por ejemplo el verbo "понімає" tiene la base rusa, pero se usa con la terminación verbal ucraniana para mostrar la persona y el tiempo verbal, el adverbio "удобніше" tiene la base rusa, pero se usa con la terminación adverbial ucraniana.

En resumen, las distinción entre el jopará y el súrzhik consiste en que en el jopará hay muchos sustantivos españoles, pero en súrzhik el número de los sustantivos rusos y ucranianos es casi igual, en jopará se usan más adverbios guaranies y en el súrzhik se usan más adverbios rusos. La estructura de los sustantivos y verbos españoles en el jopará se cambia por añadir los sufijos y prefijos guaraníes. En el súrzhik la estructura de los verbos y adverbios rusos se cambia por añadir los sufijos ucranianos. La cosa que es común para el jopará y el súrzhik es la prioridad de la gramática del idioma indígeno. Es útil ver la influencia de un idioma en el otro para ver una forma más.

LAS FUENTES:

1. *El vídeo del tiktok. El nombre del usuario: oleg_shkarpeta [El recurso electrónico]. El enlace del acceso: https://vm.tiktok.com/ZMj1cWM2k/*
2. *"Jopará"- Wikipedia [El recurso electrónico]. El enlace del acceso: https://es.wikipedia.org/wiki/Yopar%C3%A1*
3. *"The Convergence, Emergence and Transcendence of Jopara: A third language in bilingual Paraguay"- Maria Zulma Cardona, spring 2007.[El recurso electrónico]. El enlace del acceso: https://scholarworks.calstate.edu/downloads/t722h928x*
4. *МастерШеф Україна. Сезон 6. Випуск 27, частина 1 з 4 від 29.11.16 [El recurso electrónico]. El enlace del acceso: https://www.youtube.com/watch?v=jOA-J1FndgU*

5. *Оголошення «Плаття для дівчинки»*

6. *Оголошення на OLX*

7. *Порушення мовних норм в рекламі [El recurso electrónico]. El enlace del acceso: https://www.youtube.com/watch?v=DE3TcPgptVU*
8. *Програма «Ревізор»- Хмельницький. Сезон 6. Серія 19.10.2015 [El recurso electrónico]. El enlace del acceso: https://www.youtube.com/watch?v=W51m_0gkUCE*
9. *"Проблема суржику в українській мові"- студентка ФТМ 1-19, Фесенко Валентина [El recurso electrónico]. El enlace del acceso: https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/f323b66a940f2be8a3beef8bd53fa01d.pdf*
10. *«Суржик як соціолінгвістичний феномен у шкільному середовищі» Тематика проекту: українська мова. Автор: Біцька Варвара Валеріївна. Науковий керівник: Дзуган Марина Анатоліївна. Найменування навчального закладу: Іванівський ліцей номер 2. Клас: 8[El recurso electrónico]. El enlace del acceso: https://obuchonok.com.ua/node/895*

La dirigente científica Khrystyna Stepanivna Lesko,
profesora titular del departamento de la filología francesa y española

BohdánYarémkiv
Universidad Nacional Iván Frankó de Lviv

EL PANORAMA SOCIOLINGÜISTICO DE LA COLOMBIA CONTEMPORÁNEA

En presente texto se observa brevemente la coexistencia de varios idiomas en la sociedad colombiana contemporánea, en particular, la sobrevivencia y convivencia de las lenguas indígenas. Además, se destaca la importancia y la influencia de las lenguas criollas. Por último, se brinda una especial atención a las políticas lingüísticas oficiales y sus resultados.

Palabras clave: español colombiano contemporáneo, lenguas indígenas y criollas, diversidad cultural, política lingüística.

Bohdan Yaremkiv

THE SOCIOLINGUISTIC OVERVIEWOF CONTEMPORARY COLOMBIA

This text briefly observes the coexistence of various languages in contemporary Colombian society, in particular, the survival and coexistence of indigenous languages. In addition, the importance and influence of Creole languages are highlighted. Finally, special attention is given to official language policies and their results.

Keywords: contemporary Colombian Spanish, indigenous and creole languages, cultural diversity, language policy.

La situación lingüística colombiana se caracteriza por la existencia de una lengua dominante, el castellano, hablado por cerca del 98% de la población, y por el uso de más de 60 lenguas indígenas y 2 lenguas criollas. El castellano es lengua oficial y dominante en Colombia; además, se considera que la mayoría de hablantes de esta lengua no maneja las lenguas restantes y, en algunos casos, las concibe como inferiores [2, p. 40].

Aunque el castellano es la lengua mayoritaria, esto no significa que no existan ciertas diferencias dialectales. Para autores como Ilse Gröll, es posible clasificar la variedad del castellano en dos grandes grupos: el español costeño, que incluye las variedades habladas en la costa atlántica y pacífica, y un grupo que, a grandes rasgos, podría denominarse “español andino” [2, p. 34].

En cuanto a las lenguas indígenas, solo un 2% de la población colombiana las habla. Dado que existen más de 60, algunas de ellas son utilizadas como lenguas francas entre miembros de diferentes grupos indígenas que conviven en una misma región. En los territorios donde son utilizadas, sus funciones le limitan más al campo de la esfera privada, la familia, dado que el castellano ocupa la esfera pública. Por otra parte, la mayoría de ellas se clasifican en 13 familias lingüísticas: Chibchas, Arawak, Caribe, Quechua, Bora, Peba-yagua, Tupí-Guaraní, Uitoto, Tucano, Guahibo oriental y occidental, Makú-Puinabe, Sáliba, y Choco [1, p. 48-51]. Cabe mencionar que existen siete lenguas que no han sido clasificadas en familias lingüísticas: andoque, awa-cuaquier, kamsá, cotán, guambiano, nasayuwe y ticuna.

A la par, factores como los medios de comunicación, el contacto con instituciones occidentales y los procesos educativos han contribuido al incremento de un conocimiento pasivo de las lenguas indígenas por parte de los hablantes jóvenes.

En el caso de los departamentos San Andrés, Providencia y Santa Catalina, se presenta una situación de trilingüismo, en la que el criollo convive con el castellano y el inglés estándar caribeño. Colombia es un país lleno de diversidad cultural y lingüística, y estas variantes regionales y variaciones en el habla reflejan la riqueza y complejidad de su patrimonio lingüístico. Cada región y comunidad aporta su propio sello distintivo al español hablado en el país, lo que enriquece la identidad y la herencia lingüística de Colombia.

Colombia ha desarrollado políticas lingüísticas oficiales y legislación para abordar la diversidad lingüística presente en el país y promover la preservación de las lenguas indígenas y afrodescendientes [3, p. 87]. A pesar de los avances en políticas lingüísticas y el reconocimiento de la diversidad lingüística en Colombia, aún existen desafíos y perspectivas futuras en este campo.

Bibliografía:

1. *Ardila O. Estudios sociolingüístico del Amazonas // Revista internacional Magisterio, 25, 2007. – P. 48–51.*
2. *Gröll I. Las lenguas amerindias y criollas en Colombia. Desarrollos políticos lingüísticos en el marco de la Constitución Política de 1991 // Daniel Aguirre (comp.). Las lenguas autóctonas en Colombia. Consideraciones alrededor de su legitimación en la Constitución de 1991. – Bogotá : Universidad de Los Andes, 2009. – P. 13–116.*
3. *Martínez A., Speranza A. Variaciones lingüísticas: usos alternantes // Elvira Narvaja de Arnoux (dir.) Pasajes. Escuela media-enseñanza superior. Propuestas en torno a la lectura y la escritura. – Buenos Aires : Biblos, 2009. – P. 179–203.*

Dirigente científico: Olha Mayevska

Секція класичної філології

Іванна Загоруйко

Львівський національний університет ім. Івана Франка

ПОСЛАННЯ ДО ЄВРЕЇВ ЯК ПАРАДИГМА МОВНО-СТИЛІСТИЧНОЇ ДОСКОНАЛОСТІ БІБЛІЙНОГО ТЕКСТУ

Анотація: *Дослідження присвячено мовно-стилістичним особливостям тексту Послання до Євреїв. Основну увагу зосереджено на семантичній різноманітності та багатстві дієслівної, іменникової, прикметникової лексики і стилістичним прийомам, які увиразнюють біблійний текст та сприяють розкриттю його тематичної структури.*
Ключові слова: *Послання до Євреїв, дієслівна, іменникова та прикметникова лексика, синоніми, антоніми, риторичні засоби повтору.*

Ivanna Zahoruiko
Ivan Franko National University of Lviv

THE EPISTLE TO THE HEBREWS AS A PARADIGM OF LINGUISTIC AND STYLISTIC PERFECTION IN THE BIBLICAL TEXT

Annotation: *The research is dedicated to the linguistic and stylistic features of the text of the Epistle to the Hebrews. The primary focus is on the semantic diversity and richness of verbal, nominal, adjectival vocabulary and the stylistic devices which emphasize the biblical text and contribute to the unveiling of its thematic structure.*
Keywords: *The Epistle to the Hebrews, verbal, nominal, adjectival vocabulary, synonyms, antonyms, rhetorical devices of repetition.*

Послання до Євреїв виділяється особливою мовно-стилістичною вишуканістю та глибоким теологічним змістом. Церковна традиція приписує його апостолу Павлу, головною темою послання є прийняття євреями Христової віри.

Метою роботи є з’ясувати особливості іменникової, дієслівної та прикметникової лексики, акцентуючи увагу на її різноманітності та лексичному багатстві, встановити стилістичні прийоми, які сприяють розкриттю ідейного змісту Послання. В процесі дослідження було встановлено, що базову лексику

тексту формують іменники, дієслова і прикметники. Іменникова лексика представлена іменниками усіх розрядів, серед яких загальні назви переважають власні, назви неістот – назви істот, конкретні – абстракті, речовинні – збірні. З-поміж іменників домінує позначення Ісуса Христа у різних синонімічних варіантах: *ὁ Ἰησοῦς* (10) – «Ісус», *ὁ Χριστός* (9) – «Христос», *ὁ Ἰησοῦς Χριστός* (4) – «Ісус Христос», *ὁ ἀρχιερεύς* (8) – «архієрей», *ὁ Υἱός τοῦ θεοῦ* (4) – «Син Божий», *ὁ διαθήκης μεσίτης* (2) – «посередник завіту», *ὁ διαθέμενος* (2) – «заповідник», ὁ *πρωτότοκος* (1) – «Первородний Син», *ὁ ἀπόστολος* (1) – «апостол», *ὁ πρόδρομος* (1) – «предтеча», *ὁ λειτουργὸς* (1) – «служитель», *ὁ ἀρχηγός* (1) – «засновник», *ὁ τελειωτής τῆς πίστεως* (1) – «завершитель віри» та ін. Трапляються й інші синонімічні іменники: *ἡ κατάπαυσις*, *ὁ σαββατισμός* – «відпочинок», *ὁ ὅρκος*, *ἡ ὁρκωμοσία* – «клятва».

Дієслівну лексику утворюють дієслова дії, стану та відношення, при цьому переважають дієслова дії, особливо, зі значенням мовної діяльності, включаючи синонімічні: *λέγω, διαλέγομαι, φημί* – «говорити» та ін. У тексті Послання вживаються якісні, відносні та присвійні прикметники, серед яких переважають якісні, що характеризуються різноманіттям оцінкової семантики, у тому числі із синонімічним значенням: *ασφαλής*, *βέβαιος* – «надійний».

У Посланні трапляються не тільки синонімічні, але й антонімічні відношення в межах усіх частин мови: *ἡ ὀργή, ὁ θυμός* – «гнів» ≠ *ἡ ἀγαλλίασις* – «радість», *μικρός* – «малий» ≠ *μεγάλος* – «великий», *εἰσέρχομαι* – «входити» ≠ *ἐξέρχομαι* – «виходити» тощо.

Текст Послання є багатим на різні стилістичні засоби увиразнення смислової структури тексту, серед яких переважають фігури повтору, зокрема: епіфора, варіативний повтор, синтаксичний паралелізм та ін. Проведене дослідження дозволяє констатувати, що стиль викладу Послання, його лексика та поетичні засоби надають тексту особливої сили і краси висловлювання та викликають захоплення читача.

Список використаних джерел:

1. ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.imkifissias.gr/index.php/orthodoksia/keimena/kaini-diathiki/3899-epistoli-pavlou-pros-evraious.

Науковий керівник: Кандидат філологічних наук, доцент кафедри класичної філології

Глущенко Л. М.

Марта Легка

Львівський національний університет імені Івана Франка

Кафедра класичної філології

МОЛИТВИ ПРО СПРАВЕДЛИВІСТЬ У КОНТЕКСТІ ЛАТИНСЬКИХ DEFIXIONES

Анотація: *У представленій роботі описано та проілюстровано один із різновидів латинських заклять, т. зв. молитви про справедивість. Основний акцент у роботі зосереджений на аналізі структури, граматичних та лексичних особливостей, а також на аналізі мовних засобів впливу.*

Ключові слова: *латинська мова, магія, таблички проклять, молитви про справедливість, граматичні та лексичні особливості.*

Marta Lehka

Ivan Franko National University of Lviv

Department of Classical Philology

PRAYERS FOR JUSTICE IN THE CONTEXT OF LATIN DEFIXIONES

Annotation: *The presented work describes and illustrates one of the varieties of Latin incantations, the so-called prayers for justice. The main emphasis in the work is focused on the analysis of the structure, grammatical and lexical features, as well as on the analysis of linguistic means of influence.*

Key words: *Latin language, magic, curse tablets, prayers for justice, linguistic means, grammatical and lexical features.*

Об'єктом жвавого наукового зацікавлення останнього часу стали сакральні тексти. До добре відомих колекцій табличок із прокляттями, як окремий жанр, належать т. зв. молитви про справедливість або «мстиві молитви». Вони відрізняються від обов'язкових проклять тим, що у них часто згадується ім'я автора, дія виправдовується посиланням на якусь несправедливість, вчинену проклятою особою (крадіжка, наклеп), боги, до яких звертаються, є великими богами (наприклад, Геліос) і їх благають покарати винного та виправити несправедливість.

У першому корпусі таких текстів, виданому Огюстом Одоланом у 1904 р., відповідно до змісту, виокремлено чотири категорії проклять: defixiones iudiciariae (правові прокляття), agonisticae (агоністичні прокляття), amatoriae (любовні заклинання) та in fures (проти злодіїв). У сучасній таксономії для останнього типу текстів використовується назва «молитви про справедливість».

Молитви про справедливість відрізняються від інших типів проклять тим, що не завжди прямо називають особу, на яку насилається прокляття, використовуючи узагальнену назву latro або fur, чи вдаючись до розлогішого опису винуваттця: *si vir si femina, si servus si liber*. Автори табличок часто символічно передавали божеству викрадені речі (найчастіше одяг, гроші, коштовності, посуд), водночас накликаючи кару на винуватця злочину.

Структура даних проклять про справедивість містить ім'я автора, ім'я винуватця злочину (хоча винуватці часто невідомі), ім'я божества (переважно місцеві), а також обіцяна божеству нагорода. Наприклад:

...Templo Sulis dono ...eum latronem, qui rem ipsam involavit, deus inveniat (dfx.3.2/36) *(«Я віддаю храму Суліс ... того злодія, який вкрав саме майно, [щоб] бог міг знайти [його]»)*.

A: Docilianus Bruceri deae sanctissimae Suli devoveo eum, qui caracallam meam involaverit, si vir si femina, si servus si liber, uti eum dea Sulis maximo leto adigat nec ei somnum permitat B: nec natos nec nascentes, donec caracallam meam ad templum sui numinis pertulerit. («Доціліан, [син] Брукера до найсвятішої богині Суліс. Я проклинаю того, хто вкрав мій плащ з капюшоном, чи то чоловік, чи жінка, чи то раб, чи вільний, щоб богиня Суліс заподіяла йому смерть і не дала йому спати або [мати] дітей зараз і в майбутньому, поки він не принесе мій плащ із капюшоном до храму її божества».) Автор бажає не тільки повернути вкрадений плащ, а й помститися винному.

Список використаних джерел

1. Daniela Urbanova – Latin Curse Tablets of the Roman Empire [Електронний ресурс] / D. Urbanova // Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/325997729_LATIN_CURSE_TABLETS_OF_THE_ROMAN_EMPIRE_2018_557_pp_ISBN_978-3-85124-245

*2. Urbanova D. Between syntax and magic [Електронний ресурс] / D. Urbanova // Режим доступу: https://www.academia.edu/43552000/Between_syntax_and_magic_Some_peculiarities_of_nominal_syntax_in_Latin_curse_tablets_2019_*

Науковий керівник – проф. Чернюх Б. В.

Анастасія Микуш
Львівський національний університет Імені Івана Франка

САКРАЛЬНА ЛЕКСИКА ГРЕЦЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Анотація.

Магістерська робота аналізує вплив грецької мови на українську сакральну лексику. Дослідження фокусується на лексемах, які мають грецьке походження та особливе релігійне значення в українському духовному житті. У роботі досліджуються джерела та шляхи формування української лексики духовного походження, адаптація українською мовою на фонетичному, морфологічному та синтаксичному рівні. Розглядається роль мов посередників та час запозичень сакральної лексики грецького походження.

Ключові слова.
Грецькі запозичення, грецизми, фонетичний та морфологічний аналіз, семантичний процес при запозиченні.

Anastasiia Mykush
Ivan Franko National University of Lviv

SACRED VOCABULARY OF GREEK ORIGIN IN THE UKRAINIAN LANGUAGE

Annotation.
This master's thesis analyzes the influence of the Greek language on Ukrainian sacred vocabulary. The research focuses on lexemes of Greek origin and special religious significance in Ukrainian spiritual life. The sources and ways of formation of Ukrainian vocabulary of spiritual origin, adaptation into Ukrainian at the phonetic, morphological and syntactic levels are studied. The role of intermediary languages and the time of borrowing sacred vocabulary of Greek origin are considered.

Keywords.
Greek borrowings, Greekisms, phonetic and morphological analysis, semantic process in borrowing.

Грецькій мові, як й іншим індоєвропейським мовам властиве вживання слів грецького походження, зокрема сакральних лексем. Запозичення їх починається з найдавніших часів (праслов’янська доба), особливо посилюється у зв’язку з прийняттям християнства і встановлення тісних стосунків між східними слов’янами і Візантією. Чимало слів грецького походження увійшли в українську мову у наступні періоди, коли в Україні формувались перші школи (XVI-XVII) та академії, де обов’язковим було вивчення давньогрецької мови.

Грецизми входили в українську мову в різні час і різними шляхами. Це могла бути: лексема безпосередньо запозичена з давньогрецької мови; слова запозичені через посередництво церковнослов’янської та старослов’янської мови; лексеми запозичені за посередництва лат. мови, а також західного європейських мов.

Запозичення є творчим процесом, в якому задіяна фонетична системи і граматичний лад мови. Фонетичної склад запозичень був залежним від того чи

лексеми запозичували безпосередньо з давньогрецької, середньо грецької мови, чи через посередники. Грецькі лексеми виявляли певні властиві їм фонетичні ознаки, це: голосні а/є на початку слова (амвон, єресь);спрощення приголосних кс, мв, мп, пс, ск, сф, сх на початку та в середині слова (лампада).

В ділянці морфологічних змін характерним для запозичення іменників виявилося відпадання номінативних закінчення іменників з основами на о (тип ὁ ἄγγελος) та закінчення -ης у іменників чоловічого роду (типу ὁ ἄσκετης). Редукований кінець слова імен. чол. роду на -τον (ἀναλόγιον - аналой). Спостерігались зміни роду мови джерела.

Серед грецизмів зустрічаються ті, які зберегли значення мови джерела (Χριστιανός) та ті, які запозичили не всі значення грецизма (мова може йти про звужене значення).Деякі грецизми входили в укр.мову в значенні віддаленому від того, яке має їх прототип.

Ця робота відкриває можливість поглибленого вивчення взаємозв'язків між мовою, культурою та релігійними віруваннями греків та українців, сприяючи розумінню формування української духовної спадщини.

Список використаних джерел

1. Бібла С. Склад, джерела та шляхи формувння української церковної термінології // автореферат дисертації кандидата філософських наук. – Київ, 1998 – 20 с.
2. Критенко А. Грецькі елементи в українській мові // Мовознавство. Київ, 1983 –№2. – С. 28-35.
3. Lampe G.W.H.A. Patristic Greek Lexicon. – Oxford, 1994. – 1568p.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент. Роксолана Леонідівна Оліщук

Секція світової літератури

Андрій Верцімага
ЛНУ імені Івана Франка, ІНа-22М

ПРИРОДА ЛЮДИНИ МІЖ ДОБРОМ І ЗЛОМ В РОМАНАХ ВІЛЬЯМА ҐОЛДІНҐА

Анотація. *Вільям Джеральд Ґолдінґ (1911-1993) – британський поет і прозаїк, глибокий і унікальний письменник, чий філософський погляд на людську природу та моральний стан сучасної цивілізації відображений у його книгах-притчах з надзвичайно песимістичним відтінком. Його ідеї про духовний спад та моральне осиротіння людства пронизують всю його творчість, починаючи від ранніх віршів і закінчуючи зрілими повістями та романами. Мета роботи – дослідити взаємозв'язок добра та зла у поведінці персонажів романів Вільяма Ґолдінґа, проаналізувати вплив соціального середовища на формування людської поведінки, а також визначити, яким чином ці ідеї відображають загальну позицію письменника щодо людської природи.*
Ключові слова. *Вільям Ґолдінґ, Видима темрява, Володар мух, людська природа, британський інтелектуальний роман, соціальні проблеми, алегорія, суспільство.*

Andrii Vertsimaha
Ivan Franko National University of Lviv, INa-22M

HUMAN NATURE BETWEEN GOOD AND EVIL IN WILLIAM GOLDING'S NOVELS

Annotation. *William Gerald Golding (1911-1993) was a British poet and novelist, a profound and unique writer whose philosophical perspective on human nature and the*

moral condition of contemporary civilization is reflected in his allegorical books with an extremely pessimistic undertone. His ideas about spiritual decline and the moral orphaning of humanity permeate his entire body of work, from early poems to mature novellas and novels. The aim of this work is to explore the interplay of good and evil in the behavior of characters in William Golding's novels, examine the influence of the social environment on the formation of human behavior, and determine how these ideas reflect the author's overall stance on human nature.

Keywords. *William Golding, human nature, Darkness Visible, Lord of the Flies, British intellectual novel, social problems, allegory, society.*

William Golding became a recognized classic in both British and world literature. In 1980, William Golding was awarded the Booker Prize for his novel "Rites of Passage". In 1983, he was honored with the Nobel Prize in Literature "for his novels which, with the perspicuity of realistic narrative art and the diversity and universality of myth, illuminate the human condition in the world of today" [10].

Solomiya Pavlychko, a Ukrainian researcher of William Golding's works, notes that "The universality of Golding's heroes corresponds to the most blurred contours of historical time and space. However, in an indirect form, the writer touched upon the most important social problems of our era, which he perceived and accepted as an inhumane, dangerous, apocalyptic age." [3, p. 32].

This unbiased approach to understanding human nature in British intellectual novel contradicted the prevalent optimistic enlightenment views on the purity of human nature.

William Golding stated, "I began to see what people were capable of doing. Anyone who moved through those years without understanding that man produces evil as a bee produces honey, must have been blind or wrong in the head." [2].

Solomiya Pavlychko also comments, "The shock of the Second World War that unfolded for the writer, followed by the nuclear threat looming over the world, significantly contributed to both the somberness of Golding's social forecasts and his

unrelenting hostility toward the contemporary technocratic civilization. It also gave rise to an atmosphere of boundless despair that increasingly penetrates the artist's consciousness during his creative evolution, as well as the dramatic intensity of his novels, rooted not only in the conflict itself but rather beyond it – in the boundless sea of objective reality." [4, p. 239].

The writer believed that "If misfortune comes, its cause lies only in the fact that a person by their nature is a beast... and the only enemy of a human lies within themselves." [5, p. 101].

Donald Crompton notes in his works that "Golding's novels display a consistent evolution in themes and style, reflecting his intricate exploration of human nature and society." [6, p. 10]. "Golding employs Biblical and classical metaphors in "Darkness Visible" to delve into the complexities of human nature and the forces that shape human behavior." [7, p. 203].

Peter Dickinson argues that "Golding's use of fantasy is grounded in a need for realism, as it allows him to engage with and illuminate aspects of the real world through imaginative narratives." [8, p. 42].

Fitzgerald and Kayser interpret "Lord of the Flies" as an exploration of the inherent human pride that leads to moral downfall, positioning it as an allegory of the original sin." [9, p. 82].

In his works, William Golding depicted that "victory is never final as long as even the smallest fragment of goodness, the light of lofty thoughts and hopes, which permeates the "darkness of the human heart," remains within a person's soul." [1, p. 18].

1. *Єременко О. В. Погляд у «темноту людського серця» («Володар мух») / О. В. Єременко // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1999. – № 4. – С. 16-18.*

2. *Мамалига У. О. Інтерв'ю з Вільямом Ґолдінґом. [Електронний ресурс] / Уляна Мамалига // Переклад інтерв'ю Джеймса Кітінґа, Університет Пердью, 1962. Режим доступу:* https://litcentr.in.ua/blog/2015-01-28-8

3. *Павличко С. Д. Вільям Голдінг і криза раціоналізму. / Соломія Павличко // Лабіринти мислення. Інтелектуальний роман сучасної Великобританії – Київ: Наукова думка, 1993. С. 32–58.*

4. *Павличко С. Д. Філософські романи Вільяма Голдінга. / Соломія Павличко // Література Англії XX століття: навчальний посібник для студентів факультетів іноземних мов [за ред. К. Шахової]. – Київ: Либідь, 1993. С. 239–268.*

5. *Соколова К. А. «Єдиний ворог людини – в ній самій» В. Голдінг. / К. Соколова // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1999. – № 4. – С. 101-105.*

6. *Crompton D. A view from the spire: William Golding's later novels. / Donald Crompton. – New York: Blackwell, 1985. – 199 p.*

7. *Crompton D. Biblical and Classical Metaphor in Darkness Visible / Donald Crompton. // Twentieth Century Literature. No 28. – 1982. – P. 195-215.*

8. *Dickinson P. Fantasy: the Need for Realism / Peter Dickinson. // Children's Literature in Education. – 1986. – P. 39-51.*

9. *Fitzgerald J. F., Kayser J. R. Golding's Lord of the Flies: Pride as Original Sin / Studies in the Novel, 1992. – P. 78-88.*

10. *Press release. The Nobel Prize in Literature 1983. [Electronic resource] / Swedish Academy. // Nobel Prize Outreach. NobelPrize.org. – Access mode:* https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1983/press-release/

Науковий керівник

Бандровська Ольга Трохимівна

Yaryna Hachok Ivan
Franko National University of Lviv

URBAN FANTASY AS A SUBGENRE OF FANTASY WRITING: CULTURAL CONTEXT AND CRITICAL EVALUATION

Abstract: *Urban fantasy, as a subgenre of fantasy literature, has gained significant popularity over the past few decades. This genre blends elements of the fantastical with the modern, often setting magical or supernatural events within urban environments. The juxtaposition of the ordinary and the extraordinary, as well as the exploration of cultural contexts, plays a crucial role in shaping urban fantasy narratives. This article delves into the cultural context and critical evaluation of urban fantasy, highlighting its evolution, thematic components, and literary significance.*

Key words*. fantasy, urban, genre, subgenre, cultural, literature*

Urban fantasy, as a genre, defies the conventional boundaries of fantasy literature by bringing fantastical elements into the heart of familiar urban environments. These narratives often juxtapose the mundane with the magical, inviting readers to explore urban landscapes that are imbued with hidden layers of wonder and intrigue. Whether it is the enchanting streets of Diagon Alley in

J.K. Rawling's "Harry Potter" series or the gritty urban sprawl of Neil Gaiman's "Neverwhere" urban fantasy has redefined the way we perceive and interact with the cities we inhabit *[1, p. 34]*.

Evolution of Urban Fantasy. Urban fantasy emerged as a distinct subgenre in the late 20th century, influenced by cultural shifts and changing perspectives. Early urban fantasy works, such as Charles de Lint's "Moonheart," combined mythological elements with contemporary settings, introducing readers to the concept of magical realms coexisting with urban landscapes. As the genre evolved, authors like Neil Gaiman with "Neverwhere" and Patricia Briggs with the Mercy Thompson series

further enriched urban fantasy with diverse cultural references and intricate world-building *[4, p. 7]*.

The emergence of urban fantasy can be contextualized within broader historical movements and literary traditions. The influence of Gothic literature,

with its emphasis on the mysterious and supernatural, can be seen as a precursor to urban fantasy engagement with the magical within urban environments. Romanticism, with its celebration of nature and imagination, provided a backdrop for exploring the fantastical amidst the urban landscape *[3, p. 57]*.

Cultural and societal factors, including urbanization, industrialization, and shifts in social dynamics, were instrumental in the emergence of urban fantasy as a distinct subgenre. The portrayal of cities in literature evolved to capture the complexities of urban life, influenced by technological advancements and societal shifts *[3, p. 60]*. Moreover, the connection between urban fantasy and historical movements such as Gothic literature, Romanticism, and modernism highlights the genre's deep-rooted engagement with the broader literary and cultural landscape. Investigating these connections enriches our understanding of urban fantasy origins and its continued resonance in contemporary storytelling *[3, p. 61]*.

Thematic Components. Urban fantasy often addresses themes relevant to modern society, intertwining fantastical elements with real-world issues. These narratives explore the intersection of the mundane and the magical, reflecting the complexities of urban life. The tension between tradition and progress, often portrayed through supernatural beings adapting to modern society, adds depth to the genre. Moreover, urban fantasy frequently engages with themes of identity, belonging, and the clash between different cultural perspectives, making it a rich platform for cultural exploration.

Authors like Neil Gaiman, Charlaine Harris, and Charles de Lint have significantly contributed to urban fantasy development by blending magical elements with urban settings. These authors have shaped the genre's portrayal of cities as living entities imbued with magic, and their works have influenced readers, critics, and scholars alike *[2, p. 145-146]*.

Current Trends within Urban Fantasy:

1) *Diverse Settings:* Urban fantasy has expanded beyond traditional Western urban centers to explore diverse global settings, offering readers a richer cultural tapestry to engage with *[3]*.

2) *Hybrid Subgenres:* Urban fantasy now frequently intertwines with other genres, such as mystery, thriller, and science fiction, leading to more complex and layered narratives *[3]*.

3) *Character Diversity:* Authors are incorporating diverse characters, identities, and backgrounds, reflecting a growing demand for inclusive representation within the genre *[3]*.

4) *Subversion of Tropes:* Contemporary urban fantasy often subverts or reinvents traditional fantasy tropes, offering fresh perspectives on magical beings, systems, and conflicts *[3]*.

Literary Significance. Urban fantasy's cultural context and thematic richness contribute to its literary significance. By presenting magical occurrences within familiar urban settings, authors create a sense of wonder and enchantment in the midst of the everyday. This genre serves as a metaphorical space to discuss cultural diversity, as magical creatures and beings can represent marginalized groups or symbolize different cultural traditions. Through these metaphorical narratives, urban fantasy

facilitates critical discussions on societal norms, power dynamics, and the influence of the past on the present.

Urban fantasy's contribution to literature is evident in its exploration of societal shifts, the representation of diverse characters, and the integration of technology and modern challenges. The genre has reinvigorated traditional fantasy by infusing it with themes and settings that resonate with readers' experiences. Urban fantasy influence has expanded beyond literature into film, television, and video games, where its innovative concepts continue to captivate audiences across mediums.

References

1. *Ebony Elizabeth Thomas (2019). The Dark Fantastic: Race and the Imagination from Harry Potter to the Hunger Games. Volume 13. NYU Press.*
2. *Edward James, Farah Mendlesohn (2012). The Cambridge Companion to Fantasy Literature (Cambridge Companions to Literature). Cambridge University Press.*
3. *Peter S. Beagle and Joe R. Lansdale (2011). The Urban Fantasy Anthology. 1st Edition. San-Francisco: Tachyon Publications*
4. *Sarai Mannolini-Winwood - Theorizing the emergent subgenre of urban fantasy*

Supervisor - Associate Professor Olga Bandrovska

Олена Добрівська

Львівський національний університет імені Івана Франка

ФЕНОМЕН МУЗИКИ В ЛІТЕРАТУРНІЙ ТВОРЧОСТІ ЕЛЬФРІДЕ ЄЛІНЕК НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ «ПІАНІСТКА»

Анотація. *У статті здійснено аналіз творчості австрійської письменниці, лауреатки нобелівської премії з літератури, Ельфріде Єлінек і, зокрема, її твору «Піаністка» крізь призму музики. Музика супроводжує і формує життєвий досвід авторки і крізь автобіографічну призму відображається у її творчості. Під впливом пережитих подій Ельфріде Єлінек пише автобіографічний роман «Піаністка», у якому показує зв'язок музики й внутрішнього світу людини, музики й соціуму, а також акцентує її гендерну складову. Окрім того, Єлінек демонструє читачеві взаємодію музики й мови роману, адже музична й літературна творчості стали чи не найважливішими на життєвому шляху відомої німецькомовної письменниці.*

Ключові слова. *Музика, мистецтво, жінка, мова, автобіографізм.*

Olena Dobrivska

Ivan Franko national university of Lviv

THE PHENOMENON OF MUSIC IN THE LITERARY WORK OF ELFRIEDE JELINEK BASED ON THE NOVEL "THE PIANO TEACHER"

Annotation. *The article analyzes the work of Elfriede Jelinek, an Austrian writer and Nobel Prize winner in literature, and her novel «The Piano teacher» through the prism of music. The phenomenon of music can be traced not only in the author's work, but also reflected in her life experience. Under the influence of her experiences, Elfriede Jelinek writes her autobiographical novel «The Piano teacher», which shows the connection between music and society, as well as the enormous impact of music on a woman's life. In addition, Jelinek shows the reader how the language of the novel interacts with music, as musical and literary creativity became perhaps the most important in the life of the famous German-language writer.*

Keywords. *Music, art, women, language, writing, autobiography.*

Ельфріде Єлінек (Elfriede Jelinek, 1946) – австрійська письменниця, лауреатка нобелівської премії в галузі літератури 2004 року. Незважаючи на те, що її твори викликали ажіотаж серед читачів, Е. Єлінек залишається суперечливою постаттю австрійського культурного середовища. Сама письменниця називає свою творчість «як обмежений аналітичними та полемічними описами жах нашої дійсності» [5]. Саме тому одна частина поціновувачів літератури сприйняли Нобелівську премію Е. Єлінек як шану, а інша – як сором австрійської культури. Однак, численні критичні висловлювання не перешкодила авторці отримати нобелівську премію «за музичну симфонію голосів, що звучить у її романах і п'єсах, у яких вона з видатною мовною майстерністю викриває абсурдне кліше нашого суспільства та їхню поневолюючу владу».

Відомо, що Е. Єлінек з дитинства здобула музичну освіту і стала випускницею Віденської консерваторії по класу органа [5]. Мати письменниці бачила майбутнє своєї доньки лише в музиці, тому дівчинка відвідувала класи фортепіано, скрипки, гітари та альту. Вона так боялася не виправдати очікувань матері, що у 19 років впала в глибоку депресію й перебувала у психіатричному закладі. Література стала для Е. Єлінек засобом бунту проти бажань матері. А оскільки прописувала у творах свій життєвий досвід, то зазнала численної критики.

Галина Новосад, наприклад, у своїй статті пише, що Е. Єлінек «точно потребує допомоги психоаналітика, або навіть і психіатра» [3]. Таку думку у Г. Новосад викликав той факт, що трагічна історія головної героїні роману «Піаністка» (1983) сильно перегукується з життєвим шляхом самої письменниці. Для головної героїні роману «Піаністка», Еріки Когут, музика є ключовим елементом формування цінностей жінки, вона відчуває свою зверхність до натовпу, обґрунтовуючи це статусом музикантки. «Своїми важкими духовними та струнними інструментами й нотними зошитами вона штовхає людей попереду

себе у спини і животи … ВОНА – виняток із правил». [1, с. 20] Не лише мати нав'язує Еріці думку, що вона - унікальна, а й заняття музикою штовхає головну героїню до високого самооцінки. У романі «Піаністка» Е. Єлінек також звеличує цінність музичних інструментів, наприклад, в юності концертний рояль головної героїні перевозять в Альпи, що, на її думку, чинить насильство над інструментом, адже «у суворому альпійському кліматі воно дуже швидко втрачає хороший звук» [1, с. 48].

У «Піаністці» Е. Єлінек звертається до музики як засобу соціалізації [7], саме тут письменниця мала задум змалювати трагічну долю жінки-митця, ставлення до неї в суспільстві, те, як музика визначає цінності музикантки.

У західних дихотоміях жінки визначаються тілом, їхній доступ до музики залишається лише в рамках виконання, творення музики за допомогою свого тіла. Водночас, прагнення до трансцендентного, нематеріального ідеалу вимагає саме самопожертви тіла на службі музиці. Таким чином творення музики стає дисциплінування тіла. Ідеалізація музики у «Піаністці» виражається через велику кількість іронічних кліше. Цитується мова концертних та програмних путівників, які оспівують музику, як мистецтво піднесеного, як «небесну силу музики» [5]. Еріка Когут, під впливом матері, повинна відмовлятися від своєї тілесності, бо має рухатися у вищі сфери музики. Окрім того, у своїх нарисах Е. Єлінек описує музику «як область, в якій процес вигнання жінок був успішнішим, ніж у будь-якому іншому виді мистецтва» [2, с. 12-14].

Оскільки Ельфріде Єлінек прийшла до письменництва завдяки музичній освіті, критики неодноразово відзначають музикальність її письма. Вплив музики на письмо, у його різноманітті та складності, є константою текстів австрійської авторки.

Ельфріде Єлінек визначає для себе музику як мову. Письменниця відчуває тонкість звучання мови. Використання відповідних фонетичних мовних засобів напряму впливають на те, як звучить її письмо. «Я б сказала, що я пишу словами. Я працюю зі звуком, фонетичною якістю мови, також з асонансами, алітераціями,

метатезою (це частково дуже старі форми літератури, ще з античності), аж до найдешевшого банального жарту, але саме від цього мова і промовляє, завдяки своїй звучності» - каже Ельфріде Єлінек у одному з інтерв'ю [8]. У нобелівській промові письменниця так підкреслила свої стосунки з мовою й каже: «Мова інколи помилково стає на заваді, але ніколи не збивається зі шляху» [9].

Список використаних джерел

1. *Єлінек Е. Піаністка: роман; пер. з нім. Н. В. Сняданко. Харків: Фоліо, 2011. 383с.*
2. *Карпінська Н. Творчий порив як основа життя: знайомство з лауреатами нобелівської премії з літератури : посібник. Полтава, 2015. 40с.*
3. *Новосад Г. Огида і відраза від Ельфріди Єлінек URL: https://litgazeta.com.ua/articles/halyna-novosad-ohyda-i-vidraza-vid-elfridy-ielinek/*
4. *Маценка С. Партитура роману : монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 528с.*
5. *Jelinek E. Seitenangaben hier wie im Folgenden: Die Klavierspielerin (1983). Hamburg: Rowohlt 1986.*
6. *Kaplan S., Götsch A. und Teutsch S. Die Frau hat keinen Ort. Elfriede Jelineks feministische Bezüge. Wien: Praesens Verlag, 2012. 209 S.*
7. *Neuwirth O. Librettofassung von Elfriede Jelinek in der Übersetzung von Heribert Becker. Wien: Wiener Festwochen. 1999. 47S.*
8. *Štajner T. Musik und Literatur. Vergleich des künstlerischen und musikalischen Ausdrucks in Werken von Schulhoff, Jelinek, Kleindienst und Ligeti. Wien, Dipl. 2012. URL:http://www.elfriede-jelinek forschungszentrum.com/wissenschaftsportale/musik/das-portal/interview-mit-elfriede-jelinek/*
9. *The Nobel Prize in Literature. 2004 URL: https://www.nobelprize.org/prizes/literature/2004/jelinek/25215-elfriede-jelinek-nobelvorlesung/*

Науковий керівник - Ярина Тарасюк
Львівський національний університет імені Івана Франка

Владислава Єременко,
Львівський національний університет імені Івана Франка

Дихотомія та метаморфози образу Диявола у світовій літературі

Анотація

У статті зроблено спробу розглянути роль образу Диявола у літературному процесі; досліджено образи, що відповідають архетипу, просуваючи при цьому різні, часом антонімічні філософські ідеї. Відслідковано еволюцію архетипу і його дуальність його сприйняття у різні філософсько-мистецькі епохи. Порівняно образ Диявола у світовій та українській літературах на прикладі творчості Данте (“Божественна комедія”), Й.В.Ґете (“Фауст”), Е.Нейдермана (“Адвокат Диявола”), О.Стороженка (“Марко Проклятий”) .

Ключові слова: *архетип, диявол, вічний жид, дуальність, дихотомія.*

Vladyslava Yeremenko,
Ivan Franko Lviv National University

DICHOTOMY AND METAMORPHOSES OF THE DEVIL’S ARCHETYPE IN WORLD LITERATURE

Summary

The article attempts to explore the role of the Devil's image in the literary process; it examines archetypal images that promote various, sometimes antithetical, philosophical ideas. The evolution of the archetype and its duality in perception across different philosophical and artistic epochs is traced. The image of the Devil in world and Ukrainian literature is compared using the works of Dante (“The Divine Comedy”),

J.V. Goethe ("Faust"), E. Neiderman ("The Devil's Advocate"), O. Storozhenko ("Marko the Damned").

Keywords: *archetype, the Devil, the Eternal Jew, duality, dichotomy.*

Образ Диявола в літературі є одним із найдавніших і одним із найбільш часто використовуваних. Ставлення до цього архетипу, а також характерні для нього риси, в різні епохи залежали від ставлення суспільства до понять бунту, гріха, свободи.

Диявола як найвище зло можемо побачити на сторінках Біблії і в середньовічній літературі (наприклад, у Данте в “Божественній комедії”). В ті часи бунт і повстання (проти влади, традиції, суспільства) сприймалися однозначно як повстання проти Бога. У середньовічній культурі людина поставала гріховною істотою, єдиним сенсом життя якої була спокута, тож і бажання свободи, яке транслює Диявол, розглядалося як непрощенний злочин. Усе, що хоч трохи відрізнялося від звичного, вважалося гріховним і марнославним. Пекло Данте - класично католицьке, складається з дев’яти кіл, у яких грішники і тортури посортовані згідно зі ступенем тяжкості злочину. Диявол сидить в останньому колі, у вічно холодному озері, оточений найбільшими грішниками - зрадниками. *“Уже потворний, а не красовитий,\брову піднявши на Творця зухвало,\поставлений він хибним володіти.”* Диявол мислиться головним зрадником, тому він, як і усі грішники, теж скутий.

Втім, вже у літературі Відродження, наприклад, у Джона Мільтона у “Втраченому раю” Диявол постає рівним суперником Господа. Люцифер показаний як жертва бунту, а не його ватажок, адже усі події завжди передбачене і дозволене Богом [2].

Класичний мистецький образ Диявола-спокусника бачимо у “Фаусті” Ґете. Тут Мефістофель уже володар Пекла, а не його в’язень, і, поряд з суто релігійними уявленнями про гріховність і розплату, несе в собі зародки поняття про свободу волі людини [3]. Знаменита фраза: *“Я тої сили частка, що робить лиш добро,*

бажаючи лиш злого”, що характеризує Мефістофеля - це данина філософській концепції Б. Мандевіля, що полягає в тому, що людина від природи зла, і чинить добро винятково заради власної вигоди. Зло - це основа світового ладу, яка забезпечує “суспільне благо”, що ґрунтується на егоїзмі та себелюбстві. Мефістофель намагається повернути людину у “природне” русло поведінки [3]. *“Я свідок лиш мізерності людської”* - так Мефістофель означує, що людських гріх - не його відповідальність. Він просто дозволяє людям чинити так, як підказує їхнє нутро, він дає їм можливість бути самими собою. В цьому і полягає спокуса, якої не дозволяє Бог.

Цікавими є також деякі інтерпретації архетипу Диявола, використані в українській літературі. Знаходимо посилання на класичний християнський архетип, наприклад, у “Саду Гетсиманському” Івана Багряного, де Диявол - це і більшовицький режим, і кожен слідчий у харківських в’язницях. Сам же головний герой архетипово є Ісусом Христом, а Садом Гетсиманським і є в’язниця. Цікавим є український мітологічний образ Марка Проклятого, який зазнає найбільшого розвитку в однойменному романі Олекси Стороженка. В основі образу лежить біблійський міт про “вічного жида”, приреченого на безсмертя за зневагу до Ісуса Христа. У Стороженка ж Марко-Агасфер є організатором-жертвою повстання, метафорично він - український народ, змушений вічність боротися за право на існування [1].

У сучасній літературі Диявол цілком переосмислений. Наприклад, в Ендрю Нейдермана він стає відкритим поціновувачем людської свободи вибору, він майже зовсім не мислиться як негативний герой (тут бачимо розвиток Ґетівських ідей; Джон Мільтон - це більш розвинутий Мефістофель). Цікавим є також м’я Диявола в “Адвокаті” - посилання на автора “Втраченого раю” Джона Мільтона, і вказівка на філософську думку, якою послуговується Ендрю Нейдерман.

На сторінках книги бачимо думку: *«Світ повен болю та страждання. І Господь, здається, зараз не дуже цьому протидіє»*. Натомість Диявол своєрідно «опікується» людством, не нав’язучи зла. Він тільки пропонує, тільки залишає

свою візитну картку, а у вирішальний момент пропонує зупинитися. Він терпимий до людських недоліків, захищає і допомагає людям, що стали його «партнерами». Він навіть своєрідно любить людей, адже вони допомагають йому досягти мети. І роблять це абсолютно добровільно.

Ендрю Нейдерман цілком однозначно говорить про те, що марнославство, бажання легкого успіху, надмірна запальність і пристрасність - це природні риси самої людини, і Диявол ніяк не змінює людину, він тільки промовляє до потаємних струн її душі. Сатана стає своєрідним екзистенційним героєм, адже надає людській свободі вибору найбільшого значення.

Отже, бачимо, що архетип Диявола - динамічний і багатогранний, а ставлення до нього і відображення його образів у мистецтві змінюється відповідно до змін у ставленні до понятійних складових, що його формують: бунту, пристрасності, бажання свободи і незалежності.

Джерела:

1. *Решетуха С. "Марко Проклятий" - роман-експеримент (міфологічний аспект) / С. Решетуха // Слово і час. - 2006. - № 9. - С. 34-39. - Бібліогр.: 20 назв. - укр.*

2. *Романчук Л. - Біблія і культура. Вип. 1. - Чернівці: "Рута", 2000. - С. 156-161*

3. *Шалагінов Б. Б. «Фауст» Й. В. Гете: Містерія. Міф. Утопія: До проблеми духовної сутності людини в німецькій літературі на рубежі 18—19 ст.: Монографія. — К.: Вежа, 2002. — 280 с.*

Науковий керівник: Кушнір Ірина Богданівна,
доцент кафедри світової літератури

Христина Зрайло

Львівський національний університет ім. Івана Франка

ВІЙНА В ЛІТЕРАТУРІ - ПРОБЛЕМА «ВТРАЧЕНОГО ПОКОЛІННЯ» НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ Е.М. РЕМАРКА «НА ЗАХІДНОМУ ФРОНТІ БЕЗ ЗМІН»

Анотація. Війна - це завжди втрати і, мабуть, страшніше, ніж загинути фізично лише - втратити себе духовно назавжди. Література у всі часи та епохи є голосом людства. Вона не боїться говорити про проблеми, їх причини та наслідки. Перша світова війна стала справжнім потрясінням для усіх. Еріх Марія Ремарк у своїй творчості часто звертається до теми війни. У романі «На західному фронті без змін» він описує процес руйнації молодої особистості, що опинилася на фронті.
Ключові слова. Війна, цінності, втрачене покоління, воєнні дії, молодь, майбутнє, жахіття, жертва, антугаманність, жорстокість, людство.

Khrystyna Zrailo

Ivan Franko National University of Lviv

WAR IN LITERATURE - THE PROBLEM OF THE "LOST GENERATION" USING THE NOVEL OF E.M. REMARK «ALL QUIET ON THE WESTERN FRONT»

Annotation. War is always loss and, perhaps, more terrible than dying physically is to lose yourself spiritually forever. Literature in all times and eras is the voice of humanity. She is not afraid to talk about problems, their causes and consequences. The First World War was a real shock for everyone. Erich Maria Remarque often addresses the topic of war in his work. In the novel «All quiet on the western front" he describes the process of destruction of a young personality who found himself at the front.
Keywords. War, values, lost generation, hostilities, youth, future, horror, sacrifice, anti-humanity, cruelty, humanity.

Війна 1914-1918 років стала однією із найжахливіших трагедій XX століття. У ній не було ні переможених, ні переможців. Війна, що стала бідою для мільйонів та принесла горе в Європу та світ. Конфлікт між провідними державами

світу призвів до занепаду моральних цінностей у суспільстві, втрати ідеалів, а іноді навіть сенсу життя. Відбувається не просто занепад цінностей, а занепад культури.

В романі «На західному фронті без змін» Еріх Марія Ремарк не має на меті продемонструвати представників «втраченого покоління» під час їхньої адаптації до мирного життя, а хоче розповісти про причини неможливості повного повернення фронтовиків до минулого, довоєнного способу життя. Автор намагається передати атмосферу війни та психологічний стан людини, що опинилася на полі бою.

На перший погляд може здатися, що через сповідальну манеру роману та репортаж з місця воєнних подій, що ведеться від першої особи, Ремарк розповідає нам про долю однієї людини під час Першої світової війни. Проте невиписаність характерів допомагає нам зрозуміти, що тут йдеться не про окремого індивіда, а про ціле покоління таких самих як він.

Молодь, що лише мала починати свій шлях в цьому яскравому світі. Їх було вбито там, на лінії вогню. «Die erste Granate, die einschlug, traf in unser Herz. Wir sind abgeschlossen vom Tätigen, vom Streben, vom Fortschritt. Wir glauben nicht mehr daran; wir glauben an den Krieg.» [7, с. 65]

Ремарк намагався зобразити війну як чинник духовного знищення людини. Безперечно, в нього це вийшло. Навіть якщо б герої роману «На Західному фронті без змін» вижили, хіба вони б змогли жити повноцінним довоєнним життям після всіх жахіть, через які їх змусила пройти війна? Навіть якщо ти не загинув фізично — ти все одно втрачаєш сам себе. Такі правила цієї жорстокої нелюдської гри. Але заради чого? Яка мета цієї м’ясорубки? — Її немає…

Перебуваючи на фронті, головний герой, Пауль Боймер, згадує дім, літні вечори і розуміє, що повернувшись додому, миру та любові, що панувала в довоєнному житті, більше не буде. Війна спустошила його.

На жаль, Перша світова війна, незважаючи на масштаби руйнацій та жертв, не змусила людство припинити вирішувати політичні питання воєнною силою та насиллям. Російсько-українська війна, що триває вже дев’ять років та перейшла в нову фазу у 2022 році є тому яскравим прикладом. Жодна з двох світових воєн не була настільки жорстокою. Антигуманність російських військових вражає. Сьогодні світ знову проживає та спостерігає жорстокість війни, яку так

засуджували в своїх творах представники літературної течії «втрачене покоління». Війна - це антигуманне явище і гуманні цінності не можуть їй протистояти, їх знищено під першим артилерійським вогнем.

Молоді люди, що належать до генерації «втрачене покоління» є внутрішньо зламаними, духовно вбитими та знищеними. Їхнє минуле залишилось за лінією фронту, до нього немає вороття, але й майбутнього для них немає. Вони приречені наче привиди тинятися містами, існувати і триматися за один єдиний промінчик надії. Надії на те, що колись вони все-таки зможуть знайти своє місце в житті.

Список використаних джерел:

Галич К. «Функції натуралістичних описів в антивоєнних романах Ремарка і Гончара.» *Вісник Запорізького національного університету*. 2006. № 1. С. 54– 57.

Журба, С. С. Інтерпретація проблеми «втраченого покоління» у світовій та українській літературах. *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність, 1,* 2013. 188–197.

Попович М. XX Червоне століття. 3-тє вид. Київ : АртЕк, 2019. 888 с.

Романчук С. М. «Образ «втраченого покоління»у творчості Еріха Марії Ремарка: сучасні координати висвітлення». Philological science and education: Transformation and development vectors 2021. С. 117-133

Черниш Н. Й. «Антивоєнна романістика Еріха Марії Ремарка». Теоретична і дидактична філологія. Серія «Філологія». 2019. № 29.С. 134-140

Remarque E. M. Im Western nichts Neues. Berlin : Kiepenheuer & Witsch, 1971. 215 p.

Науковий керівник: доцент Варецька С.О.

Кузів Вікторія

Львівський національний університет ім. Івана Франка

"ІНДИВІДУАЛЬНІ ДОЛІ: ПОСТАТІ РЕМАРКА ТА ЇХНІЙ ПОШУК ВТРАЧЕНОГО СЕНСУ ПІСЛЯ ВІЙНИ"

Анотація. В статті досліджується та розкривається проблематика поняття «втраченого покоління» та вплив воєнних подій на моральний стан суспільства. Досліджувана тема фокусується на наслідках Першої світової війни та на місці людини у повоєнному хаосі. Проаналізовано творчість Ремарка, а саме життєвий шлях та внутрішні конфлікти головних персонажів роману «Три товариші» - Роберта, Отто та Ґотфріда. Продемонстровано як війна залишає свої сліди та змінює внутрішній світ її очевидців.

Ключові слова. «втрачене покоління», Еріх Марія Ремарк, Перша світова війна, «Три товариші», солдат, втрата, криза, хаос.

Kuziv Viktoriia

Ivan Franko National University of Lviv

"INDIVIDUAL FATES: REMARQUE'S CHARACTERS AND THEIR SEARCH FOR LOST MEANING AFTER THE WAR"

Annotation. The article examines and reveals the problematics of the concept of the "lost generation" and the impact of war events on the moral state of society. The research topic focuses on the consequences of the First World War and the place of man in the post-war chaos. Remarque's work is analyzed, namely the life path and internal conflicts of the main characters of the novel "Three Comrades" - Robert, Otto and Gottfried. The article highlights how war leaves its traces and changes the inner world of its eyewitnesses.

Keywords. «The Lost Generation», Erich Maria Remarque, World War I, «Three Comrades», soldier, loss, crisis, chaos.

XX століття було насичене історичними подіями, які впливали на свідомість людства. Такою подією стала Перша світова війна, яка залишила після себе морально розбите молоде покоління. Юнаки, втративши можливість мирно

жити, розвиватись та будувати своє майбутнє, побачили страшні реалії й жорстокість цього світу. Їм не залишили вибору, окрім як віддати своє життя задля політичних ігор вищих чинів. Жахливі події того періоду та велика кількість убитих, покалічених та знедолених людей спровокувала після закінчення війни кризу та хаос не лише у політиці, а й економіці навіть у країнах, що були переможцями. Повоєнна розруха та фронтові події мали вплив на моральний стан багатьох солдатів, яким після повернення з фронту було важко повернутись до звичного життя. Війна зумовила появу цілого покоління людей, яких назвали «втрачене покоління». Вони відчували себе відокремленими від світу, і відчували втрату зв'язку з традиціями та цінностями попередніх поколінь.

Еріх Марія Ремарк був не тільки письменником, який зумів відобразити внутрішній та зовнішній стан «втраченого покоління», але й водночас був співцем загальнолюдських цінностей. Більшу частину творчості Ремарка становлять романи про трагедію «втраченого покоління»: «На Західному фронті без змін», «Повернення», «Три товариші», «Чорний обеліск». Такі романи письменника, як «Життя у позику», «Ніч у Лісабоні», «Тіні в раю», присвячені темі поневірянь та випробувань німців - емігрантів у міжвоєнний період та роки Другої світової війни.

Роман «Три товариші» Е. М. Ремарка вважається світовою класикою та одним з найкращих романів XX століття. Виданий 1938-ого року в Америці, він покорив серця багатьох читачів. Еріх Марія Ремарк, як ніхто інший, відобразив хаос невизначеного повсякденного життя Німеччини між двома світовими війнами, і «Три товариші» є одним із його найбільш знакових творів на цю тему. Роман написаний в стилі ліричної сповіді або ж, як це ще називається, сповідальної прози, де використовуються багаточисленні внутрішні монологи героїв. «Три товариші» - твір, який характеризується контрастністю між суворою трагічною реальністю та іронією, через призму якої автор описує душевні потрясіння та періоди зламів персонажів.

У романі порушено теми життя та смерті, дружби, вірності, кохання, самоідентичності та переглянуто проблему пошуку людиною її призначення в суспільстві. Для автора було важливим не стільки відобразити політичний устрій та історичні події, як описати їхній вплив на людину та її життя. Ремарк в першу чергу висвітлював внутрішній світ людини, її «Я» в світі. Письменник і сам відноситься до «втраченого покоління», тому для нього було настільки важливо донести світові, який вплив на долю солдат мала Перша світова війна. Ремарк так само як і Роберт, Отто та Ґотфрід займався пошуками себе, змінював безліч професій, стараючись віднайти себе. Слушною є думка у навчальному посібнику Давиденко Г. И., Стрельчук Г. М., Гричаник Н. І. «Історія зарубіжної літератури XX століття»: «Автор підвів до висновку, що герої твору – це не «втрачене покоління». Швидше, можливо, йшлося про втрачене суспільство, яке викинуло людей, багатих духовним потенціалом, на задвірки життя»

Герої роману «Три товариші» знаходяться у стані глибокої депресії та апатії. Їхні песимістичні настрої можна пояснити розчаруванням у військовій ідеології. Персонажі переживають заплутані суперечності між суб'єктивним та об'єктивним світом, невідповідність своїх уявлень про війну та жахливої реальності. Герої переживають нерозв'язні протиріччя між суб'єктивним і об'єктивним світом, несумісність їхніх уявлень про війну і страшну дійсність. Так Ремарк вміло описав психологічну кризу, яка охопила людину в першій пол. XX століття. Проте, незважаючи на всі життєві труднощі героїв роману, вони зуміли залишитись чесними, порядними людьми і зберегти свою гідність та честь. Так розкривається криза душевного стану людини XX століття. Літературознавець Д.Затонський акцентує увагу на тому, що Ремарк ставить собі за мету відобразити війну в плані індивідуального переживання. Письменник намагався відобразити війну такою, якою її бачили учасники – те покоління молодих німецьких солдат, «яке було знищене війною, навіть якщо уникло її гранат».

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Давиденко Г., Стрельчук Г., Гринчак Н. *Історія зарубіжної літератури XX століття* : навч. посіб. 3-тє вид. Київ, 2011. С.488 // [Електронний ресурс]. Режим доступу:: https://shron1.chtyvo.org.ua/Davydenko_Halyna/Istoriia_zarubizhnoi_literatury_KhKh_stolittia.pdf.
2. Затонський Д. Перечитуючи Ремарка. *Вікно в світ*. 2-ге вид. 1999. С. 73–89. // [Електронний ресурс]. Режим доступу:: https://md-eksperiment.org/post/20221224-perechituyuchi-remarka.
3. Ремарк Е. М. Три товариші / пер. з Нім. М. Дятленко, А. Плюта. Харків : КСД, 2022. 416 с.

Науковий керівник
Варецька С. О.

Prysiazhniuk Daryna
Ivan Franko National University of Lviv

PROBLEMATICS AND POETICS OF RAY BRADBURY'S NOVELS

Abstract. *The paper uncovers the development of science fiction and antiutopia which demonstrates their roles in modern fiction and arts. Many scientists, researchers and writers had heated debates around the definition and principles of these genres. Therefore, these issues create a perfect space for discussion even nowadays. As one of the greatest representatives, Ray Bradbury made a huge contribution to science fiction literature. His philosophy and thoughts about various problems create a special style that has to be studied.*

Key words. *science fiction, antiutopia, the future, Ray Bradbury*

Science fiction started its development in the 19th century. Nowadays it has become one of the most popular genres in contemporary fiction. However, it causes controversy both in literary criticism and the world of literature.

There are a lot of arguments around the definitions of science fiction. Darko Suvin claims that it is a literary genre that requires "the presence and interaction of estrangement and cognition, and whose main device is an imaginative framework alternative to the author's empirical environment" [4, p. 1]. At the same time, Karl Popper, one of the 20th-century's most prominent philosopher of science, says that science fiction is rather "mode of doing science" or aesthetic that covers many aspects [4, p. 6]. In his view, "Science fiction may count as a genuine aspect of science as well as a branch of literature is that fiction operates according to aesthetic rather than logical-deductive process" [4, p. 6].

Despite these arguments, writers and readers all over the world continue to admire science fiction. Why is it so popular? This phenomenon can be explained in different ways. One possible explanation stems from an increasing level of education that made science fiction popular. People wanted to widen their horizons of knowledge about the future. Besides, it was a new, trendy kind of entertainment, therefore, science fiction appeared in cheap pulp magazines and, as a result, it became a part of pop culture. Writers, in their turn, found the easiest way to print and spread their ideas.

Science fiction is represented by many writers. Ray Bradbury, an American iconic science fiction writer, brought the genre into mainstream: "Ray Bradbury started writing professionally at the floodtide of the cerebral story in science fiction, when John Campbell was revolutionizing the field with a new respect for facts" [2, p. 108].

The post-World War II period was characterized as emotionless, no one wanted to focus on fantastic worlds and psychologically developed characters. Although, "Bradbury didn't care" [2, p. 108]. Bradbury had his own opinion about perfect novels, and he used his own style. His most famous "The Martian Chronicles", "Dandelion Wine" and

“Fahrenheit 451” are still bestsellers. His works can be analyzed in many ways. For example, in terms of his attitude to the world. Many researchers agree that Bradbury’s novels are philosophically profound and diverse. His texts can change the world in their own way as Bradbury himself thought that “science fiction is the idea that occurs in the head and doesn’t exist yet, but soon will, and will change everything for everybody” [3]. His works make readers think about possible consequences of the past and future, about priceless things and human values: “Bradbury's fictional world is a place of great heart and wisdom, a universe of huge imagination where nothing is off-limits” [1].

To conclude, science fiction is the genre which gives new opportunities to readers and writers. Ray Bradbury is one those who used this chance and became a master of his craft. His novels consist of philosophy, humor and reality. All these elements are highlighted with the help of excellent stylistic devices. As a result, each reader finds something special and unique that echoes in the heart and leaves an unforgettable footprint.

References

1. *Hoffman A. Bradbury's Fiction Reignites An Author's Faith [Електронний ресурс] / Alice Hoffman. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: https://www.npr.org/2009/07/30/104429516/bradburys-fiction-reignites-an-authors-faith.*
2. *Knight D. In search of wonder; essays on modern science fiction [Електронний ресурс] / Damon Knight. – 1967. – Режим доступу до ресурсу:* https://archive.org/details/insearchofwonder00knig/page/108/mode/2up.
3. *Ray Bradbury on Science Fiction and the Art of What’s Possible [Електронний ресурс]. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: https://longreads.com/2014/09/06/ray-bradbury-on-the-possibility-of-science-fiction/.*

4. *Roberts A. The history of science fiction [Електронний ресурс] / Adams Roberts. – 2006. – Режим доступу до ресурсу: https://archive.org/details/historyofscience0000robe_v4m2/page/6/mode/2up.*

Supervisor: Professor O. T. Bandrovska

Nadiia Stetsiv

Ivan Franko National University of Lviv

TIME AND SPACE IN IAN MCEWAN'S NOVEL "SATURDAY"

Annotation. *The paper examines the configuration of time–space relationships and their impact on the development of the character's psychological state in Ian McEwan's novel "Saturday". It is observed that in his novel "Saturday" McEwan constructs a multi-dimensional and intricate portrayal of an individual, employing postmodern literary techniques. These devices coexist in the narrative with such traditional realistic and modernist literary devices as portraiture, psychological detail, dialogue and monologue, symbolism and metaphor. Combining impressionistic style with self-reflexive, omniscient perspective, McEwan recreates the uncertainty and anxiety of a post-9/11 era.*

Keywords*: time, space, chronotope, modernism, realism, postmodernism, stream of consciousness, I. McEwan, "Saturday".*

Надія Стеців

Львівський національний університет імені Івана Франка

ЧАС І МІСЦЕ В РОМАНІ ІЄНА МАК'ЮЕНА «СУБОТА»

Анотація. *У статті досліджено особливості організації часу і простору та їхній вплив на формування психологічного стану персонажа в романі Ієна Мак'юена «Субота». Показано, що в романі «Субота» Мак'юен створює багатогранний і складний образ людини, використовуючи постмодерністські літературні прийоми. Ці прийоми співіснують у наративі з такими традиційними реалістичними і модерністськими літературними засобами, як портрет, психологічна деталь, діалог і монолог, символізм і метафоризм. Поєднуючи імпресіоністичний стиль із саморефлексивною, всезнаючою оповідною перспективою, Мак'юен відтворює невизначеність і тривогу епохи після 9/11.*

Ключові слова*: час, простір, хронотоп, модернізм, реалізм, постмодернізм, потік свідомості, І. Мак'юен, «Субота».*

An expert in English literature, Ian McEwan ingeniously grasps the artistic concepts of writers from various epochs to forge his own distinctive style, which conspicuously distinguishes itself in the realm of contemporary British literature. Like modernists, McEwan often explores complex psychological and emotional states of his characters. He delves into the inner workings of their minds, presenting their thoughts and perceptions in a fragmented and subjective manner. In terms of realism, McEwan is known for his meticulous attention to detail and his ability to create vivid and believable characters. His works frequently address current social and political concerns, representing them in a manner that feels reflective of recognizable physical reality. McEwan's focus on the ordinary and mundane aspects of everyday existence adds a sense of realism to his narratives, making them relatable and engaging for readers. However, McEwan's writing also exhibits postmodern elements, particularly in his exploration of metafiction and self-reflexivity. He often plays with narrative conventions and challenges traditional storytelling techniques. In addition, McEwan employs intertextuality, referring to other literary works and reinterpreting them in his own stories. In his paper "The Novel of Ideas", Michael LeMahieu points to the fact

that in McEwan's novels "… problems of reference cut across linguistics, psychology and philosophy, pertaining to the relationship between words and meanings, but also to that between individual acts and conceptual schemes" [3, p. 65].

This can also be said of Ian McEwan's novel "Saturday" (2005), which should be viewed through the prism of the quest of British writers of the turn of the millennium. Like many of his contemporaries, McEwan refers to the deep layers of the human psyche and creates a complex image of a person, using the techniques of various literary movements – modernism, realism, postmodernism. The uniqueness of McEwan's creative method lies in the ability to synthesize in the narrative a variety of experiences and techniques, which are aimed at creating an integral and multifaceted image of a person at the turn from the 20th to the 21st century. Moreover, McEwan makes his text very visible, that is, visualized for the reader. The simplicity of presentation in "Saturday", the concreteness of the image of spaces and the availability of signs of time allow the readers to completely immerse themselves in the atmosphere of action.

Similar to James Joyce's "Ulysses" and Virginia Woolf's "Mrs. Dalloway", McEwan's "Saturday" is a novel that takes place over the course of one day, specifically Saturday, February 15, 2003. The classical plot of the modernist "novel-odyssey" of one day along the city streets, from home to home, is deployed here around the protagonist, Henry Perowne, a Londoner, who resides in the chronotope of the novel in two dimensions: physical (biographical details, life circumstances, movements) and internal (a stream of continuous reflection and retardation). The protagonist's stream of consciousness is conveyed through indirect speech, where his experiences and thoughts blend with the intertexts of unconscious automatic and conscious quotations.

In "Saturday", the arrangement of time and space plays a significant role in shaping the narrative and exploring the inner world of the protagonist. The novel follows a linear timeline, with each chapter representing a different part of the day. McEwan meticulously details the events and activities that occur during this specific day, capturing the routine of Perowne's life and the rhythm of London that *"…lies wide open,*

impossible to defend, waiting for its bomb, like a hundred other cities" [2, p. 276]. Within this linear structure, McEwan incorporates flashbacks and memories that provide insight into Perowne's past, that is, his personal story, and help to contextualize his present experiences. In terms of space, the novel primarily takes place in Perowne's home and the surrounding neighbourhood. McEwan vividly describes the interior of Perowne's house, highlighting the details of his daily routines and the comfort he finds within his own space: *"But Henry likes the wooden bowl, the badger brush, the extravagantly disposable triple-bladed razor, with cleverly arched and ridged jungle-green handle - drawing this industrial gem over familiar flesh sharpens his thoughts*" [2, p. 57]. The neighbourhood is also depicted in great detail, capturing the sights, sounds, and atmosphere of London, especially "dramas of square's public aspects": *"The old lady with the whiskey would never get away with her shouts and squawks in the narrowness of a street, not for three hours at a stretch"* [2, p. 61]. Additionally, the novel explores other spaces, such as the hospital where Perowne works as a neurosurgeon and the city streets where he encounters various characters and situations. These different spaces provide a backdrop for Perowne's interactions and reflections, adding depth to the narrative.

Written after the tragic events of September, 11, "Saturday" manifests the idea of "…literature versus terror and empathy against solipsism" [1, p. 29]. Overall, the arrangement of time and space in "Saturday" contributes to the novel's realism and sense of immediacy. By focusing on a single day and delving into the minutiae of Perowne's life, McEwan creates a rich and immersive reading experience that allows readers to intimately connect with the protagonist and his world.

References:

1. *Bradley A., Tate A. The New Atheist Novel: Philosophy, Fiction and Polemic After 9/11. Bloomsbury Publishing Plc, 2010. 16-35*

2. *McEwan I. Saturday. London, Vintage, 2016.*

3. *The Cambridge Companion to Ian McEwan. Cambridge University Press, 2019.*

Науковий керівник – доц. Сенчук І. А.

Марія Тацинець
Львівський національний університет ім. Івана Франка

ФОРМУВАННЯ РОМАНСУ ЯК ЖАНРУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ (РОМАНСИ АРТУРІВСЬКОГО ЦИКЛУ)

Анотація. *Англомовне літературознавство засвідчує тривалу історію дослідження жанрологічної специфіки літератури різних історико-культурних періодів. Значна увага науковців зосереджена на своєрідності жанру романсу. Сформувавшись у XII столітті, цей жанр продовжується в оригінальних репрезентаціях сучасних авторів. Історія про короля Артура стала культовою – не лише за сюжетними структурними ознаками, але й завдяки тому, що може вважатися одним із канонічних творів цього жанру. Низка структурних та концептуальних якостей творять тип унікального романсу, що характеризується не лише складною композицією, але й пропозицією представлення тем, що здобули статус вічних (“кохання”, “артурівська жінка” тощо).*
Ключові слова: *романс, англомовне літературознавство, артурівський цикл, Кретьєн де Труа, “артурівська жінка”.*

Maria Tatsynets
Ivan Franko National University of Lviv

FORMATION OF THE ROMANCE AS A GENRE

IN ENGLISH LITERATURE

(ROMANCES OF THE ARTHURIAN CYCLE)

Annotation. *The English-language literary criticism has a long history of studying the genre specificity of literature of different historical and cultural periods. Considerable attention of scholars is focused on the originality of the romance genre. Formed in the twelfth century, this genre continues in the original representations of contemporary authors. The story about King Arthur has become a cult story-not only because of its plot and structural features, but also because it can be considered one of the canonical works of this genre. A number of structural and conceptual qualities create a type of unique romance, characterized not only by its complex composition, but also by its proposal to present themes that have gained the status of eternal themes (love, Arthurian woman, etc.).*

Key words: *romance, English literary criticism, Arthurian cycle, Chrétienne de Troyes, "Arthurian woman".*

Романс – це літературний твір, у якому зазвичай центральною є тема лицарства. Відомо, що жанр романсу сформувався у Франції в середині XII століття. Варто зазначити, що цей жанр має достатньо вагому джерельну основу, зокрема, у значній палітрі прозових творів античності (грецькі романи). Однак як окремий жанр він був сформований у середовищі аристократичних дворів [3]. Жанровий канон романсу ґрунтується на численних паралелях, що мають у своїй основі подібності чи споріднення. Зокрема, історія про нещасливе кохання Трістана та Ізольди, відома з давнього перського епосу середини XI ст. під назвою “Віс і Рамін” та давньоірландського – “Діармайд і Ґрейнн”. Слід зауважити, що багато історій того періоду позначилися на розвитку цього жанру не лише в наступні століття, але й протягом усього періоду його становлення та розвитку аж до нашого часу. Про це свідчить наявність творів з подібною проблематикою у сучасній світовій літературі, що має виразні ознаки поєднання класики та сучасних мистецьких тенденцій.

Одним із провідних зразків романсу як самостійного жанру став Артурівський романс. Джефрі Монмутський вміло передав історію про Артура у своєму літературному доробку. Образ видатного короля Артура, оборонця Британії, розгортався поступово, кристалізуючись у куртуазній культурі високого середньовіччя під потужним впливом, зокрема, й тогочасної політичної ситуації [2]. Ця історія згодом змотивувала Кретьєна де Труа створити тип наративу, заснований на темі Британії в призмі лицарського роману, зосередженого на артурівській тематиці. Варто акцентувати на важливій особливості творення художнього світу – складності структури, що конкретизує не так сюжет, як тематичну схему. Окремі епізоди – попри свою цінність для сюжетного простору – забезпечують композиційну цілісність, що втілюється у завершеній тематичній серії. Водночас для логічно-художньої організації романсової картини світу значне місце належить аспектові чудес, або аспектові "дивовижного", що, зокрема, полягає у згадці про Священний Грааль та його надзвичайну силу.

Важливим чинником жанротвірної специфіки романсу, що притаманний Артурівському циклу, є концептуальний домен "артурівська жінка". прецедентні особистості Guinevere, MorGana та Lady of the Lake формують 5 гендерних бінарних жіночих стереотипів, тобто судженню з негативною оцінкою протиставляється судження з позитивною: «доброта» vs «злість», «відьмарство», «підступність» vs «привітність», «ніжність»; «чужоложство», «спокусливість», «загадковість» vs «закоханості»; «злість» vs «благородність»; «підступність» vs «чесність»; «могутність» vs «жіночність» [1]. Таким чином королева Гвіневіра визначається яка така, що володіє характерними рисами мудрості, справедливості та влади. У свою чергу вимальовується образ чарівниці Моргани, яка керується принципами ворожості та має здатність до магічних вмінь.

Таким чином, жанротвірні параметри романсу дають підстави для ретельного дослідження системи структурних особливостей Артурівського циклу, його тематичних і проблемних горизонтів, а також рефлексій в сучасній літературі.

Використана література:

1. Вербальна об'єктивація прецедентних особистостей в концептуальному домені «артурівська жінка». Verbal objectification of precedent personalities in the conceptual domain "arthurian woman" . Наукові праці міжрегіональної академії управління персоналом. Філологія випуск 2, 2021. 4 с.

2. Магія Круглого Столу: чому Артуріана стала класикою і як вона оживає у попкультурі. Культура читання і мистецтво книговидання. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://chytomo.com/mahiia-kruhloho-stolu-chomu-arturiana-stala-klasykoiu-i-iak-vona-ozhyvaie-u-popkulturi/

3. Britannica *"Romance" [Електронний ресурс] Режим доступу:* https://www.britannica.com/art/romance-literature-and-performance

Наукова керівниця:
д.ф.н. Мацевко-Бекерська Л.В.,
професор, завідувач кафедри світової літератури,
Львівський національний університет імені Івана Франка

Kateryna Umrykhin
Ivan Franko National University of Lviv

REPRESENTATION OF FEMININE IDENTITY AND DOMESTICITY IN JANE AUSTEN'S NOVELS "PRIDE AND PREJUDICE" AND "EMMA"

The paper aims at studying the representations of feminine identity and domesticity (wifehood and motherhood) in Jane Austen's novels "Pride and Prejudice" and "Emma". The focus is on Jane Austen's writing in the context of pre-Victorian era, namely, the conventions of the English society, gender relationships, the status of women, and feminine authority. The paper also aims to examine how Jane Austen depicts the limited opportunities for women in late 18th-century English society and "women's culture", that is, the significance of sisterhood, emotional support, female friendliness and guidance, in her novels.

***Key words**: feminine identity, domesticity, women's culture, pre-Victorian era, gender inequality, Jane Austen, "Pride and Prejudice", "Emma".*

Умрихін Катерина

Львівський національний університет імені Івана Франка

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЖІНОЧОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ І СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ В РОМАНАХ ДЖЕЙН ОСТЕН «ГОРДІСТЬ ТА УПЕРЕДЖЕННЯ» І «ЕММА»

Мета роботи – дослідити репрезентації жіночої ідентичності і сімейного життя (заміжжя і материнства) в романах Джейн Остен «Гордість та упередження» і «Емма». Основну увагу зосереджено на творчості Джейн Остен у контексті довікторіанської епохи, зокрема умовностей англійського суспільства, гендерних взаємин, становища і значущості жінки. Також метою роботи є розгляд того, як Джейн Остен зображає обмежені можливості жінок в англійському суспільстві кінця XVIII століття і «жіночу культуру», тобто значення сестринства, емоційної підтримки, жіночої дружби і наставництва у своїх романах.

***Ключові слова:** жіноча ідентичність, сімейне життя, жіноча культура, довікторіанська епоха, гендерна нерівність, Джейн Остен, «Гордість та упередження», «Емма».*

Pre-Victorian era covers the period from the late 1780s to 1830. This period was marked by significant social changes in Britain, in particular the beginning of the Industrial Revolution, which was the cause of class divisions and the emergence of competing parties. During the pre-Victorian era, women did not have many rights. Their goal was to keep the house, raise children, and be their husband's wife. Any other goals and desires of a woman that did not fit into the framework of English society of the time were perceived as savagery. And even if a woman managed to get some kind of work outside home or simply did not follow the laws of the time, she was not a welcome guest and became an object of rumours and disputes. [4]

Jane Austen (1775-1817) was a middle-class woman who faced the same predetermined fate as all women did at the time, but she found a way and the strength to speak out the problems of English society in her novels. Published during the Regency period between 1811 and 1817, a period characterised by good manners, adherence to tradition, and politeness, Austen's fiction reflects a set of domestic concerns over property, money, marriage, and social status that highlight the changing social landscape of late eighteenth and early nineteenth-century England. That is, Austen used fiction to describe social reality within her own time and class, paying particular attention to issues women faced in English society: these are the inequality between males and females in education and the inheritance and marriage laws that inhibited women's rights. Austen's fiction primarily focuses on English women, their condition and potential, in order to show readers that women are as central to society as men. Her heroines are creative and intellectual; in many situations they refuse to imitate the social norms of English society.

"Jane Austen's novels are experimental. Each presents a different sort of heroine, a different take on society and the relationship of behaviour and personality to environment, a different sort of investigation, almost a different moral message, if one can here use so unnuanced a word. One book will describe a situation and treat it in a particular way, the next will give quite a different outcome." [2, p. 17]

Moreover, Austen's psychologically realistic female characters reflect a growing interest in self-knowledge and self-education, transforming the stereotypical image of women as being inferior to men. Austen's novel "Emma", for example, shows a woman's self-discovery, which the heroine achieves through cognition of other people: communication, matchmaking, trying to understand people's behaviour and intention. [3] "Pride and Prejudice", in its turn, shows a strong, independent heroine who is honest with herself and others: her goal is not to marry a man with money and high social status (that is, an arranged marriage for financial security), but to have a union where love comes first (that is, marriage for love). Austen uses the marriage plot to criticise marriages based solely on financial and economic reasons. Her characters choose love and disregard class distinctions.

"Austen's novels are an escape from an irrational and threatening world, yes, but the world they depict is no fairytale. For me, their appeal is more to do with how they are told than with what happens. The narrator's witty, mature presence - her voice - brings us confidently through her tales of characters often living near the edge of poverty or unhappiness to the "happy ending" - happy, of course, only for a select few characters." [1]

In her novels, Jane Austen redefined the conventional concept of marriage and, focusing on the feminine role, claimed through her heroines that women can think for themselves, stand up for themselves and govern their lives. For centuries, her heroines have captivated readers with their wit, intelligence, courage to rely on their own judgements and to confront the conventions and society's standards of femininity. Jane Austen's novels are meant to provide a truthful picture of late 18th-century English society, with the female culture and the female experience as a focus.

References:

1. Gillian Dooley *"Friday essay: the revolutionary vision of Jane Austen" Adjunct associate, Flinders University Published: February 23, 2017 8.23pm*

CET [Electronic resource]. URL: https://theconversation.com/friday-essay-the-revolutionary-vision-of-jane-austen-71000

2. *Janet Todd "The Cambridge Introduction to Jane Austen. Second edition" University Printing House, Cambridge CB2 8BS, United Kindom 2015 [Electronic resource]. URL: https://books.google.kg/books?id=y6uwBgAAQBAJ&printsec=frontcover&source=gbs_atb#v=onepage&q&f=false*

3. *John Mullan "How Jane Austen's Emma changed the face of fiction" Sat 5 Dec 2015 [Electronic resource]. URL: https://www.theguardian.com/books/2015/dec/05/jane-austen-emma-changed-face-fiction*

4. *Kara L. Barret "Victorian Women and Their Working Roles" State University of New York, Buffalo State College, kara0013@gmail.com May 2013 [Electronic resource]. URL: https://digitalcommons.buffalostate.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1009&context=english_theses*

Науковий керівник – доц. Сенчук І. А.